

Sven Winnell 6 februari 2020:

Samhällsplaneringens problem. Inrikes och utrikes 5 december 2019-16 januari 2020.

Kapitel 14: Aktörer i svenska politiken.

Kapitel 15. DN-artiklar efter 16 januari 2020.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzq14-15.pdf>

Den närmast föregående utredningen i projektet om samhällsplaneringens problem var:

Sven Winnell. 15 december 2019:

Klimat, rasism och klasshat, utrikes politik, inrikespolitik.

Aktörer: EU, riksdagen, regeringen, myndigheter, kommuner, företag m m och Verksamheter som styr utvecklingen.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzp.pdf>

Innehåll:

Sida

3	<u>Kapitel 1: Om världen och optimister och pessimister om världen, Agenda 2030 och klimatet</u>
71	<u>Kapitel 2: Om Sverigedemokraterna och deras rasism och om klasser och klasshat.</u>
104	<u>Kapitel 3: Något litet om utrikes förhållanden</u>
175	<u>Kapitel 4: Om inrikes förhållanden och inrikespolitik.</u>
236	<u>Kapitel 5: Aktörer i svenska politiken</u>
406 -446	<u>Kapitel 6: Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.</u>

Utredningen nu är en fortsättning och är upplagd på samma sätt. Men har kompletterats och delats upp på flera kapitel.

Kapitel 1 gäller fortfarande klimat och något om världen och FN:s 17 mål.

Kapitel 2 har delats upp i följande kapitel:

Kapitel 2: Mänskliga verksamheter

Kapitel 3: Mänskliga rättigheter, rasism och demokrati

Kapitel 4: Skolor, forskning och kultur

Kapitel 5: Sjukvård

Kapitel 6: Försvar

Kapitel 7: Brott och polis.

Det tidigare Kapitel 6: Människornas levnadsförhållanden ingår nu i kapitel 2

Kapitel 3 om utrikes förhållanden har blivit

Kapitel 8: Utrikes förhållanden.

Kapitel 4 om inrikes förhållanden och inrikespolitik har blivit

Kapitel 9: Inrikes förhållanden och inrikespolitik

Kapitel 10: Partiledardebatt i riksdagen.

Kapitel 11-13 är kopior av artiklar med ungefär följande innehåll:

Kapitel 11: Fysiska och sociala miljöer, bostäder, migration, relationer

Kapitel 12: Transporter, kommunikationer

Kapitel 13: Näringsliv, arbetsmarknad, lön, Pengar

Kapitel 14: Aktörer i svenska politiken, är samma som tidigare kapitel

5, men avsnittet om Sveriges kommuner och landsting. SKL har

ändrats till Sveriges kommuner och regioner. SKR.

Kapitel 15: Avslutning med några artiklar efter den 16 januari 2020.

Det sammanlagda innehållet i kapitlen 1 - 15 är mycket stort och har delats upp i ett antal dokument på vardera högst 10 MB.

Kapitel 1: Klimat och något om världen och FNs 17 mål, och

Kapitel 2: Mänskliga verksamheter, ingår i

<http://wimnell.com/omr36-39ZZZZZq1+2.pdf>

Kapitel 3: Mänskliga rättigheter, rasism och demokrati, och

Kapitel 4: Skolor, forskning och kultur , ingår i

<http://wimnell.com/omr36-39ZZZZZq3+4.pdf>

Kapitel 5: Sjukvård od,

Kapitel 6: Försvar, och

Kapitel 7: Brott och polis. Ingår i

<http://wimnell.com/omr36-39ZZZZZq5-7.pdf>

Kapitel 8: Utrikes förhållanden. Ingår i

<http://wimnell.com/omr36-39ZZZZZq8.pdf>

Kapitel 9: Inrikes förhållanden och inrikespolitik,

Kapitel 10: Partiledardebatt i riksdagen,

Kapitel 11: Fysiska och sociala miljöer, bostäder. migration, relationer

Kapitel 12: Transporter, kommunikationer

Kapitel 13: Näringsliv, arbetsmarknad. lön. pengar. ingår i

<http://wimnell.com/omr36-39ZZZZZq9-13.pdf>

Kapitel 14: Aktörer i svenska politiken, och

Kapitel 15: Artiklar efter 16 januari 2020. ingår i

<http://wimnell.com/omr36-39ZZZZZq14-15.pdf>

Kapitel 14: Aktörer i svenska politiken

"Klimat och migration i fokus när von der Leyens kommission börjar jobba

DN TORSDAG 28 NOVEMBER 2019

Strasbourg. Med oväntat stor majoritet valde Europaparlamentet Ursula von der Leyens kommission. Nu startar det officiella arbetet. Nästa vecka åker migrationskommissionär Ylva Johansson till Grekland i försöken att nå en gemensam asylpolitik.

Ursula von der Leyen själv valdes med bara nio rösters övervikt till EU-kommissionens ordförande i juli i år. Onsdagens omröstning om hela hennes kommission blev tvärtom överraskande odramatisk. Av 707 ledamöter i kammaren röstade 461 för nya EU-kommissionen. Fler än som röstade på Junckerkommissionen för fem år sedan.

– Det var ett överraskande starkt resultat, kommenterar Ylva Johansson, som ska ha ansvar för migrations- och säkerhetsfrågor i kommissionen, som formellt tillträder den 1 december.

Ylva Johansson har fått ett av de svåraste uppdragen i Ursula von der Leyens kommission. Svenskan ska utforma en ny gemensam asyl- och migrationspolitik för EU.

Den gamla har havererat eftersom sprickorna är djupa mellan medlemsstaterna. Till exempel Polen och Ungern motsätter sig stenhårt att asylsökande omfördelas inom EU medan framför allt Grekland fått ta emot många migranter som samlas i överfyllda läger på öarna. Grekland, och delvis Italien, kritiserades nyligen skarpt av EU:s revisorer för hur förhållandena är på mottagningscentrumen.

Ylva Johanssons allra första officiella resa går till just Grekland. Tillsammans med grekiska kommissionärskollegan Margaritis Schinas ska hon bland annat försöka träffa frivilligorganisationer.

Kommer du ta upp synpunkterna från EU:s revisorer när du besöker Grekland?

– Det finns många saker att ta upp. Revisorernas rapport har jag inte tagit del av, men det har också varit stark kritik från andra mot förhållandena när det gäller mänskliga rättigheter på till exempel Lesbos.

Ylva Johansson säger att hon förstått att situationen i flyktinglägret Moria, som DN rapporterade om nyligen, är fruktansvärda.

– Nu ska man stänga lägret säger man, vilket jag tycker är bra, men då måste man säkerställa att det som kommer efter blir mycket bättre.

Vad kommer du säga till grekiska myndigheter och regeringen när det gäller flyktingarnas situation?

– De har ett eget ansvar för flyktingarna. Det jag är där för att diskutera är hur vi ska komma framåt. Men situationen är ett tecken på vad det kostar oss i EU och vad det kostar flyktingarna att vi inte har ett gemensamt fungerande system. Mitt huvudsyfte är att komma vidare. Det här är inte hållbart, säger Ylva Johansson.

Tidigare har det inom EU diskuterats att länder ska kunna betala för att inte behöva ta emot flyktingar. Förslaget innebär i förlängningen att ett pris sätts på varje flykting.

– Det är inte förslaget jag skulle välja i första hand. Det som diskuterats bland medlemsländer, som jag lyssnat till, är om de kan

bidra praktiskt på andra sätt med personella resurser eller insatser. Det kanske är ett bättre spår att starta diskussionen i, säger Ylva Johansson.

Hon understryker att hon först måste lyssna på medlemsstaterna och Europaparlamentet innan hon kan skissa på en asyl- och migrationspakt.

– Jag är helt beroende av att kunna bygga förtroende. Det förslag som vi till sist kommer fram till kommer säkert att vara ett förslag som inte älskas av så många, men som förhoppningsvis kan accepteras av tillräckligt många, säger hon.

Kommissionsordförande Ursula von der Leyen framhåller att alla medlemsstater måste bidra till en migrationspakt.

– Migration är ett fenomen som inte kommer att försvinna. Vår uppgift som union är att utveckla en övergripande modell för migration som är human och effektiv. En modell som kan göra oss till förebild för övriga världen hur migration kan skötas, säger von der Leyen.

Hennes första resa går till klimattoppmötet i Madrid. Där ska hon hålla tal på måndag om hur EU kan bli ett föredöme på klimatområdet.

– Gör vi rätt kommer det inte bara att vara bra för planeten. Det kommer också vara viktigt för EU, som blir exportör av kunskap, exportör av teknik och som vet att grön finansiering lönar sig, säger hon.

Pia Gripenberg "

"Fakta. Så röstade svenska ledamöterna

I Europaparlamentet röstade 461 ledamöter för von der Leyens kommission. 157 röstade mot och 89 lade ned sina röster.

M, KD, S, C och L röstade för kommissionen. Det gjorde i stort sett alla i deras olika partigrupper.

MP lade ned sina röster, precis som majoriteten i sin grupp.

V röstade mot, precis som majoriteten i sin grupp.

SD röstade mot, de flesta i partigruppen röstade för kommissionen.

Källa: Europaparlamentet "

europaparlamentet.se

[Europeiska kommissionen](http://europa.eu)

Från [Europeiska kommissionen](#) 14 december 2019

[Europeiska kommissionen](#)

[Home - Europeiska kommissionen](#)

Sök

Om Europeiska kommissionen

Läs om kommissionens roll när det gäller att ta initiativ till och genomföra EU:s politik. Kommissionens arbete leds av ett kollegium av kommissionärer med en ordförande. Kommissionärerna arbetar med vissa politiska prioriteringar som fastställs av kommissionens ordförande.

[Ordförande Ursula von der Leyen](#)

Ordförande Ursula von der Leyen

[Ordförande Ursula von der Leyen](#)

Kommissionärerna

Organisation

Organisation

Hur kommissionen är organiserad

Personal

Kommissionens kontor

Avdelningar och genomförandeorgan

Avdelningar och genomförandeorgan

Läs om generaldirektoratens, serviceavdelningarnas och genomförandeorganens funktioner och ansvarsområden.

Vad EU-kommissionen gör

Vad EU-kommissionen gör

Strategi och initiativ

Lagstiftning

Budget och finansiering

Internationella förbindelser

Principer och värderingar

Principer och värderingar

Kommissionens arbete följer principer för öppenhet och insyn, språktäckning, miljöhänsyn, lika möjligheter och etiskt uppförande.

Var med och påverka

Var med och påverka

Tyck till om EU:s initiativ och lagar

EU:s medborgarinitiativ

Medborgardialoger

Framställning till EU

Besök kommissionen

Besök kommissionen

Besökscentrumet

Bibliotek och arkiv

Avdelningar och byråer

I ditt land

Andra EU-institutioner och organ

Kontakt

Kontakt

Press services

Representationskontor i EU-länderna

Problem och klagomål

I fokus

EU:s nästa långtidsbudget

#EUandME

#investEU

#investEU

Läs också

Basfakta om EU

KOLLEGIET (2019-2024)

Kommissionärerna

Europeiska kommissionens politiska ledarskap

- **Så här arbetar vi**
- **Regler och förfaranden**
- **Kalender**
- **Öppenhet**
- **Historik**
- **Kommissionens prioriteringar för 2019-2024**

Ordförande

- **Ursula von der Leyen**

•

ORDFÖRANDE
Ursula von der Leyen

Kommissionärer
Funktion Kommissionärsgrupp
Namn

Frans Timmermans

VERKSTÄLLANDE VICE
ORDFÖRANDE
Frans Timmermans

En europeisk grön giv

- **Margrethe Vestager**

VERKSTÄLLANDE VICE ORDFÖRANDE
Margrethe Vestager

Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern

- **Valdis Dombrovskis**

VERKSTÄLLANDE VICE ORDFÖRANDE
Valdis Dombrovskis

En ekonomi för människor

- **Josep Borrell Fontelles**

HÖG REPRESENTANT/VICE
ORDFÖRANDE
Josep Borrell Fontelles

Ett starkare Europa i världen

- Maroš Šefčovič

VICE ORDFÖRANDE
Maroš Šefčovič

Kontakter mellan institutionerna och
framtidigtfrågor

- Věra Jourová

VICE ORDFÖRANDE
Věra Jourová

Värden och öppenhet

- Dubravka Šuica

VICE ORDFÖRANDE
Dubravka Šuica

Demokrati och demografi

- Margaritis Schinas

VICE ORDFÖRANDE
Margaritis Schinas

Främjande av vår europeiska livsstil

- Johannes Hahn

KOMMISSIONÄR
Johannes Hahn

Budget och administration

- Phil Hogan

KOMMISSIONÄR
Phil Hogan

Handel

- Mariya Gabriel

KOMMISSIONÄR
Mariya Gabriel

Innovation, forskning, Kultur, utbildning
och ungdomsfrågor

- Nicolas Schmit

- KOMMISSIONÄR
Nicolas Schmit

Sysselsättning och sociala rättigheter

- Paolo Gentiloni

-

KOMMISSIONÄR
Paolo Gentiloni

Ekonomi

- Janusz Wojciechowski

-

KOMMISSIONÄR
Janusz Wojciechowski

Jordbruk

- Thierry Breton

KOMMISSIONÄR
Thierry Breton

Inre marknaden

- Elisa Ferreira

KOMMISSIONÄR
Elisa Ferreira

Sammanhållning och reformer

- Stella Kyriakides

KOMMISSIONÄR
Stella Kyriakides

Hälsa och livsmedelssäkerhet

- Didier Reynders

KOMMISSIONÄR
Didier Reynders

Rättsliga frågor

- Helena Dalli

KOMMISSIONÄR
Helena Dalli

Jämlikhet

- Ylva Johansson

KOMMISSIONÄR
Ylva Johansson

Inrikes frågor

- Janez Lenarčič

KOMMISSIONÄR
Janez Lenarčič

Krishantering

- Adina Vălean

KOMMISSIONÄR
Adina Vălean

Transport

- Olivér Várhelyi

KOMMISSIONÄR
Olivér Várhelyi

Granskning och utvidgning

- Jutta Urpilainen

KOMMISSIONÄR
Jutta Urpilainen

Internationella partnerskap

- Kadri Simson

KOMMISSIONÄR
Kadri Simson

Energi

- Virginijus Sinkevičius

KOMMISSIONÄR
Virginijus Sinkevičius

Miljö, hav och fiske

Europeiska kommissionens webbplats

[Webbplatsen sköts av generaldirektoratet för kommunikation](#)

[Strategier](#)

[Om Europeiska kommissionen](#)

[Företag, ekonomi och euron](#)

[Bo, jobba och resa i EU](#)

[Lagstiftning](#)

[Bidrag och upphandling](#)

[Forskning och innovation](#)

[Energi, klimat och miljö](#)

[Utbildning](#)

[Bistånd, utvecklingssamarbete och grundläggande rättigheter](#)

[Livsmedel, jordbruk och fiske](#)

[EU-stöd till regioner, landsbygd och städer](#)

[Jobba hos EU-kommissionen](#)

[Statistik](#)

[Nyheter](#)

[Evenemang](#)

[Publikationer](#)

[Contattare la Commissione europea](#)

[Följ kommissionen på sociala medier](#)

[Resurser för partner](#)

[Språkpolicy](#)

[Kakor ”cookies](#)

[Skydd av personuppgifter](#)

[Rättsligt meddelande](#)

**Sveriges Riksdag och dess utskott, partier
och ledamöter**

Sveriges riksdag

<https://www.riksdagen.se>

[Start](#)

[Ledamöter & partier](#)

[Utskotten & EU-nämnden](#)

[Debatter & beslut](#)

[Dokument & lagar](#)

[Så funkar riksdagen](#)

[Webb-tv](#)

Riksdagens utskott (14 feb 2019 Från omr40zp)

Klicka på länkarna

Alla utskott och EU-nämnden

<http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/#alla-utskott--eu-namnden>

Arbetsmarknadsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/arbetsmarknadsutskottet/>

Civilutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/civilutskottet/>

Finansutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/finansutskottet/>

Försvarsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/forsvarsutskottet/>

Justitieutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/justitieutskottet/>

Konstitutionsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/konstitutionsutskottet/>

Kulturutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/kulturutskottet/>

Miljö- och jordbruksutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/miljo--och-jordbruksutskottet/>

Näringsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/naringsutskottet/>

Skatteutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/skatteutskottet/>

Socialförsäkringsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/socialforsakringsutskottet/>

Socialutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/socialutskottet/>

Trafikutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/trafikutskottet/>

Utbildningsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/utbildningsutskottet/>

Utrikesutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/utrikesutskottet/>

EU-nämnden <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/eu-namnden/>

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet <http://www.riksdagen.se/sv/utskotten-eu-namnden/sammansatta-utrikes--och-forsvarsutskottet/>

Arbetsmarknadsutskottet (AU)

Arbetsmarknadsutskottet ska bereda ärenden om

1. arbetsmarknadspolitik,
2. arbetslivspolitik med arbetsrätt,
3. integration,
4. åtgärder mot diskriminering i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning samt
5. jämställdhet mellan kvinnor och män i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 13 Integration och jämställdhet och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv bereds av arbetsmarknadsutskottet. *Lag (2008:757)*.

Civilutskottet (CU)

Civilutskottet skall bereda ärenden om

1. äktenskaps-, föräldra-, ärvda-, handels-, jorda- och utskönningsbalkarna och lagar som ersätter eller anknyter till föreskrifter i dessa balkar, i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning,
2. försäkringsavtalsrätt,
3. bolags- och föreningsrätt,
4. skadeståndsrätt,
5. transporträtt,
6. konkursrätt,
7. konsumentpolitik,
8. internationell privaträtt,
9. lagstiftning i andra ärenden av allmänt privaträttslig beskaffenhet,
10. bostadspolitik,
11. vattenrätt,
12. bebyggelseplanläggning,
13. byggnadsväsendet,
14. fysisk planering samt
15. expropriation, fastighetsbildning och lantmäteriväsendet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik bereds av civilutskottet. *Lag (2006:885)*.

Finansutskottet (FiU)

Finansutskottet ska bereda ärenden om

1. penning-, kredit-, valuta- och statsskuldspolitiken,
2. kredit- och fondväsendet,
3. det affärsmässiga försäkringsväsendet,
4. Riksrevisionen i den mån ärendena inte tillhör konstitutionsutskottets beredning,
5. den kommunala ekonomin,
6. statliga arbetsgivarfrågor, statlig statistik, redovisning, revision och rationalisering,
7. statens egendom och upphandling i allmänhet,
8. förvaltningsekonomiska frågor i övrigt som inte rör enbart ett visst ämnesområde samt
9. budgettekniska frågor.

Utskottet ska även granska beräkningen av statens inkomster, sammanställa statsbudgeten och granska årsredovisning för staten.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, 25 Allmänna bidrag till kommuner, 26 Statsskuldsräntor m.m. samt 27 Avgiften till Europeiska unionen bereds av finansutskottet. *Lag (2010:1417)*.

Försvarsutskottet (FöU)

Försvarsutskottet ska bereda ärenden om

1. totalförsvar,
 2. samhällets räddningstjänst,
 3. åtgärder för att minska samhällets sårbarhet,
 4. kärnteknisk säkerhet och strålningsskydd samt
 5. sjö- och kustövervakning,
- allt i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning. Ärenden om anslag till utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap bereds av försvarsutskottet. *Lag (2008:757)*.

Justitieutskottet (JU)

Justitieutskottet skall bereda ärenden om

1. domstolarna,
2. arrendenämnderna och hyresnämnderna,
3. åklagarväsendet,
4. polisväsendet,
5. rättsmedicinen,
6. kriminalvården samt
7. brottsbalken, rättegångsbalken och lagar som ersätter eller har nära samband med föreskrifter i dessa balkar.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet bereds av justitieutskottet. *Lag (2003:180)*.

Konstitutionsutskottet (KU)

Konstitutionsutskottet ska bereda ärenden om

1. lagstiftning i konstitutionella och allmänt förvaltningsrättsliga ämnen,
2. lagstiftning om radio, television och film,
3. yttrandefrihet, opinionsbildning och religionsfrihet,
4. press- och partistöd,
5. Riksrevisionen, såvitt avser val av riksrevisor, skiljande av riksrevisor från uppdraget och åtal mot riksrevisor,
6. riksdagen och riksdagens myndigheter i övrigt utom Riksbanken,
7. länsförvaltningen och rikets administrativa indelning,
8. den kommunala självstyrelsen samt
9. medgivande från riksdagen att väcka talan mot en riksdagsledamot eller att ingripa i en ledamots personliga frihet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse bereds av konstitutionsutskottet *Lag (2010:1417)*.

Kulturutskottet (KRU)

Kulturutskottet skall bereda ärenden om

1. allmänna kultur- och bildningsändamål,
2. folkbildning,
3. ungdomsverksamhet,
4. internationellt kulturellt samarbete,
5. idrotts- och friluftsvksamhet,
6. trossamfundet i den mån de inte tillhör konstitutionsutskottets beredning samt
7. radio och television i den mån de inte tillhör konstitutionsutskottets beredning.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bereds av kulturutskottet. *Lag (2003:180)*.

Miljö- och Jordbruksutskottet (MJU)

Miljö- och jordbruksutskottet ska bereda ärenden om

1. jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring, jakt och fiske,
2. vädertjänst,
3. naturvård samt
4. miljövård i övrigt som inte tillhör något annat utskotts beredning.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård samt 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel bereds av miljö- och jordbruksutskottet. *Lag (2009:928)*.

Näringsutskottet (NU)

Näringsutskottet ska bereda ärenden om

1. allmänna riktlinjer för näringspolitiken och därmed sammanhängande forskningsfrågor,
2. industri och hantverk,
3. handel,
4. immaterialrätt,
5. energipolitik,
6. regional tillväxtpolitik,
7. statlig företagsamhet samt
8. pris- och konkurrensförhållanden i näringslivet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv bereds av näringsutskottet. *Lag (2008:757)*.

Skatteutskottet (SkU)

Skatteutskottet skall bereda ärenden om

1. taxering och skattebetalning,
2. folkbokföring samt
3. exekutionsväsendet.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution bereds av skatteutskottet. *Lag (2003:180)*.

Socialförsäkringsutskottet (SfU)

Socialförsäkringsutskottet skall bereda ärenden om

1. allmän försäkring,
2. allmän pension,
3. arbetsskadeförsäkring,
4. ekonomiskt stöd åt barnfamiljer,
5. svenskt medborgarskap samt
6. migration.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 8 Migration, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn bereds av socialförsäkringsutskottet. *Lag (2006:885).*

Socialutskottet (SoU)

Socialutskottet ska bereda ärenden om

1. omsorger om barn och ungdom i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning,
2. omsorg om äldre och handikappade,
3. åtgärder mot missbruk och andra socialtjänstfrågor,
4. alkoholpolitiska åtgärder,
5. hälso- och sjukvård samt
6. sociala ärenden i övrigt.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg bereds av socialutskottet. *Lag (2010:867).*

Trafikutskottet (TU)

Trafikutskottet skall bereda ärenden om

1. vägar och vägtrafik,
2. järnvägar och järnvägstrafik,
3. hamnar och sjöfart,
4. flygplatser och luftfart,
5. post,
6. elektroniska kommunikationer samt
7. IT-politik.

Ärenden om anslag inom utgiftsområde 22 Kommunikationer bereds av trafikutskottet. *Lag (2006:885)*.

Utbildningsutskottet (UbU)

Utbildningsutskottet ska bereda ärenden om

1. skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet,
2. högre utbildning och forskning samt
3. studiestöd.

Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16

Utbildning och universitetsforskning bereds av utbildningsutskottet.

Lag (2010:867).

Utrikesutskottet (UU)

Utrikesutskottet skall bereda ärenden om

1. rikets förhållande till och överenskommelser med andra stater och mellanfolkliga organisationer,
 2. bistånd till andra länders utveckling samt
 3. utrikeshandel i övrigt och internationellt ekonomiskt samarbete, allt i den mån ärendena inte tillhör något annat utskotts beredning.
- Ärenden om anslag inom utgiftsområdena 5 Internationell samverkan och 7 Internationellt bistånd bereds av utrikesutskottet. *Lag (2003:180)*.

EU-nämnden

EU-nämnden

9 § För samråd enligt 10 kap. 10 § regeringsformen ska riksdagen för varje valperiod inom sig tillsätta en nämnd för Europeiska unionen (EU-nämnden).

EU-nämnden ska bestå av ett udda antal ledamöter, lägst femton. Vid nämndens sammanträden har varje partigrupp som är representerad i nämnden rätt att ersätta en ledamot i nämnden med en ledamot av det utskott vars område berörs av de frågor som nämndens överläggningar med regeringen rör. Denna rätt har dock inte en partigrupp som redan har en ledamot eller suppleant i nämnden som samtidigt är ledamot av det berörda utskottet. *Lag (2010:1411)*.

Tilläggsbestämmelse

10.9.1

Antalet ledamöter i EU-nämnden fastställs av riksdagen på förslag av valberedningen. *Lag (2009:1332)*.

Regeringens skyldighet att underrätta och rådgöra med EU-nämnden
10 § Regeringen skall underrätta EU-nämnden om frågor som skall beslutas i Europeiska unionens råd. Regeringen skall också rådgöra med nämnden om hur förhandlingarna i rådet skall föras inför besluten i rådet.

Regeringen skall överlägga med EU-nämnden i andra frågor rörande arbetet i Europeiska unionen när nämnden på grund av särskilda skäl påkallar sådan överläggning.

Regeringen skall rådgöra med nämnden inför möten i Europeiska rådet. *Lag (2009:1332)*.

**De politiska partiernas åsikter 1 oktober
2019 framgår av budgetpropositionen och
budgetmotionerna, som finns på sidorna 109
- 160 i**

**Sven Winnell 16 november 2019: Levnadsförhållanden och
mänskliga verksamheter som styr världen. Hushåll. Politik.
Regeringar. Statsbudgeten. Skatter. Bidrag. Riksdagsdebatter.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzzn.pdf>**

- 109 **Regeringen 1 oktober 2019 och oppositions-
partiernas budgetmotioner**
- 110 Ny regering. Politikområden för politiken 1 oktober 2019..
- 112 Moderaternas budget 2020
- 133 KD:s budgetmotion 2020
- 139 Vänsterpartiet. Budgetmotion för 2020
- 151 Sverigedemokraternas höstbudget för 2020
- 158 Ras för Liberalerna – men grönblå fortfarande störst. I
- 160 kommunalval i Sthlm

Svenska regeringen

Regeringens hemsida på internet.

Från regeringen.se den 2 december 2019

Innehåll

Sveriges regering

Regeringens politik

Veckans regeringssammanträde

Kalendarium

Så styrs Sverige

Sverige i EU

Rättsliga dokument

Om Regeringskansliet

Om webbplatsen

Prenumerera via e-post

Press

Kontakt

Jobba hos oss

Regeringens utlysningar

UD:s reseinformation

Other languages

Departement

Statsrådsberedningen

Arbetsmarknadsdepartementet

Finansdepartementet

Försvarsdepartementet

Infrastrukturdepartementet

Justitiedepartementet

Kulturdepartementet

Miljödepartementet

Näringsdepartementet

Socialdepartementet

Utbildningsdepartementet

Utrikesdepartementet

Kontakt

Regeringskansliet

103 33 Stockholm

Växel 08-405 10 00

Stefan Löfven

Statsminister

[Statsrådsberedningen](#)

”Vårt land ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi sluter klyftor och förverkligar de löften om frihet vi ställt ut till våra barn. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden.”

Hans Dahlgren

EU-minister

[Statsrådsberedningen](#)

"Sverige ska ha en aktiv roll i den Europeiska unionen. I en tid då vi har många gemensamma utmaningar och när ett land till och med väljer att lämna EU, så vill vi se mer gränsöverskridande samarbete. För fler och bättre jobb, för en ambitiös klimatpolitik och för trygghet och säkerhet för alla som bor här."

Eva Nordmark

Arbetsmarknadsminister
[Arbetsmarknadsdepartementet](#)

"Alla som kan arbeta ska arbeta. Det är grunden för vår gemensamma välfärd. När arbetslivet förändras gör vi en nystart i arbetsmarknadspolitik. Regeringen fortsätter föra en politik för fler jobb och nya satsningar på kompetensutveckling. Vi bygger ett tryggare arbetsliv med goda utvecklingsmöjligheter. Så möter vi framtiden tillsammans."

Eva Nordmarks områden

- [Arbetsmarknad](#)
- [Arbetsrätt och arbetsmiljö](#)
- [Nyanländas etablering](#)

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadspolitik syftar till att alla människor som kan ska ha möjlighet att delta i arbetslivet. Den syftar även till att skapa trygghet och underlätta omställning på arbetsmarknaden. Politikområdet handlar bland annat om insatser för unga i jobb, matchning av arbetssökande och lediga jobb, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen och Europeiska socialfonden.

Om arbetsmarknad

Relaterad navigering

- [Arbetsmarknad i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för arbetsmarknad

Arbetsrätt och arbetsmiljö

Arbetsrätt och arbetsmiljö handlar om villkor och förhållanden i arbetslivet. I området ingår även frågor som rör lönebildning och medling vid arbetstvister. Goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö bidrar till en hög produktivitet i svensk ekonomi som utmärks av högt arbetskraftsdeltagande och en hög sysselsättningsgrad. Ingen som arbetar i Sverige ska ha ett arbete där man blir utnyttjad eller utsliten. Ingen ska riskera att dö eller skadas allvarligt i sitt arbete.

[Om arbetsrätt och arbetsmiljö](#)

Relaterad navigering

- [Arbetsrätt och arbetsmiljö i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för arbetsrätt och arbetsmiljö](#)

Genvägar

- [Lönebildning och medling vid arbetstvister](#)
- [En arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet 2016-2020](#)

Nyanländas etablering

Området handlar om att skapa bättre förutsättningar för att nyanlända och andra utrikes födda ska komma i arbete eller utbildning och etablera sig i samhället. Området omfattar också ersättning till kommuner och landsting för flyktingmottagande.

[Om nyanländas etablering](#)

Relaterad navigering

- [Nyanländas etablering i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för nyanländas etablering](#)

Genvägar

- [Arbetsförmedlingen - Etableringsprogrammet](#)
- [Länsstyrelsernas arbete med integrationsfrågor](#)
- [Delegationen för unga och nyanlända till arbete](#)
- [Information om Sverige - en portal för nyanlända](#)

Åsa Lindhagen

Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation

[Arbetsmarknadsdepartementet](#)

"Vi kan aldrig acceptera att människor inte har makten över sina egna liv. Regeringen jobbar för ökad jämställdhet på alla nivåer, att stärka barns rättigheter, att bekämpa våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Vi står tydligt upp för alla människors lika värde."

Åsa Lindhagens områden

- [Barnets rättigheter](#)
- [Demokrati och mänskliga rättigheter](#)
- [Jämställdhet](#)
- [Nyanländas etablering](#)

Barnets rättigheter

Barnets rättigheter utgår från FN:s barnkonvention och handlar om att ta tillvara barns och ungas rättigheter och intressen i samhället. Området omfattar alla verksamheter där barn är berörda, till exempel utbildningspolitiken, migrationspolitiken, kulturpolitiken och socialtjänstpolitiken.

[Om barnets rättigheter](#)

Relaterad navigering

- [Barnets rättigheter i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för barnets rättigheter](#)

Genvägar

- [Om mänskliga rättigheter på regeringens webbplats om mänskliga rättigheter](#)
- [Reviderad svensk översättning av FN:s konvention om barnets rättigheter](#)
- [FN:s kommitté för barnets rättigheter: Sammanfattande slutsatser och rekommendationer](#)
- [Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige](#)
- [Barnombudsmannen](#)
- [Stiftelsen Allmänna Barnhuset](#)
- [Webbportalen Youmo - en vägledning om hälsa och jämställdhet för nyanlända unga](#)

Demokrati och mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Demokratipolitiken omfattar bland annat allmänna val, åtgärder för att stärka och värna individens möjligheter till inflytande samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska även genomsyra hela den svenska utrikespolitiken.

[Om demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Relaterad navigering

- [Demokrati och mänskliga rättigheter i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Genvägar

- [Skrivelse 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter](#)
- [Skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik](#)
- [Fakta om mänskliga rättigheter](#)
- [Internationell granskning av mänskliga rättigheter i Sverige](#)
- [Rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i världen](#)
- [Regeringens strategi för romsk inkludering](#)
- [Samlat grepp mot rasism och hatbrott](#)
- [Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism](#)
- [Hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter](#)

Jämställdhet

Jämställdhet handlar om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Området omfattar bland annat frågor som makt, inflytande, ekonomi, hälsa, utbildning, arbete och fysisk integritet.

[Om jämställdhet](#)

Relaterad navigering

- [Jämställdhet i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för jämställdhet](#)

Genvägar

- [Feministisk regering](#)
- [Jämställdhetsintegrering](#)
- [En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor](#)
- [Handlingsplan mot prostitution och människohandel](#)
- [Prenumerera på nyhetsbrev om jämställdhetspolitiken](#)

Nyanländas etablering

Området handlar om att skapa bättre förutsättningar för att nyanlända och andra utrikes födda ska komma i arbete eller utbildning och etablera sig i samhället. Området omfattar också ersättning till kommuner och landsting för flyktingmottagande.

Om nyanländas etablering

Relaterad navigering

- [Nyanländas etablering i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för nyanländas etablering

Genvägar

- [Arbetsförmedlingen - Etableringsprogrammet](#)
- [Länsstyrelsernas arbete med integrationsfrågor](#)
- [Delegationen för unga och nyanlända till arbete](#)
- [Information om Sverige - en portal för nyanlända](#)

•Magdalena Andersson

Finansminister
[Finansdepartementet](#)

"Att tillväxten skapas på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart och fördelas rättvist är en av vår tids ödesfrågor, men också en fråga där Sverige har goda möjligheter att ligga i framkant".

Magdalena Anderssons områden

- [Ekonomisk politik](#)
- [Skatt och tull](#)

Ekonomisk politik

Ekonomisk politik handlar om att få den svenska ekonomin att fungera effektivt, dämpa konjunktursvängningar i ekonomin samt fördela ekonomiska resurser mellan olika individer och över tid.

[Om ekonomisk politik](#)

Relaterad navigering

- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för ekonomisk politik](#)

Genvägar

- [Aktuellt om statens budget](#)
- [Aktuellt om skatteförslag](#)
- [Prognoser för den ekonomiska utvecklingen](#)
- [Om det finanspolitiska ramverket](#)

Skatt och tull

Regeringen ansvarar för lagstiftning och myndighetsfrågor som rör skatter, tull och indrivning. Skattelagstiftningen ska bland annat stödja de ekonomisk-politiska målen, ge goda villkor för företagande och investeringar samt underlätta för medborgare och företagare att göra rätt för sig.

[Om skatt och tull](#)

Relaterad navigering

- [Skatt och tull i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för skatt och tull](#)

Lena Micko

Civilminister
[Finansdepartementet](#)

Lena Mickos områden

- [Kommuner och landsting](#)
- [Konsumentpolitik](#)
- [Offentlig upphandling](#)
- [Statlig förvaltning](#)

Kommuner och landsting

Den kommunala självstyrelsen är inskriven i grundlagen och innebär en självständig och fri bestämmanderätt för kommuner och landsting. Staten reglerar delvis dessa ramar genom lagstiftning samt genom sitt övergripande ansvar för att den kommunala verksamheten utvecklas på ett sätt som är förenligt med en samhällsekonomisk balans.

[Om kommuner och landsting](#)

Relaterad navigering

- [Kommuner och landsting i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för kommuner och landsting](#)

Konsumentpolitik

Målet för konsumentpolitiken är väl fungerande konsumentmarknader och en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion. För detta krävs fungerande lagstiftning som skyddar konsumenterna samt ett konsumentstöd som är lättillgängligt och tillförlitligt. Ett högt konsumentskydd är viktigt även utanför Sveriges gränser, till exempel vid resor eller inköp via internet.

Om konsumentpolitik

Relaterad navigering

- [Konsumentpolitik i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för konsumentpolitik

Offentlig upphandling

Offentlig upphandling ska vara effektiv, rättssäker och ta tillvara konkurrensen på marknaden. Den ska också främja innovativa lösningar och ha miljö- och sociala hänsyn i beaktande. Lagstiftningen om upphandling ska göra det lättare för varor och tjänster att röra sig fritt inom EU.

Om offentlig upphandling

Relaterad navigering

- [Offentlig upphandling i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för offentlig upphandling

Statlig förvaltning

Statlig förvaltning handlar om att ge statliga myndigheter verktyg och förutsättningar för att kunna genomföra de beslut som regeringen och riksdagen har fattat. Området omfattar bland annat ledning, styrning och organisation i staten, utveckling av service och effektivitet, staten som arbetsgivare, regional samordning i länen, statens ansvar som arbetsgivare samt skötsel och förvaltning av statens fastigheter.

[Om statlig förvaltning](#)

Relaterad navigering

- [Statlig förvaltning i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för statlig förvaltning](#)

Genvägar

- [Förvaltningskultur \(Statskontoret\)](#)

Per Bolund

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister
[Finansdepartementet](#)

”Jag är en oroad optimist. Vår generations viktigaste uppdrag är att skapa ett samhälle som håller även för de som ska leva långt efter oss. Därför arbetar jag för finansiell stabilitet och ett stabilt bostadsbyggande. Ekonomin ska gynna den som fattar klimatsmarta val.”

Per Bolunds områden

- [Bostäder och samhällsplanering](#)
- [Finansmarknad](#)

Bostäder och samhällsplanering

Bostäder och samhällsplanering handlar om att få en bostadsmarknad och finansiering av bostäder som fungerar väl. Det handlar också om hur man planerar och utformar miljöer och byggnader. Området omfattar bostadsmarknad, lantmäteri – det vill säga geografisk information och fastighetsinformation – samt samhällsplanering och byggande.

[Om bostäder och samhällsplanering](#)

Relaterad navigering

- [Bostäder och samhällsplanering i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för bostäder och samhällsplanering](#)

Finansmarknad

Finansmarknadsfrågor handlar om att bevaka och analysera hur det finansiella systemet fungerar, till exempel banktjänster, försäkringar och värdepapper. I fokus står stabiliteten i det finansiella systemet samt åtgärder för att stärka konsumentskyddet på finansmarknaden.

Om finansmarknad

Relaterad navigering

- [**Finansmarknad i statens budget**](#)
- [**Rättsliga dokument**](#)
- [**Myndigheter med flera**](#)
- [**Remisser**](#)
- [**Kontakt**](#)
-

Ansvariga för finansmarknad

Genvägar

- [**Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism**](#)

Peter Hultqvist

Försvarsminister
[Försvarsdepartementet](#)

"Försvarspolitiken måste ha sin utgångspunkt i ansvaret för Sverige. Det handlar om att hävda vår suveränitet, vår demokratiska samhällsordning och rätten att själva bestämma över vår framtid."

Peter Hultqvists områden

- [Försvar](#)
- [Militärt försvar](#)

Försvar

Området omfattar totalförsvar, det vill säga den verksamhet som är nödvändig för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvar består av det militära försvaret och det civila försvaret samt samordningen mellan dessa verksamheter. Området inkluderar bland annat frågor rörande totalförsvarsplikt, försvarsunderrättelseverksamhet och signalskydd. I området ingår också försvars- och försvarsmaterielsamarbeten med andra länder.

[Områden inom försvar](#)

Områden inom försvar)

- [Civilt försvar](#)
- [Militärt försvar](#)
-

[Om försvar](#)

Relaterad navigering

- [Försvar i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för försvar](#)

Genvägar

- [Nordiskt försvarssamarbete](#)

Tomas Eneroth

Infrastrukturminister
[Infrastrukturdepartementet](#)

"Vi bygger Sverige. För att klara klimatet och för att jobben ska bli fler investerar vi i infrastruktur. Vi gör den största järnvägssatsningen i modern tid och satsar på ny konkurrenskraftig teknik. Det är nu det händer!"

Tomas Eneroths områden

- [Transporter och infrastruktur](#)

Transporter och infrastruktur

Transportpolitiken handlar om att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. I området ingår infrastruktur och samtliga trafikslag såsom spårtrafik, vägtrafik, sjöfart och luftfart samt transport- och infrastrukturforskning.

[Om transporter och infrastruktur](#)

Relaterad navigering

- [Transporter och infrastruktur i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för transporter och infrastruktur](#)

Genvägar

- [Regeringens strategiska samverkansprogram](#)
- [Följ Infrastrukturdepartementet på twitter](#)

Anders Ygeman

Energi- och digitaliseringsminister
[Infrastrukturdepartementet](#)

Anders Ygemans områden

- [Digitaliseringspolitik](#)
- [Energi](#)

Digitaliseringspolitik

Digitaliseringspolitiken handlar om att använda och främja de möjligheter som digitaliseringen för med sig för samhället: för individer, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor. Området omfattar bland annat arbete med att digitalisera offentlig förvaltning med utgångspunkt i medborgarens behov. Syftet med digitaliseringen av offentlig sektor är att kunna erbjuda enklare, öppnare och effektivare service till alla, oavsett om användaren befinner sig i Sverige eller i utlandet. Digitaliseringspolitiken handlar också om att skapa goda förutsättningar för digital infrastruktur som till exempel bredband, digital post, digital identitet och 5G, och om att skapa goda förutsättningar för utveckling och användning av ny teknik så som data och artificiell intelligens. Arbete med att främja digital kompetens och digitalt ledarskap hör också till området.

Om digitaliseringspolitik

Relaterad navigering

- [Digitaliseringspolitik i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för digitaliseringspolitik

Genvägar

- [Digitaliseringsstrategin](#)
- [Informationsmaterial: Sverige helt uppkopplat 2025 - en bredbandsstrategi](#)

Morgan Johansson

Justitie- och migrationsminister
[Justitiedepartementet](#)

"Som justitie- och migrationsminister vill jag arbeta för att knäcka den organiserade kriminaliteten och förstärka kampen mot terrorismen. Vår migrationspolitik ska vara långsiktigt hållbar och brett förankrad. Jag tror på den välfärdsmodell som vi har i Sverige och på ett samhälle som håller ihop."

Morgan Johanssons områden

- [Bekämpning av terrorism](#)
- [Demokrati och mänskliga rättigheter](#)
- [Familjerätt](#)
- [Grundlagar och integritet](#)
- [Migration och asyl](#)
- [Rättsväsendet](#)

Bekämpning av terrorism

Området beskriver hur Sverige, enskilt och tillsammans med andra stater arbetar för att möta hotet från terrorismen. Det omfattar också frågor om lagstiftning mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Om bekämpning av terrorism

Relaterad navigering

- [Bekämpning av terrorism i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för bekämpning av terrorism

Genvägar

- [Rättsväsendet](#)
- [Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism](#)
- [Skr. 2014/15:146 Förebygga, förhindra och försvåra - den svenska strategin mot terrorism](#)
- [Åtgärder mot terrorism sedan slutet av 2014](#)
- [Center mot våldsbejakande extremism \(CVE\)](#)

Demokrati och mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Demokratipolitiken omfattar bland annat allmänna val, åtgärder för att stärka och värna individens möjligheter till inflytande samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska även genomsyra hela den svenska utrikespolitiken.

[Om demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Relaterad navigering

- [Demokrati och mänskliga rättigheter i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Genvägar

- [Skrivelse 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter](#)
- [Skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik](#)
- [Fakta om mänskliga rättigheter](#)
- [Internationell granskning av mänskliga rättigheter i Sverige](#)
- [Rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i världen](#)
- [Regeringens strategi för romsk inkludering](#)
- [Samlat grepp mot rasism och hatbrott](#)
- [Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism](#)
- [Hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter](#)

Familjerätt

Familjerätt omfattar frågor om äktenskap och samboende, förhållandet mellan föräldrar och barn samt arvsrätt. Det rymmer även regler om gode män och förvaltare.

[Om familjerätt](#)

Relaterad navigering

- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för familjerätt](#)

Genvägar

- [Broschyr: Familjerätt](#)
- [Arvsrätt](#)
- [Förvaltare och god man](#)
- [Föräldrar och barn](#)
- [Könsneutrala äktenskap och vigsel](#)
- [Äktenskap och samboende](#)

Grundlagar och integritet

Området omfattar Sveriges fyra grundlagar vilka är regeringsformen, successionsordningen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. I området ingår frågor som rör offentlighetsprincipen och den enskildes personliga integritet.

[Om grundlagar och integritet](#)

Relaterad navigering

- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för grundlagar och integritet](#)

Genvägar

- [Demokrati och mänskliga rättigheter](#)
- [The Elections Act \(2005:837\), vallagen på engelska](#)
- [Grundlagarna](#)
- [Lagförslag som kompletterar EU:s dataskyddsförordning](#)
- [Lättläst om Sveriges grundlagar](#)
- [Offentlighetsprincipen](#)
- [Om grundlagarna på riksdagens webbplats](#)

Migration och asyl

Svensk migrationspolitik omfattar flykting- och invandringspolitik, återvändande, stöd för återvandring och kopplingen mellan migration och utveckling. Den inbegriper även samarbetet på internationell nivå kring dessa frågor. Området omfattar också frågor om svenskt medborgarskap.

[Om migration och asyl](#)

Relaterad navigering

- [Migration och asyl i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för migration och asyl](#)

Rättsväsendet

Rättsväsendet omfattar de institutioner som ansvarar för rättssäkerhet och rättstrygghet i Sverige, det vill säga polis, åklagare, domstol och kriminalvård. Det innebär att förebygga och bekämpa brottslig verksamhet, utreda brott, verkställa påföljder samt ge stöd till brottsoffer.

[Om rättsväsendet](#)

Relaterad navigering

- [Rättsväsendet i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för rättsväsendet](#)

Genvägar

- [34-punktsprogrammet: Regeringens åtgärder mot gängkriminaliteten](#)
- [Bekämpning av terrorism](#)
- [Brottmålsärenden](#)
- [En europeisk e-juridikportal](#)
- [Grundlagar och integritet](#)
- [Informationsmaterial: Det svenska rättsväsendet](#)
- [Internationellt rättsligt samarbete](#)
- [Nåd i brottmål](#)
- [Skärpta straff viktig del i kampen mot den organiserade brottsligheten - fler än 50 straffskärpningar](#)
- [Åtgärder mot gängkriminalitet och annan organiserad brottslighet](#)

Mikael Damberg

Inrikesminister
[Justitiedepartementet](#)

Mikael Dambergs områden

- [Bekämpning av terrorism](#)
- [Civilt försvar](#)
- [Försvar](#)
- [Krisberedskap](#)
- [Rättsväsendet](#)

Bekämpning av terrorism

Området beskriver hur Sverige, enskilt och tillsammans med andra stater arbetar för att möta hotet från terrorismen. Det omfattar också frågor om lagstiftning mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

[Om bekämpning av terrorism](#)

Relaterad navigering

- [Bekämpning av terrorism i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för bekämpning av terrorism](#)

Genvägar

- [Rättsväsendet](#)
- [Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism](#)
- [Skr. 2014/15:146 Förebygga, förhindra och försvåra - den svenska strategin mot terrorism](#)
- [Åtgärder mot terrorism sedan slutet av 2014](#)
- [Center mot våldsbejakande extremism \(CVE\)](#)

Civilt försvar

Civilt försvar och arbetet med detta, tar sin utgångspunkt i samhällets krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap samt under krig värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp.

[Om civilt försvar](#)

Relaterad navigering

- [Civilt försvar i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för civilt försvar](#)

Genvägar

- [Krisberedskap](#)

Försvar

Området omfattar totalförsvar, det vill säga den verksamhet som är nödvändig för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvar består av det militära försvaret och det civila försvaret samt samordningen mellan dessa verksamheter. Området inkluderar bland annat frågor rörande totalförsvarspplikt, försvarsunderrättelseverksamhet och signalskydd. I området ingår också försvars- och försvarsmaterielsamarbeten med andra länder.

[Områden inom försvar](#)

Områden inom försvar)

- [Civilt försvar](#)
- [Militärt försvar](#)
-

[Om försvar](#)

Relaterad navigering

- [Försvar i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

Amanda Lind

Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar för idrottsfrågorna

[Kulturdepartementet](#)

”Vår demokrati ska främjas, journalister och konstnärers frihet skyddas och oavsett om du bor i storstad eller på landsbygden ska du ha tillgång till att utöva och uppleva kultur

Amanda Linds områden

- [Civila samhället och idrott](#)
- [Demokrati och mänskliga rättigheter](#)
- [Kultur](#)
- [Medier](#)
- [Ungdomspolitik](#)

Civila samhället och idrott

Med det civila samhället avses en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans i gemensamma intressen. I området ingår nätverk, ideella föreningar, registrerade trossamfund med mera. Politiken omfattar bland annat möjligheter att bilda organisationer, att få statligt stöd och att göra människor delaktiga och bedriva verksamhet. Idrottspolitiken utgör en specifik del av politiken för det civila samhället.

Om civila samhället och idrott

Relaterad navigering

- [Civila samhället och idrott i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för civila samhället och idrott

Genvägar

- [Sakråd](#)

Demokrati och mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Demokratipolitiken omfattar bland annat allmänna val, åtgärder för att stärka och värna individens möjligheter till inflytande samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska även genomsyra hela den svenska utrikespolitiken.

[Om demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Relaterad navigering

- [Demokrati och mänskliga rättigheter i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Genvägar

- [Skrivelse 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter](#)
- [Skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik](#)
- [Fakta om mänskliga rättigheter](#)
- [Internationell granskning av mänskliga rättigheter i Sverige](#)
- [Rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i världen](#)
- [Regeringens strategi för romsk inkludering](#)
- [Samlat grepp mot rasism och hatbrott](#)
- [Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism](#)
- [Hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter](#)

Kultur

Kulturpolitiken handlar om att främja ett levande och oberoende kulturliv. Området omfattar kulturskaparnas villkor och människors tillgång till kultur i alla dess former samt hur kulturarvet ska bevaras, användas och utvecklas.

[Om kultur](#)

Relaterad navigering

- [Kultur i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för kultur](#)

Isabella Lövin

Miljö- och klimatminister samt vice statsminister
[Miljödepartementet](#)

Isabella Lövins områden

- [Miljö och klimat](#)

Miljö och klimat

Miljöpolitiken handlar om att skapa ett samhälle som är fritt från utsläpp och farliga gifter med hänsyn till både människor, djur och natur. Den handlar också om att skapa ett hållbart samhälle som är anpassat till ett förändrat klimat. Många miljöfrågor är globala och därför sker en stor del av arbetet i samverkan med andra länder.

[Om miljö och klimat](#)

Relaterad navigering

- [Miljö och klimat i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för miljö och klimat](#)

Genvägar

- [Parisavtalet](#)
- [Vattenförsörjning och torka](#)
- [Nationell strategi för klimatanpassning](#)

Ibrahim Baylan

Näringsminister
[Näringsdepartementet](#)

Ibrahim Baylans områden

- [Bolag med statligt ägande](#)
- [Innovation](#)
- [Näringspolitik](#)

Bolag med statligt ägande

Staten är en betydande bolagsägare i Sverige. I den statliga bolagsportföljen finns 46 hel- och delägda bolag, varav två är börsnoterade. Dessutom förvaltas två verksamhetsstiftelser. Tillsammans sysselsätter bolagen med statligt ägande cirka 135 000 personer. Det uppskattade sammanlagda värdet på den statliga bolagsportföljen uppgår till 630 miljarder kronor.

[Om bolag med statligt ägande](#)

Relaterad navigering

- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för bolag med statligt ägande](#)

Innovation

Innovation handlar om nya eller bättre lösningar som skapar värde för samhälle, företag och individer. Området omfattar planer och åtgärder för att utveckla och stärka innovations- och förnyelsekraften hos svenska företag inom många samhällsområden.

[Om innovation](#)

Relaterad navigering

- [Innovation i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för innovation](#)

Näringspolitik

Näringspolitiken handlar om att skapa förutsättningar för jobb och växande företag. I området ingår bland annat villkor för företagande och entreprenörskap, innovationskraft och en väl fungerande konkurrens. Området omfattar även riktade insatser till olika sektorer inom näringslivet, samt statsstödsfrågor samt geologi- och mineralfrågor.

[Om näringspolitik](#)

Relaterad navigering

- [Näringspolitik i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för näringspolitik](#)

Genvägar

- [Regeringens strategiska samverkansprogram](#)
- [Handel och investeringsfrämjande](#)
- [Exportstrategin](#)

Jennie Nilsson

Landsbygdsminister
[Näringsdepartementet](#)

Jennie Nilssons områden

- [Landsbygd, livsmedel och areella näringar](#)
- [Regional tillväxt](#)

Landsbygd, livsmedel och areella näringar

De areella eller gröna näringarna är viktiga basnäringar. De står för en betydande del av markanvändningen på landsbygden och har en unik roll som förvaltare av landskapets natur- och kulturvärden. Detta ger förutsättningar för att bedriva annan näringsverksamhet på landsbygden som till exempel verksamhet kopplat till upplevelser och rekreation.

[Om landsbygd, livsmedel och areella näringar](#)

Relaterad navigering

- [Landsbygd, livsmedel och areella näringar i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för landsbygd, livsmedel och areella näringar](#)

Genvägar

- [Ett nationellt skogsprogram för Sverige](#)
- [En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet](#)
- [Vattenförsörjning och torka](#)

Regional tillväxt

Den regionala tillväxtpolitiken handlar om åtgärder för att ta tillvara hela landets utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter. Området omfattar frågor som regionala utvecklingsstrategier, regionala företagsstöd, stöd till kommersiell service och EU:s regionalfondsprogram.

[Om regional tillväxt](#)

Relaterad navigering

- [Regional tillväxt i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för regional tillväxt](#)

Lena Hallengren

Socialminister
[Socialdepartementet](#)

"Vården och omsorgen ska funka, oavsett vem du är eller var i landet du bor. Det ser jag som min viktigaste uppgift de kommande åren. Det är en fråga om trygghet, svenska folket förväntar sig vård och omsorg av den allra högsta kvaliteten. Och det ska vi leverera."

Lena Hallengrens områden

- [Folkhälsa och sjukvård](#)
- [Funktionshinder](#)
- [Socialtjänst inklusive äldreomsorg](#)

Folkhälsa och sjukvård

Sjukvård handlar om de insatser som görs för att vårda dem som är sjuka och att utveckla vården. Vården ska vara jämlik, jämställd och tillgänglig och erbjudas utifrån behov på lika villkor. Folkhälsa handlar om de insatser som görs för att förebygga ohälsa och omfattar allt från breda insatser för att främja folkhälsan till specifika frågor som alkohol, tobak, spelberoende och skydd mot smittsamma sjukdomar.

Om folkhälsa och sjukvård

Relaterad navigering

- [Folkhälsa och sjukvård i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för folkhälsa och sjukvård

Genvägar

- [Artikel: Erkännande av brittiska yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården vid avtalslöst brexit](#)
- [Försäkringskassans information för dig som arbetar med hälso- och sjukvård \(forsakringskassan.se\)](#)
- [Könsdysfori - frågor och svar](#)

Funktionshinder

Funktionshinderspolitiken utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Politiken tar tillvara de rättigheter och intressen som personer med funktionsnedsättningar har i samhället. Flera områden omfattas av politiken, till exempel arbetsmarknadspolitiken eller utbildningspolitiken.

Om funktionshinder

Relaterad navigering

- [Funktionshinder i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för funktionshinder

Genvägar

- [En funktionshinderspolitik för ett Sverige som håller ihop](#)
- [Assistansersättning och LSS](#)

Socialtjänst inklusive äldreomsorg

Socialtjänst inklusive äldreomsorg handlar om samhällets stöd och hjälp till människor som är särskilt utsatta eller i svårigheter. Området omfattar individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg.

Om socialtjänst inklusive äldreomsorg

Relaterad navigering

- [Socialtjänst inklusive äldreomsorg i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för socialtjänst inklusive äldreomsorg

Genvägar

- [Trygghet och livskvalitet för äldre](#)
- [Assistansersättning och LSS](#)
- [E-hälsa - digitalisering i socialtjänst och hälso- och sjukvård](#)
- [Sverige samverkar med Bulgarien och Rumänien om utsatta EU-medborgare](#)
- [Regeringen stödjer arbetet med ensamkommande barn](#)
- [Riksnormen för försörjningsstöd](#)
- [Min insats på Socialstyrelsens webbplats](#)
- [Webbfilm med Lena Hallengren: För att utveckla välfärden behövs ett starkt samhälle](#)

Ardalan Shekarabi

Socialförsäkringsminister
[Socialdepartementet](#)

”De som varit med och byggt landet genom sitt arbete har lagt grunden för vår gemensamma välfärd. De har rätt till en trygg ålderdom. Därför är höjda pensioner min främsta prioritering.”

Ardalan Shekarabis områden

- [Socialförsäkringar](#)
- [Spelpolitik](#)

Socialförsäkringar

Socialförsäkringen handlar om att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och när barnen är små. Området omfattar sjukförsäkringen, pensionerna samt föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar.

Om socialförsäkringar

Relaterad navigering

- [Socialförsäkringar i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för socialförsäkringar

Genvägar

- [Prisbasbelopp för år 2020](#)
- [Inkomstbasbelopp och inkomstindex för år 2020](#)
- [Pensionsgruppen](#)
- [Hållbara pensioner](#)
- [Jämställda pensioner](#)
- [Insatser för pensionärer 2015-2018](#)
- [En modern föräldraförsäkring](#)
- [Samling för friska arbetsplatser](#)
- [Åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro](#)

Spelpolitik

Området spelpolitik handlar om att förebygga spelberoende och att skapa en sund och säker spelmarknad där sociala skyddsintressen värnas genom att efterfrågan på spel tillgodoses under kontrollerade former.

Om spelpolitik

Relaterad navigering

- [Spelpolitik i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för spelpolitik

Genvägar

- [Om regeringens arbete med en omreglerad spelmarknad](#)

Anna Ekström

Utbildningsminister
[Utbildningsdepartementet](#)

"Vi har haft ett av de mest högpresterande och jämlika skolsystemen i världen. Dit ska vi igen. Då krävs ordning och studiero, kunskap och bildning. Vi ska skapa en skola där varje elevs ansträngning avgör hur långt hon kan nå i sina studier – inte vilka föräldrar hon råkar ha eller vilken skola hon valt."

Anna Ekströms områden

- [Barn- och ungdomsutbildning](#)
- [Folkbildning](#)
- [Vuxenutbildning](#)

Barn- och ungdomsutbildning

Till barn- och ungdomsutbildningen hör förskola, fritidshem, den obligatoriska skolan samt gymnasieskolan. Elever ska utifrån sina olika förutsättningar och behov få utbildning så att de uppnår kunskapskraven och därmed får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

[Om barn- och ungdomsutbildning](#)

Relaterad navigering

- [Barn- och ungdomsutbildning i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för barn- och ungdomsutbildning](#)

Genvägar

- [Studiefinansiering](#)

Folkbildning

Till folkbildningen räknas folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Inom folkbildningen finns även särskilda statsbidrag för viss tolkutbildning.

Om folkbildning

Relaterad navigering

- [**Folkbildning i statens budget**](#)
- [**Rättsliga dokument**](#)
- [**Remisser**](#)
- [**Kontakt**](#)
-

Ansvariga för folkbildning

Genvägar

Studiefinansiering

- [**Svensk folkbildning – hur och varför**](#)

Matilda Ernkrans

Minister för högre utbildning och forskning
[Utbildningsdepartementet](#)

Matilda Ernkrans områden

- [Högskola och forskning](#)

Högskola och forskning

Högre utbildning bidrar till bildning och enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande. Utbildning av hög kvalitet är avgörande för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Den behövs för välutbildad arbetskraft och skapar förutsättningar för forskning och ökad kunskap.

Om högskola och forskning

Relaterad navigering

- [Högskola och forskning i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för högskola och forskning

Genvägar

- [Studiefinansiering](#)
- [Att studera utomlands - studera.nu](#)

Ann Linde

Utrikesminister

[Utrikesdepartementet](#)

”När allt fler demokratier utmanas världen över måste Sverige fortsatt vara en stark och respekterad röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter. Vår utrikespolitik ska bidra till att i samarbete med andra stärka tryggheten och säkerheten, i vårt närområde och globalt. Det är så vi värnar grundläggande demokratiska rättigheter och gemensam säkerhet världen över.”

Ann Lindes områden

- [Demokrati och mänskliga rättigheter](#)
- [Folkrätt](#)
- [Utrikes- och säkerhetspolitik](#)

Demokrati och mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Demokratipolitiken omfattar bland annat allmänna val, åtgärder för att stärka och värna individens möjligheter till inflytande samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska även genomsyra hela den svenska utrikespolitiken.

[Om demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Relaterad navigering

- [Demokrati och mänskliga rättigheter i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)

[Ansvariga för demokrati och mänskliga rättigheter](#)

Genvägar

- [Skrivelse 2016/17:29 Regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter](#)
- [Skrivelse 2016/17:62 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik](#)
- [Fakta om mänskliga rättigheter](#)
- [Internationell granskning av mänskliga rättigheter i Sverige](#)
- [Rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i världen](#)
- [Regeringens strategi för romsk inkludering](#)
- [Samlat grepp mot rasism och hatbrott](#)
- [Sveriges strategi mot terrorism och arbete mot våldsbejakande extremism](#)
- [Hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter](#)

Folkrätt

Folkrätten består av regler och principer som reglerar hur stater och vissa andra internationella aktörer ska samarbeta och agera gentemot varandra. Folkrätten baseras främst på traktater (överenskommelser) och sedvanerätt. Folkrätten kräver bland annat respekt för FN-stadgan och dess regler om territoriell integritet och förbud mot våldsanvändning. Folkrätten innehåller också regler om ansvarutkrävande för internationella brott som folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. I folkrätten ingår bland annat mänskliga rättigheter, internationell humanitär rätt, internationell straffrätt och traktaträtt.

Om folkrätt

Relaterad navigering

- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för folkrätt

Genvägar

- [Anförande i FN:s säkerhetsråd om folkrättens betydelse för att upprätthålla internationell fred och säkerhet](#)
- [Debatt i FN:s säkerhetsråd om skydd för civila i väpnad konflikt](#)
- [UD:s folkrättsdag 2018](#)
- [Handlingsplan för feministisk utrikespolitik 2015-2018](#)

Utrikes- och säkerhetspolitik

Utrikespolitiken handlar om Sveriges förbindelser med och politik gentemot andra länder. Att förebygga risker och hot är en viktig del av säkerhetspolitiken som är en del av utrikespolitiken. Den svenska politiken förs i direkta förbindelser med andra länder men också genom exempelvis EU och FN. Samarbetet bygger på folkrätten, som består av alla internationella avtal och bestämmelser som reglerar hur stater och andra internationella aktörer ska samarbeta och hur de får och inte får agera gentemot varandra.

Om utrikes- och säkerhetspolitik

Relaterad navigering

- [Utrikes- och säkerhetspolitik i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

Ansvariga för utrikes- och säkerhetspolitik

Genvägar

- [Utrikesdeklarationen](#)
- [Internationella sanktioner](#)
- [Sveriges diplomatiska förbindelser](#)

Anna Hallberg

Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor
[Utrikesdepartementet](#)

"När exporten ökar och jobben blir fler kan hela Sverige växa och utvecklas. Därför står vi upp för frihandeln och möjliggör för fler svenska företag att ta sig ut i världen. Genom utrikeshandeln kan vi främja hållbara lösningar och svenska värderingar."

Anna Hallbergs områden

- [Handelspolitik och främjande](#)
- [Nordiska frågor](#)

Handelspolitik och främjande

Den svenska handels- och främjandepolitiken syftar till att främja svenska ekonomiska intressen och bilden av Sverige utomlands, för att i sin tur underlätta export och utländska investeringar till Sverige samt möjliggöra ett ömsesidigt handelsutbyte med andra länder.

[Om handelspolitik och främjande](#)

Relaterad navigering

- [Handelspolitik och främjande i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för handelspolitik och främjande](#)

Genvägar

- [Sveriges exportstrategi](#)
- [Informationsmaterial: Tjänstehandelsavtalet TiSA](#)

Nordiska frågor

Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region. Det är visionen för år 2030 som antogs av de nordiska statsministrarna den 20 augusti 2019. Sverige fortsätter att arbeta aktivt inom det nordiska samarbetet för ett mer hållbart, gränslöst och integrerat Norden. De nordiska länderna prioriterar nu gemensamt klimatfrågan högt. Vi står kollektivt bakom 1,5-gradersmålet och har enats om att de nordiska länderna ska bli koldioxidneutrala.

[Om nordiska frågor](#)

Relaterad navigering

- [Nordiska frågor i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för nordiska frågor](#)

Genvägar

- [Information om Nordiskt samarbete](#)
- [Sverige i Nordiska ministerrådet](#)
- [State of the Nordic Region](#)
- [Gränshinderdatabasen](#)
- [Informationstjänsten Info Norden](#)
- [Nordiska ministerrådets hemsida](#)

Peter Eriksson

Minister för internationellt utvecklingssamarbete
[Utrikesdepartementet](#)

”Världen står inför stora utmaningar. Vi ser en försvagad demokrati globalt sett, samtidigt som klimatförändringarna blir alltmer akuta och fattigdomen tycks bita sig fast i delar av Afrika. Sveriges bistånd ska stärka demokratin och bidra till att utveckla en mer hållbar och fredlig värld.”

Peter Erikssons områden

- [Internationellt utvecklingssamarbete](#)

Internationellt utvecklingssamarbete

Sverige har en lång tradition av ett generöst och ambitiöst bistånd. Utvecklingssamarbetet handlar om att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Det svenska utvecklingsbiståndet kanaliseras ofta genom internationella organisationer som FN och EU. Med humanitärt bistånd avses Sveriges insatser för att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet för nödlidande människor som drabbas av naturkatastrofer, väpnade konflikter eller andra katastrofliknande förhållanden.

[Om internationellt utvecklingssamarbete](#)

Relaterad navigering

- [Internationellt utvecklingssamarbete i statens budget](#)
- [Rättsliga dokument](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Kontakt](#)
-

[Ansvariga för internationellt utvecklingssamarbete](#)

Genvägar

- [Openaid.se](#)

Under regeringen lyder Landshövdingar med Länsstyrelser.

Här från Sven Winnell 1 maj 2019:
Människornas verksamheter och grunderna för planering av framtiden för världen och Sverige.
<http://winnell.com/omr40zp.pdf>

Länsstyrelserna

Sverige är indelat i 21 län som alla har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är en statlig samordnande myndighet, en servicemyndighet, en överklagandeinstans och med tillsynsansvar. Länsstyrelsen står som garant för att de av regeringen beslutade nationella målen genomförs.
[Länsstyrelsernas webbplats](#)

Publicerad 17 december 2014 · Uppdaterad 05 februari 2015

Länsstyrelsen Blekinge län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa våra senaste nyheter](#) [Läsa mer om oss](#) [Besöka ett naturreservat](#) [Våra remisser](#) [Ring rätt telefonnummer vid kriser](#)

Dalarnas län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Kontakta oss](#) [Sök i Länsstyrelsens diarium](#) [Hitta publikationer](#)
[Hitta ett naturreservat](#) [Läs om landshövding och länsledning](#)

Gotlands län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Få utflyktstips](#) [Kontakta oss](#) [Anmäla bristande djurhållning](#)
[Ansöka om stöd i Landsbygdsprogrammet](#) [Jobba hos oss](#)

Gävleborgs län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Anmäla bristande djurhållning](#) [Söka solcellsstöd](#) [Titta i vårt diarium](#) [Veta mer om motortrafik i naturen](#) [Veta mer om hotade arter \(ÅGP\)](#) [Läsa våra nyheter](#)

Hallands län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa våra nyheter](#) [Söka jobb](#) [Söka stöd till solceller](#) [Läsa våra kungörelser](#) [Kontakta oss](#) [Ansöka om strandskyddsdispens](#)
[Anmäl för miljöprovning av vattenkraft](#)

Jämtlands län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Jobba hos oss](#) [Evenemang på gång](#) [Kungörelser](#) [Aktuella jaktbeslut och domar](#) [Komplettering eller yttrande i ärende](#)

Jönköpings län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Jobba hos oss](#) [Evenemang på gång](#) [Kungörelser](#) [Aktuella jaktbeslut och domar](#) [Komplettering eller yttrande i ärende](#)

Kalmar län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa nyheter](#) [Kontakta oss](#) [Anmäla att djur far illa](#) [Söka karta eller geotjänster](#) [Läsa fiskeregler](#) [Ansöka om medborgarskap](#)
[Publikationer](#)

Kronobergs län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Anmäla vattenkraft till miljöprövning](#) [Ta del av kungörelser](#) [Anmälan om vattenverksamhet](#) [Söka stöd till solceller](#) [Kolla lediga jobb](#)

Norrbotens län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Jobba hos oss](#) [Veta mer om årets älgjakt](#) [Söka i diariet](#) [Läsa våra senaste nyheter](#) [Veta mer om landshövdingen](#)

Skåne län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Söka solcellsstöd](#) [Överklaga kommuns beslut](#) [Ansöka om tillstånd för djurverksamhet](#) [Söka stiftelser och stipendier](#)
[Ansöka om medborgarskap](#)

Stockholms län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Registrera stiftelse](#) [Anmäla att djur far illa](#) [Kontakta Länsstyrelsen](#) [Jobba hos oss](#)

Södermanlands län

[Privat Företag](#) [Förening](#) [Lantbruk och landsbygd](#) [Stat och kommun](#) [Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa våra senaste nyheter](#) [Jobba hos oss](#) [Veta mer om Länsstyrelsen](#) [Anmäla vattenverksamhet](#) [Ansöka om tillstånd för djurverksamhet](#) [Ansöka om förprovning av djurstallar](#)

Uppsala län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa nyheter](#) [Söka jobb](#) [Läsa kungörelser](#) [Skaffa en digital brevlåda](#) [Söka stöd för naturvård](#) [Överklaga kommunens beslut](#)
[Hyra boende i naturreservat](#)

Värmlands län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Se om vi har lediga tjänster](#) [Läsa om nya regler för vattenkraft 2019](#) [Hitta ett naturreservat](#) [Läsa nyheter](#) [Söka energistöd](#) [Delta i Regional samverkanskurs - RSK - 2019](#)

Västerbottens län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Anmäla bristande djurhållning](#) [Anmäla vattenkraft till nationell plan för miljöprövning](#) [Söka i Länsstyrelsens diarium](#) [Läsa våra nyheter](#) [Ladda ner en publikation](#)
[Jobba hos oss](#)

Västernorrlands län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Besöka ett naturreservat](#) [Läsa våra publikationer](#) [Hitta en författning](#) [Söka i vårt diarium](#)

Västra Götalands län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa våra nyheter Kolla status på vattnet och musslor i Västerhavet Ansöka om medborgarskap Registrera stiftelse](#)
[Jobba hos oss Komplettera ditt ärende Söka i våra karttjänster och geodata](#)

Örebro län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Läsa nyheter Kontakta oss Söka jobb Ladda ner en publikation Använda karttjänster och geodata Hitta naturreservat eller kulturmiljö](#)

Östergötlands län

[Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck](#)

[Bygga och bo](#)
[Djur och natur](#)
[Jakt och fiske](#)
[Livshändelser](#)

[Ansöka om bidrag för vård av kulturhistoriska miljöer](#)
[Ansöka om bidrag till solceller Hitta en vigsselförrättare](#)
[Söka stiftelser i vår stiftelsedatabas Samråd för ändring i naturmiljön](#)

Myndigheter

Utredningar: sök under deparamenten

Under regeringen lyder Myndigheter

Här från Sven Winnell 1 maj 2019:

Människornas verksamheter och grunderna för planering av
framtiden för världen och Sverige.

<http://winnell.com/omr40zp.pdf>

Genom att klicka får man veta vad de gör. De sysslar med
gemensamma problem och privata problem

Statsrådsberedningen

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/statsradsberedningen/>

Myndigheter

- [Svenska institutet för europapolitiska studier \(Sieps\)](#)
18 december 2014 från [Statsrådsberedningen](#)
- [Harp sundsnämnden](#)
18 december 2014 från [Statsrådsberedningen](#)

Utrikesdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/>

Myndigheter

- [Business Sweden](#)
02 september 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Sweden House](#)
10 augusti 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC](#)
26 maj 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Nordiska Afrikainstitutet](#)
09 februari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Svenska institutet, SI](#)
06 februari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete, Sida](#)
06 februari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Kommerskollegium](#)
06 februari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Exportkreditnämnden \(EKN\)](#)
06 februari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)
- [Folke Bernadotteakademin](#)
06 februari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

Justitiedepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/justitiedepartementet/>

Myndigheter

- **Revisorsinspektionen (RI)**
19 april 2017 från [Justitiedepartementet](#)
- **Polismyndigheten**
11 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Inspektionen för strategiska produkter, ISP**
06 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Stiftelsen Gällöfsta utbildningscentrum**
05 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Justitiekanslern (JK)**
05 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Statens haverikommission (SHK)**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Sveriges Domstolar**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Rättshjälpsmyndigheten**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Migrationsverket**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Kriminalvården**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Ekobrottsmyndigheten (EBM)**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Domarnämnden**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Brottsoffermyndigheten (BrOM)**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Brottsförebyggande rådet (Brå)**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Åklagarmyndigheten**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Kustbevakningen (KBV)**
04 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)**
02 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

- **Säkerhetspolisen**
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Rättsmedicinalverket (RMV)**
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)Morgan Johansson
- **Gentekniknämnden**
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- **Datainspektionen**
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

Försvarsdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/forsvarsdepartementet/>

Myndigheter

- **Myndigheten för digital förvaltning**
07 september 2018 från [Finansdepartementet](#)
- **Totalförsvarets rekryteringsmyndighet**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)
- **Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)
- **Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun)**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)
- **Försvarsunderrättelsedomstolen**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)
- **Försvarsmakten**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)
- **Försvarets radioanstalt (FRA)**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)
- **Försvarets materielverk (FMV)**
05 februari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

Miljö- och energidepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/miljodepartementet/>

Myndigheter

- **Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, SIVL**
28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra**
28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet**
28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **De lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar**
28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Svenska Miljöinstitutet AB, IVL**
28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI**
02 februari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Kemikalieinspektionen, KemI**
27 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Energimyndigheten**
27 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Statens geotekniska institut (SGI)**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Strålsäkerhetsmyndigheten**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Oljekrisnämnden**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Naturvårdsverket**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Kärnavfallsfonden**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Havs- och vattenmyndigheten, HaV**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Energimarknadsinspektionen**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Elsäkerhetsverket**
26 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Statens va-nämnd**
19 december 2014 från [Miljö- och energidepartementet](#)
- **Svenska kraftnät**
08 december 2014 från [Miljö- och energidepartementet](#)

Socialdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/socialdepartementet/>

Myndigheter

- **Jämställdhetsmyndigheten**
21 mars 2018 från [Socialdepartementet](#)
- **Myndigheten för vård- och omsorgsanalys**
06 februari 2015 från [Socialdepartementet](#)
- **Läkemedelsverket (LV)**
06 februari 2015 från [Socialdepartementet](#)
- **Stiftelsen WHO Collaborating Centre for International Drug Monitoring**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Provinsialläkarstiftelsen**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Systembolaget Aktiebolag**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Statens institutionsstyrelse (SiS)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- 19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Pensionsmyndigheten**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Myndigheten för delaktighet**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Försäkringskassan**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Folkhälsomyndigheten**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

E-hälsomyndigheten

19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

- **Barnombudsmannen (BO)**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Arvsfonden**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Alkoholsortimentsnämnden**
19 december 2014 från [Socialdepartementet](#)
- **Inspektionen för vård och omsorg (IVO)**
18 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

Utbildningsdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utbildningsdepartementet/>

Myndigheter

- **Etikprövningsmyndigheten**
24 januari 2019 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Karlstads universitet**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Högskolan i Skövde**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Högskolan i Halmstad**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Högskolan i Borås**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Högskolan Dalarna**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Göteborgs universitet**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH)**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)

- **Försvarshögskolan**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Centrala studiestödsnämnden (CSN)**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Blekinge tekniska högskola (BTH)**
23 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Överklagandenämnden för högskolan**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS)**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Örebro universitet**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Vetenskapsrådet**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Uppsala universitet**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Universitetskanslersämbetet (UKÄ)**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Universitets- och högskolerådet (UHR)**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Södertörns högskola**
18 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Stockholms universitet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Stockholms konstnärliga högskola (SKH)**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Statens skolverk**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Statens skolinspektion**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Skolforskningsinstitutet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Sameskolstyrelsen**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Rymdstyrelsen**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Polarforskningssekretariatet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)

- **Mälardalens högskola (MDH)**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH)**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Mittuniversitetet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Malmö universitet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Lunds universitet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Luleå tekniska universitet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Linnéuniversitetet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Linköpings universitet**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Kungl. Tekniska högskolan (KTH)**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH)**
17 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Kungl. Konsthögskolan**
13 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Kungl. biblioteket (KB)**
13 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Konstfack**
12 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Karolinska institutet (KI)**
12 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Institutet för rymdfysik**
11 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Högskolan Väst**
11 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Högskolan i Kristianstad (HKR)**
11 januari 2017 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Umeå universitet**
05 februari 2015 från [Utbildningsdepartementet](#)
- **Skolväsendets överklagandenämnd**
05 februari 2015 från [Utbildningsdepartementet](#)

Kulturdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/kulturdepartementet/>

Myndigheter

- **Nationalmuseum**
02 januari 2018 från [Kulturdepartementet](#)
- **Delegationen mot segregation**
02 januari 2018 från [Kulturdepartementet](#)
- **Myndigheten för stöd till trossamfund**
01 juli 2017 från [Kulturdepartementet](#)
- **Sveriges Fängelsemuseum**
02 januari 2017 från [Kulturdepartementet](#)
- **Nämnden för hemslöjdsfrågor**
21 november 2016 från [Kulturdepartementet](#)
- **Myndigheten för press, radio och tv**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Myndigheten för tillgängliga medier**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens musikverk**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens konstråd**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens försvarshistoriska museer**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Riksantikvarieämbetet**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Naturhistoriska riksmuseet**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Myndigheten för kulturanalys**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Moderna museet**
27 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Konstnärsnämnden**
24 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Institutet för språk och folkminnen**
24 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Forum för levande historia**
24 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Svenska Artisters och Musikers Intresseförening (SAMI)**
20 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

- **Stiftelsen Dansmuseifonden**
20 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Sveriges Radio**
20 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Nordicom**
20 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Riksteatern**
20 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Valmyndigheten**
05 februari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Zornsamlingarna**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Thielska galleriet**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Tekniska museet**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Strindbergsmuseet**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Skansen**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Nordiska museet**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Arbetets museum**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Riksförbundet Sveriges museer**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Nobelmuseet**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Judiska museet i Stockholm**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Áttje, Svenskt fjäll- och samemuseum**
26 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Voksenåsen AS**
21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Drottningholms Slottsteater**
21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

- **Kungliga Operan AB (Operan)**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Föreningen Svensk Form**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Diskrimineringsombudsmannen, DO**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Utbildningsradion**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Sveriges Television**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Sveriges författarfond**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM)**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Svenska Filminstitutet**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Stiftelsen Dansens Hus**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens museer för världskultur**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens medieråd**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens maritima museer**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens kulturråd**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens historiska museer**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Statens centrum för arkitektur och design**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Sametinget**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Röhsska museet i Göteborg**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Riksarkivet**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Nämnden mot diskriminering**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Kungliga Dramatiska teatern AB (Dramaten)**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

- **Bildkonst Upphovsrätt i Sveriges (BUS)**
19 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Sveriges Författarförbund**
11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)
- **Bildmuseet i Umeå**
11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

Arbetsmarknadsdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/arbetsmarknadsdepartementet/>

Myndigheter

- **Myndigheten för arbetsmiljökunskap**
16 augusti 2018 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Arbetsmiljöverket**
07 mars 2016 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, SNAU**
15 oktober 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Arbetsdomstolen**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Svenska ILO-kommittén**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Svenska ESF-rådet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Nämnden för styrelserepresentationsfrågor**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Arbetsförmedlingen**
02 februari 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)
- **Medlingsinstitutet**
03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

Näringsdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/naringsdepartementet/>

Myndigheter

- **Teracom Group AB (Teracom)**
22 november 2017 från [Näringsdepartementet](#)
- **European company for the financing of railroad rolling stock (EUROFIMA)**
09 april 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Stiftelsen Norrlandsfonden (Norrlandsfonden)**
09 april 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Stiftelsen Industrifonden (Industrifonden)**
09 april 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Centrala djurförsöksetiska nämnden**
06 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Skogsstyrelsen**
06 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)**
06 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Livsmedelsverket (SLV)**
06 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Statens jordbruksverk (SJV)**
06 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)**
06 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Lernia AB (Lernia)**
05 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Orio AB (Orio)**
05 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Verket för innovationssystem (Vinnova)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Vattenfall AB (Vattenfall)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Vasallen AB (Vasallen)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **V.S. VisitSweden AB (VisitSweden)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Transportstyrelsen**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Trafikverket**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Trafikanalys**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

- **Tillväxtverket**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **TeliaSonera Aktiebolag (TeliaSonera)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Svevia AB (publ) (Svevia)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Svenska skeppshypotekskassan (Svenska Skeppshypotek)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Svenska rymdaktiebolaget (SSC)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Swedfund International AB (Swedfund)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Swedesurvey Aktiebolag (Swedesurvey)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Swedavia AB (Swedavia)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Sveaskog AB (Sveaskog)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Statens Bostadsomvandling AB (Sbo)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Specialfastigheter Sverige Aktiebolag (Specialfastigheter)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Sjöfartsverket**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **SJ AB (SJ)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **SBAB Bank AB (publ) (SBAB)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **SAS AB (SAS)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Samhall Aktiebolag (Samhall)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

- **PostNord AB (PostNord)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Post- och telestyrelsen (PTS)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Patentombudsnämnden**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Patent- och registreringsverket (PRV)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Myndigheten för tillväxtpolitiska analyser och utvärderingar (Tillväxtanalys)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Metria AB (Metria)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Luftfartsverket (LFV)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Konkurrensverket (KKV)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Jernhusen AB (Jernhusen)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Inlandsinnovation AB (Inlandsinnovation)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Infranord AB (Infranord)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Green Cargo AB (Green Cargo)**
04 februari 2015 från
- **Fouriertransform Aktiebolag (Fouriertransform)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Bolagsverket**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Arlandabanan Infrastructure AB (Arlandabanan)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (Apoteksgruppen)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Apoteket AB (Apoteket)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **ALMI Företagspartner AB (ALMI)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
-

- **Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK)**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Aktiebolaget Svensk Bilprovning**
04 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Aktiebolaget Bostadsgaranti (AB Bostadsgaranti)**
03 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Akademiska Hus Aktiebolag (Akademiska Hus)**
03 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **AB Svenska Spel (Svenska spel)**
03 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **AB Göta kanalbolag (Götakanal)**
03 februari 2015 från [Näringsdepartementet](#)
- **Styrelsen för samefonden**
19 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)
- **Lantmäteriet**
19 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)
- **Boverket**
19 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

Finansdepartementet

<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/finansdepartementet/>

Myndigheter

- **Myndigheten för digital förvaltning**
07 september 2018 från [Finansdepartementet](#)
- **Upphandlingsmyndigheten**
25 november 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Trygghetsstiftelsen**
25 juni 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Miljömärkning Sverige AB (Miljömärkning Sverige)**
19 maj 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Statistiska centralbyrån**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens skaderegleringsnämnd**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens Personadressregisternämnd**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Resegarantinämnden**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)

- **Kammarkollegiet**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Fastighetsmäklarinspektionen**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Allmänna reklamationsnämnden (ARN)**
06 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Första AP-fonden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Stipendiestiftelsen för studier av japanskt näringsliv**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Tredje AP-fonden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Tullverket**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Sparbankernas säkerhetskassa**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Skatteverket**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Skatterättsnämnden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Sjätte AP-fonden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Sjunde AP-fonden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Riksgälden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Länsstyrelserna**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Lotteriinspektionen**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Krigsförsäkringsnämnden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Konsumentverket**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Kronofogdemyndigheten**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Konjunkturinstitutet**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)

- **Forskarskattenämnden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Fjärde AP-fonden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Finanspolitiska rådet**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Finansinspektionen**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Ekonomistyrningsverket**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Bokföringsnämnden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Arbetsgivarverket**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Andra AP-fonden**
05 februari 2015 från [Finansdepartementet](#)
- **Statskontoret**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens överklagandenämnd**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens servicecenter**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens fastighetsverk (SFV)**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens ansvarsnämnd**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Fortifikationsverket**
19 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Statens tjänstepensionsverk (SPV)**
18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor**
18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)
- **Offentliga sektorns särskilda nämnd**
18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Kommuner och landsting (regioner)

Kommunallag (2017:725)

Svensk författningssamling 2017:725

SFS nr: 2017:725

Departement/myndighet: Finansdepartementet K

Utfärdad: 2017-06-22

Ändringsregister: SFSR (Lagrummet)

Källa: Regeringskansliet / Lagrummet.se

SFS-nummer · 2017:725 · [Visa fulltext](#)

Innehåll:

- 1 kap. Grunderna för den kommunala verksamheten
- 2 kap. Kommunala angelägenheter
- 3 kap. Kommunernas och landstingens organisation och
- 4 kap. Förtroendevalda
- 5 kap. Fullmäktige
- 6 kap. Styrelsen och övriga nämnder
- 7 kap. Anställda
- 8 kap. Delaktighet och insyn
- 9 kap. Kommunal samverkan
- 10 kap. Överlämnande av kommunala angelägenheter
- 11 kap. Ekonomisk förvaltning
- 12 kap. Revision
- 13 kap. Laglighetsprövning
- Övergångsbestämmelser

Sven Winnell 9+16+26 maj 2016:

Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner.

Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.

<http://winnell.com/omr36-39zzzq.pdf>

Innehåll:

Sida

3	Sveriges regioner.
10	Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. Kompletteringar har skett den 14 och 16 maj 2016: För varje län har lagts till: * Skattesatser 2016 i kommuner, län riket. Uppgifter från SCB. * Sammanräknad förvärvsinkomst per kommun år 2014 för kvinnor och män. Uppgifter från SCB. * Samtliga förväntade påbörjade bostäder genom nybyggnad, Uppgifter från boverkets intervjuundersökningar presenterade i maj 2016. * Antal förvärvsarbete (dagbefolkning) efter sektor och kommun År 2014. Uppgifter från SCB. * Svenskt Näringslivs hemsidor för länen. * Arbetsförmedlingarna i länen. * Handelsbanken
11	1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.
29	2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
55	3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.
74	4) Gotlands och Stockholms län.
84	5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.

106	6) Blekinge och Skåne län.
119	Detaljer om kommunerna. Folkmängd per tätort och småort per kommun 2005 (enligt SCB)
121	1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.
144	2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
177	3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.
200	4) Gotlands och Stockholms län.
212	5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.
246	6) Blekinge och Skåne län.
267	Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning.
277	Några kommentarer den 14 maj 2016.
280	Innehållet i hemsidor hos boverket, naturvårdsverket och socialstyrelsen samt arbetsuppgifter för den nya regeringen.
293	Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.
294	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
297	Utvecklingens krafter
298	Systemet för mänskliga verksamheter
301	Den fundamentala påverkanskedjan
303	Sven Winnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
305	Något om välfärd och näringsliv. 26 maj 2016.
307	Näringslivet.
308	Svenskt Näringsliv
317	Arbetsförmedlingen
324	Handelsbanken

[Från SKR.se 28 dec 2019](#)

Sveriges kommuner och regioner

Meny

Arbetsgivare, kollektivavtal

Demokrati, ledning, styrning

Ekonomi, juridik, statistik

Hälsa, sjukvård

Integration, social omsorg

Näringsliv, arbete, digitalisering

Samhällsplanering, infrastruktur

Skola, kultur, fritid

Förskola, grund- och gymnasieskola

Kultur, fritid

Om SKR

- [Lediga jobb](#) [Remisser](#) [Styrelsehandlingar och beslut](#) [Styrelse och beredningar](#) [Kansliorganisation](#) [Om SKR](#)

Mer från SKR

- [Kurser och konferenser](#) [Rapporter och skrifter](#) [Cirkulär](#) [Webbsändningar](#) [Nyhetsbrev](#) [Press](#) [Lärande exempel](#) [Bloggar](#)

Kommuner, regioner

- [Kort om kommuner och regioner](#) [Kommuner, lista](#) [Fakta kommuner och regioner](#) [Regioner, lista](#)

Hjälp

[English pages](#)

[Lättlästa sidor](#)

[Webbkarta](#)

[A-Ö index](#)

Webbhandboken

I webbhandboken samlar vi alla riktlinjer, instruktioner och annat som krävs för att kunna göra ett bra jobb med sidorna på SKR:s webbplatser.

[Sök i webbhandboken](#)

[Om webbhandboken](#)

Om SKR

SKR är en arbetsgivar- och intresseorganisation. Vi är en medlemsorganisation för alla kommuner och regioner.

SKR:s uppgift är att stödja och bidra till att utveckla kommuner och regioners verksamhet. Vi fungerar som ett nätverk för kunskapsutbyte och samordning. I vår roll ingår att ge service och professionell rådgivning till tjänstepersoner och förtroendevalda i kommuner och regioner inom alla de frågor som kommuner och regioner är verksamma inom. Vi erbjuder även kurser och konferenser inom många ämnen.

[SKR:s medlemmar](#)

Sveriges största arbetsgivarorganisation

SKR är arbetsgivarorganisation för alla kommuner och regioner. De är tillsammans arbetsgivare för mer än en miljon människor. SKR har till uppgift att teckna centrala kollektivavtal om lön och allmänna anställningsvillkor.

[Arbetsgivarfrågor](#)

Det går att göra skillnad

SKR:s ambition är att ligga steget före och belysa viktiga omvärldsförändringar. På så vis kan vi påverka utvecklingen i den riktning som ger störst nytta för våra medlemmar, och som i förlängningen bäst gynnar allmänheten. Genom intressebevakning arbetar vi för att påverka beslutsfattare såväl nationellt som internationellt.

[Internationellt](#)

[Lättläst information om Sveriges Kommuner och Regioner](#)

Fakta om kommuner och regioner

Antal kommuner och regioner

Det finns 290 kommuner och 21 regioner i Sverige. Gotlands kommun räknas in både under kommuner och regioner. Gotland är kommun med landstingsuppgifter och regionalt utvecklingsansvar och har också rätt att kalla sig region.

Så styrs regionerna

Regionerna styrs av politiker som valts direkt av länets invånare. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur regionerna utför sina uppdrag.

[Så styrs regionerna](#)

Så styrs kommunerna

Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns där vi bor. Bland de viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Kommunerna styrs av politiker som valts direkt av medborgarna. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur kommuner utför sina uppdrag.

[Så styrs kommunerna](#)

Kommungruppsindelning

Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning 2017. Här finns en beskrivning av den reviderade kommungruppsindelning som gäller från 1 januari 2017.

[Kommungruppsindelning](#)

Läns- och kommunregister

Här finner du en lista över alla län och vilka kommuner de innefattar samt en lista med landets alla kommunkoder och en karta över Sveriges kommuner.

[Länsregister](#)

[Kommunkoder](#)

[Kommunindelning, karta från SCB \(PDF, nytt fönster\)](#)

Kostnader och intäkter för kommuner och regioner

Vi har sammanställt statistik kring hur kommunernas och regionernas kostnader och intäkter är fördelade. Du finner bland annat tabeller med övergripande uppgifter om kommunernas och landstingens resultat, de siffror som diagrammen bygger på samt utvecklingen av statsbidragen.

[Fakta om kommunernas och regionernas kostnader och intäkter](#)

Antal anställda i kommuner och regioner

Sveriges kommuner och regioner är tillsammans arbetsgivare för mer än en miljon människor. Mer exakta och uppdaterade uppgifter hittar du på våra statistik-sidor.

[Personalstatistik](#)

Rena fakta om kommuner och regioner

Det finns många föreställningar och uppfattningar om kommuner och regioner och den verksamhet som de ansvarar för.

Många gånger är uppfattningarna korrekta och relevanta och bidrar till att förbättra våra välfärdstjänster. Andra gånger baseras de på bristfälliga fakta, onyanserade resonemang och oproportionerliga slutsatser. Orsaker och verkan, resultat och resursfördelning – det är inte alltid det låter sig förklaras i korta, slagkraftiga rubriker.

Vi har därför tagit fram en skrift där vi samlat fakta om kommuner och regioner i ett försök att ge hela bilden, eller den bild som sällan visas.

[Välfärden i siffror](#)

Läs vidare

[Därför är självstyrelse bra](#)

[Styra Sverige, så fungerar det](#)

[Lista på kommuner som återtagit benämningen stad](#)

[Stads- och kommunhistoriska institutet](#)

[Kartor, SCB:s webbplats](#)

Informationsansvarig

- **Björn Kullander Handläggare**

Sveriges Kommuner och RegionerSKR är en medlems- och arbetsgivarorganisation för landets alla kommuner och regioner. Vi är en politiskt styrd organisation och vår styrelse består av förtroendevalda från kommuner och regioner. Sveriges Kommuner och Regioner hette tidigare Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Kontakta SKR

[Adress och övrig kontaktinformation](#)

[08-452 70 00](#)

info@skr.se

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [YouTube](#)
- [RSS](#)
- [Prenumerera på webbinnehåll](#)
- [SKR:s webbhandbok](#)
- [Om webbplatsen](#)
- [Kakor](#)
- [Personuppgifter - GDPR](#)
- [Förbättra webbplatsen](#)

Kommungruppsindelning 2017

Här är en beskrivning av SKLs kommungruppsindelning 2017 som gäller från den 1 januari 2017. Det är en omarbetning av den tidigare kommungruppsindelningen från 2011.

Kommungruppsindelningen används för att underlätta jämförelser och analyser i olika statistiska sammanhang och är utarbetad på Statistiksektionen, SKL.

Indelningen består av totalt nio grupper fördelade på tre huvudgrupper, där kommunerna grupperats utifrån vissa kriterier som tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Dataunderlaget är hämtat från SCB:s olika databaser.

Förändringar jämfört med tidigare indelning

Huvudprincipen för den nya indelningen har varit storlek på tätorten, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Grupperna storstad och större städer bygger nu på antal invånare i den största tätorten i kommunen istället för som tidigare, invånarantalet i hela kommunen.

En ny grupp, mindre stad/tätort, har tillkommit och pendlingsmönstren i omkringliggande kommuner har fått ökad betydelse. Grupperna varuproducerande kommuner och kommuner i tätbefolkad respektive glesbefolkad region har utgått. Gruppen turism-och besöksnäring-kommuner finns kvar, men med förändrad definition.

Beskrivning av grupperna

För en mer utförlig och detaljerad beskrivning, se publikationen Kommungruppsindelning 2017.

A. Storstäder och storstadsnära kommuner

A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare varav minst 200 000 invånare i den största tätorten.

A2. Pendlingskommun nära storstad - kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. Större städer och kommuner nära större stad

B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.

B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

B5. Lågpendlingskommun nära större stad - kommuner där mindre än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

C. Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.

C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner där minst 30 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i annan mindre ort och/eller där minst 30 procent av den sysselsatta dagbefolkningen bor i annan kommun.

C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30 procent).

C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, dvs antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

[Översiktstabell och lista på indelning 2017 \(Excel, nytt fönster\)](#)
[Classification of Swedish municipalities 2017 \(engelsk översättning\)](#)
[\(PDF, nytt fönster\)](#)

Publikationer

[Kommungruppsindelning 2017 \(PDF, nytt fönster\)](#)

**[https://skr.se/tjanster/
omwebbplatsen/omkakor/
webbkarta.16.html](https://skr.se/tjanster/omwebbplatsen/omkakor/webbkarta.16.html)**

Webbkartan visar alla sidor som finns på webbplatsen.

Webbkarta

Webbkartan visar alla sidor som finns på webbplatsen.

-

Arbetsgivare, kollektivavtal

-

Arbetsmiljö

-

Arbetsmiljöansvar

-

Arbetsmiljöansvar, arbetsgivare

-

Arbetsmiljöansvar, förtroendevalda

-

Partsarbete inom arbetsmiljö

-

Roller

-

Arbetsmiljörådet

- Arbetsmiljöutbildning
- Arbetsmiljöverket, tillsyn
- Avtal om samverkan och arbetsmiljö
- Forskning och utveckling
- Friskare arbetsplatser
 - Styrning och ledning
 - Stödpaket till lokal nivå
 - Stärka chefers förutsättningar
 - Bättre användning av företagshälsovården
 - Ta vara på medarbetarnas engagemang
- Stärkt samverkan rehabprocessen
- Nya vägar tillbaka
- Verksamhetspecifika insatser
- Fysisk arbetsmiljö
 - Ergonomi
 - Hot och våld
- Organisatorisk och social arbetsmiljö
 - Friskfaktorer
 - Hot och våld
 - Kränkande särbehandling

- Organisatorisk och social arbetsmiljö i skolan
- Rehabilitering, arbetsanpassning
 - Lagar, rehabilitering
- Sjukfrånvaro, läkarintyg
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
 - Checklista
- Upphandling företagshälsovård
- Arbetsrätt, lagar
 - Anställning
 - Anställningens ingående
- Anställningens upphörande
 - Avskedande
 - Företrädesrätt, återanställning
 - Uppsägning, arbetsbrist
 - Uppsägning, personliga skäl
- Anställningsformer
- Under anställningen
- Diskriminering
 - Aktiva åtgärder
- Förhandling MBL

- Lagar, anställning
- Rehabilitering, ansvar
 - Arbetslivsinriktad rehabilitering
- Råd och stöd
- Verksamhetsövergång
 - Kollektivavtalsfrågor
- Avtalsrörelse
 - A-Ö om avtalsrörelse
 - Frågor och svar
 - Förhandlingsorganisation
- Chefs- och ledarskap
 - Chefsförsörjning
 - Forskning, utveckling
 - Leda för Resultat, skola
 - Leda för Resultat, socialtjänst
 - Film och handbok
 - Inspireras av andra
 - Kommunpresentationer
 - Uppföljning
 - Toppledarprogrammet

- Pedagogik
- Programledning
- Förtroendevaldas arbetsgivaransvar
 - Arbetsmiljö
 - Utbildningspaket förtroendevalda
 - Jämställdhet
 - Kompetensförsörjning
 - Lönepolitik
 - Strategiskt lönepolitiskt arbete
 - Långsiktighet och dialog
- Lönepolitik - ett redskap för styrning
- Mångfald
- Internationellt, EU
 - Sociala dialogen
 - Organisationer, sociala dialogen
 - CEEP Sverige
 - Kollektivavtal
 - Allmänna bestämmelser (AB)
 - Äldre avtal
 - Karensavdrag

- Försäkringar
 - Förtroendevalda
- Huvudöverenskommelse (HÖK)
- Lönekollektivavtal vid sidan av HÖK
- Pensioner
 - Förtroendevalda
 - Äldre pensionsavtal
- Råd och stöd
- Övriga kollektivavtal
 - Omställningsavtalet
- Samverkansavtal
 - Stödmaterial, samverkansavtalet
- Lönebildning
 - Arbetsidentifikation, AID
 - Lokal lönebildning
 - Varför lokal lönebildning
 - Lönelänken
 - Lönestruktur
 - Arbete
 - Individen

- Marknaden
- Partsgemensamma arbeten
 - Strategisk kompetensförsörjning
 - Utvecklad lokal lönebildning
 - Workshop lönespridning
- Personal- och kompetensförsörjning
 - Heltid
 - Heltidsresan
 - Hälso och sjukvård
 - Bemannings-trend inhyrd personal
- Överenskommelse, utvecklade förutsättningar för vårdens medarbetare
- Nyanländas kompetens
 - Resurser och material
 - Hälso- och sjukvård
 - Skola och förskola
 - Språk i arbetslivet
 - Snabbspår och jobbspår
- Rekryteringsstrategier för välfärdsjobben
 - Använd kompetensen rätt
 - Bredda rekryteringen

- Anställa personer med funktionsnedsättning
 - Dela upp arbetet
 - Erfarenhet av att anställa en person med funktionsnedsättning
 - Rekrytera och matcha
 - Tillgängliga arbetsplatser
- Fler män till välfärden
 - Fler vägar in till förskolan
 - Kompetenta medarbetare
 - Rekrytera fler
- Utmana normerna
 - Fler jobbar mer
 - Förläng arbetslivet
 - Lärande exempel
 - Marknadsför jobben
 - Skapa engagemang
 - Underlätta lönekarriär
 - Utnyttja tekniken
 - Visa karriärmöjligheterna
- Räddningstjänst i beredskap

- [Skola](#)
 - [Behörighets- och lärarlegitimationsreformen](#)
 - [Fritidshem](#)
 - [Förskola](#)
 - [Partsgemensamt arbete](#)
 - [Personalstatistik över lärare](#)
- [Socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård](#)
- [Studentmedarbetare](#)
- [Utbilda för framtidens välfärd](#)
- [Yrkeshögskola, rekrytering](#)
- [Sveriges Viktigaste Jobb](#)
- [Uppföljning, analys](#)
 - [Hållbart medarbetarengagemang, HME](#)
 - [Enkätfrågor HME](#)
 - [HME-enkäten på engelska](#)
 - [Frågor och svar](#)
 - [Goda exempel](#)
 - [Redovisning i Kolada](#)
 - [Lönelänken](#)
 - [Personalnyckeltal](#)

- Statistik, personal

Demokrati, ledning, styrning

- Digital kompetensutveckling

- Leda för digital utveckling

- Digitalisering som en del i styrningen

- Mål och vision

- Verksamhetsutveckling med digitalisering

- Jakten på den perfekta digitaliseringen

- Överenskommelsen

- Kartläggning av behov och stöd

- Driftformer, valfrihet

- Avtalssamverkan

- Gemensam nämnd, kommunalförbund

- Kommunala företag (bolag)

- Principer, styrning kommun- och landstingsägda företag

- Revision, kommunala företag

- Underlag och mallar, bolagsordning samt ägardirektiv

- Privata utförare, konkurrens

- Huvudman, ansvarsfördelning, roller

- Konkurrensneutralitet
 - EU- och konkurrensrättens betydelse
 - Likabehandling i valfrihetssystem
 - Offentlig säljverksamhet
 - Styrning i valfrihetssystem
 - Tillståndsplikt, anmälningsplikt
 - Utmaningsrätt
 - Kommuner som har utmaningsrätt
 - Valfrihetssystem och ersättningsmodeller
- Hälsa-och sjukvård
 - Ersättningsmodeller, hälso- och sjukvård
 - Ersättningsmodeller i primärvård
 - Fast ersättning
 - Riskjustering för socioekonomi
 - Riskjustering sjukdomsbörda, ACG
 - Rörlig ersättning
 - Övriga ersättningar

- Ersättningsmodeller i specialiserad vård
- Valfrihetssystem i regioner, beslutsläge
- Vårdvals nätverket
- Social omsorg
- Ersättningssystem
 - Ersättningssystem, hemtjänst 2019
- Nätverk, utveckling valfrihetssystem
- Valfrihetssystem i kommuner, beslutsläget 2019
- Valfrihetssystem, information och stödmaterial
- EU, internationellt
 - EU, kommuner och regioner
 - EU:s fonder och program
 - Sektorsprogram
 - Struktur- och investeringsfonder
 - Kommun- och regionförbund, Europa
 - Lär andra om EU
 - Prioriterade EU-frågor, SKR
 - Europa 2020-strategin

- Europarådet, CLRAE
 - CLRAE:s arbete
 - Kommunal självstyrelse, konventionen
 - Svenska delegationen
- Internationella samarbeten
 - Internationella projekt
 - Kommunala partnerskap
 - Vänorter
- Organisationer, nätverk
- Regionkommittén
- Regionkommitténs arbete
- Svenska delegationen
- Utskott, Regionkommittén
- Stöd, internationellt arbete
- Svenska regionkontor, Bryssel
- Medborgardialog, delaktighet
- Aktivt medskapande, brukare och patienter
- Demokratibarometern
- Demokratiresan – en podcast om demokrati
- Medborgardialog

- Bokskåpet, publikationer
- Dialogguiden
- Medborgarbudget
 - Nätverk medborgarbudget
- Medborgardialog i komplexa frågor
 - Komplexa samhällsfrågor, utbildning
 - Medskapande dialog för romsk inkludering
 - Nätverk medborgardialog för integration
- Nätverk förtroendevalda
- Nätverk tjänstepersoner
- Nätverk verksamhetsresultat
- Medborgarskapsceremonier
- ODI, självvärderingsverktyg
- Samverkan, civilsamhället
 - Nätverk för systematiskt samarbete
- Webbundersökning, information till alla
- Mänskliga rättigheter, jämställdhet
- Barnets rättigheter
- Barnkonsekvensanalys

- Barnkonventionen blir svensk lag
 - Förberedelser
 - Framgångsfaktorer
 - Implementeringsnycklar, uppföljning
 - Tillämpningsnycklar, verksamheter
- Nätverk barnets rättigheter
- Stödstrukturer, modeller
 - Barnrättsforum Skåne
 - Effekter av barnrättsstrategernas arbete
- Emmaboda kommun
 - Ledningen i Emmaboda kommun om arbetet med barnets rättigheter
 - Karlstads kommun
 - Utbildningar barnets rättigheter
 - Lärande samtal om barnets rättigheter
 - Öva barnets rättigheter, kortlek
- Jämställdhet
 - CEMR-deklarationen
 - Jämställda arbetsvillkor

- [Jämställt föräldraskap](#)
- [Sexuella trakasserier](#)
- [Jämställd sjukskrivning](#)
- [Kvinnor som toppolitiker](#)
- [Modellkommuner/regioner](#)
 - [Frågor och svar, Modellkommuner/Modellregioner](#)
 - [Modell för benchmarking](#)
- [Män och jämställdhet](#)
- [Nätverk, jämställdhet](#)
- [Vägledning, jämställdhetsintegrering](#)
- [Kvinnofrid](#)
 - [Detta tycker SKL, kvinnofrid](#)
 - [Framgångsfaktorer, kommuner](#)
 - [Förändringsarbete, våldsutövare](#)
 - [Kvinnofridsarbete, omfattning och regelverk](#)
 - [Kvinnofridsnätverket](#)
 - [Kvinnofridssatsning 2018-2020](#)
 - [Nationellt kunskapsstöd, kvinnofrid](#)
- [MR i styrning och ledning](#)

- MR-kommun/region, plattform
 - MR-städer, uppsatser
- Nätverk, mänskliga rättigheter
- Uppföljning, nyckeltal inom MR
- Nationella minoriteter
 - Frivillig ansökan, förvaltningsområden
- Rasism, diskriminering
 - Nätverk mot rasism och diskriminering
 - Verktygslåda för lika rätt
- Politisk styrning, förtroendevalda
- Fullmäktige, styrelser och nämnder
 - Fullmäktige, uppdrag och utveckling
 - Fullmäktiges program, privata utförare
 - Exempel, fullmäktiges program
 - Stöd till fullmäktiges arbete
 - Styra blocköverskridande och i minoritet, forskning
 - Styrelsens och nämndernas ansvar
- Fusk, oegentligheter, korruption, intern kontroll
 - Intern kontroll

- Motverka fusk och oegentligheter
 - Förebygga
 - Leta
 - Agera
- Motverka korruption
 - Korruptionsbekämpning, nätverk
 - Mot mutor och jäv
 - Uppförandekod offentligt ägda företag
 - Överenskommelse, byggsektorn
 - Överenskommelse, vårdsektorn
- En utbildning som stöd i arbetet med att motverka korruption
- Förtroendevalda i Sveriges län
- Hot, hat, våld mot förtroendevalda
 - Digitala miljöer, social media
 - Hat och hot i digitala miljöer
 - Nättroll och internetkunskap
 - Frågor och svar om hot, hat och våld mot förtroendevalda
 - Förebygga och hantera hot, hat, våld
 - Exempel, erfarenheter

- Informationsmaterial
- Riktlinjer, handlingsplaner
- Säkerhet vid nämndsmöten och fullmäktige
- Nätverk för att med systematik förebygga hot, hat och våld
- Stöd vid hot, hat och våld
- Förtroendevaldas självrensning
- Jämn fördelning av makt och inflytande
- Fem filmer om hot och hat
- Utbildning om hot och hat
- Kommunalt självstyre, så styrs kommunen och regionen
- Därför är självstyrelse bra
 - Fakta om kommunal självstyrelse
 - Lokala förutsättningar får styra
 - Man kan lära av varandra
 - Medborgare har nära till besluten
 - Överblick och helhetssyn blir bättre
- Så styrs kommunen

- Så styrs regionerna
- Bestämmelser som skyddar självstyrelsen
- Stads- och kommunhistoriska institutet
- Styrning av offentligt finansierad verksamhet
- Kommunutredningen
- Politiskt ledarskap
 - Ledarprogram för toppolitiker
 - Mentorprogram
 - Podcast om politiskt ledarskap
 - Samarbete, arbetsfördelning mellan
- politiker och chefer
 - Processledare
 - Toppolitiker och kvinnor
 - Mentorer, förtroendevalda
 - Statistik
- Stöd och utbildning, förtroendevalda
 - Ditt politiska uppdrag
 - Fullmäktige, styrelser, nämnders uppdrag, ansvar
 - Styrelser, nämnders verksamhetsansvar
 - Ditt arbetsgivaransvar

- - Demokrati, demokratiutveckling
 - Självstyrelse, lagstiftning, regler
 - Lagstiftning och regler
- Revision
 - Ansvarsprövning
 - Det kommunala ansvarssystemet
 - Frågor och svar om ansvarsprövning
 - Att vara förtroendevald revisor
 - Reglemente och arbetsordning
 - Revisorerna anlitar sakkunniga
- Revisorernas oberoende
- Fakta om revisorer och ekonomi
- God revisionsred
 - Revisionsberättelse, rapporter
 - Revisionsprocessen
- Offentlighet, sekretess, dokumenthantering
- Revision i kommunala företag
 - Lekmannarevision i aktiebolag
 - Revision i stiftelser och övriga företagsformer
- Upphandling revisionstjänster

- Upphandling finansiell revision, kommunala företag
- Upphandling sakkunniga
- Stöd för att styra och leda
 - Att styra för resultat
 - Kommunkompassen, utvärderingsverktyg
 - Kvalitetspris, Sveriges KvalitetsKommun
 - Tre kommuner berättar om kommunkompassutvärderingar
 - Utvärderingsrapporter, kommunkompassen
 - Ledningssystem, systematiskt

kvalitetsarbete

- Resultatstyrning
 - Erfarenheter av resultatstyrning
 - Modell samverkan, nya perspektiv
- Utvecklingsprojekt, nätverk
 - Arbetsgivarpolitik i styrningen
 - Effektivare administration
 - Lärande exempel
 - Förenklat och effektivare styrsystem
 - Följ projektet förenklat och effektivare

- styrssystem
 - Förändra radikalt
 - Nätverk för resultat
- Värderingsarbete, organisationskultur
 - Erfarenheter, kultur och värderingar
 - Verktyg, dialog och värderingar
- Kommunens Kvalitet i Korthet
 - Det här är KKiK
 - Exempel, se hur andra gör
 - Inför mätning, arbetsmaterial
- Insamling av resultat, Kolada
- Introduktion för nya projektledare
- KKiK 2020
- Servicemätning
- KKiK 2019
- KKiK resultat, material för analys
 - Analysera och förbättra, stödmaterial
 - Hitta resultat i Kolada och jämför
 - Presentera KKiK-resultat

- Resultat 2017, sammanställning
 - Resultat 2018, sammanställning
 - Planera, följa upp och åtgärda
 - Planera
 - Planeringsförutsättningar, omvärldsbevakning
 - Förplanering, budgetprocess
 - Omvärldsbevakning, 13-trender
 - Omvärldsbevakning, exempel
 - Följa upp och analysera
- Effektivitetsverktyg
- Följa upp och analysera verksamhet
 - Uppföljning i primärvård, modell
 - Uppföljning och kontroll, verktyg
- Åtgärda
 - Upphandling
 - Beställargrupper, nätverk
 - Det här gör SKR
 - Hållbar upphandling

- Innovation, se hur andra gör
 - Exempel, se hur andra gör
- Juridisk rådgivning, upphandlingsregler
 - E-upphandling
- Praktiskt stöd, verksamhetsområden
- Strategisk upphandling, försörjningsstrategi
 - Egenvärdering för inköp och upphandling
 - Inför upphandling, checklista
 - Nätverk, upphandling som strategisk styrning
- Uppföljning upphandlingskontrakt
- Överlämna verksamhet, LOU eller LOV
 - Likheter och skillnad i upphandling, LOU och LOV
 - Lär om lagar för offentlig upphandling
- Upphandlingsprocessen, upphandlingsdokument
 - Checklista upphandlingsdokument, LOU
 - Samverkan, leverantörer och utförare
 - Upphandlingsdokument, krav
- Val, maktfördelning

- [Förstärkt folkinitiativ, folkomröstning](#)
- [Informationspåverkan](#)
- [Så går valen till](#)
 - [Extra val](#)
 - [Fördelning av platser i nämnder](#)
 - [Digital tjänst för beräkning av mandatfördelning](#)
 - [Exempel på hur platser kan fördelas i en nämnd](#)
 - [Kommunala valprocesser, valadministration](#)
 - [Exempel på valprocesser i kommuner](#)
- [Kommunalt partistöd](#)
- [Valdeltagande](#)
- [Valinformatörer](#)
- [Valresultat, styren](#)
 - [Styre i kommuner efter valet 2018](#)
 - [Styre i regioner efter valet 2018](#)
 - [Styre och maktfördelning 1994-2018](#)
- [Våldsbejakande extremism](#)
 - [Lokalt arbete, exempel](#)
 - [Exempel, arbete mot extremism](#)

- [Råd för lokaluthyrning](#)
- [Socialtjänstens roll mot extremism](#)
- [Värna demokratin](#)

Ekonomi, juridik, statistik

Ekonomi

- [Ekonomirapporten](#)
 - [Om Ekonomirapporten](#)
 - [Presentationer och infografik](#)
 - [Tidigare utgåvor av Ekonomirapporten](#)
- [Budget och planering](#)

- [Arbetsgivaravgifter](#)
- [Beskattningsutfall](#)
- [Folkmängdssiffror](#)
- [Prisindex](#)
- [Propositioner ekonomi](#)
- [Skatter och bidrag, kommuner](#)
 - [Beställning](#)
 - [Folkmängd 1 januari](#)
 - [Uppdatering kommuner](#)
- [Skatter och bidrag, regioner](#)

- Uppdatering regioner
- Skatteunderlagsprognos
 - Prognosunderlag för kommuner
 - Prognosunderlag för regioner
- Statsbidrag
- Finansfrågor
- Finansieringsprincipen
- God ekonomisk hushållning
 - Analysgruppen
 - Andra promemorior, rapporter
- Lagen om god ekonomisk hushållning
- Pensionskostnader
- Redovisning
- Sektorn i siffror
- Utjämningsystem
- Välfärdens långsiktiga finansiering
- Juridik
 - Civilrätt
 - Avtal om trafikskadeersättning
 - Bostadsaktiebolag, kommunala

- Kommunala företag
 - Förstärkt uppsiktsplikt för kommunstyrelsen
- Upphovsrätt
 - Avtal för kommuners musikanvändning
- EU-rätt
 - Moderniseringen av statstödsreglerna
 - Utsatta EU-medborgare
 - Utsatta EU-medborgare - frågor och svar
- Fastighetsrätt, allmän och speciell
- Försäljning och köp av fastigheter
- Ledningar i kommunal mark
- Miljörätt
- PBL
- Hälso- och sjukvård, skola, socialtjänst
 - Hälso- och sjukvårdsjuridik
 - Skoljuridik
 - Socialrätt, LSS och assistansersättning
- Kommunalrätt
- Offentlighet, sekretess, arkiv

- Arkiv- och dokumenthantering
 - E-arkiv, ramavtal
 - Elektroniska handlingar
 - Samrådsgruppen
 - Skolhandlingar
- Dataskyddsförordningen, GDPR
 - Frågor och svar om GDPR
 - Grundutbildning, GDPR
 - Informationsinsatser kring dataskyddsförordningen
 - Allmänt om dataskyddsförordningen
- Ansvar, sanktionsavgifter och riskreducering
 - Checklista dataskyddsförordningen, GDPR
- Cirkulär om dataskyddsförordningen
- Dataskyddsombud
- Fördjupning inom specialområden
 - GDPR för kommunikatörer
- GDPR och informationssäkerhet

- [Nätverk och dela material](#)
 - [Personuppgiftsansvarig](#)
 - [Personuppgiftsbiträde](#)
 - [Webbinarier om GDPR](#)
 - [Integritetsutredningar](#)
- [Skatterätt](#)
 - [Fastighet, moms](#)
 - [HVB](#)
 - [Kommissionens översyn av momsen](#)
 - [Momsersättning](#)
- [Övrigt, moms](#)
 - [Övrigt, skatt](#)
 - [Upphandling](#)
 - [E-handel och e-upphandling](#)
 - [Överförmyndarjuridik](#)
 - [Rättsosäker lagstiftning om gode män](#)
 - [SKR tycker: Gör om systemet med gode män och överförmyndare](#)
- [Statistik](#)
 - [Hitta statistik](#)
 - [Ekonomi- och verksamhetsstatistik](#)

- [Privata läkare och fysioterapeuter som verkar enligt lag om ersättning](#)
- [Kolada](#)
- [Kostnad per patient, KPP](#)
 - [KPP Somatik](#)
 - [KPP Psykiatri](#)
 - [KPP Databas](#)
 - [Insamling av KPP-data](#)
 - [Om KPP](#)
- [Personalstatistik](#)
 - [Personalen i siffror](#)
- [Tabeller Kommunal personal 2018](#)
- [Tabeller Landstingsanställd personal 2018](#)
- [Sjukfrånvaroredovisningen](#)
- [Personaltäthetsmodellen](#)
- [Kommunal befattningskod](#)
- [Insamling av personalstatistik](#)
- [Löner](#)
- [GDPR och personalstatistiken](#)
- [Om statistiken](#)

- Statistikinsamling, enkäter
- Könsuppdelad statistik
- Vilka enkäter behöver man besvara?

Hälsa, sjukvård

- E-hälsa
- Aktörer
- Det här gör SKR inom eHälsa
 - Digitala vårdtjänster
 - Framtidens vårdinformationsmiljö
- Digitala vårdtjänster i primärvården

- Digitala vårdmöten med läkare, studie
- Ersättningar, digitala vårdtjänster i primärvården
- E-hälsa, socialtjänsten
- Internetbaserat stöd och behandling
 - Användning, stöd- och behandlingsprogram
 - Digital Min vårdplan, cancervården
 - Nationell kompetensgrupp
 - Organisering, implementering
 - Upphandling, upphovsrätt
 - Utlåtanden, internetbaserade

- behandlingsprogram
- Värderingsmallar, internetbaserade stöd- och behandlingsprogram
- Nationella insatser, utveckling
- Standardisering, informatik
 - Gemensamt ramverk
 - Resultat, tidigare projekt
 - Infrastruktur
 - Kvalitetsrapportering
 - Ordnat införande, digitala tjänster
 - Strukturerad vårdinformation
- Vision e-hälsa 2025
- Folkhälsa
 - Metoder och verktyg
 - Verktygslåda, öppna jämförelser
 - Kommunikation, dialog
 - Kommunikationsplan
 - Mallar, verktygslådan
 - Planering
 - Uppföljning och analys
 - Samla ihop informationen

- Fokusera
 - Sök orsaker
 - Dra slutsatser
 - Förslag till åtgärder
- Nätverk och samarbeten
- SKR:s arbete med folkhälsa
- Social hållbarhet, mötesplats
- Kunskapsstöd, vård och behandling
- Cancervård
 - Nivåstrukturering
- Regionala cancercentrum
- Överenskommelse, cancervård
- Förlossningsvård, kvinnors hälsa
- Graviditetsenkäten
- Överenskommelse för att främja kvinnors hälsa
- Kvalitetsregister, nationella
- Medicintekniska produkter
- Nationell plattform, jämlik hälso-och sjukvård
- Primärvård, nära vård
- Exempel, nära vård

- [Nationellt kliniskt kunskapsstöd](#)
 - [Barnmedicin, kunskapsstöd](#)
- [Patientkontrakt](#)
 - [Införandestöd, patientkontrakt](#)
 - [Extra medel för tester av patientkontrakt](#)
 - [Genusperspektiv i patientkontrakt](#)
 - [Metodstöd, patientkontrakt](#)
 - [Nätverk och forum patientkontrakt](#)
 - [Lärande exempel,](#)
- [patientkontrakt](#)
 - [Patientkontrakt och standardiserade vårdförlopp](#)
 - [Patientkontrakt på 1177.se](#)
 - [Patientkontrakt stärker patientsäkerheten](#)
 - [Personcentrerad vård](#)
 - [Podcast Nära vård](#)
 - [Primärvårdskvalitet, uppföljning](#)
 - [Tillgänglighet, primärvården](#)
 - [Utredning, nära vård](#)
 - [Överenskommelse om en god och nära](#)

- vård
- Regionssamverkan inom medicinteknik
- Samordnad individuell plan, SIP
 - Röster om SIP
 - SIP för äldre
- System för kunskapsstyrning
 - Nationella programområden
 - Nationella arbetsgrupper
 - Nationella samverkansgrupper
 - Nationell stödfunktion
- Partnerskap med myndigheter
- Personcentrerade sammanhållna vårdförlopp
 - Frågor och svar vårdförlopp
- Regionala programområden
- Styrgrupp och beredningsgrupp
- Vården i siffror
- Öppet forum
- Tandvård, regionerna
 - Regionernas tandvårdsstöd
 - Specialisttandläkare

- Tillgänglighet i vården, vårdgarantin

- Första linjen, barn och unga
- Uppföljning ledtider, patologi
 - Modell uppföljning klinisk patologi
- Utökad uppföljning specialiserad vård
 - Frågor och svar specialiserad vård
 - Införandestöd uppföljning specialiserad vård
 - Kontaktpersoner utökad uppföljning specialiserad vård
- Överenskommelse 2020

- Läkemedel

- Kliniska prövningar
- Kostnader, läkemedel
 - Överenskommelse läkemedelskostnader
- Nationell läkemedelslista
 - Frågor och svar
 - Kontaktpersoner nationella läkemedelslistan
 - SKR, Inera, nationella läkemedelslistan
- Samtyckesblanketter, HPV
- Samverkansmodell läkemedel

- Samverkansregler, vård och industri
- Strategi, läkemedel
 - Förbättrad läkemedelsinformation
- Webbutbildning, äldres läkemedel
- Patientinflytande
 - Hälso- och sjukvårdsbarometern
 - Om Nationell Patientenkät
 - Nationell Patientenkät för barn
 - Patientavgifter
 - Patientlagen
- Utömlänsvård, riksavtal
- Patientsäkerhet
 - Mätning av skador i vården
 - Markörbaserad journalgranskning
 - Mätning, basala hygienrutiner
 - Inför mätning, BHK
 - Mätning, trycksår
 - Inför mätning, trycksår
 - Mätning, vårdrelaterade infektioner
 - Inför mätning, VRI

- Patientmedverkan
 - Ramverk för patientmedverkan
- Patientsäkerhetskultur
 - Hållbart Säkerhets Engagemang
 - Säkerhetskulturtrappan från A till E
- Riskområden, åtgärds paket
 - Säker läkemedelsanvändning
 - Patientens övergångar
 - Kränkningar i vården
 - Diagnostiska fel
- Standardisering
 - Stöd, värmeböljor inom hälso- och sjukvård
- Systematiskt patientsäkerhetsarbete
 - Nationellt ramverk för patientsäkerhet
 - Patientsäkerhetsberättelse
 - Rutinkollen
- Vårdrelaterade infektioner
 - Antibiotika, e-utbildning
 - Framgångsfaktorer
 - Handhygien

- Infektionsverktyget
- Överbeläggningar
- Psykisk hälsa
 - Asylsökande och nyanlända, psykisk hälsa
 - Barn och unga, psykisk hälsa
 - Kraftsamling psykisk hälsa
 - 1. Hälsofrämjande samhälle
 - 2. Rustade individer
 - 3. Hållbara stöd
 - Delta Kraftsamling psykisk hälsa
- Material Kraftsamling psykisk hälsa
- Mäns psykiska hälsa
 - Suicidprevention, män
- Nätverket för styrning och ledning av psykiatrin
- Psykiatrisk vård
- Äldre, psykisk hälsa
- Överenskommelse, psykisk hälsa
 - Fakturerings av stimulansmedel
 - Frågor och svar överenskommelse psykisk hälsa
 - Överenskommelse psykisk hälsa 2018

- Sjukskrivning och rehabilitering
 - Elektroniska läkarintyg
 - Hälso- och sjukvårdens intyg, projekt
 - Nya intyg, medicinska underlag
 - Frågor och svar om intyg
 - Samverkansytan, projekt
 - Forskning
 - Funktion för koordinering
 - Utbildningsmaterial och stöd
 - Filmer: Att arbeta som rehabiliteringskoordinator
- Försäkringsmedicin
 - Beslutstöd, försäkringsmedicinskt
 - Ledning och styrning
 - Utbildning, vägledningar
 - Försäkringsmedicinska utredningar
 - Frågor och svar om försäkringsmedicinska utredningar
 - Jämställd sjukskrivning
 - Rätt sjukskrivning, stöd
 - Smärta och psykisk ohälsa
 - Utvärdering rehabiliteringsgarantin

- Överenskommelse 2020
- Strategi för hälsa
 - Motivering till mål och indikatorer
 - Mål och indikatorer till 2022
 - Presentationsmaterial
- Verksamhetsutveckling, vård och omsorg
 - Metoder, verktyg, stöd
 - Verksamhetsutveckling, mätningar
- Vård av personer från andra länder
 - Hälso- och sjukvård för asylsökande

- Vård av EU/EES- och konventionspatienter, utlandssvenskar, övriga utländska medborgare
- Vård till personer utan nödvändiga tillstånd

Integration, social omsorg

Asyl- och flyktingmottagande, integration

Agenda för integration

Ansvarsfördelning, regelverk

Asylsökande

Den som får avslag

Ersättning

Gymnasielagen - uppehållstillstånd för

- studier
- Nyanlända
 - Frågor och svar om ekonomiskt bistånd till personer med uppehållstillstånd
- Rätten till tolk
- Boende, bosättning
 - Frågor och svar om boende för nyanlända
 - Regelverk för eget boende (ebo)
- Ensamkommande barn och unga
- Etableringsinsatser, SFI
- Etableringsprogrammet
 - Frågor och svar om utbildningsplikten
- Snabbspår, nyanlända
- Svenska för invandrare, sfi
- Öppen förskola för språk och integration
- Hälso- och sjukvård
- Nyckeltal integration
- Samverkan
 - Metodstöd för lokala överenskommelser
 - Mötesplatser och information

- Projekt Hälsöfrämjande etablering
- Rådet för integration i arbetslivet
- Ekonomiskt bistånd, försörjning
 - Automatisering, ekonomiskt bistånd
 - E-tjänst
 - Juridik och förändringsledning
 - Lärande exempel
 - SSBTEK, digital tjänst för ekonomiskt bistånd
 - Nytta med SSBTEK
 - Planer för utveckling
- Styra och planera digitalisering
- Teknik och upphandling
- Utvecklingsprojekt, ekonomiskt bistånd
- Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd
- Bryta långvarigt biståndsmottagande
 - Arbetsmarknadsprogram och ersättningssystem, förslag
 - Bättre rehabilitering för personer som saknar SGI
 - Lokala exempel
 - Konferens: fokus ekonomiskt bistånd

- Utvecklingsprojekt: ekonomiskt bistånd
- Budget- och skuldrådgivning
 - Konsumentverkets rekommendationer
 - Fakta och statistik
 - Lagar, regler
 - Felaktiga utbetalningar
 - Riksnormen
 - Samverkan genom lagen om finansiell samordning - Finsam
- Social omsorg
 - Barn och unga
- Familjerätt
- Kompetensutveckling
 - Dokumentation, barn och unga
 - Göteborgsmodellen, mäta arbetstyngd
 - Stöd, svåra samtal
 - Leda, följa upp och utveckla
 - Barns brukarmedverkan
 - Nyckeltal, barn och unga
 - Risk- och händelseanalys
 - Systematisk uppföljning, barn

och unga

- Verksamhetsöverskridande ledning

- Placerade barn och unga

- Ensamkommande barn och unga

- Avvikna barn, misstanke om brott

- Kommunens ansvar

- Myndigheters ansvar

- Regelverk, mottagande ensamkommande barn

- Regionens ansvar

- Särskilt förordnad

vårdnadshavare

- Överförmyndare, god man

- God man, ensamkommande barn

- Familjehemsvård

- Avtal, familjehem

- E-tjänst, familjehem

- Framgångsfaktorer vid rekrytering av familjehem

- Omkostnadsersättning

- Rekommendationer

- Frågor och svar, arvode- och omkostnadsersättningar
- Hem för vård eller boende (HVB)
- Hälsa, placerade barn
 - Kontaktuppgifter hälsoundersökningar annat landsting
- Stödboende 16-20 år
- Psykisk hälsa, barn och unga
- Regionala utvecklingsledare
- Kontakt i länen
- SKR:s handlingsplan barn och unga
- Webbmöten, sociala barn- och ungdomsvården
- Digitalisering inom socialtjänsten
- Beställarnätverk socialtjänsten
- Dataskyddsförordningen, socialtjänst
 - Behandla personuppgifter
 - Incidentrapportering
 - Personuppgiftsbiträdesavtal
 - Radering och rättelse
 - Registerförteckning

- Registerutdrag
- Samtycke för att behandla personuppgifter
- Sekretess och GDPR
- SMS och e-post
- SoLPUL och GDPR
- Övriga frågor
- Tjänster, socialtjänstens digitalisering
- Utvecklingsarbeten, digitalisering socialtjänsten
 - Projekt ASI – Kan artificiell intelligens användas för att bättre förstå bedömningsinstrumentet ASI för missbruks- och beroendevården?
- Utvärdera digitalisering
- Välfärdsteknik, social omsorg
 - Aktörer
 - Beställarnätverk
 - Förstudie, innovationsupphandling
 - Vägledning, upphandling
 - Införandestöd, välfärdsteknik
 - Forskningsprojekt i Helsingborg
 - Upphandling av

- välståndsteknik
- Välståndsteknik, bredband
- Välståndsteknik - informationssäkerhet
- Välståndsteknik - nyttorealiserings
- Välståndsteknik och juridik
- LEDA för smartare välfärd
- Stimulansmedel välfståndsteknik 2018
- Trygghetslarm
- Funktionshinder
- Bättre hälsa
- Personlig assistans
- Positionspapper
- SIP – samordnad individuell plan
- Öppna jämförelser, funktionshinder
- Missbruk och beroende
- Kontaktuppgifter missbruks- och beroendevård
- Nationell kunskapsstyrning, socialtjänst
- Huvudmannagruppen
- Nationella nätverk med regionala

- representanter
- Nationell samverkan, NSK-S
- Partnerskapet, socialtjänst
- Regional samverkan och stödstruktur, RSS
- Socialchefsnätverket
- Personcentrerad social omsorg
- Individens behov i centrum, IBIC
- Psykisk hälsa
- Radikalisering, våldsbejakande extremism
- Uppföljning, socialtjänsten
- Systematisk uppföljning, våldsutsatta
- Verksamhetssystem som stöd för uppföljning
- Verksamhetsutveckling
- Äldre
 - Avgifter
 - Läkemedel, äldre
 - Psykisk hälsa, äldre
 - Rekommendation, kvalitetsarbete äldreboenden
 - Stöd för arbete med rekommendationen

- Filmer om att arbeta med rekommendationen

- Sammanhållen vård omsorg, äldre

- Bättre liv för sjuka äldre

- Samverkan vid utskrivning från sjukhus

- Särskilt boende, äldre

- Prognos och planering, särskilda boenden

- Utformning och forskning, särskilda boenden

- Webbsändningar, äldre- och funktionsnedsättningsfrågor

Näringsliv, arbete, digitalisering

- Arbetsmarknad, sysselsättning

- Arbetsintegrerande sociala företag

- Lärande exempel

- Upphandling som arbetsmarknadsverktyg

- EU:s strukturfonder

- Extratjänster

- Funktionsnedsättning och arbete

- Metoder och goda exempel

- Lärande exempel

- Omställning av arbetsmarknadspolitiken

- Samverkan

- Kommuner och arbetsförmedling i tätare samarbete

- Arbetssökande, en gemensam ingång

- Statistik, arbetsmarknad

- Ungas sysselsättning

- Kommunalt aktivitetsansvar

- Nationellt statistikverktyg för uppföljning av unga

- Frågor och svar

- Vuxenutbildning

- Internationellt perspektiv

- Regionalt yrkesvux

- Studiestartsstöd

- Svenska för invandrare (sfi)

- Utbildningsplikt

- Vuxenutbildningen i Sverige

- Digitalisering

- Strategi för digital utveckling

- Arena, strategisk digital utveckling

- Ledning, styrning, organisation, digitalisering
 - Digitaliseringsnunnan
 - Nyttorealiserings
 - Samarbete SKR, Inera, Kommentus
 - Befintligt stöd och tjänster
 - Bli delägare i Inera
 - Lista på kommuner som är delägare i Inera
 - Ägarråd
 - Organisation
 - Stöd och tjänster under
- utveckling
 - Samverkan för digitalisering
 - Dela Digitalt
 - LEDA och Mittköping
 - Utlysningar
 - SKR:s verktyg för självvärdering
- Informationsförsörjning, digital infrastruktur
 - E-arkiv
 - Avropsstöd och checklista
 - E-legitimation

- [eIDAS](#)
- [Vägledningar, ramavtal, e-legitimation](#)
- [Grunddata och informationsutbyte](#)
- [Mina meddelanden](#)
- [Sakernas internet, IoT](#)
- [SKR:s öppna data](#)
 - [SKR:s verktyg för att publicera öppna data](#)
 - [Stöd, öppna data](#)
- [Säker digital kommunikation](#)
- [Hämta personuppgifter digitalt](#)
- [Checklista för kommunen](#)
- [Sammanhållen digital service](#)
 - [Automation](#)
 - [Lärande exempel, automation](#)
 - [Digital delaktighet, öppenhet](#)
 - [Digital anslagstavla](#)
 - [E-lärande](#)
 - [Enklare faderskap- och föräldraskapsbekräftelse](#)
 - [Enklare företagande, Serverat](#)

- Invånarnas inställning, digital service

- Arkitektur, säkerhet

- Informationssäkerhet

- Enkät, kommunernas arbete

- Informationssäkerhet och outsourcing

- KLASSA, informationsklassning

- Mer om KLASSA

- NIS-direktivet

- Nätverket HoSIS

- Nätverket KIS

- Molntjänster

- Vägledningar, molntjänster

- Forskning och innovation

- Forskning och utveckling

- Nätverk, kommunala högskolesamordnare

- Horisont 2020

- Innovation

- Innovationsguiden

- Innovationstestet

- Innovationsbarometern

- [Innovationsveckan 2019](#)
- [Inspirera och dela](#)
 - [Exempel på innovationer](#)
- [Samarbete med Vinnova](#)
- [Samskapa och involvera](#)
 - [Innovationsupphandling](#)
- [Styra och leda](#)
 - [Förbered organisationen](#)
- [Testa och skapa](#)
- [Näringsliv, företagsklimat](#)
- [Företagsklimat](#)
 - [Insikt](#)
 - [Information till kommuner som vill delta i Insikt](#)
 - [Nya personuppgiftslagen GDPR](#)
 - [Öppna jämförelser Företagsklimat](#)
 - [Näringslivets kompetensförsörjning](#)
 - [Nätverk, kompetensförsörjning](#)
 - [Rapport, kompetensförsörjning](#)
 - [Regionala matchningsindikatorer](#)
 - [Socialfondsprojekt riktade till](#)

näringslivet

- Nätverk, näringslivsfrågor

- Utbildning, Förenkla - helt enkelt

- Deltagarlista, kommuner

- Förenkla med Innovationsguiden

- ## Samhällsplanering, infrastruktur

- Besöksnäring

- Statistik

- Verksamheter som påverkar besöksnäringen

- Fastigheter

- Digitalisering

- Digitalisering av byggnadsinformation

- IT-stöd i fastighetsorganisationer

- Fastighetsekonomi

- Fastighetsförvaltning

- Administrativ fastighetsförvaltning

- Teknisk fastighetsförvaltning

- Fonder för forskning och utveckling

- Aktuella FoU-projekt

- FoU-fonden för kommunernas fastighetsfrågor

- FoU-fonden för regionernas fastighetsfrågor
- FoU-fonden Offentliga fastigheter
- Lokalresursplanering
 - Allaktivitetshus
 - Anläggningar för kultur, idrott och fritid
 - Hälso- och sjukvårdens fastigheter
 - Omsorgsboenden
 - Pedagogiska lokaler
 - Strategisk lokalresursplanering
- Miljö, energi och klimat
 - Energieffektivitet
 - Fastigheters miljöpåverkan
 - Innemiljö
 - Nyckeltal för fastigheter
 - Upphandling
 - Miljö, hälsa
 - Avfall
 - Funktionsupphandling, avfall
 - Förebygga avfall
 - Så halverade Sundsvall sitt matsvinn

- Tio steg för att komma igång
- Nedskräpning
- Buller
 - Kartläggning av buller
- Klimat
 - Energi och klimat
 - Energiprestanda under byggprocessen
 - Klimatberäkningar
 - Byggande
 - Finanser
- Livsmedel
- Transporter
- Klimatklippet, exempel på hållbart klimatarbete
- Klimatsmart upphandling
- Miljömål
- Taxa, miljö
 - Ta fram din taxa
 - Behovsutredning
 - Prioriteringsprocessen, år 1
 - Bedömningsprocessen, år

- 2
- Utvärderingsprocessen, år 3
- Styrd tillsyn
 - FAPT
- Behovsprioriterad tillsyn
- Händelsestyrd tillsyn
- Skattefinansierad tillsyn
- Behovsstyrd taxa
- Förankringsprocessen, år 1
 - Taxebilaga 1
- Taxebilaga 2 och 3
- Uppföljningsprocessen, år 2
- Revideringsprocessen, år 3
- Fakta om behovsstyrd taxa
- Juridiska förutsättningar
- Fakta om tillsynsbehovet
- Övningar, taxa
- Statistik och enkäter, taxa

- Utbildningsmaterial från SKR
- Äldre underlag
 - Förändringar av underlag
- Synpunkter, SKR:s underlag
- Livsmedel
- Vatten
 - Dagvatten
 - Dricksvatten
 - Vattenbrist
 - Vattenskyddsområde, kostnad
- Åtgärdsprogram vatten
- Planera, bygga, bo
 - Boende, bostäder
 - Bostäder för alla
 - Bostäder, nyanlända
 - Utan bostad, hemlöshet
 - Metodutveckling, bostad först
 - Sekundär bostadsmarknad
 - Bostäder nyanlända, lokala exempel

- Ramavtal, bostadshus
- Ökat bostadsbyggande
 - Allmännyttiga bostadsföretag
 - Borgensavgift, modell
 - Byggbar mark för nya bostäder
 - Byggkostnader, bostäder
 - Byggstart efter färdig detaljplan
 - Markpriser bostäder
 - Överklaganden av detaljplaner och bygglov
- Detaljplanering, genomförande
- Kommunalt markinnehav
- Underlag för exploateringsavtal
- Buller, planering och byggande
- Digitala detaljplaner
 - Planhandlingar och dataskyddsförordningen, GDPR
- Geodata, lantmäteri
 - Avtal med infrastrukturbyggare
 - Fastighetsbildning
 - Geodatasamverkan
 - Geodesi

- [Hushålls- och bostadsstatistik](#)
- [Normalavtal SKR - Lantmäteriet](#)
- [Svensk geoprocess](#)
- [Öppna geodata](#)
 - [Finansiering av geodata](#)
 - [Material för kommunikation](#)
- [Klimatanpassning](#)
 - [Detta vill SKR, klimatanpassning](#)
 - [Nätverk, klimatanpassning](#)
- [Lov, byggande, tillsyn](#)
- [Delegationsordning](#)
- [Exempelsamling PBL](#)
 - [Lov och förhandsbesked](#)
 - [Tillsyn](#)
 - [Byggskedet](#)
- [Nätverk, samarbeten](#)
- [Taxa, plan- och bygglov](#)
 - [Handläggningskostnad per timme](#)
 - [Tidsuppskattningar från andra kommuner](#)

- Taxa för geografisk information
- Regional planering
- Strandskydd
- Översiktlig planering
- Regional utveckling
 - Regionalt utvecklingsansvar
 - Framgångsfaktorer regional utveckling
 - Lagar och förordningar
 - Regional utveckling i praktiken
 - Så finansieras regional utveckling
- Regional utvecklingsstrategi, RUS
- Sammanhållningspolitik, EU
- Trafik, infrastruktur
 - Bredband, digital infrastruktur
 - Bredbandsutbyggnad
 - Digital infrastruktur för välfärdstjänster
 - Cykeltrafik
 - Regler för cykeltrafik
 - Drift och underhåll
 - Gatustatistik

- Vägbelysning
- EU och transportinfrastruktur
- Flyg
 - Driftstöd
 - Drönare
 - Trafikplikt
- Forskning och innovation
- Godstransporter, leveranstrafik
- Gångtrafik
- Hållbara transporter, lokala exempel
- Kollektivtrafik, persontransporter
 - Regionala kollektivtrafikmyndigheter
 - Regionalt trafikförsörjningsprogram
 - Samrådsformer
 - Särskilda persontransporter
 - Färdtjänst
 - Mobilitetsstöd
 - Sjukresor
 - Skolskjuts
- Långsiktiga transportplaner

- Trafikplanering, trafiksäkerhet
 - Trafiksäkerhet
 - Strategi, motorcykel och moped
 - Suicidprevention i fysisk miljö
 - Trafiksäkerhetsrevision
 - Övergångsställen, gångpassager
 - Trafikreglering
- Trygghet, säkerhet
 - Alarmering
 - Brottsförebyggande
- Medborgarlöften
- Nätverk
- Sociala insatsgrupper
- Civilt försvar
 - Civilt försvar, kommuner
 - Civilt försvar, regioner
- Det här gör SKR
- Krisberedskap
 - Klimatrisker
 - Beredskap för värmebölja

- [Krisberedskap, kommuner](#)
- [Krisberedskap, regioner](#)
- [Nätverk, krisberedskap](#)
- [Process, systematiskt säkerhetsarbete](#)

[Rakel](#)

[Skydd mot olyckor, räddningstjänst](#)

- [Brandskyddskontroll, sotning](#)
- [Fakta om räddningstjänst](#)
- [Jämställdhet i räddningstjänsten](#)
- [Karta, kommunal räddningstjänst](#)

- [Nätverk, kommunal räddningstjänst](#)
- [Räddningsbilen BAS](#)
- [Taxa, räddningstjänst](#)
- [Säkerhetsskydd](#)

[Skola, kultur, fritid](#)

[Förskola, grund- och gymnasieskola](#)

[Digitalisering, skola](#)

[Dataskyddsförordningen, GDPR](#)

[Frågor och svar dataskyddsförordningen för skolan](#)

- Metoder och vägledningar
 - Kravställning, skoladministrativa system
 - Så upphandlar du
 - Molntjänster
 - Lärplattor i skola och förskola
 - Vägledning, molntjänster
 - Nationella prov
 - Skattningsverktygen LIKA
 - Rapporter LIKA-verktygen
- Skriva sig till lärande
 - Webbfilter
 - Överenskommelser digitala enheter
- Nationell strategi och handlingsplan
 - Nationell digitaliseringsstrategi
 - Nationell handlingsplan
- Elevhälsa, skolmat
 - Elevhälsa
 - Hälsobesök, nyanlända
 - Sex och samlevnad

- Skolmat
 - Webbplatsen SkolmatSverige
- Forskning
 - Branschöverenskommelse, skolforskning
 - Exempel, forskning utvecklar skolan
 - Forskarutbildade lärare
 - Huvudmännens expertråd för skolutveckling
 - Undervisning och arbetsätt
 - Lärmiljön
- Lärarkyrket
- Ledarskap
- En lärande organisation
- Värden och värderingar
- Skolans infrastruktur för forskning och utveckling
- Vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet
- Förskola, fritidshem
 - Fritidshem
 - Allmänna råd fritidshem
 - Fritidshemmets

- kompetensförsörjning
 - Lokala exempel, fritidshem
- Förskola
 - Annan pedagogisk verksamhet
 - Förskolans arbetsmiljö
 - Förskolans kompetensförsörjning
 - Förskolans lokaler
 - Kvalitet och måluppfyllelse i förskolan
- Öppen förskola för språk och integration
- Gymnasieskola

- Antagning, interkommunal ersättning
- Avbrottsförebyggande arbete
- Introduktionsprogrammen
- Kommunalt aktivitetsansvar
- Jämställd skola
 - Könsskillnader i skolresultat
 - Mansnormer
 - Våldsprevention, unga
- Utlysning av medel till skolor
- Kultur- och musikskolor

- SKL:s satsningar, utveckla skolan
 - Fjärr- och distansundervisning
 - Distansundervisning
 - Fjärrundervisning
 - Försöksverksamhet i fjärrundervisning
 - Framgångsfaktorer för skolans utveckling
 - Förstudie Öppna jämförelser förskola
 - Inkluderande lärmiljöer
 - KARTA – en lärande förskoleorganisation
- Modell, utveckla skolan
 - PRIO, arbetssätt
 - Om PRIO
 - Resultatuppföljning av PRIO
 - SKL:s Skolanalys
 - Styrning och ledning: Matematik
 - Särskilt begåvade elever
 - Utveckla lärmiljön genom DigiLys
 - Verktyslåda: En rektors första hundra dagar
- Skolans kompetensförsörjning

- Registerkontroll för anställning
 - Skolpolitiker, ansvar
 - Intressebevakning
 - Medlemsservice
 - Utvecklingsprojekt
 - Studie- och yrkesvägledning
 - Genusmedveten SYV
 - Metodstöd, lärande exempel
 - Prao
 - Uppdrag fullföljd utbildning
- IMprove
 - MOVES
 - Plug In minskar studieavbrotten på gymnasiet
 - Framgångsfaktorer i Plug In
 - Bemötande
 - Flexibilitet
 - Individcentrerat arbetssätt
 - Koll och uppföljning
 - Samverkan
 - Tre nivåer av förebyggande

- arbete
 - School to Work
 - Utvecklingsprogram för fullföljd utbildning
 - Yrk In
- Vuxenutbildning
- Vägledning, svar på vanliga frågor
 - Fristående förskolor, tillsyn
 - Fristående skolor, bidrag
 - Klagomålshantering
 - Kommunala resursskolor
- Kopiering, avtal
- Politiska partier
- Reglering av skolchef i skollagen
- Socioekonomisk resursfördelning
- Så mycket kostar skolan
- Kultur, fritid
 - Bibliotek
 - Digital delaktighet
 - E-böcker
 - GDPR och folkbibliotek

- Kungliga biblioteket, nationellt forum
- Myter om folkbibliotek
- Strategi, framtidens bibliotek
- Folkbildning
 - Mobilitetsstöd till folkhögskolorna
- Idrott och anläggningar
 - Måttboken
- Kultur- och musikskolor
 - Fakta om kultur- och musikskolorna
 - Deltagande
- Verksamhet och organisation
- Film om kultur- och musikskolorna
- Kopiering av noter och sångtexter
- Nationell politik för kulturskola
- Samverkan mellan skola och kulturskola
- Regional kultur
 - Kultursamverkansmodellen
 - Utveckling av kultursamverkansmodellen
- Tjänster
 - Kurser och konferenser

- [Dokumentation](#)
- [Online-kurser](#)
- [Beställ utbildning](#)
- [Webbsändningar](#)
- [Lättläst](#)
 - [Vad är Sveriges Kommuner och Regioner, SKR?](#)
 - [Så här arbetar SKR](#)
 - [Vem betalar?](#)
 - [Vad gör kommunerna?](#)
 - [Vad gör regionerna?](#)
- [English pages](#)
 - [Activities](#)
 - [Audit](#)
 - [Better life](#)
 - [Dialogue with citizens](#)
 - [e-Participation summit, Stockholm](#)
 - [Facts about Dialogue with citizens in Sweden](#)
 - [IT solutions for citizens dialogues](#)
 - [Energy and Climate](#)

- Gender equality
 - Benchmarking
 - European Charter For Equality of Women and Men in Local Life
 - Gender Mainstreaming
- Human Rights, HR
 - HR, platform
 - HR education, learning
 - HR in Governance and Management
- Innovation
- Local examples of activities for
- integration
- Preventing early school leaving
- Primary Care Quality
- SALAR Democracy Forum
- School to Work
 - Background information
 - Events
 - Latest Findings and Publications
 - Structure and Members
- Search partners for projects
- Threats and violence against elected

- politicians
 - Movies about threats and violence
 - Municipalities and regions
 - Local self-government
 - Contact
 - The International Unit
 - Staff of the International Unit
 - The office in Brussels
 - SKL International
 - Kontakta SKR
- Bryssel, SKR:s kontor
- Hitta till SKR
- Om SKR
 - Politisk organisation
 - Om kongressen
 - Kongress 2015
 - Beslut på kongressen
 - Handlingar
 - Motioner
 - Inledningsanförande, Lena Micko

- Program
- Sändning från kongressen
- Styrelse och beredningar
 - Arbetsutskottet
 - Beredningar
 - Demokratifrågor
 - Digitalisering
 - EU-frågor
 - Kultur och fritid
 - Primärvård och äldreomsorg
- Samhällsbyggnad
- Socialpolitik och individomsorg
- Tillväxt och regional utveckling
- Utbildning
- Delegationer
 - Förhandlingsdelegationen
 - Revisionsdelegationen
 - Sjukvårdsdelegationen
- Handlingar och beslut, styrelsen
 - Meddelanden från styrelsen

- Protokoll
- Skrivelser
- Revisorer
- Sammanträden, datum
- Valnämnden
- Remissyttranden
- Kansliorganisation
 - VD och ledningsgrupp
- Inriktning och verksamhet
 - Förbundsavgift
- Avgiftspolicy
- Kännetecken och perspektiv
- Stadgar
- Verksamhetsidé
- Verksamhetsplan och budget
- Uppföljning och utvärdering
- Våra företag
 - SKR:s kapitalförvaltning
 - SKR Pensionsstiftelse
 - SKR Företag AB

- [Bolag i koncernen](#)
- [Koncernledning](#)
- [Styrelse SKR Företag AB](#)
- [Servicelöfte](#)
- [Lediga jobb på SKR](#)
- [SKL har ändrat namn till SKR](#)
- [Agenda 2030](#)
 - [SKR:s arbete som bidrar till de 17 globala målen](#)
- [Ordförandedagen](#)
- [Dataskydd inom SKR](#)
- [SKR:s framtida lokalbehov](#)
- [Press](#)
 - [CV, ordförande och vd](#)
 - [Foton, ladda ner](#)
 - [Nyheter](#)
 - [Nyheter, arkiverade](#)
 - [Pressinbjudningar](#)
 - [SKR i Almedalen](#)
 - [SKR i debatten](#)
 - [Debattartiklar](#)

- [Debattartiklar, arkiverade](#)
- [Sociala medier](#)
 - [Frågor och svar om sociala medier](#)
 - [Riktlinjer för närvaro i sociala medier](#)
 - [SKR i sociala medier](#)
 - [Undersökningar om sociala medier](#)
- [Vd:s krönika](#)
- [Mer från SKR](#)
 - [Bloggar från SKR](#)
 - [Alla SKR:s blogginlägg](#)
- [Arbetsgivarbloggen](#)
- [Ekonomibloggen](#)
- [Mänskliga rättigheterbloggen](#)
- [Skolbloggen](#)
- [Socialtjänstbloggen](#)
- [Vårdbloggen](#)
- [Cirkulär](#)
 - [Alla cirkulär](#)
 - [Sökresultat](#)
- [Digitala fakturor](#)

- [Lärande exempel](#)
- [Nyhetsbrev, prenumeration](#)
 - [Hjälp prenumeration, nyhetsbrev](#)
 - [SKR:s veckobrev](#)
- [Rapporter och skrifter](#)
- [Öppna jämförelser](#)
 - [Ekonomiskt bistånd](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser ekonomiskt bistånd](#)
 - [Energi och klimat](#)
 - [Folkhälsa](#)
- [Tidigare Öppna jämförelser folkhälsa](#)
- [Funktionsnedsättning - LSS](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser funktionsnedsättning - LSS](#)
- [Funktionsnedsättning - socialpsykiatri](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser funktionsnedsättning - socialpsykiatri](#)
- [Företagsklimat](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser företagsklimat](#)
- [Grundskola](#)
 - [Tidigare Öppna jämförelser](#)

- grundskola
- Gymnasieskola
 - Tidigare Öppna jämförelser gymnasieskola
- Hemlöshet
 - Tidigare Öppna jämförelser hemlöshet
- Hälso- och sjukvård
 - Tidigare Öppna jämförelser hälso- och sjukvård
 - Cancervård
 - Tidigare Öppna jämförelser cancervård
- Jämställdhet
- Kollektivtrafik
 - Tidigare Öppna jämförelser kollektivtrafik
- Kommunal hälso- och sjukvård
- Miljöarbetet
- Missbruk och beroende
 - Tidigare Öppna jämförelser missbruksvård
- Planläggning och tidsåtgång
 - Tidigare Öppna jämförelser planläggning och tidsåtgång

- Social barn- och ungdomsvård
 - Registerindikatorer utbildningsnivå och hälsa
 - Tidigare Öppna jämförelser social barn- och ungdomsvård
- Socialtjänst, brukarundersökningar
 - Brukarundersökning, ensamkommandes boendesituation
 - Material inför undersökning
 - Tidigare brukarundersökningar
 - Brukarundersökning, funktionshinder
- Frågor och svar
- Material inför undersökning
- Tidigare brukarundersökningar
 - Brukarundersökning funktionshinder 2016
 - Testundersökning 2015
- Brukarundersökning IFO
 - Material inför undersökning
 - Tidigare

brukarundersökningar

- Socialtjänstens krisberedskap
- Trygghet och säkerhet
 - Tidigare Öppna jämförelser trygghet och säkerhet
- Våld i nära relationer
 - Tidigare Öppna jämförelser Våld i nära relationer
- Äldre
 - Tidigare Öppna jämförelser äldre
 - Öppna jämförelser 2018 av vård och omsorg om äldre
 - Öppna jämförelser 2018 av

äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård

- Öppna jämförelser publiceringskalender
- Följ oss
 - Prenumerera på webbinnehåll
 - Hjälp, prenumerera på webbinnehåll
 - Ändra prenumeration, webbinnehåll
- RSS-flöden
- Kommuner och regioner
 - Fakta, kommuner och regioner
 - Kommunernas åtaganden

- [Kommungruppsindelning](#)
- [Kommunkoder](#)
- [Länsregister](#)
- [Regionernas åtaganden](#)
- [Stad, benämningen](#)
- [Så styrs Sverige](#)
- [Kommuner, lista](#)
- [Regioner, lista](#)
- [Webbhandboken](#)
 - [Sidor, artiklar](#)
- [Riktlinjer](#)
 - [Rubriker](#)
 - [Ingress](#)
 - [Brödtext](#)
 - [Länkar, länktexter](#)
 - [Dokument, bifogade filer](#)
 - [Relaterad information, etiketter](#)
 - [Kontaktuppgifter](#)
 - [Bilder](#)
 - [Video](#)

- [Flash, multimedia](#)
- [Tabeller](#)
- [Kategorier](#)
- [Exempelsidor](#)
- [Kalenderhändelser](#)
- [Riktlinjer](#)
- [Cirkulär](#)
- [Relaterad information, etiketter](#)
- [Göra bra webbsidor, tips](#)
- [Effektiva texter](#)
- [Innehåll på sidor, mall](#)
- [Ordlista, begrepp](#)
- [Webbarbetet, termer](#)
- [Sökbara sidor](#)
- [Uppföljning, gallring](#)
- [Ämnessidor, huvudsidor, startsida](#)
- [Riktlinjer, samtliga](#)
- [Exempel, samtliga](#)
- [Tillgänglighet på webben](#)
- [SVG-ikoner](#)

- [Om webbplatsen](#)
 - [A-Ö](#)
 - [Om kakor](#)
 - [Webbkarta](#)
 - [Sök](#)
 - [Hjälp, sök på webbplatsen](#)

Fackföreningar och arbetsgivareföreningar

Sven Winnell 27 februari 2010 + 3 april 2014:

Fackföreningar och arbetsgivareföreningar 2014. Statistik om arbete och näringar. Arbetsförmedlingens hemsida.

<http://winnell.com/omr658f.pdf>

Innehåll

Sid

Innehållet hämtat från Internet 2-3 april 2014.

- 3 LO, LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE
<http://www.lo.se>
- 40 TCO. Tjänstemännens Centralorganisation.
[TCO](http://www.tco.se)
- 74 SACO, Sveriges akademikers centralorganisation.
<http://www.saco.se>
- 99 SN. Svenskt Näringsliv.
<http://www.svensktnaringsliv.se/>
- 132 Företagarna.
<http://www.foretagarna.se>
- 149 Statistisk årsbok för Sverige 2014.
Statistik om arbetsmarknad och näringsverksamhet
- 152 Arbetsförmedlingen 3 april 2014
<http://www.arbetsformedlingen.se>
- 161 Andra företagareföreningar
- 163 Arbetsrätten på bordet under ett unikt möte

Företagarna

<https://www.foretagarna.se/>

Om Företagarna

- [Om Företagarna](#)
- [Personuppgiftshantering](#)
- [Press](#)
- [Redaktör - logga in](#)

Om medlemskap

- [Bli medlem](#)
- [Våra medlemskap](#)
- [Medlemsförmåner](#)
- [Juridisk rådgivning FAQ](#)

Kontakta oss

Företagarna

Rådmansgatan 40

info@foretagarna.se

08-406 17 00

[Fler kontakter](#)

FÖLJ OSS I SOCIALA MEDIER

LO, Landsorganisationen i Sverige LO.se

- **Det gör LO**
- **Löner, arbetsmiljö och avtal**
- **Facket försäkrar**
- **Politiska sakfrågor**
- **Internationellt**
- **Om oss**
 - **De 14 förbunden**
 - **Organisation**
 - **LOs hantering av personuppgifter**
 - **Lediga tjänster**
 - **Kansli**
 - **Ledningen**
 - **LO-distrikten**

- **LO FAKTA**
- **FACKET DIREKT**
- **MEDIERUM**
- **MATERIAL**
- **LO PLAY**
- **LO BLOGGEN**
- **KONTAKT**

LO.SE/UNG

-
- **Hitta förbund**
 - **Lyssna**
 - **English**
 - **Teckenspråk**
 - **Lättläst**

FACKET NÄRA DIG
LO finns i hela Sverige

SN, Svenskt näringsliv

<https://www.svensktnaringsliv.se/>

[PLAY](#)
[FRÅGOR VI ARBETAR MED](#)
[VÅRT MATERIAL](#)
 Allt vårt material
[Rapporter](#)
[Pressmeddelanden](#)
[Remissvar](#)
[Nyhetsbrev](#)
[Webbutik](#)
[Nyhetsarkiv](#)
[Skolmaterial](#)
[Skiljenämnden i uppfinnar- och konkurrensklausulstvister](#)

[KALENDARIUM](#)
[REGIONKONTOR](#)

[OM OSS](#)
 Innehåll A–Ö
[Nyhetsbrev](#)
[Pressrum](#)

[PLAY](#)
[FRÅGOR VI ARBETAR MED](#)
[VÅRT MATERIAL](#)
[KALENDARIUM](#)
[REGIONKONTOR](#)

Webb-tv

Innehåll A–Ö

A

[Adress](#)

[Allmänna löneavgiften](#)

[Almedalen](#)

[Arbetsförmedlingen](#)

[Arbetsgivaravgift](#)

[Arbetsgivareförbund](#)

[Arbetskraftsinvandring](#)

[Arbetslöshet](#)

[Arbetstider](#)

[Avsked](#)

[Avtalsrörelsen](#)

B

[Beställ](#)

[Blanketter för avsked](#)

[Blanketter för uppsägning](#)

[Blekinge län](#)

[Bli medlem](#)

[Bolagsskatt](#)

[Branschföreningar](#)

[Bryssel](#)

C

[Cookies](#)

[CSR](#)

[Curt Nicolin-priset](#)

D

[Dalarnas län](#)

[Debattartiklar](#)

[Digitalisering](#)

[Dolda skatter](#)

E

[Ekonomiska läget](#)

[Elmarknaden](#)

[Energ](#)

[Energiskatt](#)

[English](#)

[Enkla jobb](#)

[Entreprenörskap i skolan](#)

[EU:s inre marknad](#)

[Europa](#)

[Europeisk arbetsmarknad](#)

[Event](#)

F

[Facebook](#)

[Fakta om löner och arbetstider](#)

[Falun](#)

[Fokus på jobben](#)

[Fokus på skatterna](#)

[Forskning](#)

[Frihandel](#)

[Företag](#)

[Företagens betydelse för samhället](#)

[Företagsamt med Carola Lemne](#)

[Företagsklimat](#)

[Förhandling](#)

G

[Gotland](#)

[Gotlands län](#)

[Grafisk profil](#)

[Gävle](#)

[Gävleborgs län](#)
[Göteborg](#)
[H](#)
[Hallands län](#)
[Halmstad](#)
[Högupplösta bilder](#)
[I](#)
[In English](#)
[Infrastruktur](#)
[Innovationer](#)
[Integration](#)
[Integritetspolicy](#)
[Invandring](#)
[J](#)
[Jobb](#)
[Jobba med lönen](#)
[Jämställdhet](#)
[Jämtlands län](#)
[Jönköping](#)
[Jönköpings län](#)
[K](#)
[Kalendarium](#)
[Kalmar](#)
[Kalmar län](#)
[Kapitalbeskattning](#)
[Karlshamn](#)
[Karlstad](#)
[Kilometerskatt](#)
[Klimat](#)
[Kollektivavtal](#)
[Kollektivavtal - så funkar det](#)

[Kommentaren](#)
[Kommunranking](#)
[Kompetensförsörjning](#)
[Konfliktregler](#)
[Konjunktur](#)
[Konjunkturrapport](#)
[Konkurrensrätt](#)
[Kontakta oss](#)
[Kontaktuppgifter](#)
[Kort om sajten](#)
[Kronobergs län](#)
[Kvinnor styrelser](#)
[Kvotering](#)
[L](#)
[Lagen om anställningsskydd](#)
[LAS](#)
[Lediga tjänster](#)
[LinkedIn](#)
[Linköping](#)
[Logotyp](#)
[Lokalt företagsklimat](#)
[Luleå](#)
[Läromedel](#)
[Lönebildning](#)
[Lönestatistik](#)
[M](#)
[Malmö](#)
[Matchning på arbetsmarknaden](#)
[Medarbetare](#)
[Medlemsavgift](#)
[Medlemskap](#)
[Medlemsorganisationer](#)
[Medlemsuppgift](#)
[Miljö](#)
[Miljölagstiftning](#)

[Miljörätt](#)
[Moms](#)
[N](#)
[Nicolinpriset](#)
[Norrbottens län](#)
[NSD](#)
[Nyföretagande](#)
[Nyhetsarkiv](#)
[Nyhetsbrev](#)
[NYK](#)
[Nytt från Skola & Näringsliv](#)
[Nytt från Svenskt Näringsliv](#)
[Näringslivets Säkerhetsdelegation](#)
[O](#)
[Offentlig upphandling](#)
[Organisationsschema](#)
[Osund konkurrens](#)
[P](#)
[Peter Isling](#)
[Play](#)
[Prenumerera på pressmeddelanden](#)
[Pressmeddelanden](#)
[Pressrum](#)
[Punktskatt](#)
[R](#)
[Rapporter](#)
[Rapportera löner](#)
[Regelkrångel](#)
[Regionkontor](#)
[Registrator för remisser](#)
[Rekryteringsenkäten](#)
[Remissvar](#)
[Rot-avdrag](#)
[Rut-avdrag](#)
[Rätt till heltid](#)

[S](#)
[Seminarier](#)
[Sjukfrånvaro](#)
[Skatt på arbete](#)
[Skatt på företagande](#)
[Skatt på ägande](#)
[Skatteavtal](#)
[Skattemål](#)
[Skattetryck](#)
[Skellefteå](#)
[Skiljedomsreferat](#)
[Skola och näringsliv](#)
[Skolmaterial](#)
[Skrivelser](#)
[Skåne län](#)
[SME-kommittén](#)
[SMS-bevakning](#)
[Småföretag](#)
[Socialförsäkring](#)
[SPN](#)
[Stockholm](#)
[Stockholms län](#)
[Styrelsen](#)
[Sundsvall](#)
[Svensk ekonomi](#)
[Sverige tar matchen](#)
[Sympatiåtgärder](#)
[Sällskapet Politik & Näringsliv](#)
[Södermanlands län](#)
[T](#)
[Telefonnummer](#)
[Tillväxt](#)
[Tryckt material](#)
[TTIP](#)
[Turordningsregler](#)

[TV](#)
[Twitter](#)
[U](#)
[Umeå](#)
[Ungdomsarbetslöshet](#)
[Upphandling](#)
[Uppsala](#)
[Uppsala län](#)
[Uppsägning](#)
[Utbildning som bransch](#)
[V](#)
[Vardagsjobb](#)
[Vd-löner – vägledning](#)
[Välfärd](#)
[Värmlands län](#)
[Västerbottens län](#)
[Västernorrlands län](#)
[Västerås](#)
[Västmanlands län](#)
[Västra Götalands län](#)
[Växjö](#)
[W](#)
[Webbtv](#)
[Webbutik](#)
[Y](#)
[YouTube](#)
[Yrkeskoder](#)
[Ö](#)
[Örebro](#)
[Örebro län](#)
[Östergötlands län](#)
[Östersund](#)

Utbildning och forskning. Och även Statliga myndigheter stiftelser och bolag.

Se kapitel 3 och 4 , sidorna 107 - 745 i

**Sven Winnell 20 mars 2018 del 1 av 3:
Samhällsplaneringens problem. Områden 1-5 samt 1-9
med myndigheter och professorer, yrken och
utbildningar m m.**

<http://winnell.com/omr40zl.pdf>

[del 2=40zm.pdf](#). [del 3=40zn.pdf](#)

107	<u>Kapitel 3: Något om områdena 1-5</u>
110	SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.
111	101 Arkiv och 102 bibliotek. Om det vetande som finns.
111	Kungliga biblioteket - SverigesNationalbibliotek.
117	Klassifikationssystemet för verksamheter och biblioteks-systemen.
118	Om klassifikation
120	LIBRIS/SAB klassifikationssystem
121	Dewey decimalklassifikation
124	103. Encyklopedier och övergripande värderingar
123	Encyklopedi
125	FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter
126	Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna
127	Medborgerliga fri- och rättigheter
129	104. Övergripandefilosofiska verksamheter om samband
130	Systemet för mänskliga verksamheter
139	Kommentarer till Samhällsplaneringens problem.
142	Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB.
148	105. Övergripande om forskning. Om det mer vetande man vill ha
148	Samhällsplaneringens problem.
150	Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2016
177	Vetenskapsrådet
181	forskning.se
183	Formas

184	Forte
185	Riksbankens Jubileumsfond
186	VINNOVA
186	KK-stiftelsen
187	106-107. Övergripande om ekonomiska och kulturella verksamheter
187	Yrkesverksamheter enligt SSYK 2012. Näringsliv enligt SNI 2007. Utbildning enligt SUN 2000, SCBs statistik om allt.
189	Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 Reviderad 2016
194	Gymnasiet
208	108. Samhällskunskap
208	Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
214	Mer om verksamheter
216	Sociologi
222	Framtidsplaneringar
223	Schema över påverkans- och förändringsproblem
224	Förteckning över verksamheter
225	109. Filosofins historia. Idé- och lärdomshistoria
226	Filosofi
234	Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
235	De stora filosoferna
236	Ludwig Wittgenstein
238	Idé- och lärdomshistoria
241	I skuggan av framtiden. Modernitetens idéhistoria.

262	11-19. Individernas inre verkligheter
262	SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter
263	Schema om inre och yttre verkligheter och verksamheter
264	Hjärnan
285	människosyn
287	tro och vetande
288	erfarenhet
289	minne
294	bildning
297	realism
300	idealism
302	förnuft
303	intuition
304	attityd
306	inläring
307	intellektualism
310	antiintellektualism
313	vanföreställning
314	dagdröm
315	hallucination
317	fördom
318	opinion
320	norm
321	institution
323	SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
324	förändring.
354	framstegstanken
327	tradition
328	framtidforskning
330	Framtidskonventet
332	växthuseffekten

338 **SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.**

339 värdering
340 emotion
341 empati
343 sympati
344 kärlek
352 erotik
353 estetik
358 stress
360 depression

362 **SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.**

363 nätverk
364 världsbild
366 världsåskådning
367 livsåskådning
368 ideologi
370 religion
372 buddhistisk filosofi
374 indisk filosofi
375 islam
382 konservatism
385 liberalism
389 socialism
392 kapitalism
395 globalisering
397 nationalism
399 populism
400 rasism
403 främlingsfientlighet
404 hedersvåld
406 islamisk kvinnoyn.
407 etnicitet
408 integration
409 levnadsnivå
410 livskvalitet
411 politik

413 **SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.**

414 biologisk psykologi
417 personlighetsutveckling
418 personlighetspsykolog
420 perceptionsstörning
421 ADHD
422 psykisk störning
424 psykossjukdom
425 psykiatri
429 socialpsykologi

430 **SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.**

431 logik

437 **SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.**

438 etik
443 moral
444 kardinaldygder
445 dödssynd
446 rättvisa
447 brottslighet
448 polisen
454 Tidningsutgivarna
455 dagstidning

460 **SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.**

461 Informationsstress vår nya folksjukdom.
462 Opinionsundersökningar.SOM-institutet

- 464 **2. Religiösa verksamheter.**
- 465 **31-34. Politiska vetenskaper**
- 466 **35. De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter**
- 467 SW . 351 Sveriges riksdag
- 468 SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige
- 469 Sven Winnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.
<http://winnell.com/omr36-39zzzq.pdf>
- 470 SW . 353 Sveriges regering
- 471 Politikområden för politiken 28 juli 2017
- 473 Politiska och opolitiska planeringar
- 474 SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).
- 475 **36-39. Politiska partier och organisationer. Politiskt verksamma personer. SOU.**
- 475 Politiska partier i Sverige
- 475 Statens Offentliga Utredningar, SOU
- 475 Sven Winnell 27 februari 2010 + 3 april 2014: Fackföreningar och arbetsgivareföreningar 2014. Statistik om arbete och näringar. Arbetsförmedlingens hemsida.
<http://winnell.com/omr658f.pdf>
- 476 **4. Sambandsforskningsverksamheter**
- 477 **5. Matematik och naturvetenskap.**
- 478 **Kapitel 4: Statliga myndigheter stiftelser och bolag. Professorer vid universitet och högskolor**
- 479 Kompletteringar med yrken, näringsliv, utbildning m m
- 480 **SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.**
- 515 **SW 2 Religiösa verksamheter o d.**
- 521 **SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.**
- 535 **SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.**
- 536 **SW 5 Naturforsknings - och matematikverksamheter.**
- 549 **SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.**
- 550 SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.
- 551 SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
- 570 SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
- 586 SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske o
- 595 SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
- 605 SW 65 Administration, distribution
- 606 SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
- 607 SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
- 608 SW . 6525-6529 Militära verksamheter o d
- 614 SW . 653 Handelsverksamheter.
- 623 SW . 654 Telekommunikationsverksamheter
- 624 SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
- 625 SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
- 628 SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
- 633 SW . 658 Företagsekonomi, Arbetsförmedling. Arbetsmarknad.
- 642 SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od
- 643 SW 66/68 Tillverkning av varor.
- 646 SW 69 Tillverkning/ byggande avbyggnader o anläggningar

- 647 **SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.**
648 SW 70 Allmänt om konst o kultur
- 653 SW 71 Övergripande formgivning/ planering fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
- 664 SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning
667 SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål.
672 SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, tecken 77 Fotografi.
675 SW 78 Musik (konserter o d 792)
- 681 SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
683 SW . 7911-7913 Seder och bruk.
686 SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
688 SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
691 SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
692 SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips
693 SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
694 SW . 7951 Socialvård..
695 SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
701 SW . 7957 Undervisning o d.
724 SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet
725 SW . 7959 Sociala miljöer i allmänna grupper o d.
726 SW 796/799 Sport, idrott o d.
- 730 **SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur**
731 SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
735 SW 81 Litteraturvetenskap.Litteraturhistoria.
737 SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
- 738 **SW 9 Saklitterära verksamheter. Allmän geografi och historia. Biografi.**
739 SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
741 SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
743 SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
744 SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

De svenska biblioteken enligt SAB

Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken. Från zzzzl

Här har SABs ämnen lagts in. Individernas inre verkligheter behöver förbättras genom utbildningar i skolor på alla nivåer. Observera att SAB har dålig redovisning för område 3 om politik. Regeringen har dålig hand med området 64 om hushållsverksamheter. Regeringen har ansvariga statsråd för alla politikområden utom för hushållsverksamheterna som är grunden för välfärden. (SAB= system på biblioteken)

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

O SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar

SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.

SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning

SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.

SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband

SW . 105 Övergripande om forskning

SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter

SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.

SW . 108 Samhällskunskap.

SW . 109 Ide- filosofi- och lärdoms historia.

Ac Arkiv11152 träffar

Aa Bibliografi72330 träffar

Ab Bibliotek33294 träffar

Ba Allmänna encyklopedier3393 träffar

Be Allmän idé- och lärdoms historia10295 träffar

Bf Allmän vetenskaplig och kulturell verksamhet16245 träffar

Db Filosofins historia

O SW 11/19 Individernas inre verkligheter.

- [SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)
- [SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)
- [SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)
- [SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)
- [SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)
- [SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#)
- [SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#)
- [SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

[D\(x\) Filosofiska lexikon334 träffar](#)

[D:d Filosofisk teori och metodlära75 träffar](#)

[Df Estetik3423 träffar](#)

[De Värdefilosofi: allmänt468 träffar](#)

[Dj Verklighetsuppfattningar \(metafysik, ontologi, kosmologi m m\)5262 tr](#)

[Dh Filosofisk antropologi4683 träffar](#)

[Do Psykologi69173 träffar](#)

[Dd Kunskapsteori och vetenskapsteori12632 träffar](#)

[Dc Logik och språkligt orienterad filosofi6341 träffar](#)

[Dg Etik18582 träffar](#)

[Da Äldre västerländsk samt icke-västerländsk filosofisk litteratur5654 träffar](#)

[Db Filosofins historia43514 träffar](#)

[Db a Antikens filosofi3099 träffar](#)

[Db b Medeltidens och renässansens filosofi1452 träffar](#)

[Db c Nya tidens filosofi \(fr o m Descartes\)12017 träffar](#)

[Db d Icke-västerländsk filosofi2611 träffar](#)

[Db z Särskilda filosofer24621 träffar](#)

O SW 2 Religiösa verksamheter o d.

C Religion

[C\(x\) Religionslexikon118 träffar](#)

[C:d Religionsfilosofi och -psykologi7141 träffar](#)

[C:oa Religionssociologi2246 träffar](#)

[Ca Kristendomen: allmänt6644 träffar](#)

[Cb Bibelutgåvor9294 träffar](#)

[Cc Exegetik och litteratur om Bibeln32998 träffar](#)

[Cd Äldre teologisk litteratur7302 träffar](#)

[Ce Dogmatik och symbolik20777 träffar](#)

[Cf Teologisk etik4851 träffar](#)

[Cg Praktisk teologi14366 träffar](#)

[Ch Gudstjänsten7219 träffar](#)

[Ci Uppbyggelselitteratur20632 träffar](#)

[Cj Kyrkohistoria45869 träffar](#)

[Ck Kristna samfund25627 träffar](#)

[Cl Kristen mission4441 träffar](#)

[Cm Religionshistoria57604 träffar](#)

[Cn Moderna religionsbildningar3399 träffar](#)

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

O

SW 31 Statistik och demografi.

SW 32 Statsvetenskap.

SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.

SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

Oi Statistik7682 träffar

Oi(x) Statistiklexikon50 träffar

Oi:d Statistisk teori och undersökningsmetodik1116 träffar

Oi:k Statistikens historia45 träffar

Oj Demografi (befolkningsvetenskap)10117 träffar

Oj:bf Demografiska institutioner19 träffar

Oj:d Demografisk teori, filosofi och metodlära289 träffar

Oj:k Demografisk forskningshistoria161 träffar

Oj:oi Statistiska demografiska tabeller62 träffar

Oj- Allmänt: särskilda länder och områden3887 träffar

Oja Nativitet och mortalitet737 träffar

Ojc Flyttningar och befolkningsändringar2181 träffar

Ojd Befolkningsammansättning och -fördelning491 träffar

Ojf Folkbokföring240 träffar

Ojp Befolkningspolitik520 träffar

Oc Statskunskap och politik136937 träffar

Oc(x) Allmänt: lexikon205 träffar

Oc:bf Organisationer och institutioner42 träffar

Oc:d Politisk teori, politisk psykologi och metodlära5128 träffar

Oc:k Statskunskapens vetenskapshistoria584 träffar

Oc:oa Politisk sociologi1672 träffar

Oc.0 Särskilda statsvetenskapliga och politiska delområden, politiska skrifter13592 träffar

Ocb Statsrätt7253 träffar

Occ Sveriges statskunskap och politik17489 träffar

Ocf Främmande länders statskunskap och politik44858 träffar

Ocg Politiska begrepp och politiska åskådningar39099 träffar

Ocl Utomparlamentariska metoder, konspirativ verksamhet, terrorism m m4690 träffar

Oa(x) Nationalekonomiska etc lexikon

Oa:k Nationalekonomins historia361 träffar

Oa:oe Lagstiftning8 träffar

Oe Rättsvetenskap114353 träffar

Oe(x) Juridiska lexikon459 träffar

Oe(u) Lagar och lagförslag: allmänt16 träffar

Oe:d Rättsfilosofi och rättsvetenskaplig metodlära3655 träffar

Oe:oa Rättssociologi889 träffar

Oe- Juridik: särskilda länder och områden8863 träffar

Oea Civilrätt46145 träffar

Oeb Straffrätt7950 träffar

Oek Processrätt10811 träffar

Oel Tryckfrihetsrätt1241 träffar

Oep Kriminologi och polisväsen15455 träffar till 7955

Oeq Kriminalvård3233 träffar till 7955

Oer Rättsfall4887 träffar

Oes Försvars- och krigslagstiftning1109 träffar

Oet Rättshistoria10036 träffar

Oeö Särskilda verksamheters juridik25 träffar

O(x) Samhälls- och rättsvetenskapliga lexikon169 träffar

[O:bf](#) Samhälls- och rättsvetenskapliga institutioner29 träffar
[O:d](#) Samhälls- och rättsvetenskapens filosofi och metodlära11011 träffar
[O:k](#) Samhälls- och rättsvetenskapens historia175 träffar

[O-](#) Allmänt: särskilda länder och områden4022 träffar
[O-a](#) Europa: allmänt81 träffar
[O-b](#) Norden: allmänt52 träffar
[O-c](#) Sverige967 träffar
[O-d](#)Övriga Norden182 träffar
[O-e](#) Brittiska öarna (Storbritannien)122 träffar
[O-f](#)Mellaneuropa270 träffar
[O-g](#) Nederländerna, Belgien och Luxemburg20 träffar
[O-h](#)Schweiz16 träffar
[O-i](#) Italien (inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta)59 träffar
[O-j](#)Frankrike och Monaco134 träffar
[O-k](#) Spanien (inkl Andorra och Gibraltar)22 träffar
[O-l](#) Portugal18 träffar
[O-m](#)Östeuropa296 träffar
[O-n](#) Balkanländerna95 träffar
[O-o](#) Asien758 träffar
[O-p](#) Afrika407 träffar
[O-q](#) Amerika550 träffar
[O-r](#) Oceanien (Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien)51 träffar
[O-s](#) Polarländerna7 träffar

[Ob](#) Internationella relationer51526 träffar
[Ob\(x\)](#) Allmänt: lexikon64 träffar
[Ob:bf](#) Allmänt: institutioner83 träffar
[Ob:k](#) Allmänt: historia90 träffar

[Ob.09](#) Allmänt: politiska skrifter286 träffar
[Oba](#) Folk rätt10884 träffar
[Obb](#) Freds- och nedrustningsfrågor8780 träffar
[Obd](#) Internationellt samarbete: allmänt1946 träffar
[Obe](#) Nationernas förbund (NF)440 träffar
[Obf](#) Förenta nationerna (FN)3985 träffar
[Obk](#) Regionalt mellanfolkligt samarbete6743 träffar
[Obl](#) Försvarspakter735 träffar
[Obn](#) Nordiskt samarbete953 träffar
[Obq](#) Utvecklingsbistånd och internationell hjälpverksamhet7528 träffar
[Obr](#) Röda korset (och likvärdiga organisationer)483 träffar

O SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.

Här församlingarnas egna dokument. Oklart var SAB har dem.

O SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:

[Oh](#) Sociala frågor och socialpolitik173566 träffar se7951

Här politiska krav och politiska planeringar. Oklart var SAB har dem.

O SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.

Finns inte i SAB

O SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.

T Matematik

Ta Matematik: allmänt20686 träffar

Tb Aritmetik463 träffar

Tc Algebra7432 träffar

Td Analys11819 träffar

Te Geometri5824 träffar

Tf Mått, mål och vikt611 träffar

Th Sannoliketskalkyl och matematisk statistik12869 träffar

U Naturvetenskap

U(x) Naturvetenskapliga lexikon407 träffar

U:b Naturvetenskaplig forskning och n naturvetenskapliga institutioner530 träffar

U:d Naturvetenskaplig teori, filosofi och metodlära1413 träffar

U:k Naturvetenskapens historia2319 träffar

U:oa Naturvetenskapens sociologi133 träffar

U.02 Allmän instrumentlära683 träffar

Ua **Astronomi**15199 träffar

Ua(y) Astronomiska kartor, stjärnkataloger och bilderböcker48 träffar

Ua:bf Astronomiska institutioner74 träffar

Ua:k Astronomins historia1307 träffar

Ua.02 Instrumentlära324 träffar

Uaa Universum2504 träffar

Uab Solsystemet2247 träffar

Uac Stjärnor1230 träffar

Uae Praktisk astronomi874 träffar

Uaf Tidmätning1484 träffar

Uag Celest mekanik227 träffar

Uah Sfärisk astronomi och positionsastronomi111 träffar

Uai Astrofysik1032 träffar

Ub **Geofysik**17337 träffar

Ub.02 Instrumentlära: allmänt8 träffar

Uba Meteorologi6524 träffar

Ubb Oceanografi och hydrologi6125 träffar

Ubc Geodesi1764 träffar

Ubd Jordmagnetism407 träffar

Ube Vulkaner och jordbävningar1012 träffar

Uc **Fysik och kemi**71241 träffar

Uc:bf Institutioner0 träffar

Uc:k Fysikens och kemins historia360 träffar

Ucb Mekanik5380 träffar

Ucc Fysik27528 träffar

Ucd Molekyl-, atom-, kärn- och partikelfysik7146 träffar

Uce Kemi27368 träffar

Ud **Geologi och paleontologi**26607 träffar

Ud:bf Geologiska och paleontologiska institutioner57 träffar

Ud:k Geologins och paleontologins historia199 träffar

Ud.02 Instrumentlära8 träffar

Ud- Särskilda länder och områden3186 träffar

Uda Allmän och historisk geologi7438 träffar

Udb Paleontologi4005 träffar

Udt Geokemi462 träffar

Udu Mineralogi2407 träffar

Udv Petrologi1358 träffar

UdxEkonomisk geologi2978 träffar

J Arkeologi

[Ue Biologi](#)37710 träffar
[Ue:bf](#) Biologisinstitutioner42 träffar
[Ue:k](#) Biologins historia661 träffar
[Ue.0](#) Särskilda biologiska aspekter och delområden20173 träffar
[Uea](#) Utvecklingslära och genetik6109 träffar
[Ueb](#) Fysisk antropologi1735 träffar
[Uec](#) Mikrobiologi2095 träffar
[Ued](#) Bioteknik1481 träffar

[Uf Botanik](#)29412 träffar
[Uf:bf](#) Botanikinstitutioner251 träffar
[Uf:k](#) Botanikens historia559 träffar
[Uf.0](#) Särskilda botaniska aspekter och delområden11570 träffar
[Ufa](#) Särskilda grupper av växter2464 träffar
[Ufe](#) Fröväxter (Fanerogamer): allmänt962 träffar
[Uff](#) Fanerogamer: gömfröiga (Magnoliophytina)2724 träffar
[Ufg](#) Fanerogamer: nakenfröiga (Pinophytina)287 träffar
[Ufh](#) Kryptogamer5684 träffar

[Ug Zoologi](#)36507 träffar
[Ug:bf](#) Zoologiinstitutioner115 träffar
[Ug:k](#) Zoologins historia233 träffar
[Ug.0](#) Särskilda zoologiska aspekter och delområden7168 träffar
[Uge](#) Rygggradsdjur (Vertebrata)531 träffar
[Ugf](#) Däggdjur (Mammalia)5257 träffar
[Ugg](#) Fåglar (Aves)6556 träffar
[Ugh](#) Kräldjur (Reptilia) och groddjur (Amphibia)999 träffar
[Ugi](#) Fiskar (Pisces) och rundmunnar (Cyclostomi)2329 träffar
[Ugj](#) Rygggradslösa djur (Evertebrata)11027 träffar

[Uh](#) Miljöfrågor och naturskydd41368 träffar till 71

[SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.](#)

[O SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.](#)

[Kv](#) Allmän ekonomisk historia19921 träffar

[O SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.](#)

[V Medicin](#)

[V\(x\)](#) Medicinska lexikon666 träffar
[V:b](#) Medicinsk forskning och medicinska institutioner623 träffar
[V:d](#) Medicinens filosofi och metodlära1487 träffar
[V:k](#) Medicinhistoria6408 träffar
[V:oa](#) Allmänt: medicinsk sociologi741 träffar
[V:oe](#) Allmänt: medicinlagstiftning52 träffar
[V:oi](#) Allmänt: medicinstatistik62 träffar
[Va](#) Medicinsk genetik, mikrobiologi, immunologi m fl icke-kliniska discipliner6597 träffar
[Vb](#) Anatomi4013 träffar
[Vc](#) Medicinsk fysiologi, biofysik och kemi8182 träffar
[Vd](#) Farmakologi8243 träffar
[Ve](#) Allmän medicin51942 träffar
[Vf](#) Kirurgi och anestesi8641 träffar
[Vg](#) Gynekologi och andrologi6128 träffar
[Vh](#) Pediatrik4490 träffar
[Vi](#) Oftalmologi (ögat)2109 träffar
[Vj](#) Otorinolaryngologi2486 träffar
[Vk](#) Odontologi5159 träffar
[VI](#) Psykiatri24284 träffar
[Vm](#) Terapimetoder8514 träffar
[Vn](#) Samhällsmedicin, hygien, sexologi25450 träffar

[Vo Rättsmedicin](#)459 träffar

[Vp Hälso- och sjukvård](#)29201 träffar

[Vs Geriatrik](#)1844 träffar

[Vt Flyg- och navalmedicin, rymdmedicin](#)181 träffar

[Vu Idrottsmedicin](#)773 träffar

[Vx Militärmedicin](#)1166 träffar

[Qdfb Veterinärmedicin](#)2005 träffar

[Qdfb:bf Organisationer och institutioner](#)14 träffar

[Qdfb:k Historia](#)101 träffar

[Qdfb:oe Lagstiftning](#)13 träffar

[Ps Brandteknik och brandväsen](#)2731 träffar. Delar om brandkår och räddningstjänst ingår i 61

O SW 62 Ingenjörsvksamheter (konstruktion o d)

P Teknik, kommunikationer ... Del om ingenjörsvksamheter , konstruktion o d. Tillverkning ingår i 66-69. Drift av kommunikationer ingår i 654+656. Drift av energi- och hygienproduktion o d ingår i 64. Allmänt om drift av datorer och datorbehandling Ingår i 651.

[P\(x\) Tekniklexikon](#)693 träffar

[P:d Teknisk teori och filosofi](#)405 träffar

[P:k Allmän teknikhistoria](#)1548 träffar

[P:oa Allmänt: sociologiska aspekter](#)964 träffar

[P.0 Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet](#)31872 träffar

[Pa Teknisk fysik](#)9422 träffar

[Pb Maskinteknik](#)12532 träffar

[Pc Elektroteknik och elektrisk industri](#)32335 träffar

[Pd Bergsbruk](#)9320 träffar

[Pe Metallbearbetning och metallindustri](#)7705 träffar

Industrier Pf o s v förtecknas på 66-69.

[Pp Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien](#)40657 träffar

[Pr Transportmedel och kommunikationer](#)50745 träffar

[Ps Brandteknik och brandväsen](#)2731 träffar. Delar om brandkår och räddningstjänst ingår i 61

[Pt Patentbeskrivningar](#)231 träffar

[Pu Datorer och databehandling](#)69084 träffar

O SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.

Qd Lantbruk46433 träffar
Qd(x) Lantbrukslexikon80 träffar
Qd:bf Lantbruksorganisationer och -institutioner61 träffar
Qd:k Lantbrukets och lantbruksforskningens historia846 träffar
Qd:oe Lantbrukslagstiftning32 träffar
Qd- Särskilda länder och områden12333 träffar
Qda Lantbruksekonomi2258 träffar
Qdb Lantbrukets byggnader, redskap och maskiner1263 träffar
Qdc Jordbrukslära3467 träffar
Qdd Växtodlingslära3142 träffar
Qde Växternas sjukdomar och skadedjur, växtskydd1608 träffar
QdfHusdjurslära16986 träffar
Qdg Mjolkproduktion475 träffar
Qdh Äggproduktion31 träffar
Qdi Köttproduktion133 träffar
Qdfb Veterinärmedicin2005 träffar till 61

Qe(x) Trädgårdsexikon38 träffar
Qe:k Trädgårdsskötselns och trädgårdsforskningens historia128 träffar
Qe Trädgårdsskötsel7959 träffar
Qe- Särskilda länder och områden1686 träffar
Qec Trädgårdsarbete261 träffar
Qed Köksväxtodling526 träffar
Qee Frukt- och bärodling842 träffar
Qef Prydnadsväxtodling2164 träffar

Qf Skogsbruk9821 träffar
Qf(x) Skogsbrukslexikon32 träffar
Qf:bfSkogsbruksorganisationer och -institutioner20 träffar
Qf:k Skogsbrukets och skogsforskningens historia94 träffar
Qf- Särskilda länder och områden4329 träffar
Qfb Skogsekonomi296 träffar
Qfd Skogsbotanik727 träffar
Qfe Skogsvård813 träffar
Qfh Avverkning och transport454 träffar
Qfj Skogsuppskattning och virkesmätning259 träffar
QfkFlotning och sortering264 träffar

Qg Jakt och fiske9402 träffar
Qg- Allmänt: ärskilda länder och områden96 träffar
Qga Jakt3576 träffar
Qgb Fiske5560 träffar

O SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

Qc Hem och hushåll41918 träffar

Qc(x) Allmänt: lexikon29 träffar

Qc- Särskilda länder och områden1087 träffar

Qca Mat och dryck (inkl kulturhistoriska arbeten)27057 träffar

Qcb Hemmets vård2195 träffar

Qcc Kläder och sömnad5413 träffar

Qcd Personlig hygien1173 träffar

Qcg Umgängeskunst, etikettfrågor och andra personliga förhållanden1233 träffar

Qci Privatekonomi1953 träffar

Qm Hotell, restauranger och turism7078 träffar

P Teknik, kommunikationer ... Drift av energi- och hygienproduktion o d ingår i 64.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.

O SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.

Qbg Kontorsteknik3071 träffar

Pu Datorer och databehandling69084 träffar delar om drift.

O SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.

Od Förvaltning46142 träffar

Od(x) Allmänna förvaltningslexikon19 träffar

Od:d Allmän förvaltningsteori och metodlära225 träffar

Od:k Allmän förvaltningshistoria39 träffar

Od.0 Allmän central- och lokalförvaltning405 träffar

Odb Förvaltningsrätt3324 träffar

Odc Förvaltning: Sverige14084 träffar

Odf Främmande länders förvaltning5511 träffar

Odg Samhällsplanering20410 träffar till 71

O SW . 6525-6529 Militära verksamheter.

S Militärväsen

S(x) Militära lexikon128 träffar

S:bf Militära institutioner28 träffar

S:do Allmänt: militär psykologi179 träffar

S:k Allmän krigshistoria och krigskonstens historia2002 träffar

S:oa Allmänt: militär sociologi251 träffar

S.0 Allmänt: särskilda militära aspekter3617 träffar

S- Allmänt: särskilda länder och områden12851 träffar

Sa Lantkrigsväsen5784 träffar

Sb Sjökrigsväsen9059 träffar

Sc Luftkrigsväsen4066 träffar

Se Total krigföring1924 träffar

[Sf](#) Kärnvapenkrigföring1325 träffar
[Sg](#) Kemisk och biologisk krigföring409 träffar
[Sh](#) Psykologiskt försvar227 träffar
[Si](#) Civilförsvar852 träffar
[Sj](#) Ekonomiskt försvar88 träffar
[Sk](#) Frivilligt försvarsarbete649 träffar
[Sv](#) Vapen5481 träffar

O SW . 653 Handelsverksamheter.

[Oi](#) Handel13303 träffar
[Oi\(x\)](#) Allmänt: lexikon och uppslagsverk139 träffar
[Oi:k](#) Handelns historia148 träffar
[Oi:oe](#) Handelslagstiftning64 träffar
[Oi-Särskilda länder och områden](#)4168 träffar
[Oia](#) Handelsteknik822 träffar
[Oik](#) Varukännedom118 träffar
[Oil](#) Handelskalendrar och -lexikon428 träffar
[Oim](#) Handel med speciella varor3616 träffar
[Ois](#) Marknader och varumässor394 träffar
[Oiv](#) Handelskammare, handelsrepresentation267 träffar

O SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.

P Teknik, kommunikationer ... Del om drift av televerksamheter

[Qjg](#) Televäsen1485 träffar
[Qjg:bf](#) organisationer och institutioner17 träffar
[Qjg:k](#) Televäsendets historia33 träffar
[Qjg:oe](#) Telelagstiftning37 träffar
[Qjg-](#) Särskilda länder och områden931 träffar

O SW . 655 Förlagsverksamheter o d.

[Ad](#) Bokförlag och bokhandel6476 träffar
[Ad:k](#) Bokförlagens och bokhandelns historia68 träffar
[Ad-](#) Särskilda länder och områden4435 träffar
[Ada](#) Bokhandelsteknik och -organisation177 träffar
[Ads](#) Lagerkataloger273 träffar
[Adt](#) Bokauktionskataloger465 träffar
[Ae](#) Bokväsen14489 träffar

O SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.

P Teknik, kommunikationer ... Del om drift av transporter

[Pra](#) Landsvägsfordon och landsvägstrafik15600 träffar
[Prb](#) Järnvägar och spårvägar4531 träffar
[Prce](#) Fartyg och sjöfart15778 träffar
[Prd](#) Luft- och rymdfarkostteknik8471 träffar
[Prf](#) Svävare, amfibiefarkoster m m44 träffar
[Prt](#)Transportväsen4375 träffar
[Prt-Särskilda länder och områden](#)870 träffar
[Prtg](#) Godstransporter (inkl containertrafik)827 träffar
[Prtp](#) Persontransporter (inkl kollektivtrafik)915 träffar
[Qjf](#) Postväsen2276 träffar

O SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.

[Ok](#) Försäkring11994 träffar
[Om](#) Kooperation1711 träffar
[Qaa](#) Ekonomisk teori27779 träffar
[Qab](#) Ekonometri2459 träffar
[Qac](#) Konjunkturteori och konjunkturlära1891 träffar
[Qad](#) Ekonomiska förhållanden68420 träffar
[Qae](#) Penning- och bankväsen23674 träffar
[Qaf](#) Finansväsen med finansrätt20234 träffar
[Qbc](#) Redovisning13451 träffar

O SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.

Qb Företagsekonomi97354 träffar
Qb(x) Företagsekonomiska lexikon217 träffar
Qb:bf Allmänt: Organisationer och institutioner14 träffar
Qb:d Företagsteori, metodlära539 träffar
Qb:k Företagsekomomins historia148 träffar
Qb-Särskilda länder och områden1221 träffar
Qba Företagsorganisation, företagsformer, företagsledning36814 träffar
Qbb Standardisering707 träffar
Qbc Redovisning13451 träffar till 657
Qbd Anläggningar och inventarier821 träffar
Qbf Personaladministration9735 träffar
Qbg Kontorsteknik3071 träffar till 651
Qbi Driftsorganisation11573 träffar
Qbk Materialadministration2864 träffar
Qbl Försäljningsorganisation. Marknadsföring12145 träffart 659
Qbm Reklam och PR (public relations)4594 träffar till 659
Qz Särskilda företag19026 träffar

O SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

Qbl Försäljningsorganisation. Marknadsföring12145 träffar
Qbm Reklam och PR (public relations)4594 träffar

O SW 66/68 Tillverkning av varor.

P Teknik, kommunikationer ... Del om tillverkning av varor. Konstruktion se 62

Pa Teknisk fysik9422 träffar
Paa Teknisk akustik1455 träffar
Pab Teknisk optik5481 träffar
Pac Teknisk värmelära1351 träffar

Pb Maskinteknik12532 träffar
Pb.0 Särskilda aspekter52 träffar
Pba Maskinelement6072 träffar
Pbb Värmemotorer1375 träffar
Pbc Vattenmotorer och pumpar671 träffar
Pbd Vindmotorer m m327 träffar
Pbe Transportanordningar522 träffar
Pbf Kylteknik, Tryckluftteknik, luftpumpar870 träffar

Pc Elektroteknik och elektrisk industri32335 träffar
Pc:bf Allmänt: institutioner5 träffar
Pc:oe Allmänt: lagstiftning8 träffar
Pc.0 Allmänt: särskilda aspekter342 träffar
Pca Elektrisk kraftproduktion523 träffar
Pcb Elektrisk kraftöverföring och distribution2091 träffar
Pcc Elektriska maskiner844 träffar
Pcf Elektrisk ljusteknik531 träffar
Pcg Elektrisk värmeteknik63 träffar
Pch Teknisk elektrokemi455 träffar
Pci Elektronik10078 träffar
Pcj Radio- och teleteknik11381 träffar

[**Pd** Bergsbruk9320 träffar](#)

[**Pd:bf** Institutioner27 träffar](#)

[**Pd:oe** Lagstiftning35 träffar](#)

[**Pd.05** Industri134 träffar](#)

[**Pda** Prospektering och mineralutvinning3062 träffar](#)

[**Pdb** Metallurgi4079 träffar](#)

[**Pe** Metallbearbetning och metallindustri7705 träffar](#)

[**Pe.0** Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet541 träffar](#)

[**Pea** Gjutning406 träffar](#)

[**Pec** Bearbetning och formning930 träffar](#)

[**Ped** Värme- och köldbehandling152 träffar](#)

[**Pee** Svetsning, skärning, lödning, limning841 träffar](#)

[**Peg** Ytbehandling541 träffar](#)

[**Peh** Metallprodukter141 träffar](#)

[**Pej** Metallmanufaktur och smideshantverk1035 träffar](#)

[**Pel** Finmekanik1402 träffar](#)

[**Pf** Stenindustri974 träffar](#)

[**Pg** Glas, keramik, porslin2830 träffar](#)

[**Pg.0** Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet507 träffar](#)

[**Pga** Glas1296 träffar](#)

[**Pgb** Keramik och porslin560 träffar](#)

[**Ph** Träteknik och träindustri3955 träffar](#)

[**Ph.0** Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet623 träffar](#)

[**Pha** Virkesframställning513 träffar](#)

[**Phc** Lagring av virke34 träffar](#)

[**Phd** Träbearbetning401 träffar](#)

[**Phh** Träprodukter359 träffar](#)

[**Phi** Finsnickeri1338 träffar](#)

[**Phj** Kork och korkprodukter15 träffar](#)

[**Pi** Pappersindustri3451 träffar](#)

[**Pi.05** Industri208 träffar](#)

[**Pia** Cellulosa- och pappersmasseindustri608 träffar](#)

[**Pib** Papper och papp1109 träffar](#)

[**Pic** Pappersprodukter389 träffar](#)

[**Pj** Textil- och beklädnadsindustri3572 träffar](#)

[**Pj.0** Allmänt: särskilda aspekter192 träffar](#)

[**Pja** Textil- och konstfiberindustri1649 träffar](#)

[**Pjb** Textilkemi635 träffar](#)

[**Pjc** Beklädnadsvaror588 träffar](#)

[**Pjd** Övriga textilprodukter127 träffar](#)

[**Pk** Läder- och pälsvaruindustri781 träffar](#)

[**Pk.05** Allmänt: industri18 träffar](#)

[**Pk.09** Allmänt: amatör- och hobbyverksamhet9 träffar](#)

[**Pka** Läderbearbetning188 träffar](#)

[**Pkb** Pälsberedning48 träffar](#)

[**Pkc** Skor och andra lädervaror456 träffar](#)

[**Pl** Övriga produkter516 träffar](#)

[**Pl.09** Amatör- och hobbyverksamhet308 träffar](#)

[**Plb** Leksaker92 träffar](#)

[**Plc** Halm- och hårarbeten m m65 träffar](#)

[**Pm** Kemisk teknik och kemisk industri21529 träffar](#)

[**Pm:oe** Allmänt: lagstiftning8 träffar](#)

[**Pm.0** Allmänt: särskilda aspekter454 träffar](#)

[**Pma** Bränslen och sprängämnen3547 träffar](#)

[**Pmb** Livsmedel och njutningsmedel7728 träffar](#)

[**Pmc** Läkemedel och kosmetika1178 träffar](#)

[**Pmg** Oljor, fetter och vaxer264 träffar](#)

[**Pmh** Färger och lacker1410 träffar](#)

[**Pmi** Gummi och plaster1617 träffar](#)

[**Pmö** Övrig kemisk-teknisk industri989 träffar](#)

[**Pn** Fotografi och filmteknik7261 träffar](#)

[**Pna** Fotografi4139 träffar](#)

[**Pnb** Filmteknik, TV- och videofotografering1030 träffar](#)

[**Pnd** Vetenskaplig och teknisk fotografi983 träffar](#)

[**Pny** Fotografi och filmteknik: restaurering och konservering131 träffar](#)

[**Po** Tryckeri och bokbinderi2487 träffar](#)

[**Po.05** Allmänt: industri70 träffar](#)

[**Poa** Tryckeri1763 träffar](#)

[**Pob** Bokbinderi336 träffar](#)

[**Pr** Transportmedel och kommunikationer50745 träffar](#)

[**Pra** Landsvägsfordon och landsvägstrafik15600 träffar](#)

[**Prb** Järnvägar och spårvägar4531 träffar](#)

[**Prce** Fartyg och sjöfart15778 träffar](#)

[**Prd** Luft- och rymdfarkostteknik8471 träffar](#)

[**Prf** Svävare, amfibiefarkoster m m44 träffar](#)

[**Prt** Transportväsen4375 träffar](#)

O SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

P Teknik, kommunikationer ... Del om tillverkning/byggande av byggnader och anläggningar. Konstruktion se 62

[**Pp** Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien40657 träffar](#)

[**Pp:bf** Allmänt: organisationer och institutioner61 träffar](#)

[**Pp:oe** Byggnadslagstiftning365 träffar](#)

[**Pp.0** Allmänt: särskilda aspekter422 träffar](#)

[**Ppa** Byggnadsteknik9156 träffar](#)

[**Ppb** Byggnadsproduktion: husbyggnad9363 träffar](#)

[**Ppc** Byggnadsproduktion: väg- och vattenbyggnad6287 träffar](#)

[**Ppd** Teknisk hygien, vatten och avlopp, värmeförsörjning m m9198 träffar](#)

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

O SW 70 Allmänt om konst o kultur.

Ia Konst: allmänt10951 träffar

Ib Konsthistoria95037 träffar

O

SW 71 Övergripande planering av fysiska miljöer, samt

SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.

Odg Samhällsplanering20410 träffar

Odg(x) Allmänt: lexikon19 träffar

Odg:bf Organisationer och institutioner11 träffar

Odg:d Samhällsplaneringens teori, filosofi och metodlär181 träffar

Odg:k Samhällsplaneringens histori28 träffar

Odg:oe Lagstiftning33 träffar

Odg- Allmänt: särskilda länder och områden5957 träffar

Odgb**** Riksplanering74 träffar

Odgc**** Regionplanering2387 träffar

Odgd**** Kommunal planering5690 träffar

Odgl**** Planering för bostäder710 träffar

Odgm**** Planering för rekreation, lek, fritid och kultur583 träffar

Odgp**** Planering för handel, industri och arbetsplatser277 träffar

Odgq**** Planering för kommunikationer och transporter1534 träffar

Op Framtidsstudier1604 träffar

Uh Miljöfrågor och naturskydd41368 träffar

Ic Arkitektur64589 träffar

Ic:bf Arkitekturorganisationer och -institutioner41 träffar

Ic:d Arkitekturteori och -psykologi1713 träffar

Ic:do Arkitekturpsykologi174 träffar

Ic:k Vetenskapshistoria82 träffar

Ic. Särskilda perioder3428 träffar

Ic- Särskilda länder och områden35673 träffar

Icd Byggnader för särskilda ändamål10412 träffar

Ict Stadsplanekonst3929 träffar

Icu Landskapsarkitektur4153 träffar

Icv Byggnadsvård3914 träffar

O

SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning. Samt

SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.

SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.

Id Skulptur7222 träffar

Bg Allmänna museer14987 träffar

Bh Allmänna utställningar1538 träffar

Ie Målarkonst19432 träffar

If Grafisk konst7647 träffar

Ig Teckningskonst7391 träffar

Ih Konsthantverk39390 träffar

Ii Konstsamlingar och -utställningar18292 träffar

In Fotokonst12369 träffar

Af Skrift3418 träffar

Ky Historiska hjälpvetenskaper16163 träffar delar

O SW 78 Musik (konserter o d till 792)

Ij Musik89664 träffar (konserter, evenemang od till 792)

X Musikalier (noter)

Y Musikinspelningar

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.](#)
Allmänt om sociala miljöer

[O SW .7911-7913 Seder och bruk.](#)

[Oa Sociologi64809 träffar](#)

[Oa\(x\) Sociologiska lexikon116 träffar](#)

[Oa:bf Sociologiska institutioner8 träffar](#)

[Oa:d Sociologisk teori, filosofi och metodlära5133 träffar](#)

[Oa:k Sociologins historia715 träffar](#)

[Oaa Socialpsykologi11628 träffar](#) kan ingå i 15

[Oab Sociala strukturer31995 träffar](#)

[Oac Familjesociologi6571 träffar](#)

[M Etnografi, socialantropologi](#)

[M\(x\) Etnografiska etc. lexikon112 träffar](#)

[M:b Etnografisk etc. forskning. Institutioner337 träffar](#)

[M:d Etnografisk etc teori, filosofi och metodlära2649 träffar](#)

[M:k Etnografins etc historia507 träffar](#)

[Ma Europa: allmänt1767 träffar](#)

[Mb Norden: allmänt373 träffar](#)

[Mc Sverige9481 träffar](#)

[Md Övriga Norden1365 träffar](#)

[Me Brittiska öarna \(Storbritannien\)434 träffar](#)

[Mf Mellaneuropa1064 träffar](#)

[Mg Nederländerna, Belgien och Luxemburg89 träffar](#)

[Mh Schweiz113 träffar](#)

[Mi Italien \(inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta\)192 träffar](#)

[Mj Frankrike338 träffar](#)

[Mk Spanien \(inkl Andorra och Gibraltar\)233 träffar](#)

[MI Portugal93 träffar](#)

[Mm Östeuropa1158 träffar](#)

[Mn Balkanländerna464 träffar](#)

[Mo Asien4523 träffar](#)

[Mp Afrika3277 träffar](#)

[Mq Amerika5608 träffar](#)

[Mr Oceanien1499 träffar](#)

[Ms Polarländerna549 träffar](#)

[Mu Bebyggelse och byggnader2315 träffar](#)

[Mv Föremål1351 träffar](#)

[Mx Näringsliv och arbetsliv3887 träffar](#)

[My Samhälls- och familjeliv3531 träffar](#)

[Mz Folktro och folkseder10687 träffar](#)

[BI Omstridda fenomen och företeelser2995 träffar](#)

O

[SW .7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm. Samt](#)

[SW .792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans. och](#)

[SW .793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.](#)

[SW .794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[Im Film26097 träffar](#)

[Ik Teater30897 träffar](#)

[Rc Danslekar och dans1723 träffar](#)

[Rh Scoutrörelsen684 träffar](#)

[Rd Spel och tidsfördriv7462 träffar](#)

[Re Lotteri, vadhållning, tips499 träffar](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[O SW .7951 Socialvård.](#)

[Oh](#) Sociala frågor och socialpolitik173581 träffar

[Oh:oe](#) Allmänt: sociallagstiftning140 träffar

[Oh-](#) Allmänt: särskilda länder och områden7023 träffar

[Oha](#) Arbete och arbetsmarknad54266 träffar

[Ohc](#) Bostäder8400 träffar

[Ohd](#) Emigration och immigration12477 träffar även 7958

[Ohe](#) Minoriteter12938 träffar

[Ohf](#) Social omsorg29923 träffar

[Ohg](#) Frivillig hjälpverksamhet3148 träffar

[Ohi](#) Alkohol-, narkotika- och nikotinfrågor10907 träffar

[Ohj](#) Genusfrågor35587 träffar

[Ohk](#) Fritidsverksamhet2265 träffar

[Ohm](#) Allmänna samlingslokaler516 träffar

[O SW .7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

Planering av sociala miljöer för [Odgm-Odgg](#) se 71+72

[Odgm](#) Planering för rekreation, lek, fritid och kultur583 träffar

[Odgp](#) Planering för handel, industri och arbetsplatser277 träffar

[Odgg](#) Planering för kommunikationer och transporter1534 träffar

[Oep](#) Kriminologi och polisväsen15455 träffar

[Oeq](#) Kriminalvård3233 träffar

[O SW .7957 Undervisning o d.](#)

[EUppfostran och undervisning](#)

[E:b](#) Uppfostran och undervisning: forskning44 träffar

[E:bf](#) Organisationer och institutioner26 träffar

[E:d](#) Uppfostran och undervisning: teori och filosofi1395 träffar

[E:k](#) Uppfostran och undervisning: historia1888 träffar

[E:oa](#) Uppfostran och undervisning: sociologi293 träffar

[Ea](#) Pedagogik60803 träffar

[Eh](#) Uppfostran i hemmiljö1475 träffar

[Em](#) Undervisningsväsen (ej högskolor)47580 träffar

[Ep](#) Högskolor35133 träffar

[Et](#) Ungdomsvårdsskolor235 träffar

[Eu](#) Elever med särskilda behov8568 träffar

[Ev](#) Folkbildning5026 träffar

[Ex](#) Yrkesval1496 träffar

[O SW .7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[Odgl](#) Planering för bostäder710 träffar se 71+72

[Ohd](#) Emigration och immigration12477 träffar

[O SW .7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[Bi](#) Förenings- och mötesteknik1107 träffar

[Bk](#) Allmänna sällskap och föreningar3306 träffar

O SW 796/799 Sport, idrott o d.

Ra Gymnastik3153 träffar

RagMotion1185 träffar

Rah Bodybuilding314 träffar

Rai Yoga277 träffar

Raj Akrobatik12 träffar

Rb Idrott och sport28365 träffar

Rb:bf Idrottsorganisationer och -institutioner160 träffar

Rb:do Idrottspsykologi731 träffar

Rb:k Idrottsforskningens historia367 träffar

Rb:oa Idrottssociologi917 träffar

Rb- Särskilda länder och områden4253 träffar

Rba Allmän idrott. Friidrott725 träffar

Rbb Boll- och kägelsport4213 träffar

Rbc Simning, simhopp, dykning m m622 träffar

Rbd Sjösport. Båtsport1366 träffar

Rbe Djursport1600 träffar

Rbf Cykel-, motor- och flygsport1137 träffar

Rbg Vintersport1710 träffar

Rbh Rullskridskor, rullbräda, rullskidor90 träffar

Rbi Budo (kampsporter)502 träffar

Rbj Brottning145 träffar

Rbk Boxning218 träffar

RblTyngdlyftning49 träffar

Rbm Orienteringssport (inkl skidororientering)1599 träffar

Rbn Alpinism368 träffar

Rbo Friluftsliv1471 träffar

Rbp Fäktning183 träffar

Rbq Skytte340 träffar

Rbr Handikappidrott163 träffar

Rbv Olympiska spelen691 träffar

Rbz Särskilda idrottsutövare2594 träffar

SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur

O SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.

F Språkvetenskap

F(x) Flerspråkiga lexikon och språkvetenskapliga uppslagsverk1123 träffar

F:b Språkvetenskaplig forskning, organisationer och institutioner177 träffar

F:d Språkteori och -filosofi10397 träffar

F:k Språkvetenskapens historia1329 träffar

F:oaSpråksociologi6526 träffar

F:oiSpråkstatistik73 träffar

F:puDatalingvistik1334 träffar

F:t Matematisk lingvistik81 träffar

F.0 Allmänt: särskilda språkvetenskapliga aspekter20983 träffar

Fb Indoeuropeiska språk: allmänt5008 träffar

Fc Svenska24043 träffar

Fd Övriga nordiska språk5173 träffar

Fe Engelska24149 träffar

Ff Tyska16219 träffar

Fg Nederländska1637 träffar

Fh Romanska språk: allmänt2891 träffar

Fi Italienska3959 träffar

Fj Franska11394 träffar

Fk Spanska6634 träffar

Fl Portugisiska1048 träffar

FmSlaviska och baltiska språk18187 träffar

Fn Keltiska språk772 träffar

Fo Grekiska och latin15432 träffar

Fp Indo-ariska språk2495 träffar

Fq Iriska språk1553 träffar

Fr Övriga indoeuropeiska språk998 träffar

[Fs](#) Semitiska språk11097 träffar
[Ft](#) Hamitiska språk och tchadspråk1909 träffar
[Fu](#) Finsk-ugriska och altaiska språk10458 träffar
[Fv](#) Sinotibetanska och austroasiatiska m.fl. språk3094 träffar
[Fx](#) Övriga språk7413 träffar
[Fy](#) Konstgjorda språk566 träffar
[Få](#) Teckenspråk550 träffar

O SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.

G Litteraturvetenskap

[G\(x\)](#) Litteraturvetenskapliga lexikon802 träffar
[G:b](#) Litteraturvetenskaplig forskning, organisationer och institutioner178 träffar
[G:dd](#) Litteraturvetenskaplig metodlära1357 träffar
[G:df](#) Litteraturestetik8370 träffar
[G:dg](#) Litteraturkritik3012 träffar
[G:do](#) Litteraturpsykologi1164 träffar
[G:k](#) Litteraturvetenskapens historia475 träffar
[G:oa](#) Litteratursociologi2804 träffar
[G.0](#) Särskilda litterära genrer och motiv27810 träffar
[G.](#) Allmänt: särskilda litterära perioder31799 träffar
[Gb](#) Germansk och nordisk litteraturhistoria: allmän1434 träffar
[Gc](#) Svensk litteraturhistoria28437 träffar
[Gd](#) Övrig nordisk litteraturhistoria7197 träffar
[Ge](#) Engelsk litteraturhistoria44252 träffar
[Gf](#) Tysk litteraturhistoria25513 träffar
[Gg](#) Nederländsk litteraturhistoria822 träffar
[Gh](#) Romansk litteraturhistoria: allmän1002 träffar
[Gi](#) Italiensk litteraturhistoria4836 träffar

[Gj](#) Fransk litteraturhistoria20285 träffar
[Gk](#) Spansk litteraturhistoria8600 träffar
[Gl](#) Portugisisk litteraturhistoria1668 träffar
[Gm](#) Slavisk och baltisk litteraturhistoria24365 träffar
[Gn](#) Keltisk litteraturhistoria366 träffar
[Go](#) Grekisk och latinsk litteraturhistoria12880 träffar
[Gp](#) Indo-arisk litteraturhistoria1190 träffar
[Gq](#) Iransk litteraturhistoria911 träffar
[Gr](#) Övrig indoeuropeisk litteraturhistoria160 träffar
[Gs](#) Semitisk litteraturhistoria3993 träffar
[Gt](#) hamitiska språk och tchadspråk129 träffar
[Gu](#) Finsk-ugrisk och altaisk litteraturhistoria4207 träffar
[Gv](#) Litteraturhistoria: sino-tibetanska och austroasiatiska språk1443 träffar
[Gx](#) Övrig litteraturhistoria2706 träffar
[Gz](#) Särskilda utländska författare6100 träffar

O SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.

H Skönlitteratur

H.07 Folkdiktning: allmänt1506 träffar

Hbn Nordisk skönlitteratur: samlingar510 träffar

Hc Svensk skönlitteratur264319 träffar

Hd Övrig nordisk skönlitteratur22540 träffar

He Engelsk skönlitteratur111581 träffar

Hf Tysk skönlitteratur29946 träffar

Hg Nederländsk skönlitteratur2645 träffar

Hh Romansk skönlitteratur1176 träffar

Hi Italiensk skönlitteratur8110 träffar

Hj Fransk skönlitteratur26798 träffar

Hk Spansk skönlitteratur18943 träffar

Hi Portugisisk skönlitteratur4602 träffar

Hm Slavisk och baltisk skönlitteratur47428 träffar

Hn Keltisk skönlitteratur323 träffar

Ho Grekisk och latinsk litteratur25654 träffar

Hp Indisk litteratur4321 träffar

Hq Iransk litteratur5971 träffar

Hr Övrig indoeuropeisk litteratur1395 träffar

Hs Semitisk litteratur12166 träffar

Ht Litteratur på hamitiska språk och tchadspråk620 träffar

Hu Finsk-ugrisk och altaisk skönlitteratur19683 träffar

Hv Skönlitteratur på sinotibetanska och austroasiatiska m.fl. språk6319 träffar

Hx Övrig skönlitteratur6009 träffar

Hy Skönlitteratur på konstgjorda språk139 träffar

Hå Skönlitteratur på teckenspråk229 träffar

SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.

O SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.

Ä Tidningar

Bd Allmänna tidskrifter och allmänna serier9483 träffar

Bb Allmänna samlingsverk9362 träffar

Br Kommunikation, cybernetik, informationsteori6897 träffar

Bs Masskommunikation: allmänt13047 träffar

Bt Publicistik (inkl tidningsväsen och -historia)13022 träffar

Bu Masskommunikation: radio och television7423 träffar

Bv Informationsteknik (IT)5082 träffar

O SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.

N Geografi och lokalhistoria

N(x) Allmänt: geografiska lexikon453 träffar

N(y) Allmänt: kartor och bilder2829 träffar

N:d Geografisk teori, filosofi och metodlära680 träffar

N:k Geografiforskningens historia1898 träffar

N.0 Allmänt: reseskildringar och -handböcker, särskilda geografiska aspekter6401 träffar

Na Europa: allmänt2573 träffar

Nb Norden: allmänt2031 träffar

Nc Sverige79719 träffar

Nd Övriga Norden9805 träffar

Ne Brittiska öarna (Storbritannien)4697 träffar

Nf Mellaneuropa9987 träffar

Ng Nederländerna, Belgien och Luxemburg1154 träffar

Nh Schweiz1086 träffar

[Ni](#) Italien4287 träffar
[Nj](#) Frankrike4121 träffar
[Nk](#) Spanien1958 träffar
[Nl](#) Portugal482 träffar
[Nm](#) Östeuropa6915 träffar
[Nn](#) Balkanländerna2880 träffar
[No](#) Asien16466 träffar
[Np](#) Afrika7168 träffar
[Nq](#) Amerika10113 träffar
[Nr](#) Oceanien (Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien)2084 träffar
[Ns](#) Polarländerna2285 träffar
[Nt](#) Oceaner och hav831 träffar
[Ny](#) Kartografi3678 träffar

O SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.

L Biografi med genealogi

[L:k](#) Vetenskapshistoria7 träffar
[Ld](#) Genealogi9789 träffar
[Lk](#) Biografisk vetenskap660 träffar
[Lm](#) Biografiska uppslagsverk15002 träffar
[Ls](#) Biografiska samlingar10970 träffar
[Lz](#) Biografi: särskilda personer130729 träffar

O SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

K Historia

[K\(x\)](#) Historiska lexikon252 träffar
[K:bf](#) Historiska organisationer och institutioner146 träffar
[K:d](#) Historisk teori, filosofi och metodlära4808 träffar
[K:k](#) Historieforskningens historia4174 träffar
[K.](#) Allmänt: särskilda historiska perioder45052 träffar
[Ka](#) Europa: allmänt6460 träffar
[Kb](#) Norden: allmänt4345 träffar
[Kc](#) Sverige28531 träffar
[Kd](#) Övriga Norden14266 träffar
[Ke](#) Brittiska öarna (Storbritannien)15845 träffar
[Kf](#) Mellaneuropa30066 träffar
[Kg](#) Nederländerna, Belgien och Luxemburg1854 träffar
[Kh](#) Schweiz815 träffar
[Ki](#) Italien5268 träffar
[Kj](#) Frankrike13523 träffar
[Kk](#) Spanien4401 träffar
[Kl](#) Portugal851 träffar
[Km](#) Östeuropa26727 träffar
[Kn](#) Balkanländerna6073 träffar
[Ko](#) Asien52814 träffar
[Kp](#) Afrika12429 träffar
[Kq](#) Amerika29025 träffar
[Kr](#) Oceanien1087 träffar
[Ks](#) Polarländerna243 träffar
[Kt](#) Allmän kulturhistoria21717 träffar
[Ku](#) Allmän socialhistoria22902 träffar
[Kv](#) Allmän ekonomisk historia19921 träffar till 60
[Ky](#) Historiska hjälpvetenskaper16163 träffar delar till 73

Tidningar, tidskrifter, förlag, radio, TV o d

” Stora dagstidningar dränerar stödet till de lokala medierna”

DN TISDAG 10 DECEMBER 2019

" DN. DEBATT 20191210

Det nya mediestödet skulle särskilt stärka lokaljournalistiken i svagt bevakade områden. Men största delen av de ökade resurserna har gått till några få stora dagstidningar. Inte ens hälften av det stöd som lokalmedier ansökte om kunde delas ut. Det är en gåta varför regeringen konstruerat stödet så här, skriver Gunnar Nygren, Carina Tenor och Lars Truedson.

När journalistiken årligen förlorar en halv miljard i annonsintäkter, i nivå med hela mediestödet, är det dags för politiken att se till att pengarna används där de bäst behövs.

Vår analys är att journalistiken under de senaste decenniernas digitalisering försvagats mest långt ute i periferin, på de små orterna.

Nedlagda lokalredaktioner och centralisering i de stora mediekoncernerna urholkar på många platser den lokala journalistiken. Till detta kommer nedläggningar av dagliga lokaltidningar, som Laholms Tidning och senast Östra Småland.

För att hantera denna situation på ett effektivt sätt infördes i år det nya mediestödet med ett särskilt stöd för att stärka lokaljournalistiken i svagt bevakade områden. Det nya stödet är en direkt följd av den medieutredning som pekade på att allt större delar av Sverige ställdes utan lokala medier.

Men av denna mediepolitiska vante har det bara blivit en tumme. Visserligen har ett antal kommuner fått mer lokaljournalistik, men den allra största delen av de ökade resurserna till mediestöd har gått direkt in i några få stora dagstidningars sinande kassor. Inte ens hälften av det stöd som lokalmedier ansökte om till svagt bevakade områden kunde delas ut.

Institutet för Mediestudier kan i den årsbok som publiceras i veckan visa att det nya lokaljournalistikstödet ändå gjort skillnad. I Mediestudiers databas över redaktioner med lokalbevakning (kommundatabas.mediestudier.se) har ökningen av redaktionslösa kommuner, de ”vita fläckarna”, stannat av i år. Det är första gången sedan vi började räkna redaktioner 2015 som de vita fläckarna inte har brett ut sig från ett år till nästa, och skälet är bland annat att ett par kommuner har fått ökad bevakning tack vare det nya mediestödet.

Lokalredaktioner har öppnat i till exempel Bräcke och Jokkmokk, och andra kommuner utan redaktion, som Hofors, Sorsele, Vårgårda och Ragunda har dessutom fått specialbevakning av journalister baserade på en annan ort.

Det totala antalet redaktioner med lokal samhällsbevakning fortsätter visserligen minska, men minskningen tycks inte längre slå mot de redan mest utsatta kommunerna.

Men effekten skulle alltså ha kunnat vara mycket större – om inte det ökande mediestödet i stället gått till ett fåtal stora tidningar. Bakom detta faktum ligger en statsbudget som klumpar ihop allt mediestöd i en enda påse, och där lokaljournalistikens vita fläckar får det som blir kvar när de skenande driftsstöden delats ut.

Så här fungerar systemet: För hela 2019 fick mediestödet 652 miljoner ur statens kassa. I första hand går mediestödet till det som kallas driftsstöd, statens bidrag till dagstidningar som har en svag ställning på annonsmarknaden. Fram till i år gällde detta främst så kallade andratidningar, de som har en större konkurrent som har tagit de flesta annonserna. Detta stöd är en rättighet för de tidningar som uppfyller de kriterier som regeringen ställer upp, och en magisk gräns är en hushållstäckning på 30 procent. Om en dagstidning sjunker under detta anses den vara tillräckligt svag för att få mediestöd.

Under 2019 gick 515 miljoner av mediestödet till driftsstöd, en ökning med 106 miljoner från året innan. Nästan hela ökningen beror på att upplagan (analogt och digitalt) för tre stora tidningar sjunkit tillräckligt för att de ska komma in i systemet – GöteborgsPosten, Nerikes Allehanda och Gefle Dagblad. Tre tidigare starka förstetidningar som nu når färre än 30 procent av hushållen på sina utgivningsorter.

Visserligen innebär stödet till de tre stora tidningarna att de får bättre förutsättningar för den lokala journalistiken i dessa tre relativt välbevakade städer med omnejd. Men det innebär samtidigt att det knappt blev några pengar kvar till det nya och omtalade stödet för lokaljournalistik. Inte heller till det innovationsstöd som ska hjälpa dagstidningarna i den digitala omställningen.

När lokaljournalistikstödet skulle fördelas i våras fanns det 101 kvalificerade ansökningar på sammanlagt 71 miljoner kronor för att stärka den lokala journalistiken i områden där lokalredaktioner lagts ner och bevakningen nästan upphört. Men bara 30 miljoner kunde delas ut till de mest behövande områdena. Insatser för 40 miljoner fick nej. Inte för att de inte uppfyllde kraven utan bara för att det inte fanns pengar kvar i systemet.

Det nya stödet till lokaljournalistik fungerar alltså, men många områden får inte del av det. Inför 2020 ser det ännu mörkare ut. Nya tidningar kvalificerar sig för driftsstöd.

Bara de fyra nya stora mottagarna Sydsvenska Dagbladet, VLT, Upsala Nya Tidning och Norrbottens-Kuriren kommer att kunna kvittera ut sammanlagt drygt 100 miljoner kronor när besluten är tagna. Nästan lika mycket som riksdagen beslutat att öka mediestödet med under 2020. Det innebär att det inte heller under 2020 blir möjligt att stödja den lokala journalistiken på det sätt som medieutredningen avsåg. Det finns knappt några pengar kvar när de stora tidningarna fått sitt driftsstöd.

De lokala medierna är en del av demokratins infrastruktur, och syftet med det nya stödet till lokaljournalistik i svagt bevakade områden var att återskapa en del av denna infrastruktur. Denna effekt hade blivit ännu större om stödet till lokaljournalistik haft en egen post i budgeten, och inte bara blivit dagens restpost när de stora driftsstöden delats ut. Då hade alla de 101 kvalificerade ansökningarna under 2019 kunna få det stöd som dessa svagt bevakade områden så väl behöver, och då skulle också de nya ansökningar som kommer 2020 kunna få stöd. I detta lokaljournalistikstöd går varje krona till en förbättrad lokal bevakning.

Varför regeringen klumpar ihop alla mediestöd på detta sätt och därmed reducerar det välbehövliga och bevisligen effektiva lokaljournalistikstödet är en gåta. Eller också är det ett tecken på att regeringen blivit överraskad av hastigheten i de stora dagstidningarnas upplageras och annonskris. Eller också är det bara ett budgettekniskt förbiseende.

Vad än orsaken är, så borde det finnas möjlighet att garantera att den lokala journalistiken i svagt bevakade områden får det stöd som avsågs. Om den politiska viljan finns.

Gunnar Nygren, professor i journalistik vid Södertörns högskola, ledamot i Mediestödsnämnden

Carina Tenor, journalist, från årsskiftet doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap vid Karlstads universitet.

Lars Truedson, föreståndare för Institutet för mediestudier "

"Bakgrund. Mediestudier

Mediestudiers årsbok utges årligen av Institutet för Mediestudier. I årets bok ges en bild av förutsättningarna för journalistiken i hela landet.

Institutet för Mediestudier granskar kvaliteten på svensk journalistik och förutsättningarna för journalistik av god kvalitet i landet. Arbetet sker med forskning som verktyg. Mediestudier är en oberoende förening och finansieras av de fackliga centralorganisationerna, Svenskt näringsliv, ett antal stora företag och enskilda fackförbund samt organisationer från civilsamhället som Riksidrottsförbundet och Svenska kyrkan. Forskningsmedel kommer från bland annat Marcus och Marianne Wallenbergs stiftelse. "

" Gränserna flyttas fram i attackerna mot public service

DN ONSDAG 11 DECEMBER 2019

Inför valet i Storbritannien har konservativa politiker försökt underminera public service. Påhoppet följer en lång tradition och går nu igen i svensk debatt. Respekten för oberoende journalistik måste värnas, skriver Thomas Mattsson, tidigare chefredaktör för Expressen.

Att titta ner på nyhetsredaktionen i new Broadcasting House i London är rätt imponerande. 460 journalister vid olika deskar, nästan alla bemannade dygnet runt, dirigerande all den journalistik som BBC med sina 35 000 medarbetare pumpar ut.

BBC, public service-bolagens public service-bolag, är sedan 1932 själva innebilden för allt det som Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion vill vara. Men där som här hotar hökarna.

Bara dagar före det brittiska extra valet attackeras BBC från både höger och vänster. Channel 4, den reklamfinansierade men statsägda kanalen som också definieras som public service, har till och med hotats med indraget sändningstillstånd av det konservativa regeringspartiet.

Hur kunde det bli så där?

Och hur hamnade vi här?

Med sverigedemokrater som vill slå samman de tre public service-bolagen, ”reformera” verksamheterna och skapa ett vetenskapsråd som

granskar innehållet? Med kristdemokrater och moderater som vill smalna av innehållet i SVT, SR och UR?

Det pågår en maktkamp nu, där som här, och respekt för fri och oberoende journalistik gäller inte alltid längre.

Ett exempel: Boris Johnson vägrar den traditionella partiledarintervju i BBC som alla andra premiärministerkandidater ställer upp på. Ett exempel till: när Channel 4 höll partiledardebatt om klimatet dök en Johnson förvisso upp, dock Stanley Johnson – Boris Johnsons far.

Premiärministerpappan kom i sällskap med sonens partikamrat Michael Gove, som oinbjuden försökte forcera sig in i studion för att delta i diskussionen, med argumentet att han minsann var före detta miljöminister. När kanalen vägrade – det var ju en partiledardebatt – dokumenterades detta av Goves eget tv-team. Resultatet blev en pr-kupp där han slog fast att han hade utsatts för ett ”förnekande av demokrati”. (Channel 4 svarade med att på Boris Johnsons plats i studion ställa en isskulptur som inför tittarnas ögon smälte samtidigt som det snackades om klimatkrisen.) Bisarrt nog är dessutom Michael Gove själv en före detta journalist som jobbat för både BBC och Channel 4.

Under valrörelsen har de konservativa också manipulerat BBC-innehåll och använt som reklamvideo på Facebook; 430 000 visningar senare stoppade techjätten annonsen, men någon ursäkt har BBC inte fått.

Undermineringen av BBC har pågått under lång tid. Tony Blair klagade så mycket på BBC-granskningen av motiven till Irakkriget 2003 att public service-jättens chef och styrelseordförande båda

avgick. Harold Wilson, den premiärminister som vann flest brittiska val under hela 1900-talet, utnyttjade sin makt för att tillsätta en BBC-ordförande med det oblyga uppdraget att motarbeta bolaget. Och så vidare.

Riktigt så här långt har det ännu inte gått i Sverige, ännu, men det saknas inte försök till konfrontation.

Det konservativa block som i Sverige vill ge sig på public service samlar bara 154 av 349 röster i riksdagen, men Moderaterna i Stockholms län vill helt lägga ner SVT, SR och UR medan Sverigedemokraterna i Blekinge ville förbjuda politisk satir i public service.

Sakta men säkert flyttas gränserna för det acceptabla; trots en yttrandefrihetslag som utgår från världens äldsta tryckfrihetsförordning tycker Näringslivets medieinstitut att det är rimligt att kräva ”reformer där liberalers och nationalisternas intressen sammanfaller” (SvD 8/12).

Näringslivets medieinstitut vill se ett samarbete mellan SD, M och KD för ”en oberoende strukturell granskning av hela public services utbud”. Till stöd för sin sak anför man egna kartläggningar av anmälda publiceringar i public service, där Granskningsnämnden antingen varit kritisk eller fällt innehållet.

I den första rapporten fann man 50 fällningar för partiskhet, från 2012 och framåt. Endast 12 av dessa publiceringar kunde emellertid beslås med ett vänsterperspektiv, i enlighet med den så kallade gal-tan-skalan.

I en uppföljande sammanställning med fall mellan 2006 och 2012, där Granskningsnämnden var kritisk mot partiskhet men inte fällde innehållet, fann Näringslivets medieinstitut 40 fall varav 11 kunde placeras på den gröna, alternativa och libertära halvan av gal-tan-skalan.

Om detta utfall ska svara på rapporternas gemensamma rubrik, ”Public service – en bastion för vänsterliberaler?”, torde svaret bli nej. 12 fällningar och 11 publiceringar som inte fälldes framstår knappast som någon övertygande bevisföring, mot bakgrund av att SVT uppger sig ha sänt över 200 000 timmar tv och SR säger sig ha sänt en miljon timmar radio under dessa 13 år.

BBC har en publik om 426 miljoner personer i veckan, men historia och räckvidd är ingen garant mot ogenerade försök att påverka bolaget. Där som här presenteras enstaka exempel på misstag i nyhetsförmedlingen som underlag för behovet av hårdare styrning av public service.

Precis som i Storbritannien flyttas de public service-kritiska positionerna fram i Sverige, och förslag om ökad kontroll utifrån närmast obefintlig evidens om politisk partiskhet riskerar att skymma mer relevanta meningsutbyten som dem om public service-bolagens mediemarknadspåverkan.

Polen och Ungern är skräckexemplen, förstås, men public service är satt under tryck också i Storbritannien. Sverige nästa?

Thomas Mattsson "

" Ännu tuffare tider väntar för tidningsbranschen

DN TORSDAG 12 DECEMBER 2019

På onsdagen släpps Institutet för mediestudiers årliga rapport om mediebranschens tillstånd. Den visar på positiv utveckling på vissa håll. Men vid horisonten ser det mörkt ut.

Rapporten behandlar bland annat nedskärningar på redaktioner, annonsförsäljningen och vilka områden som saknar journalistisk bevakning.

Först det positiva: Antalet kommuner som saknar lokal nyhetsredaktion har inte ökat, utan är i år 46 stycken, precis som föregående år. Och även om nedskärningarna inom branschen fortsätter, är det i minskad takt mot tidigare. Mellan år 2017 och 2019 minskade antalet journalister med drygt fyra procent. Tidigare har redaktionerna bantats mycket hårdare: sedan 2013 har en fjärdedel av antalet journalister försvunnit.

Lars Truedson är föreståndare för Institutet för mediestudier. Han säger att antalet underbevakade områden är oförändrat tack vare det nya mediestödet som inrättades i år, som ska stärka den journalistiska närvaron i svagt bevakade områden: två kommuner tappade sina sista redaktioner, men två andra fick tillbaka sina.

– En annan faktor i att nedskärningarna minskat tror jag är sammanslagningarna där större koncerner köpt upp nedläggningshotade tidningar men behållit främst journalisterna, säger han.

De många åren med nedskärningar har dock påverkat hur många som utbildar sig och söker sig till yrket. Flera företag, främst på landsbygden, menar att det blivit svårt att rekrytera personal.

– Vem vill bli journalist när det inte finns jobb? Utbildningar som Poppius, där man betalar för att bli journalist, har det tufft nu. Även andra utbildningar har lågt tryck. Har man höga betyg är det inte journalist man i första hand blir, säger Truedson.

Dagspressen har historiskt sett vilat på två ben ekonomiskt: läsarintäkter, försäljning av lösnummer och prenumeration, och annonsförsäljning. Men det andra benet verkar nu vara på väg att förtvina: nyhetsjournalistikens andel av reklamintäkterna har halverats sedan 2008. Förra året, liksom flera föregående år, sjönk reklamintäkterna till journalistik med över en halv miljard kronor. Det är en förlust i nivå med hela presstödet. Trots det slog den totala annonsmarknaden rekord. Det bådär inte gott för framtiden, tror Truedson.

– Det vi vet om 2019 utifrån preliminära siffror är att annonsmarknaden har rasat ihop och det har drabbat dagspress och andra medier. Ska vi titta framåt är det väldigt oroande: ett antal mediers resultaträkning har gått riktigt åt skogen andra halvåret 2019 på grund av att annonstappet accelererar.

2016 till 2018 var *all time high* för annonsmarknaden, men *all time low* vad gäller annonspengar till journalistik, säger han.

– Så nu är vi i en begynnande annonslågkonjunktur där det inte blir ett nytt rekordår, om jag tytt tecknen rätt. Så om man förlorar annonsintäkter i högkonjunktur, vad gör man då inte i lågkonjunktur?

– Effekten kommer bli att medborgarna får den journalistik de är beredda att betala direkt för. Hela branschen går mot ett ökat beroende av läsarintäkter.

Tv och radio går däremot bra, TV4 gjorde 2018 en rekordvinst på 1,3 miljarder kronor. Dels beror det på spelannonserna, säger Truedson. Ett annat skäl är att tv är ett räckviddsmedium för annonsörer som vill kunna nå hela befolkningen samtidigt för att berätta om något stort.

– Då finns bara tv för att göra det, i dagspressen måste man samordna stora paket men tidningarna har låga täckningsgrader; så ser annonsköparlogiken ut. Dagspressen får även spö på det lokala planet där småföretag vänder sig till digitala tjänster och sociala medier. Man kan köpa Facebookannonser riktade mot de boende i området som är i rätt ålder eller kön, det är mycket billigare att annonsera än digitalt hos dagstidningar. På 1900-talet var man tvungen att vara klantig för att inte bli rik med en stark dagstidning, men nu måste man vara extremt skicklig för att kunna tjäna pengar på den.

I en artikel i DN ("Lokaljournalistiken hotas i dagstidningsdödens spår", 4/12) är det flera röster som efterfrågar en ökning av det statliga mediestödet. Men det skulle kunna skapa en situation som hotar mediernas självständighet, säger Truedson, eftersom en dagstidning för att få söka stödet måste ha en hushållstäckning på under 30 procent på utgivningsorten.

– Men vi riskerar få en situation inom kort där alla svenska tidningar har rätt till stödet eftersom de alla ligger under 30 procent-spärren. Poängen med fria medier är att man ska äga sina produktionsmedel och kunna be folk dra åt helvete, oavsett om det är stat eller lokala annonsörer. Det blir lite märkligt med ett system där alla får stöd,

kanske måste man förskjuta gränsen – om man vill att mediestödet ska gå till de mest behövande kanske man måste sänka gränsen till 25 eller 20 procent.

Siffrorna visar även att hushållen är mer beredda att betala för underhållning än för journalistik. Ett hushåll lägger i genomsnitt 6 500 kr per år på rörlig bild som Netflix eller C More, medan man bara köper nyhetsmedier för i snitt för 1 700 kr. Truedson nämner även att teleoperatörerna tagit en del av mediepengarna.

– Vi är beredda att köpa mobiltelefoner och betala för abonnemang med många gigabyte surf för att kunna se rörligt innehåll på mobilen, så på ett sätt är det en mediekostnad. Vi har gått från ett underskott på media till ett enormt överskott i utbudet och vi väljer snarare underhållning än nyheter.

Dessutom måste man numer ofta betala för det som förut varit gratis, journalistik på nätet, även om Truedson tror att det är ett beteende som kan förändras.

– Det ser ut att vara möjligt att få folk att förstå att det kostar att göra journalistik på nätet.

Kristofer Ahlström
kristofer.ahlstrom@dn.se "

"TV4 släcks ner för vart tredje hushåll

DN ONSDAG 11 DECEMBER 2019

Com Hems kunder får från och med i dag klara sig utan TV4. Företagen har inte lyckats komma överens om ett nytt avtal.

Tele2-ägda Com Hem meddelade på tisdagskvällen att man släcker ner TV4:s kanaler och C More vid midnatt natten till onsdag.

Tidigare under kvällen träffade Tele2:s vd Anders Nilsson cheferna för TV4 och dess ägare Telia, Casten Almquist och Christian Luiga, men förhandlingen resulterade inte i något nytt avtal. När kanalerna släcks drabbas en tredjedel av Sveriges hushåll, enligt Tele2.

Enligt Tele2 har bolaget velat förhandla om nya rättigheter med Telia och TV4 i ett halvår. Tele2 hävdar att ett avtal krävs för att företaget ska kunna digitalisera 1,6 miljoner hushåll under det kommande året. TV4 har erbjudit Com Hem att sända kanalerna fritt, utan avtal, en månad till. Men Com Hem har avfärdat erbjudandet. TV4:s vd Casten Almquist kallar det obegripligt – och menar att Com Hem därmed stjäl tv-julen för miljoner tittare.

”Det här är ett riktigt tråkigt och onödigt beslut. Det är en sak att vi inte kommer överens, men det är oansvarigt att låta det gå ut över tittarna”, säger Almquist i ett pressmeddelande.

TT "

"Tv-bråket – så påverkas kunderna

DN TORSDAG 12 DECEMBER 2019

Natten till onsdagen släcktes TV4 och C More för kunder hos Com Hem och Boxer. DN reder ut hur konflikten påverkar tv-tittarna.

1 Varför kan man inte se TV4 längre om man har Com Hem eller Boxer?

Tele2-ägda Com Hem och Teliaägda TV4 har inte kunnat enas om ett nytt avtal. Enligt Tele2 har man försökt få till förhandlingar i ett halvårs tid om nya rättigheter i samband med att bolaget under 2020 digitaliserar 1,6 miljoner hushåll.

TV4 menar att Tele2 inte är villigt att betala för de nya rättigheterna. Enligt Tele2 har man inte erbjudits några konkreta förslag och diskussionen har därför ännu inte kommit till en punkt där pris förhandlas.

2 Hur många kanaler är det som försvinner?

Kanalerna som släckts är TV4, TV4 Guld, TV4 Fakta, TV4 Film, SF-kanalen, Sjuan, TV12, Sportkanalen samt C More.

3 Hur länge kommer det att dröja innan man kan se TV4?

Tills ett nytt avtal är på plats. Enligt Tele2 är det för tidigt att säga hur lång tid förhandlingarna kan ta. Företaget uppger att det första seriösa mötet hölls bara timmar före släckningen.

4 Kan jag se programmen via TV4:s playkanal?

TV4:s innehåll finns att se gratis på TV4 Play. Kanalerna går att se på C More kostnadsfritt i fyra veckor.

5 Kan jag få ersättning om jag är kund hos Com Hem eller Boxer?

Kunder hos Com Hem och Boxer har fått sms eller mejl med en länk till individuella ersättningar. Dessa beror på vilket kanalpaket kunden har.

Bland annat får alla betalande kunder tillgång till flera linjära tv-kanaler kostnadsfritt. Premiuminnehåll från C More ersätts med motsvarande från Viaplay.

Kunder hos Com Hem och Boxer som har mobilabonnemang hos Tele2, Comviq eller Com Hem fick också obegränsad mobildata från och med i går, onsdag.

Mer information finns på Com Hems och Boxers hemsidor.

Gustav Olsson

gustav.olsson@dn.se "

"Fortsatt dödläge i tv-bråket

DN FREDAG 13 DECEMBER 2019

Än en gång har parterna i tv-bråket träffats i ett möte för att förhandla. Men efter mötet klargör TV4 att det dröjer innan Com Hem kan sända TV4 igen. – Först måste vi i lugn och ro träffa alla marknadens aktörer som är intresserade, och de är många, säger TV4:s vd Casten Almqvist.

Com Hem och TV4 träffades under torsdagen för att hitta en lösning på konflikten.

– Tyvärr ville de inte förhandla med oss. Vi tycker så klart att det är beklagligt, säger Viktor Wallberg, kommunikationsdirektör på Tele2 som äger Com Hem, efter mötet.

TV4 konstaterar att det kommer att dröja innan Com Hem kan sända TV4 igen. Enligt Casten Almqvist är TV4 bundna genom åtaganden till EU-kommissionen att erbjuda rättigheter för internet-tv, så kallade OTT-rättigheter, till minst en aktör på marknaden efter Telias köp av TV4.

– Vi har lovat och åtagit oss att förhandla med alla marknadens aktörer på lika villkor, säger Casten Almqvist.

Förhandlingarna kommer att inledas under första kvartalet 2020, tillägger han.

Natten mot onsdag släcktes TV4:s och C Mores sändningar för Com Hems 1,6 miljoner kunder.

TT "

" SVT satsar på berättelser och nyheter om hela Sverige

DN FREDAG 13 DECEMBER 2019

Sveriges Television satsar på fler svenska originalmanus för att stärka berättelserna om Sverige. Samtidigt kommer SVT att kraftigt utöka sin redaktionella närvaro i hela landet, skriver Hanna Stjärne, vd för SVT.

Ibland i den rätt hetsiga debatt om public service som präglat hösten hör jag sägas: nu när vi lever i ett överflöd av både kultur och nyheter, då behövs inte public service längre. Men jag tror att det är precis tvärtom – att digitaliseringen och internationaliseringen gjort att det är viktigare än någonsin. Att saklig och trovärdig journalistik behövs i en värld där det blir allt svårare att skilja fakta från påståenden och rykten. Att det aldrig varit viktigare att förstå vad som händer i olika delar av Sverige.

I vår tid är det också mer som drar människor isär. Då blir det viktigare att samla Sverige till upplevelser som vi delar, till gemenskap och en känsla av att höra till. Därför är jag glad att det nu formellt har slagits fast i det nya sändningstillståndet att SVT ska ha ett brett uppdrag.

Sverige kommer de närmaste åren behöva fler svenska program, inom alla genrer. Amerikanska bolag som Netflix, HBO samt Google, Facebook med flera ökar i allt snabbare takt sitt inflytande i Sverige.

Numera finns också kinesiska konsumenttjänster på den svenska marknaden, som Tiktok som växer snabbt bland barn och unga. De

internationella bolagen har enorma ekonomiska muskler och mycket av deras utbud och tjänster håller utmärkt kvalitet. Men för dem är Sverige bara en liten perifer marknad långt upp i norr. För oss är Sverige centrum. Huvudansvaret för att berätta historier om Sverige, vad som format vårt samhälle och vad som är allra mest angeläget för dagens svenskar kommer att ligga på svenska medieföretag. Sverige är ett litet språkområde och utbudet på svenska behöver värnas.

Här kan SVT göra skillnad och med anledning av det nya sändningstillståndet gör vi därför flera satsningar och startar med två områden inom kultur och journalistik:

Det är utmanande tider för den svenska filmen. Utbudet ökar och på totalen har biopubliken inte minskat, men hittills i år är det endast 10 procent av biobesökarna i Sverige som valt att se en film på svenska. Risken är att vi får se allt färre filmer som bygger på svenska berättelser. Just därför ser vi att det är av största vikt att fortsätta investera i svensk film tillsammans med våra omfattande satsningar på svenskt tv-drama.

För tre år sedan, hösten 2016, lovade SVT att ta ett fortsatt ansvar för filmen. Filmavtalet hade fallit, och vi gjorde en utfästelse att investera 300 miljoner kr under tre år, 2017 – 2019.

Detta löfte förnyar vi nu. SVT kommer även de tre kommande åren (2020–2022) satsa minst 300 miljoner kronor på svensk film. Löftet gäller som tidigare långfilm, barnfilm, dokumentärfilm, kulturdokumentär, kortfilm samt utveckling av nya talanger.

I dialogen med svenska manusförfattare får vi ofta höra att de slutat skriva originalmanus för långfilm. De säger att de gärna skulle vilja

men att finansierarna inte vågar tro på berättelser som inte baseras på en bästsäljande roman eller annan förlaga. Det är en destruktiv utveckling för svensk film och här vill SVT göra skillnad.

För att sätta den svenska berättelsen i fokus kommer vi inom kort att utlysa en satsning på svenska originalmanus för långfilm. Med satsningen vill vi stärka bredden inom svensk film och motverka likriktning.

Vi vill säkerställa berättelser om Sverige på bio men också i tv-rutan och på SVT Play, en allt viktigare arena för svensk kultur, med en ökning i tittartid med drygt 50 procent bara i år.

Även dokumentärfilmen är starkt konkurrensutsatt från internationella medieföretag. De internationella streamingtjänsterna är dock inte heller här intresserade av att ta till vara det svenska perspektivet.

Dokumentärfilmen – kanske i ännu högre grad än den svenska spelfilmen – når ut till en svensk publik på ett helt annat sätt hos SVT än enbart via biosalongerna.

SVT gör just nu en historiskt stor ökning av antalet redaktioner runt om i Sverige. För fyra år sedan hade SVT journalister på 27 orter, under nästa år kommer vi att utöka till 38. Under våren startar vi en redaktion i Arvidsjaur och inviger redaktionerna i Kristianstad, Skara och Nyköping. Målet är att fortsätta utökningen till 45 orter de kommande åren.

Fler journalister på fler platser gör att vi bättre kan skildra ett Sverige i förändring. Sverige urbaniseras och de flesta bor i dag i mellanstora

orter. SVT ska både kraftsamla där många människor bor och skildra livet i glesbygd.

Satsningarna de senaste åren har varit möjliga tack vare tuffa rationaliseringar och genom att SVT utvecklat innovativ och miljövänlig teknik för bland annat utsändning av nyheter. De publicistiska ambitionerna stöds av det nya sändningstillståndet där det finns ett uttalat krav att stärka den journalistiska bevakningen av svagt bevakade områden.

Vår ambition är också att de frågor som bränner i olika delar av landet ska kunna följas av alla i Sverige. Program som Rapport (fyllda 50 år i dagarna), Aktuellt och SVT Nyheter digitalt är de nyhetskällor där man bäst kan följa frågor från hela Sverige. Nästa år lyfter vi fram de lokala nyheterna ännu mer och samlar dem i SVT1, Sveriges största tv-kanal. Vi testar också just nu nyutvecklad AI-teknik på SVT Play som på sikt skulle kunna göra det möjligt att texta de lokala nyheterna, allt för att öka tillgängligheten.

SVT har som vision att bidra till ett Sverige där alla är mer nyfikna och insatta. Alla i Sverige är med och äger SVT och vi ska alltid ha publikens intressen och public service-uppdraget som ledstjärna. SVT är en nationalscen för rörlig bild och Sveriges kollektiva minne för kommande generationer – ”Fem myror är fler än fyra elefanter”, ”Scener ur ett äktenskap”, ”Melodifestivalen”, ”Vetenskapens värld”, ”På spåret”, ”Vår tid är nu”, nyhetsbevakning, julvärdar och julkalendrar genom åren.

Många i Sverige bidrar med viktiga delar i ett upplyst samhälle – utbildningsväsendet, forskning och vetenskap och inte minst privata medieföretag. I en tid när globala företag dominerar reklamintäkterna

och till och med kan fungera som en plattform för ryktesspridning måste det finnas förutsättningar för en livskraftig svensk kommersiell mediemarknad. Svenska medieföretag är innovativa och en förebild internationellt, men affärsmodellerna utmanas allt mer, inte minst lokalt, och därför kommer vi i början av nästa år att träffa de lokala tidningskoncernerna för att lyssna, lära och se inom vilka områden som vi kan samarbeta bättre.

Enligt forskning är det just kombinationen starka privata medier och ett starkt public service som gynnar publiken mest – till gagn för alla i Sverige och i förlängningen för den svenska demokratin.

Hanna Stjärne "

”Vi borde inte ha privatiserat Telia så som vi gjorde det”

DN LÖRDAG 14 DECEMBER 2019

"DN. DEBATT 20191214

Som näringsminister var jag år 2000 ansvarig för att öppna Telia för privat ägande. Det var rätt i princip, men vi borde redan då ha skilt den samhällskritiska infrastrukturen från bolagets kommersiella del. Konflikten mellan Telia-ägda TV4 och Tele2-ägda Comhem är ett tecken på att dagens hybridmodell för ägandet inte fungerar, skriver Björn Rosengren.

För nästan tjugo år sedan, sommaren 2000, börsintroducerades Telia och staten sålde 30 procent av sitt innehav. Som näringsminister i Göran Perssons regering var jag ansvarig för att öppna bolaget för privat ägande. Det var rätt: det finns inga bra argument för att staten ska äga teleoperatörer.

Men så här i efterhand kan man konstatera att vi redan då borde ha skilt den samhällskritiska infrastrukturen från bolagets kommersiella del. I stället fick Telia behålla monopol på accessnätet, själva infrastrukturen. Vi skapade ett halvprivat monopol, och konsekvenserna av det är fortfarande tydliga. Dagens Telia verkar i huvudsak på en konkurrensutsatt marknad, men agerar alltjämt som en monopolist.

Nu håller Teliahistorien på att ta en ny olycklig vändning. Telia köpte nyligen tv-bolaget Bonnier Broadcasting, som bland annat äger TV4 och C More. Köpet godkändes av EU-kommissionen för några veckor sedan och slutfördes förra veckan.

Förvärvet har fått skarp kritik. Att staten tar kontroll över den största privata tv-kanalen, den enda kanal som på allvar har utmanat de statliga public service-kanalerna när det gäller bredd och räckvidd, har jämförts med mediekoncentrationen i länder som vi inte ser som förebilder. När affären blev känd i juni 2018 varnade jag för konsekvenserna av att Telia skulle bli huvudman för både public service och TV4.

Det är både överraskande och oroväckande att det första som händer efter att Telia tagit över TV4 är att kanalen släcks för en tredjedel av de svenska hushållen.

Det är nämligen det som händer just nu. Natten mellan tisdag och onsdag, mindre än tio dagar efter att TV4 uppgick i Telia, stängdes TV4 av för de kunder som tittar genom abonnemang hos Com Hem och Boxer.

Konflikten grundar sig i att Telia vill begränsa möjligheten för tittare hos andra operatörer att se fotbolls-EM och andra TV4-program på mobiltelefon eller surfplatta. Det är ett stort problem eftersom den yngre generationen överhuvudtaget inte tittar på traditionell tv. TV4:s funktion som samhällets lägereld och som den enda breda, privata public service-kanalen kommer att gå förlorad om en tredjedel av tittarna permanent stängs ute, vilket nu riskerar att ske.

Telia måste bestämma sig för om det ska uppträda som vilket privat bolag som helst eller som en ansvarsfull förvaltare av samhällskritisk infrastruktur. Dagens hybridmodell fungerar inte.

Två saker borde nu hända:

1 För det första borde Telia ta sitt ansvar och värna mediemångfalden och den fria konkurrensen. Lås inte in TV4. Ta marknadsmissigt betalt för att licensiera sändningsrättigheterna, men lås inte in det enda breda, privata alternativet till SVT bakom betalvägg.

Detta är nu ingen nyhet för staten eller socialdemokratiska regeringar. 2004 stoppades MTG:s köp av Skandias andelar i Boxer på grund av konsekvenserna av att samma ägare kontrollerar både innehåll och distribution.

2 För det andra borde staten bryta upp Telia i två delar: en statlig del med samlat ansvar för fiberinfrastrukturen, och en privat teleoperatör som kan konkurrera på en fri marknad.

En separation bör göras där Telias koppar- och fiberinfrastruktur samlas i ett separat företag där staten har kontroll och möjlighet att utöva inflytande. I det nya infrastrukturbolaget samlas Telias passiva accessnät och transportnät, inklusive tillhörande installationer och kanalisationer. Dessa verksamheter motsvarar det som tidigare kallades Skanova. Den bör stå under samhällelig kontroll.

Övriga tillgångar och verksamhet inom Telia, som tjänsteerbjudandet, behålls i Telia Company.

Strukturförändringen kan antingen ske genom en försäljning av Skanova till staten eller en särnotering av verksamheten, som då helt måste separeras från moderbolaget såväl operationellt som finansiellt. Det sistnämnda är då att föredra eftersom aktieägarna på detta sätt går skadeslösa ur processen.

Så kan infrastrukturen frikopplas från det kommersiella bolag som kämpar om marknadsandelar och som köper tv-kanaler. Ett statligt kontrollerat koppar- och fiberinfrastrukturnät är betydelsefullt ur ett försvars- och säkerhetsperspektiv, och det är viktigt för landets sammanhållning. Telias position som leverantör av olika konkurrensutsatta tjänster är det däremot upp till marknaden att bestämma.

För 20 år sedan såg jag behovet av en avmonopolisering. I dag är det viktigt att staten förstår hur denna privatisering ska fullbordas utan att varken våra säkerhetsintressen eller våra fria medier äventyras.

Björn Rosengren, näringsminister (S) 1998–2002, tidigare rådgivare åt Kinnevikkoncernen som äger Tele2 "

Övriga aktörer

Det finns tankesmedjor av många slag .
Här en lista från Google

[Kategori:Svenska tankesmedjor – Wikipedia](#)

<https://sv.wikipedia.org> › [wiki](#) › [Kategori:Svenska_tankesmedjor](#)

1. [Cachad](#)
2. [Liknande](#)

Artiklar i kategorin "Svenska **tankesmedjor**". Följande 31 sidor (av totalt 31) finns i denna kategori. ... K. Katalys (**tankesmedja**) ...

[Lista över tankesmedjor – Wikipedia](#)

<https://sv.wikipedia.org> › [wiki](#) › [Lista_över_tankesmedjor](#)

1. [Cachad](#)

... TCO:s och TCO-förbundens **tankesmedja** för framtidens yrkesliv. Planka.nu, ett nätverk som beskriver sig själva som "Sveriges enda trafiktankesmedja" ...

[Europa](#) · [Norden](#) · [Nordamerika](#) · [Kanada](#)

[Tankesmedja – Wikipedia](#)

<https://sv.wikipedia.org> › [wiki](#) › [Tankesmedja](#)

1. [Cachad](#)
2. [Liknande](#)

En **tankesmedja** är en mer eller mindre lös sammanslutning av skribenter och intellektuella som har som syfte att påverka den politiska opinionen.

[Topplista: De är hjärnorna bakom debatten | Arbetsvärlden](#)

<https://www.arbetsvarlden.se> › [topplista-de-ar-hjarnorna-bakom-debatten](#)

1. [Cachad](#)

12 feb. 2019 - **Tankesmedjorna**, som så sent som under 1940-talet i princip var ett anglosaxiskt fenomen, utövar i dag ett stort inflytande över debatt och ...

[PDF]

[en granskning av svenska tankesmedjor - Arena Idé](#)

<https://www.arenaide.se> › [wp-content](#) › [uploads](#) › [sites](#) › [2012/06](#) › [En-gra...](#)

1. [Cachad](#)

Svenska näringslivsintressen ligger bakom merparten av svenska **tankesmedjor**. Av de sjutton någorlunda stora och kända idébaserade instituten är 10 och 17 ...

[Här är Nordens 7 högst rankade tankesmedjor - Timbro](#)

<https://timbro.se> › [allmant](#) › [har-ar-nordens-7-hogst-rankade-tankesmedjor](#)

1. [Cachad](#)
2. [Liknande](#)

27 jan. 2016 - Bara två svenska **tankesmedjor** har lyckats knipa en placering på den globala topplistan, det är Stockholm International Peace Research ...

Timbro klättrar på listan över världens bästa tankesmedjor
<https://timbro.se> › [timbro-klattrar-pa-listan-varldens-basta-tankesmedjor](#)

1. [Cachad](#)

31 jan. 2018 - Nu har 2017 Global Go To Think Tank Report, det tyngsta indexet över **tankesmedjor** i världen, publicerats. Indexet som publiceras av ...

Här är Nordens 7 högst rankade tankesmedjor: Timbro och ...
www.mynewsdesk.com › [timbro](#) › [pressreleases](#) › [haer-aer-nordens-7-hoe...](#)

1. [Cachad](#)

27 jan. 2016 - I dag släpps 2015 Global Go To Think Tank Report, det mest prestigefulla indexet för **tankesmedjor**. Indexet som publiceras av University of ...

Vad är en tankesmedja? - GodEI
<https://godel.se> › [nyheter](#) › [vad-ar-en-tankesmedja](#)

1. [Cachad](#)

I Sverige är **tankesmedjor** ännu ett rätt okänt begrepp, men i till exempel USA och Storbritannien har "think tanks" funnits ända sen 1700-talets upplysningstid.

Vänsterns svartmålar oberoende tankesmedjor - Barometern
www.barometern.se › [ledare](#) › [vansterns-svartmalar-oberoende-tankesmedjor](#)

5 sep. 2018 - Den **tankesmedja** som får mest pengar enligt rapporten är Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, i vanligt tal kallad SNS. Den bildades ...

Sökningar relaterade till tankesmedjor
[tankesmedjor stockholm](#)
[tankesmedja definition](#)
[tankesmedjor miljö](#)
[tankesmedja webbkryss](#)
[tankesmedja timbro](#)
[tankesmedja socialdemokraterna](#)
[tankesmedja jobb](#)
[tankesmedja fores](#)

Sidnavigering

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nästa
--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------------	-----------------------

Åsikter i Sveriges historia

Från. <http://wimnell.com/omr40zp.pdf>

Sida

464 **Kapitel 6: Sveriges historia och svensk politik**

466 **Sveriges historia i 8 delar från Norstedts förlag.**

466 Sveriges historia: 13000 f.Kr- 600 e.Kr.

466 Sveriges historia: 600 -1350.

467 Sveriges historia: 1350-1600.

467 Sveriges historia: 1600-1721.

468 Sveriges historia: 1721-1830.

468 Sveriges historia: 1830-1920.

469 Sveriges historia: 1920-1965.

469 Sveriges historia: 1965-2012.

470 **Sveriges kungalängd**

473 **Regeringskansliet genom tiderna**

473 Tiden fram till Gustav Vasa

474 Den äldre Vasatiden 1521–1611

475 Stormaktstiden 1611–1718

477 Frihetstiden 1718–1772

479 Gustavianska tiden 1772–1809

479 Karl Johanstiden och den tidiga liberalismen 1809–1840

481 Tiden efter 1840

485 Sverige och EU

485 Regeringskansliets lokaler

487 **Sveriges regeringar under 100 år**

489 **Sverige under 1900-talet**

Sven Winnells hemsida: **Samhällsplaneringens problem.** **Hur ska man kunna förbättra världen ?**

På Sven Winnells hemsida på Internet, <http://winnell.com>, ges en redovisning av ett forskningsarbete med titeln: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som styr världen. Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Hemsidan lades in på Internet våren 1998. Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

[Sven Winnell 080203+++ : Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. \(http://winnell.com/omr40zf.pdf\)](http://winnell.com/omr40zf.pdf)

De senaste bilagorna, som var för sig ofta redovisar aktuella saker i alla de 129 delområdena, förtecknas på hemsidan i kronologisk ordning med den senaste allra överst.

Utredningar från och med 30 januari 2010

Sven Winnell. 15 december 2019: Klimat, rasism och klasshat, utrikes politik, inrikespolitik. Aktörer: EU, riksdagen, regeringen, myndigheter, kommuner, företag m m och Verksamheter som styr utvecklingen.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzp.pdf>

Sven Winnell 16 november 2019: Levnadsförhållanden och mänskliga verksamheter som styr världen. Hushåll. Politik. Regeringar. Statsbudgeten. Skatter. Bidrag. Riksdagsdebatter. <http://winnell.com/omr36-39zzzzzn.pdf>

Sven Winnell 1 november 2019:

DN - artiklar 8-31 oktober 2019 om utrikes förhållanden.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzo.pdf>

Sven Winnell 20 oktober 2019: Tidningsartiklar om utrikes förhållanden 12 september till 7 oktober 2019 .

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzm.pdf>

Sven Winnell 5 oktober 2019:

Om Skolverkets förslag till nya kurs- och ämnesplaner för grundskolor och gymnasier. Och om aktuell politik och om forskning och undervisning.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzzl.pdf>

Sven Winnell 1 september 2019 : Nya riksdagen och nya regeringen 2019/2020. Kommentarer. Artiklar 1-11 september 2019 om inrikes och utrikes förhållanden.

<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzk.pdf>

[Sven Wimmell 1 september 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzk.pdf) :DN-artiklar 2 - 31 augusti 2019 om utrikes förhållanden och litet om inrikes förhållanden i augusti .
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzj.pdf>

[Sven Wimmell 9 augusti 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzi.pdf) :Information om klimatkrisen på hemsidor hos museer m m, kulturpolitik. Agenda 2030. Regeringen, Sida, Utrikesdeklarationen. Artiklar om utrikes förhållanden 11 juli-1 augusti 2019.)
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzi.pdf>

[Sven Wimmell 11 juli 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzh.pdf) :DN-artiklar 28 maj - 11 juli 2019 om utrikes förhållanden. <http://wimnell.com/omr36-39zzzzzh.pdf>

[Sven Wimmell 5 juni 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzg.pdf) :Tidningsartklar 22 april - 27 maj 2019 om inrikes förhållanden.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzg.pdf>

[Sven Wimmell 27 maj 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzf.pdf) :Tidningsartiklar 22 april - 27 maj 2019 om utrikes förhållanden och de första rapporterna om valet till EU-parlamentet den 26 maj 2019.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzf.pdf>

[Sven Wimmell 1 maj 2019](http://wimnell.com/omr40zp.pdf) :Människornas verksamheter och grunderna för planering av framtiden för världen och Sverige.
<http://wimnell.com/omr40zp.pdf>

[Sven Wimmell 22 april 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf) :Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa. Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf>

[Sven Wimmell 16 mars 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzd.pdf) :Om Europa, klimat, FNs mål och artiklar 16 februari - 12 mars om Klimat, Brexit och Utrikes och internationella förhållanden.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzd.pdf>

[Sven Wimmell 15 mars 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzc.pdf) :Om Europa, klimatet, FNs mål, mänskliga verksamheter, inrikespolitik, bostadspolitik och artiklar 16 februari - 12 mars om Svenska inrikes förhållanden.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzc.pdf>

[Sven Wimmell 21 februari 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzb.pdf) :Artiklar 23 januari - 15 februari 2019 om utrikes och internationella förhållanden. Med introduktion och artiklar om klimat och Brexit samt Utrikesdeklaration 2019 och protokoll om utrikesdebatt i riksdagen.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzb.pdf>

[Sven Wimmell 20 februari 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzza.pdf) :Samällsplaneringens problem. Något av det viktigaste och artiklar 23 januari - 15 februari om inre svenska förhållanden.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzza.pdf>

[Sven Wimmell 23 januari 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzz.pdf) :Artiklar om utrikes och internationella förhållanden 22 dec 2018 - 22 jan 2019
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzz.pdf>

[Sven Wimmell 22 januari 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzy.pdf) : Artiklar om klimat, regeringsbildning och svenska inrikes förhållanden 22 december 2018 - 22 januari 2019.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzy.pdf>

[Sven Wimmell 2 januari 2019](http://wimnell.com/omr36-39zzzzzx.pdf): Artiklar om utrikes förhållanden från 1 november till 21 december 2018. Komplement till redovisningen 21 december om samhällsplaneringens problem, klimatet och regeringsbildningen.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzzzx.pdf>

Sven Winnell 21 december 2018: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen: Innehåll i en stor sammanfattning 16 maj 2018 och artiklar från och med 1 november 2018 om klimatet och regeringsbildningen.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzv.pdf>

Sven Winnell. 16 maj 2018: Boende och bostadsbygge. Levnadsvillkoren, skatter. SCB-statistik. Boverket. SOMinstitutet. Vårbudgeten. Första maj och veckor därefter. Löner. TVdebatt. Regeringens verksamheter.
<http://winnell.com/omr40zo.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2018 del 1 av 3: Samhällsplaneringens problem. Områden 1-5 samt 1-9 med myndigheter och professorer, yrken och utbildningar m m.
<http://winnell.com/omr40zl.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2018 del 2 av 3: FN, EU, artiklar om utrikes förhållanden samt Sveriges riksdag och Sveriges kommuner, landsting och länsstyrelser.
<http://winnell.com/omr40zm.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2018 de 3 av 3: Samhällsplaneringens problem. Sveriges regering och artiklar om de politiska partierna och deras problem.
<http://winnell.com/omr40zn.pdf>

Sven Winnell 20 december 2017: Tidningsartiklar om inrikes förhållanden. 10 - 16 oktober 2017 enstaka artiklar. 17 oktober - 3 december ett större urval.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzt.pdf>

Sven Winnell 19 december 2017: Tidningsartiklar om utrikes förhållanden. 10 - 16 oktober 2017 enstaka artiklar. 17 oktober - 3 december ett större urval.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzs.pdf>

Sven Winnell 24 december 2017: Samhällsplaneringens problem. Levnadsvillkor. Utvecklingens krafter. Mänskliga verksamheter. Utrikes och inrikes förhållanden.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzr.pdf>

Sven Winnell 17 oktober 2017: Tidningsartiklar 13 september till 9 oktober 2017 om inrikes förhållanden i Sverige. Bilaga till sammanställning 16 oktober.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzq.pdf>

Sven Winnell 16 oktober 2017: Alliansen och regeringen. Hushållens levnadskostnader, skatter och bidrag. Annat. Myndigheter. Levnadsvillkoren och utvecklingens krafter. Riksdag, regering, budget, debatter. <http://winnell.com/omr36-39zzzzp.pdf>

Sven Winnell 10 september 2017: Läget i Sverige och världen. Levnadsvillkoren. Utvecklingens krafter. Systemet för mänskliga verksamheter. Samhällsplanering. Partipolitik. Skatter och bidrag.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzo.pdf>

Sven Winnell 23 juni 2017: Tidningsartiklar 15 -23 juni 2017 om inrikes förhållanden samt protokoll till partiledardebatten i riksdagen 14 juni 2017.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzn.pdf>

Sven Winnell 23 juni 2017: Tidningsartiklar 31 maj - 23 juni 2017 om utrikes förhållanden och terrorism.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzm.pdf>

Sven Winnell 4 juni 2017: Politik från höstbudgeten 2016 till 4 juni 2017
<http://winnell.com/omr36-39zzzzl.pdf>

Sven Winnell 23 maj 2017: Yrkesverksamheter enligt SSIK 2012. Näringsliv enligt SNI 2007. Utbildning enligt SUN 2000, Forskningsämnen 2016. SCBs statistik om allt.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzk.pdf>

Sven Winnell 30 maj 2017 : Tidningsartiklar 10-30 maj 2017 om utrikesförhållanden och terrorism.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzj.pdf>

Sven Winnell 9 maj 2017: Tidningsartiklar 26 april till 9 maj 2017 om utrikes förhållanden och terrorism. Presidentvalet i Frankrike andra omgången.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzi.pdf>

Sven Winnell 25 april 2017: Tidningsartiklar 3-25 april 2017 om utrikes förhållanden och terrorism. Bland annat terrorn på Drottninggatan, Erdogan kan bli diktator i Turkiet, Franska presidentvalet, första omgången.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzh.pdf>

Sven Winnell 5 april 2017: Tidningsartiklar 27 februari - 2 April 2017 om utrikes förhållanden. Kommentarer och sammanfattning om samhällsplaneringens problem.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzg.pdf>

Sven Winnell 19 mars 2017: Påminnelser om inrikespolitiken. Introduktion med korta kommentarer om inrikesproblem och läget i världen. Sedan mänskliga verksamheter som styr världen och regeringens verksamheter.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzf.pdf>

Sven Winnell 5 mars 2017:Läget i världen. Artiklar om läget 5-26 februari 2017. Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten. Utrikesdepartementets förbättringar av världen.
<http://winnell.com/omr36-39zzzze.pdf>

Sven Winnell 15 februari 2017: Socialdemokraterna och regeringen. Regionplanering. Trygghet och myndigheter.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzd.pdf>

Sven Winnell 5 februari 2017: Samhällsplaneringens problem. Hur skaman kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzc.pdf>

Sven Winnell 16 januari 2017: Att förbättra världen. Att förbättra Sverige. Inkomstskattesystemet ger orimligt höga skatter för de lägsta inkomsterna. De måste kompenseras för det. Det behövs en politik för hushållens förhållanden.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzb.pdf>

Sven Winnell 20 december 2016: Ett bättre nytt år önskas. Kunskaper och etik. Statsministerns jultal. Tidningsartiklar 12-20 december 2016, Ett system för mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Hur ska man kunna förbättra världen?
<http://winnell.com/omr36-39zzzza.pdf>

Sven Winnell 3 december 2016: De nya regionerna. Läget i världen. Mänskliga verksamheter som styr världen. Regeringens politik och brist på politik. Samhällsplaneringens problem. Planering av fysiska och sociala miljöer. Tidningsartiklar.
<http://winnell.com/omr36-39zzzz.pdf>

Sven Winnell 9 november 2016: Verksamheter och kunskaper som alla i en demokrati bör känna till och vad regeringen gör och borde göra. Och tidningsartiklar.

<http://winnell.com/omr36-39zzzy.pdf>

Sven Winnell 10 oktober 2016: Riksmötets öppnande 13 september 2016. Statsbudget 2017. Budgetmotioner. Debatter. Kommentarer. Läget i Sverige och i världen. De politiska partierna. Jämlikhet.

<http://winnell.com/omr36-39zzzx.pdf>

Till statsminister Stefan Löfven den 10 september 2016.

<http://winnell.com/omr36-39zzzv.pdf>

Sven Winnell 29 augusti 2016: Brev till statsråd. Om bostäder och skolor m m. Även om skatter o d.

<http://winnell.com/omr36-39zzzu.pdf>

Sven Winnell 18 juni 2016: Världen och Sverige 5-13 juni. Regeringens utbildningspolitik, politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner och politik för hushåll samt partiledardebatt.

<http://winnell.com/omr36-39zzzt.pdf>

Sven Winnell 4 juni 2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering.

<http://winnell.com/omr36-39zzzs.pdf>

Sven Winnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ny regering 25 maj 2016.

<http://winnell.com/omr36-39zzzr.pdf>

Sven Winnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp m m.

<http://winnell.com/omr36-39zzzq.pdf>

Sven Winnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016. Miljöpartiet. Oppositionen. Kungen

<http://winnell.com/omr36-39zzzp.pdf>

Sven Winnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.

<http://winnell.com/omr36-39zzzo.pdf>

Sven Winnell 4 april 2016: Utvecklingens krafter. Levnadsförhållanden. Regeringens verksamheter och prioriteringar enligt hemsidan på internet 2 april 2016. Vad gör Kristina Persson? Planering av Sverige. Utbildning och kultur.

<http://winnell.com/omr36-39zzzn.pdf>

Sven Winnell 2 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar efter 4 februari 2016.

<http://winnell.com/omr36-39zzzm.pdf>

Sven Winnell 1 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016.

<http://winnell.com/omr36-39zzzl.pdf>

Sven Winnell 5 februari 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden.
<http://winnell.com/omr36-39zzzk.pdf>

Sven Winnell 4 februari 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar 27 december 2015 - 4 februari 2016
<http://winnell.com/omr36-39zzzj.pdf>

Sven Winnell 28 dec 2015: Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design. SOU 2015:88. Berör hela verksamhetsområdet 7 med planering av fysiska och sociala miljöer och sociala beteenden.

<http://winnell.com/omr70d.pdf>

Sven Winnell 30 november 2015: Samhällsplaneringens problem. System för mänskliga verksamheter Hur ska man kunna förbättra världen? Förbättra de inre verkligheterna och politiken.
<http://winnell.com/omr36-39zzzi.pdf>

Sven Winnell 10 november 2015: Samhällsplaneringens problem. Förbättringar av bibliotek och utbildningssystem med hjälp av ett system för mänskliga verksamheter med helhetssyn på utvecklingen
<http://winnell.com/omr36-39zzzh.pdf>

Sven Winnell 25 oktober 2015: Kommentarer till "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden."
<http://winnell.com/omr40zj.pdf>

Sven Winnells hemsida 2018-01-20 18'59
file:///AAASW%20hemsida/winnell.com/index.html Sida 8 av 23
<http://winnell.com/omr40zk.pdf>

Sven Winnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.
<http://winnell.com/omr40zj.pdf>

Sven Winnell 11 september 2015: Tidningsartiklar om inrikes förhållanden 12 juni - 24 juli 2015.
<http://winnell.com/omr36-39zzzg.pdf>

Sven Winnell 10 september 2015: Tidningsartiklar om utrikes förhållanden 12 juni - 24 juli 2015.
<http://winnell.com/omr36-39zzzf.pdf>

Sven Winnell 9 september 2015: Samhällsplaneringens problem. Påminnelser om våren och försommaren 2015.
<http://winnell.com/omr36-39zzze.pdf>

Sven Winnell 11 juni 2015: Folkhemmet tur och retur. Socialdemokraternas forskningar om sin politik, samhällsplaneringens problem och partiets kongress 2015.
<http://winnell.com/omr36-39zzzd.pdf>

Sven Winnell 17 maj 2015: Svensk elförsörjning i framtiden – en fråga med globala dimensioner. En tvärvetenskaplig rapport från Uppsala universitet
<http://winnell.com/omr36-39zzzc.pdf>

Sven Winnell 11 maj 2015: De föreslagna nya lägenhetstyperna.
<http://winnell.com/omr36-39zzzb.pdf>

Sven Winnell 11 maj 2015: Hur Sverige styrs. Socialdemokraternas politik. Politiska problem. Regeringens bostadspolitik. Boverket och SCB m m. Sven Winnell om boende och byggande.
<http://winnell.com/omr36-39zzza.pdf>

Sven Winnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten.
<http://winnell.com/omr36-39zzz.pdf>

Sven Winnell 3 april 2015 +rev sid 27: Svenska folket och dess boende, nya lägenhetstyper, hushålls- och bostadsstatistik. Hushållskostnader, samhällsplaneringens problem och regeringens verksamheter och ansvar.
<http://winnell.com/omr36-39zzy.pdf>

Sven Winnell 10 mars 2015: Utrikespolitisk debatt och några tidningsartiklar i 22 politikområden 28 januari - 27 februari 2015, med utvecklingen under perioden. En fortsättning på <http://winnell.com/omr36-39zzv.pdf>
<http://winnell.com/omr36-39zzx.pdf>

Sven Winnell 17 sept 1997 + 1 februari 2015: Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.
<http://winnell.com/omr109b.pdf>

Sven Winnell 31 januari 2015: Socialdemokraternas hemsida på internet. Människornas levnadsvillkor och utvecklingens krafter. Partiledardebatt och tidningsartiklar i 22 politikområden 10-27 jan 2015
<http://winnell.com/omr36-39zzv.pdf>

Sven Winnell 10 jan 2014: Tidningsartiklar 11 december 2014 - 10 januari 2015. Med förhandlingar och överenskommelser om hur man ska styra Sverige utan extra val.
<http://winnell.com/omr36-39zzu.pdf>

Sven Winnell 10 dec 2014: Om politik med anledning av budgetbeslutet i riksdagen den 3 dec 2014.
<http://winnell.com/omr36-39zzt.pdf>

Sven Winnell 1 dec 2014: Tidningskommentarer 27 okt - 27 nov 2014 om de sista 11 politikområdena.
<http://winnell.com/omr36-39zzs2.pdf>

Sven Winnell 1 dec 2014: Några kommentarer om sådant som de politiska partierna inte bryr sig om och tidningskommentarer 27 okt - 27 nov 2014 för de första 11 politikområdena..
<http://winnell.com/omr36-39zzs1.pdf>

Sven Winnell 12 nov 2014: Levnadsförhållanden, system för verksamhetsområden, politiska aktörer, riksdagen, kommuner, myndigheter. utskott. regeringen och departementen, statsbudgeten.
<http://winnell.com/omr36-39zzr.pdf>

Sven Winnell 12 nov 2014: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Förteckning över särskilda utredningar t o m 12 november 2014
<http://winnell.com/omr40zi.pdf.pdf>

Sven Winnell 26 oktober 2014: Budgetpropositionen 2015. Människornas levnadsförhållanden. Regeringen. Myndigheter. Sammanfattningar om budgeten. Tidningskommentarer. Budgetdebatten.
<http://winnell.com/omr36-39zzq.pdf>

Sven Winnell 13 oktober 2014: Människornas levnadsförhållanden. Riksdagens utskott. Den nya regeringen. Kommentarer och förslag. Tidningskommentarer. Partiledardebatten 8 okt 2014
<http://winnell.com/omr36-39zzp.pdf>

Sven Winnell 13 okt 2014: Samhällsplaneringens problem. Tidningsartiklar 21 sept-13 oktober 2014.
<http://winnell.com/omr36-39zzo.pdf>

Sven Winnell 20 september 2014: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Politik september 2014
<http://winnell.com/omr36-39zzn.pdf>

Sven Winnell 4 september 2014: Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem.
<http://winnell.com/omr36-39zzm.pdf>

Sven Winnell 30 juni 2014: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Politik maj - juni 2014
<http://winnell.com/omr36-39zzl.pdf>

Sven Winnell 10 maj 2014: Svensk politik från vikingatiden till oppositionens valplattformar för valen 2014.
<http://winnell.com/omr36-39zzk.pdf>

Sven Winnell 080201+5 april 2014: Sveriges och omvärldens historia.
<http://winnell.com/omr93c.pdf>

Sven Winnell 3 april 2014: Statistisk årsbok för Sverige 2014 och regeringens verksamheter inlagt i 22 politikområden. Med många länkar till myndigheter o d och bibliotekssystem.
<http://winnell.com/omr36-39zzj.pdf>

Sven Winnell 3 april 2014: Hushållsverksamheter, hushållsbudgetar, inkomster och boende, skatteproblem m m. Och sedan: Statistisk årsbok för Sverige 2014 och regeringens verksamheter inlagt i 22 politikområden, med många länkar.
<http://winnell.com/omr36-39zzi.pdf>

Sven Winnell 27 februari 2010 + 3 april 2014: Fackföreningar och arbetsgivareföreningar 2014. Statistik om arbete och näringar. Arbetsförmedlingens hemsida.
<http://winnell.com/omr658f.pdf>

Sven Winnell 18 mars 2014: Socialdemokraterna inför valen 2014. Det som fanns på partiets hemsida på Internet den 18 mars 2014 inlagt på 22 politikområden
<http://winnell.com/omr36-39zzh.pdf>

Sven Winnell 15 mars 2014: Samhällsplaneringens problem. Förslag till förstasida med 22 politikområden på socialdemokraternas hemsida och kommentarer om de 22 områdena.
<http://winnell.com/omr36-39zzg.pdf>

Sven Winnell 31 januari 2014: Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.
<http://winnell.com/omr36-39zzf.pdf>

Sven Winnell 24 december 2013: Socialdemokraternas politik. Krav om bättre politik och bättre information om politik. Krav om bättre samhällsinformation och bättre skolundervisning.
<http://winnell.com/omr36-39zze.pdf>

Sven Winnell 27 november 2013: Regeringens, kommunernas och landstingens verksamheter i 22 politikområden den 27 november 2013. Första delen med de första 12 områdena.
<http://winnell.com/omr36-39zzd1.pdf>

Sven Winnell 27 november 2013: Regeringens, kommunernas och landstingens verksamheter i 22 politikområden den 27 november 2013. Andra delen med de sista 10 områdena.
<http://winnell.com/omr36-39zzd2.pdf>

Sven Winnell 22 november 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Hösten 2013 inför valet 2014. Del 4
<http://winnell.com/omr36-39zzc.pdf>

Sven Winnell 22 november 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Hösten 2013 inför valet 2014. Del 1-3.

<http://winnell.com/omr36-39zzb.pdf>

Sven Winnell 1+17 juni 2013: Samhällsplaneringens problem. Om planering av politik för ministrar. Socialdemokraternas hemsida 1 juni 2013.

<http://winnell.com/omr36-39zzas.pdf>

Sven Winnell 20 maj 2013: Politik våren 2013. En fortsättning på tidigare sammanställningar om samhällsplaneringens problem den 1, 20 och 30 mars 2013.

<http://winnell.com/omr36-39zz.pdf>

Sven Winnell 30 mars 2013: Om uppgifter för en socialdemokratisk skuggregering. Kommentarer till fem sammanställningar omr36-39zs-zx

<http://winnell.com/omr36-39zy.pdf>

Sven Winnell 1 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikationssystem för verksamheter som förändrar världen.

<http://winnell.com/omr36-39zs.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Några händelser och problem sommaren 2012 - mars 2013 i områdena 1-5.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.
2. Religiösa verksamheter.
3. Politiska vetenskaper. Politiska verksamheter.
4. Sambansforskningsverksamheter
5. Naturforskning. Matematikverksamheter.

<http://winnell.com/omr36-39zt.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Några händelser och problem sommaren 2012 - mars 2013 i område

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

<http://winnell.com/omr36-39zu.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Några händelser och problem sommaren 2012 - mars 2013 i områdena 7-9. Kulturella verksamheter

<http://winnell.com/omr36-39zv.pdf>

Sven Winnell 20 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen?

Några händelser och problem i världen sommaren 2012 - mars 2013.

<http://winnell.com/omr36-39zx.pdf>

Sven Winnell 29 oktober 2012. Förslag: TV-avgiften avskaffas för privathushåll och ersätts med en kollektivavgift betald av riksdagen.

<http://winnell.com/omr36-39zr.pdf>

Sven Winnell 16 mars 2008: Något om sociala miljöer. Kompletterad 1 juni 2012 med våldet i världen, mänskliga rättigheter, mobbning, diskriminering o d.

<http://winnell.com/omr7952-7956d.pdf>

Sven Winnell 16 maj 2012: Politik i maj 2012 och socialdemokraternas möjligheter att vinna valet 2014.

<http://winnell.com/omr36-39zq.pdf>

Sven Winnell 10 april 2012: Universitet och högskolor. Utbildning och forskning.

<http://winnell.com/omr40zh.pdf>

Sven Winnell 28 februari 2012: Yttrande till Plan- och byggnadsnämnden i Strängnäs kommun angående järnvägen i Strängnäs.

<http://winnell.com/omr71m.pdf>

Sven Winnell 10 februari 2012: Alliansregeringens verksamheter i februari 2012 och en socialdemokratisk skuggregering.

<http://winnell.com/omr36-39zp.pdf>

Sven Winnell 11 januari 2012: Kulturutredningar och kulturbudgetar.

<http://winnell.com/omr70c.pdf>

Sven Winnell 10 januari 2012: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Politik inför 2012. Det behövs ordentliga och hederliga planeringar för många delområden i nio huvudområden.

<http://winnell.com/omr36-39zo.pdf>

Sven Winnell 9 jan 2012:

<http://Världsarvslistan> <http://whc.unesco.org/en/list/>

<http://winnell.com/omr91b.pdf>

Sven Winnell 16 juni 2011:

Fysisk planering i Sverige. (Område 71)

<http://winnell.com/omr71l.pdf>

Boverket maj 2011: Regelsamling för hushållning, planering och byggande. Lagar med förordningar och föreskrifter.

Plan- och bygglag (2010:900), Miljöbalken m m.

<http://winnell.com/omr71k.pdf>

Sven Winnell 26 maj 2011: Något om socialdemokrater och politik april maj 2011.

<http://winnell.com/omr36-39zn.pdf>

Sven Winnell 10 maj 2011: Barnfattigdom och annan fattigdom.

<http://winnell.com/omr36-39zm.pdf>

Sven Winnell 4 maj 2011: Om mänskliga rättigheter 2007 i alla världens länder enligt Urikesdepartementets utredningar.

<http://winnell.com/omr103a.pdf>

Sven Winnell 29 april 2011: Brev till kommunstyrelsen i Strängnäs om järnvägen i Strängnäs.

<http://winnell.com/omr71i.pdf>

Sven Winnell 20 april 2011: En samhällsbeskrivning.

Hushållsekonomi. Politisk planering. Socialdemokraternas extrakongress och början på ny politik. Jobbskatteavdragen. Skolan. Järnvägen i Strängnäs.

<http://winnell.com/omr36-39zl.pdf>

Sven Winnell 8 april 2011 Statliga myndigheter mm och några av deras webbkartor på Internet.

<http://winnell.com/omr40zg.pdf>

Sven Winnell 18 feb 2011+ 21 mars: Till socialdemokraternas valberedning. Om politik för en ny partiledare. + Till socialdemokrater om kongressmaterial och framtidsplanering.

<http://winnell.com/omr36-39zk.pdf>

Sven Winnell 30 december 2010 : Samhällskunskap, framtidsplanering och hjälpmedel för socialdemokraterna när de ska forma sin nya politik.

<http://winnell.com/omr36-39zj.pdf>

Sven Winnell 20 december 2010 : Klassifikationssystem för verksamheter. Förbättring av länkkataloger för Samhällskunskapen i skolan. Regeringens arbete.

<http://winnell.com/omr36-39zh.pdf>

Sven Winnell 30 november 2010 : En fortsättning på omr 36-39zf.
Klassifikationssystemet, samhällskunskapen, partierna, skatterna,
s-problemen, framtidsplaneringen, hälsa och jämlikhet mm.
<http://winnell.com/omr36-39zg.pdf>

Sven Winnell 25 oktober 2010 : En fortsättning på 36-39ze.
Samhällsplaneringens problem, grundskolan och politik hösten 2010.
<http://winnell.com/omr36-39zf.pdf>

Sven Winnell 25 juni 2010 : En fortsättning på 36-39zd.
Samhällsplaneringens problem, gymnasiet och politik april-juni 2010.
<http://winnell.com/omr36-39ze.pdf>

Sven Winnell 10 april 2010 :En fortsättning på 36-39zc. Politik mm.
Grundskolan. Universitet och Högskolor.
<http://winnell.com/omr36-39zd.pdf>

Sven Winnell 8 mars 2010 : Politik i början på 2010. Skolverkets
förslag. Demonstration av klassifikationssystem för verksamheter. En
fortsättning på 36-39za.
<http://winnell.com/omr36-39zc.pdf>

Sven Winnell 30 januari 2010: Planering, klimat och
välfärdsfördelning.
<http://winnell.com/omr36-39za.pdf>

Kapitel 15: DN-artiklar efter 16 januari 2020.

”Minska detaljstyrningen i statsbidragen till skolan”

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

"DN. DEBATT 2020 01 30

Demografiska förändringar, sämre ekonomisk utveckling och stigande förväntningar innebär stora utmaningar för kommuner och regioner. Staten kan ta underlätta genom att minska sin detaljstyrning. Vi ser exempelvis en möjlighet att omvandla minst hälften av de riktade statsbidragen inom skolan till generella statsbidrag, skriver Anders W Jonsson (C).

Det är på kommunal och regional nivå som stora delar av välfärden levereras – i skolan, sjukvården och omsorgen. Men den kommunala sektorn står inför stora utmaningar. Demografiska förändringar leder till ökade behov och ökade kostnader, samtidigt som en vikande ekonomisk utveckling riskerar att leda till minskade skatteintäkter.

En del av de problem som kommuner och regioner står inför både kan och bör lösas lokalt och regionalt. Det handlar till exempel om att i högre grad arbeta förebyggande, förbättrat användande av digitala verktyg samt att säkerställa en effektiv styrning. Staten kommer dock att behöva hjälpa till ytterligare. Det är mot bakgrund av detta som Centerpartiet tillsammans med regeringspartierna och Liberalerna enades om att tillföra ytterligare medel i form av ökade generella statsbidrag i såväl höstbudgeten som i kommande vårandringsbudget.

Men det statliga ansvaret för kommunsektorns utmaningar handlar inte enbart om ökade statsbidrag. Staten måste också se över hur man kan underlätta för kommunernas långsiktiga planering genom mindre detaljstyrning. Den statliga detaljstyrningen i form av de riktade statsbidragen är ett stort problem – framför allt för kommunerna och i synnerhet inom skolan.

Riktade statsbidrag kan i vissa fall vara ett effektivt verktyg för att stimulera verksamheter i en viss riktning. Inom sjukvården finns flera sådana exempel – bland annat kömiljarden. Men en stor del av de riktade statsbidrag som går till framför allt kommunerna, medför tvärtom ofta fler problem än vad de löser.

Problemen förknippade med de riktade statsbidragen består i huvudsak av följande:

De leder till att skattebetalarnas pengar läggs på administration i stället för på investeringar och utveckling.

De medför problem för mindre kommuner som saknar kapacitet att söka och administrera de riktade bidragen.

De gör att kommuner tvingas satsa på tidsavgränsade projekt i stället för långsiktiga satsningar. De minskar också möjligheterna till lokal anpassning.

Många kommuner tvingas i dag välja bort satsningar som deras invånare behöver mest, till förmån för sådana som lever upp till de kravlistor som följer med de riktade statsbidragen. Dagens system gör på så sätt att en stor del av skattebetalarnas pengar läggs på administration i stället för på investeringar som utvecklar skolan.

Systemet är i allra högsta grad ett problem för de mindre kommunerna, som ofta saknar kapacitet att söka alla riktade statsbidrag. En liten kommun måste i dag hålla koll på tiotals riktade statsbidrag bara för skolan. Att söka, handlägga och följa upp statsbidragen är ofta så tidskrävande att kostnaden för att administrera bidragen ofta överstiger summan av statsbidraget. Konsekvensen blir dels ojämlikhet, där lärare och elever inte får del av samma statliga medel som lärare och elever i andra delar av landet. Dels får systemet som resultat att stora summor – omkring två miljarder kronor i 2018 års budget – inte kommer skolan till nytta.

De riktade statsbidragen bidrar också till att det blir svårare för kommunerna att utforma satsningar utifrån de lokala förutsättningarna. En kommun kanske saknar språklärare eller vill stötta byskolan, men kan inte tillgodose de behoven eftersom man i stället väljer att göra de satsningar som krävs för att få riktade statsbidrag.

Ett annat problem är svårigheterna för kommuner att planera långsiktigt, eftersom riktade statsbidrag kan försvinna från ett år till ett annat. Kommunen kanske utökar vuxenutbildningen eller anställer ny personal utifrån kraven som följer av de riktade statsbidragen, bara för att ett år senare se pengarna försvinna när riksdagen klubbar en ny budget. Kvar står de lokala skattebetalarna med notan, och eleverna i kommunen saknar fortfarande lärare i tredje språk.

Mot bakgrund av detta föreslår Centerpartiet en reform av de riktade statsbidragen i grunden, med ett nytt system för statligt stöd till skolan. Vårt förslag tillför mer pengar till skolan och anpassar statsbidragen till kommunernas och de fristående huvudmännens förutsättningar och behov. Det kommer dessutom att ge staten ett nytt och kraftfullt verktyg för att tillföra mer resurser till skolan.

Centerpartiet vill reformera de riktade statsbidragen i två steg:
1 Vi ser en möjlighet att omvandla minst hälften av de riktade statsbidragen inom skolan till generella statsbidrag under mandatperioden. Sveriges kommuner och regioner (SKR) uppskattar att 50–75 procent av alla riktade statsbidrag till skolan kan omvandlas till generella statsbidrag utan att skapa oönskade omfördelningseffekter.

Vårt mål är också att långsiktigt nå en liknande andel även inom andra delar av kommunsektorns verksamhet.

2 Vi vill omvandla merparten av de resterande riktade statsbidragen för skolan till ett bidrag för utveckling inom skolan. Vårt förslag innebär att staten tilldelar varje huvudman ett samlat bidrag för skolutveckling, där medel kan sökas efter de förutsättningar och behov som finns. På så sätt kan kommunen planera utifrån de lokala behoven, samtidigt som huvudmännen i god tid får veta hur deras framtida finansiering kommer att se ut.

Med Centerpartiets förslag till reformerade statsbidrag, kommer skattebetalarnas pengar i högre grad att hamna där de verkligen gör nytta. I stället för att låta miljardbelopp årligen frysa inne på grund av administrativt krångel, kan vi lägga ökade resurser på att investera i en skola av hög kvalitet. Människor runt om i vårt land ska kunna lita på att välfärden levererar – oavsett var de bor. Centerpartiet kommer därför att vara garanten för att driva på för att staten tar sitt ansvar för att klara av de utmaningar som svensk välfärd står inför.

Anders W Jonsson (C), vikarierande partiledare "

" Jag vet att jag är part i målet, men nog behöver politikernas ord analyseras

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Visst lägger medierna mycket energi på att försöka förklara det politiska spelet. Men det är för att politikerna ägnar sig åt intriger och slingerbultar.

Kommentatorerna breder ut sig, de tar för mycket syre, klagar politikerna. De folkvalda säger sig knappt få en syl i vädret utan att en journalist är framme och ordar om hur det egentligen ligger till. Det är begripligt att frustration och förbittring ligger på lut när många gånger väl inövade repliker rivs itu eller pulvriskas till ett grått intet. Och ingenting blev som de tänkt sig.

Jag är en av de som under många år har tolkat och analyserat politiska utspel, interna konflikter, visioner, kollisioner, målkonflikter, påhopp, svek och framgång – det som är politik helt enkelt. Så jag inser att den här texten sannolikt kommer att uppfattas som en inlaga i eget syfte, men jag tar risken, jag blottar strupen.

Det är en balansakt att kommentera och dissekera vad andra säger. Jag har oftast varit försiktig med att slå fast hur det är och försökt att föra resonemang som landar i en slutsats. Det har i alla fall varit min ambition. Fast samtidigt – man har inte många tittare kvar om man framstår som omständlig och intetsägande på sina två, i bästa fall tre minuter i rampljuset. Men visst, det finns något beskäftigt och pretentiöst i rollen och jag förstår att den kan vara provocerande. Min

son sa en gång till mig att han, när han såg mig i tv, brukade tänka att nu leker mamma vuxen.

Man måste ju inte ha varit med sedan urminnes tider, men det är en fördel för en politisk kommentator att ha perspektiv bakåt och kunna foga in det som sker i ett större sammanhang. Goda kontakter är viktiga, personer som vågar föra något så när uppriktiga resonemang kring den egna politiken. När jag har fikar eller lunchat på tu man hand med politiker får jag inte alltid svar på mina frågor, men jag får i alla fall veta vad de vill att jag ska tänka. Det är också ett svar. Men jag har mött partiföreträdare som försökt tuta i mig saker, som fått mig att le inombords: Det där tror du inte själv på! Jag är inte född i går.

Relationen mellan politiker och journalister är förstas inte alltid okomplicerad, men nödvändig, man kan inte jobba i ett vakuum. Men den får naturligtvis inte bli för nära så att den skapar lojalitetskonflikter.

Eftersom jag jobbat både som politisk reporter och kommentator i många år, har både en och annan politiker hunnit bli arg på mig. När det var dålig stämning i Centern för att partiet inte tillräckligt markerade sin borgerliga tillhörighet var Olof Johansson mycket upprörd över mina inslag, där jag beskrev missnöjet. Genom mina kontakter i riksdagsgruppen fick jag höra att Johansson helst såg att centerpartisterna avstod från att tala med mig.

En del slår tillbaka mer än andra. Persson slog mer. Inte bara mot mig. Vi som följde med Göran Persson till Kina, strax efter att han blivit statsminister, fick våra fiskar varma. Självklart rapporterade vi hem att Persson hyllat den kinesiska stabiliteten, vilket fick den nyblivne

statsministern att skälla ut oss efter noter, öga mot öga eller inför öppen ridå.

För övrigt var Göran Persson, när man fick en enskild intervju med honom i Rosenbad, skicklig på att skapa en stämning som kunde ge honom övertag. Jag vet inte än i dag om hans loja stil, halvliggandes i soffan småpratades om allt utom det som var hett i politiken just då, var ett sätt att få mig ur balans. Hur som helst var det stressande att den utmätta intervjutiden krympte med kallpratet.

Före valet 2006 höll Fredrik Reinfeldt och de andra alliansledarna presskonferens i Almedalen, där de aviserade att fastighetsskatten skulle avskaffas om de kom till makten. Det var en stor och braskande nyhet, som innebar att Moderaterna gjort en kovändning jämfört med sin tidigare hållning. Jag vet inte om Reinfeldt väntat sig klang och jubel och tacksamhet för uppoffringen, men responsen blev ganska sval.

När han dagen därpå hade ytterligare en presskonferens var han sur, lite åt martyrhållet, när han fick frågor från oss journalister, budbärarna, om kritiken mot en skrotad fastighetsskatt. Jag minns att jag tänkte, Fredrik Reinfeldt, om du ska bli statsminister får du allt vänja dig, det här är ingenting, en västanfläkt.

Ni journalister är bara intresserade av spelet vem som tar vem, får vi höra med undertexten att politiker står höjda över taktik och rackarspel. För det gäller sakfrågorna. Jaha. Vad handlade regeringsbildningen om? Varför sprack Alliansen? Politik är ju både sakfrågor, ideologi och en dans kring vilka som ska höra ihop. Med glädje eller motvilligt.

Ibland är det helt omöjligt att begripa vad politikerna säger. När de har bestämt sig för att vi inte ska förstå. När hela poängen är att linda in i dimridåer av rädsla för att klarspråk skulle vara en krigsförklaring mot en sida i ett splittrat parti eller ena delen av en kluven väljarkår. Anna Kinberg Batras och Ulf KristerSSons krampaktiga förklaringsmodell till hur Moderaterna skulle förhålla sig till Sverigedemokraterna är bara ett exempel.

Min slutsats: Trägna jobbare i dimman behövs för att skingra den. Men de behöver inte nödvändigtvis leka vuxna.

Margit Silberstein, journalist och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. "

"Den viktiga principen glöms bort

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Meddelarfriheten innebär att vem som helst får lämna uppgifter till en journalist för publicering. Det är dessutom förbjudet för arbetsgivare att efterforska källan. Och att straffa uppgiftslämnare på något sätt, i stil med omplacering eller uppsägning, kan ge böter eller fängelse. Denna frihet är en förutsättning för att medier ska kunna granska missförhållanden. Och den kan vara värd att påminna om, eftersom så många tycks ha glömt bort den.

I dagarna framgick det exempelvis att Ronneby kommun beskäftigt har sagt till sina anställda att yttrandefrihet och meddelarfrihet självklart gäller: "Dock ska anställda tänka på att det görs på sådant sätt att Ronneby kommuns anseende och goda rykte bibehålls" (Arbetet 28/1).

Med andra ord: Självklart får de anställda prata med journalister, så länge de bara säger trevliga saker.

På flera håll gäller inte ens det. I stället instrueras anställda att hänvisa till en chef eller en kommunikatör om en journalist ringer upp. Och nyligen lät sig Nyköping omskrivas efter att personalen inom förskola och skola tvingats skriva under avtal där det stod att "inom skolverksamheten gäller inte den så kallade meddelarfriheten" (Sörmlands Nyheter 26/1).

Pinsamt nog har inte ens rättsväsendet koll på denna grundlagsfästa princip. I Marks kommun slog en vikarie vid ett LSS-boende häromåret larm om missförhållanden, och blev inte bara av med jobbet utan hann dessutom fällas för brott mot tystnadsplikten innan domen revs

upp. Justitiekanslern konstaterar att dylikt medför ett urholkande av grundlagarna (Medievärlden 5/3 -19).

Uppsala region inför nu en visselblåsarfunktion för dem som anonymt vill uppmärksamma oegentligheter.

Detsamma borde hela landet göra – och jämte det en snabbkurs om rätten att ringa lokaltidningen.

Lisa Magnusson

lisa.magnusson@dn.se -2

"Inrikesministern kritiserar myndigheternas samarbete"

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Inrikesminister Mikael Damberg, (S), riktar kritik mot flera myndigheter för att de inte gått samman mot sprängningarna i ett tidigare skede. – Myndigheterna borde ha samarbetat närmare med varandra. Nu är det på allvar i Sverige, säger han.

Enligt preliminära siffror från Brottsförebyggande rådet utfördes 257 sprängningar förra året. Endast sju personer dömdes.

Är det ett misslyckande?

– Vi måste få fler fällande domar. I början av året kom tre domar i Malmö mot individer som ägnat sig åt just den här verksamheten. Den här typen av brott kan vara väldigt svåra att bevisa och det är därför vi går vidare med en ny teknisk bevisning i form av kameror men också möjligheten att bryta sig in i mobiltelefoner. Det ger polisen en större möjlighet att komma åt de här individerna.

Justitiekommittén har kallat dig och rikspolischef Anders Thornberg för att informera om den senaste tidens sprängdåd och vad ni gör. Vad kommer du att säga?

– Anders Thornberg informerar om det operativa arbetet. Sedan finns det mer politiska perspektiv, till exempel polisens utbyggnad. Det här året får de ungefär fem miljarder mer än förra året. Det är en kraftig utbyggnad av polisen som nu sker. Den lagstiftning med kameraövervakning som träder i kraft är också enormt viktig. Datalagring och hemlig dataavläsning är nya tekniska hjälpmedel så att polisen ska

kunna gräva sig in i de här miljöerna. Under året ser jag också framför mig att kunna leverera skärpt lagstiftning kring sprängmedel och smuggling. Utredningen har föreslagit skärpta maximistraff för smugglingsbrott, att fler av brotten ska betraktas som grova med strängare straff. Det skulle ge myndigheterna möjlighet att använda hemliga tvångsmedel.

I november gav regeringen sex myndigheter, Säpo, polisen, Försvarsmakten, Totalförsvarets forskningsanstalt och MSB, i uppdrag att arbeta mot de ökade sprängdåden. Mikael Damberg har träffat representanter för myndigheterna.

– Eftersom den här typen av brott inte har varit lika vanliga historiskt så har inte arbetet varit tillräckligt systematiskt eller haft tillräckligt hög kvalitet. Polisen tar fram ett nationellt bombdatacenter med de mest berörda myndigheterna. En kraftsamling mellan försvaret, FOI, polis och tull kommer att leda till bättre resultat.

Redan i somras syntes en ökande trend av sprängningar. Var det inte lite sent att ge uppdraget först i november?

– Man kan tycka att myndigheterna själva borde ha kommit så långt att de samverkade. Men när de inte gör det måste regeringen gripa in och ställa krav på ett mer systematiskt arbete. De menar att det har funnits samarbete mellan ett par av dessa myndigheter i olika konstellationer, men det systematiska arbetet har inte riktigt funnits där.

Hanna Jakobson

hanna.jakobson@dn.se "

" Jannike Kihlberg: Det räcker inte med minskade utsläpp

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Ska klimatmålen nås räcker det inte med minskade utsläpp. Koldioxid måste tas bort ur atmosfären. Då krävs nya tekniska lösningar, men naturen har också en viktig roll. Det framgick i de förslag till åtgärder för att fånga in koldioxid som regeringens utredare lade fram på onsdagen.

I takt med att den globala temperaturen stiger har också intresset för att fånga in koldioxid ökat kraftigt de senaste åren. Att ta bort koldioxid ur atmosfären är nödvändigt om målen i Parisavtalet ska nås skrev FN:s klimatpanel IPCC i sin specialrapport för drygt ett år sedan. Det gäller även för Sverige om de nationella klimatmålen att bli koldioxidneutrala 2045 för att efter det uppnå negativa utsläpp ska klaras.

När regeringens utredare Åsa-Britt Karlsson, generaldirektör för Statens geotekniska institut, på onsdagen presenterade förslag på hur det ska gå till här i Sverige handlade det om en blandning av nya tekniska lösningar men också om hur naturen själv kan bidra.

Det är helt i linje med vad vetenskapen säger. IPCC har konstaterat att även om borttagning av koldioxid ur atmosfären är nödvändig så är den borttagning som krävs i en skala som är så stor att det rent tekniskt är oprövat och därför osäkert.

Av den extra koldioxid som tillförs atmosfären har ungefär en fjärdedel tagits upp av land och lika mycket går in i haven. Därför är också det enklaste och billigaste sättet att få bort koldioxid att binda den i mark och hav.

Utredningens förslag att regeringen genom olika stimulanser ska locka fram metoder att öka upptagen i skog och mark, så kallade kolsänkor, är ett beprövat sätt som troligen också är ekonomiskt hanterbart.

Till 2030 räknar utredningen med att så kallad bio-ccs ska stå för störst del av de negativa utsläppen. Bio-ccs är en teknik där utsläppen från förbränning av biobränsle fångas in och lagras. Metoden innebär att koldioxid faktiskt tas ut ur atmosfären eftersom det biobränsle som eldas först tagit upp koldioxid medan det växte och det som inte släpps ut vid förbränning blir ett negativt utsläpp.

Tekniken för infångning finns redan men behöver prövas. På senare tid har fler försök startats globalt, bland annat i Stockholm där Stockholm exergi sedan någon månad har en testanläggning i Värtaverken.

Hur koldioxiden ska lagras är en annan fråga. Utredningens förslag är att det inte ska ske i Sverige. Anledningen är att det skulle ta för lång tid att anlägga en plats här och att det område i Östersjön som bland annat har föreslagits kan innebära för stor påverkan på ett redan hårt pressat ekosystem.

Något specifikt land pekar inte Åsa-Britt Karlsson ut. Men vårt grannland Norge satsar stenhårt på att bli världsledande i koldioxidlagring och tidigare har Åsa-Britt Karlsson sagt att den planerade anläggning och den kunskap som finns i Norge är det alternativ som i närtid står till buds för Sverige.

Såväl utredningen som personer från Naturvårdsverket har gjort studiebesök på det norska projektet.

Norge uppger att de kan lagra utsläpp från hela EU långt ner iberget under havet utanför sin västkust. Ett slutgiltigt beslut ska tas i Stortinget i år och affärsidén för att få politikerna med på tåget är att locka andra länder, så Sverige skulle vara varmt välkommet med sina utsläpp.

Men det är viktigt att hålla i minnet att infångning och lagring av koldioxid bara är en kompletterande åtgärd, fortfarande krävs att utsläppen minskar rejält. Som så ofta när det gäller klimatåtgärder så behövs både och. "

"Fakta. Klimatpolitiska utredningens rapport

Enligt det klimatmål som riksdagen klubbade 2017 ska Sveriges nettoutsläpp av växthusgaser vara noll senast 2045. Enligt målet räcker det att minska utsläppen med 85 procent jämfört med nivån 1990. De resterande 15 procenten ska hanteras med så kallade kompletterande åtgärder, vilket innebär att koldioxid plockas ut ur atmosfären på olika sätt.

Utredningen överlämnade i går 52 åtgärdsförslag. Lite förenklat handlar det om tre metoder: att stärka naturens förmåga att binda mer koldioxid i mark, vatten och växtlighet, att fånga in och lagra koldioxid vid förbränning av biobränslen (bio-CCS) samt utsläppsminskande åtgärder utomlands.

Mest krut läggs på bio-ccs. År 2030 vill utredningen se bio-ccs på upp till fem större anläggningar som ska skapa minusutsläpp motsvarande 1,8 miljoner ton koldioxid per år.

" S redo att diskutera asylmål: ”Rimligt att Sverige tar ansvar”

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Tonläget är fortsatt högt inom migrationskommittén. Moderaterna fortsätter pressa Socialdemokraterna om förslaget om ett volymmål för asylsökande. S säger att de nu är ”beredda att diskutera mål för politiken”. – Däremot ser vi större svårigheter med att sätta upp årliga exakta volymmål, säger Rikard Larsson (S).

Migrationskommittén möttes för fjärde gången under onsdagen, syftet är att enas om Sveriges framtida asylpolitik efter att den tillfälliga -lagen slutat gälla sommaren 2021.

På dagordningen stod bland annat permanenta eller tillfälliga uppehållstillstånd samt en ny eventuell skyddsgrund. I nuläget ser det ut att finnas en riksdagsmajoritet för att tillfälliga uppehållstillstånd ska vara huvudregel och inte permanenta.

– Vår ståndpunkt är att vi vill ha tillfälliga uppehållstillstånd i stället för permanenta. Att i stort sett ligga kvar på mycket av det som är den tillfälliga lagens tidsgränser, säger en av Socialdemokraternas representanter i kommittén, Rikard Larsson, efter mötet.

En av de frågor som diskuteras i kommittén är Moderaternas och Kristdemokraternas förslag om ett så kallat volymmål, hur många asylsökande Sverige ska ta emot. Moderaterna föreslog i höstas att

Sverige ska minska antalet asylsökande med 70 procent, det skulle innebära ett mottagande på mellan 5000 och 7000 personer per år. Både M och SD har upprepade gånger krävt att Socialdemokraterna förtydligar sina ingångar i samtalen, så även denna gång, enligt Maria Malmer Stenergard, (M).

– S är ett under av otydlighet fortfarande. Vi efterfrågar ett tydligt ställningstagande i en rad frågor. Om de står bakom det som Stefan Löfven säger om kraftigt minskad asylinvandring så har vi goda förutsättningar att hitta en stram och hållbar politik, säger hon och räknar upp flera frågor där M vill veta vad S står utöver volymdiskussionen:

– Hur ser de på möjligheten till anhöriginvandring, vilken typ av humanitär skyddsgrund vill de ha och hur ser de på återvändande-frågor, säger hon.

Rikard Larsson (S) svarade inför mötet på DN:s fråga om hur S ställer sig till ett volymmål.

– Eftersom vi har en politik som bygger på ett ansvarstagande kopplat till EU:s ansvar är vi beredda att diskutera mål för politiken i den riktningen. Däremot ser vi större svårigheter med att sätta upp årliga exakta volymmål.

Efter mötet säger Larsson att S är redo att diskutera om Sverige ”ska ha någon form av målsättning att hänga upp migrationspolitiken på”.

– Det är rimligt att Sverige tar ansvar i förhållande till sin del av EU:s mottagande. Kan man formulera det i en målsättning? Det vet jag inte ännu. Men jag har svårt att se hur man skulle kunna formulera det i fastställda tal om si och så många tusen. Men vi är beredda att fortsätta

diskussionen om man kan formulera målen på något annat sätt. Det är viktigt att det ska ske inom ramen för att vi värnar asylrätten, säger han.

Liberalerna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Centerpartiet är skeptiska till ett volymmål.

Sverigedemokraternas Paula Bieler anser att S tagit ”några steg” men vill inte berätta i vilka frågor.

– Det går framåt även om det inte alltid är i den riktning som vi hade önskat, säger hon.

Kommittén ska ta ställning till om en ny humanitär grund för uppehållstillstånd ska införas. En ny skyddsgrund är inskriven i januariavtalet mellan S, MP, C och L. Miljöpartiet vill att en sådan grund ska utformas så att bland andra traumatiserade barn och sjuka ges möjlighet att stanna i Sverige. Centerpartiet uppger att de ska fortsätta ”driva på för en ny humanitär grund, för familjeåterförening och kvalificering in i välfärden”. Också Kristdemokraterna vill ha vad de kallar för en ventil.

Både M och SD säger dock nej.

Migrationskommittén påbörjade sitt arbete i höstas på uppdrag av regeringen och ska vara färdiga i slutet av sommaren.

Hanna Jakobson

hanna.jakobson@dn.se "

" Statliga stödmiljarder ger inte en likvärdig skola

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Trots miljarder i riktat statligt stöd är den svenska skolan långt ifrån likvärdig. Var tredje elev i de utsatta områdena klarar inte grundskolan, visar en färsk granskning av tidningen Grundskolan.

De senaste fem årens resultat för avgångseleverna i 59 skolor i de 60 områdena i landet som polisen klassar som utsatta har granskats av tidningen, rapporterar Lärarnas tidning.

Våren 2019 gick 35,4 procent av niorna i dessa områden ut utan gymnasiebehörighet, vilket är samma andel som fem år tidigare. I de 22 särskilt utsatta områdena är motsvarande siffra för 2019 40,5 procent, vilket är en ökning från 38,1 procent fem år tidigare.

För hela Sverige var det 15,7 procent av eleverna som gick ut högstadiet utan gymnasiebehörighet i våras.

Stat och kommuner har under de fem åren som resultaten försämrats i flera utsatta områden satsat miljarder för att vända trenden utan att lyckas, enligt granskningen. Utbildningsminister Anna Ekström (S) ser allvarligt på den bristande likvärdigheten inom skolan.

– Vi har lagt väldigt stora resurser på att kompensera för den bristande likvärdigheten, säger hon.

Under 2020 satsar regeringen 4,9 miljarder kronor för att likvärdigheten inom skolan ska stärkas.

TT "

"Boltons vittnesmål kan bli en katastrof för Trump"

DN TORSDAG 30 JANUARI 2020

Analys. Washington. Ett vittnesmål från John Bolton skulle kunna vara början på en ny katastrof för president Donald Trump. John Bolton, Vita husets tidigare säkerhetsrådgivare, säger sig ha förstahandsuppgifter som bekräftar Demokraternas riksrättsåtal.

Karikatyrtvecklare med uppdrag att avbilda John Bolton har tacksamma arbetsdagar: ansiktet domineras av en borstig mustasch över en sur mun. Två buskiga ögonbryn ramar in två svarta pupiller. Han bär rektangulära glasögon som han då och då låter åka ned på nästippen. När han tittar upp ovan dem är det med en blick som ter sig kall och genomborrande.

71-åriga Bolton är en av Washingtons minst populära personligheter. I 40 år har han ägnat sig åt brutalt maktspel, i och utanför USA:s gränser.

Han saknar intressen utanför politiken. Han rör sig så snabbt, med en sådan likgiltighet inför omgivningen, att till och med hans säkerhetsvakter sägs ha haft svårt att hålla jämna steg.

Den magistrala uppsynen harmonierar med Boltons politiska utblick. Hans program i utrikes- och säkerhetspolitiken var så hårdnackat att han ibland blev en belastning för Donald Trump, som anställde honom som nationell säkerhetsrådgivare våren 2018.

Trump tror att personligt smicker för diktatorer ska lösa upp gamla konfliktknutar. Bolton är mer typen som vill bomba först och prata sedan. I det diplomatiska utbytet med Nordkorea blev Bolton ett problem för Trump. Bolton råkade säga att Libyen var en passande referens för den amerikanska politiken gentemot Nordkorea. Men Libyens ledare Muammar Khaddafi slutade med en bajonett i ändan och hans stat kollapsade. Nordkoreanerna vägrade att samarbeta med Trumpregeringen så länge som Boltons skugga vilade över förhandlingarna. De betraktade honom som en "blodsugare".

Republikanerna är uppenbarligen rädda för ett vittnesmål från Bolton och vad det skulle göra med bilden av Trump. Trumpvänliga tv-kanalen Fox News har försökt etikettera Bolton som ett "verktyg för vänstern". Det är svårbevisat.

Bolton har tjänat varje republikansk administration i Vita huset sedan tidigt 1980-tal. Han har varit ideologiskt konsekvent. Det finns mycket som skiljer honom och Trump åt. Men de har också några övertygelser gemensamt.

Bolton vill befria USA från de flesta internationella överenskommelser. Han lekte en gång med tanken på att decimera FN-byggnaden i New York med tio våningar och kallade Jan Eliasson för världspresident. Han vill intervensera i vad han betraktar som skurkstater men inte för att sprida marknadsekonomi eller demokrati. Utan för att cementera amerikansk suveränitet. Mänskliga rättigheter är inte prioriterade.

Många medarbetare har snackat skit om Bolton genom åren. Men ingen har förnekat hans intelligens. Hans tycks bära runt på 40 års erfarenhet i huvudet. När senaten stoppade utnämningen av honom till

amerikansk FN-ambassadör 2005 sade Joe Biden, då senator, att Bolton var ”för kompetent”. ”Jag skulle föredra om du var korkad och inte särskilt effektiv”, sade Biden. Bolton utnämndes ändå till FN-ambassadör genom ett slags kupp, men tjänade bara världssamfundet under 17 månader.

I grunden är Bolton jurist (från Yale), vilket förmodligen skulle vara till hans fördel om han kallas som vittne till senaten. Medarbetare säger att Boltons metod som politisk rådgivare liknar advokatens arbetssätt: han övermannar motståndaren med så många detaljerade sakuppgifter att en boltonsk verklighet sakta tar över rummet.

Son till en brandman från Baltimore – en av den amerikanska östkustens hårdaste städer. Har inget behov att bli omtyckt. Hans memoarer, ”Surrender Is Not an Option” från 2007, var så full av kritik mot George W Bush, som utnämnde honom till FN-ambassadör, att Vita huset och republikanerna förmodligen gör rätt i att frukta ett vittnesmål. ”Bara genom att läsa den kunde Trump och hans rådgivare ha förstått vad som skulle hända efter att han lämnade Vita huset”, skrev New York Times Peter Baker i veckan.

Bolton har varit högvilt för amerikanska journalister och kongressens riksutredare eftersom han sade upp sig eller fick sparken från Vita huset en vecka efter att Trumps påtryckningsförsök mot Ukraina uppdagades i höstas. Tidpunkten för hans sorti var nog ingen slump. I tidiga vittnesmål i kongressen sade Boltons medarbetare att chefen hade liknat Trumps affärer i Ukraina vid en ”knarkuppgörelse”.

Bolton erbjöd sig dock inte frivilligt att vittna i representanthuset. Demokraterna kallade honom inte, eftersom en domstolsförhandling

om saken skulle riskera att sinka hela riksutredningsprojektet. Sedan ändrade sig Bolton. Han har sagt att tänker vittna om han kallas till senaten. Samtidigt stod det klart att Bolton skrivit en ny memoarbok, ”The Room Where it Happened”, som utkommer i mars. Det är samma bokagentur, Javelin, som tidigare företrätt James Comey, förre FBI-ordföranden, och Anonymous, den anonyma Vita huset-rådgivare som skrivit den Trumpkritiska storsäljaren ”A Warning”.

New York Times har fått insyn i ett utkast, som i slutet av december skickades till nationella säkerhetsrådet i Vita huset för granskning. Det är standard för böcker av regeringsanställda som riskerar att äventyra statshemligheter. Avslöjandet i New York Times kom mycket lägligt för Demokraterna, eller för alla som vill höra John Bolton som vittne.

Det framkommer nämligen i boken att Trump har sagt direkt till Bolton att presidenten höll inne med biståndet till Ukraina för att sätta press på landet att utreda Joe Biden. Om det stämmer är Bolton det första vittne som kan bekräfta detta efter egna samtal med Trump. Andra vittnen har lagt ihop två plus två. Bolton tycks ha saken i klartext.

Det är fortfarande osannolikt att ett vittnesmål från Bolton skulle avsätta Trump från Vita huset. Men det skulle tvinga Republikanerna till ett nytt slags försvar. Senatorerna som stödjer presidenten skulle tvingas säga: ja, Trump pressade nog Ukraina för att äventyra Joe Bidens kampanj men vi tycker inte att det var tillräckligt grovt för att avsätta honom.

Det skulle i sig vara en triumf för Demokraterna. Uppgifter från Bolton skulle kunna leda vidare. I boken oroar sig Bolton, enligt New York Times, över att Trumps svärmande för diktatorer och andra

auktoritära ledare kan ha resulterat i faktisk korruption. Har dessa ledare gett Trump privata förmåner, till exempel förmånliga lån, i utbyte mot politiska tjänster? Många politiska analytiker i Washington befarar detta. Det är bland annat därför det vore givande att få tag i Trumps deklamationer.

Ett vittnesmål från John Bolton skulle i det avseendet kunna vara början på en ny katastrof för Donald Trump. Senaten väntas rösta om saken på fredag.

Björn af Kleen

bjorn.afkleen@dn.se "

" Ledare: Nu krävs starkast möjliga band över Engelska kanalen

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Det här är inte slutet, det är inte ens början på slutet, men det är kanske slutet på början. Orden är Winston Churchills, efter slaget vid el-Alamein 1942, och de var väl valda. Kriget skulle rasa ytterligare tre år. Men nazisternas offensiv var bruten.

När Storbritannien vid midnatt lämnar EU är det lockande att återanvända Churchills ord. För visst har utträdet drag av en betydelsefull vändpunkt – fast olycksalig i stället för hoppingivande.

Ett unikt exempel på ”av-globalisering” har den brittiska centralbankschefen Mark Carney kallat brexit. Ett drygt halvsekel av successivt tilltagande europeisk och internationell integration har nämligen brutits.

Ett nära samarbete, täta ekonomiska band – det är den bästa metoden för att skapa välstånd och säkerhet. Det var de västeuropeiska och amerikanska ledarnas slutsats efter andra världskriget, med 1930-talets depression och protektionism samt den efterföljande katastrofen nära i backspegeln.

Därför lades grunden för en öppen handelsordning på plats. Gattavtalet skrevs under 1947, vilket utgjorde basen för att handelshinder steg för steg sänktes och slutligen ledde till etableringen av världshandelsorganisationen WTO 1995.

Och därför skapade Frankrike, Tyskland, Italien och Beneluxländerna kol- och stålunionen 1952. Det skulle bli det Europaprojekt som Storbritannien valde att kliva in i 1973, och som till slut förvandlades till dagens EU.

För ingen av de två parallella integrationsprocesserna har vägen varit spikrak. Ofta stagnerade de. Det krävdes kriser för att driva på dem, att tvinga länder till fördjupat samarbete och ömsesidigt öppnande.

På 1990-talet fick båda två en skjuts efter att Berlinmuren fallit. Gamla kommuniststater kunde ta del av globaliseringen och bli en del av Europasamarbetet. Det senare fick en injektion av de liberaliseringar som innebar att den inre marknaden upprättades, på den brittiska premiärministern Margaret Thatchers initiativ.

Välståndsvinsterna som de två integrationsprocesserna har skapat är stora. Att de bidragit till fred och säkerhet är otvivelaktigt. Brexit är inte slutet på vare sig Europasamarbetet eller globaliseringen, naturligtvis. Men på deras början, kanske?

Det är inte bara brexit som skakar om EU. I Ungern och Polen ger sig auktoritärt sinnade regeringar på rättsstat och demokrati, grundbultar i en union som bygger på att stater ger upp delar av den egna suveräniteten för att dela ansvar, makt och samarbetsvinster med andra. I några av de absoluta kärnländerna – i synnerhet Italien, men även Frankrike – när också nationalistiska aktörer realistiska drömmar om makten.

Segern för den brittiska ”lämna”-sidan i folkomröstningen 2016 följdes dessutom av Donald Trumps triumf i det amerikanska presidentvalet samma år. Han hymlade aldrig med att USA skulle

sättas först, den multilaterala ordningen amerikanerna upprätthållit sedan andra världskriget gav han inget för. Trump har sedan dess gjort ”handelskrig” till årets ord tre år på raken.

Motrörelserna till globalisering och europeisk integration begränsar sig alltså inte till brexit. De riskerar också att skapa sin egen logik: när ett land riktar tullar mot ett annat besvaras det ofta med nya handelshinder. ”Global Britain”, lovar en del brexitörer, men de brittiska företag som får sämre tillgång till den europeiska marknaden kan snart ropa på skydd av den egna.

Samtidigt är argumenten för att samarbete och öppenhet skapar välstånd och säkerhet lika starka som någonsin. Det gäller inte minst över Engelska kanalen.

För brittiska företag kommer länderna på kontinenten att förbli den viktigaste marknaden, helt enkelt för att de ligger så nära. Det faktum att London är ett globalt finanscentrum ger fördelar också för oss andra. Storbritannien är en oersättlig del av den europeiska säkerhetsordningen – och EU för britternas egen trygghet.

Britterna kan lämna unionen, inte segla i väg från Europa. Förhandlingarna mellan EU och Storbritannien om det framtida förhållandet kommer att bli svåra och kräva tuffa kompromisser – på båda sidor.

Men ju starkare band som blir resultatet, desto större är chansen att brexit förblir ett ”unikt exempel på av-globalisering” – ett tillfälligt bakslag, i stället för en olycksalig vändpunkt.

DN 31/1 2020 "

" Vladimir Putin skålar i vodka när britterna lämnar EU

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Två brittiska soldater ska ta sig fram till de tyska linjerna för att spana. Den vägbeskrivning de får lyder ungefär så här: "Gå till vänster vid de skjutna hästarna, kryp över liket utan ögon och sväng åt nordost vid kratern full av inälvor, sedan är det bara att gå rakt mot mynnings-flammorna."

Om någon grubblat över uttrycket "krigets fasor" kan man rekommendera denne att se nya filmen "1917", med svensk premiär på fredagen. Kamerablicken på skyttegravarna och det meningslösa dödandets inferno kunde förvandla Djingis Khan till miljöpartist. Man får en känsla av att någon av rollfigurerna när som helst ska vända sig direkt till oss i publiken och säga: "Alltså, ni har det rätt bra där i era mjuka stolar och med popcorn-andedräkt. Hörni, ett litet tips: Kriga inte."

När Storbritannien nu lämnar EU innebär det att en demokratisk union försvagas – ekonomiskt, socialt och säkerhetsmässigt.

Demokratier krigar inte med varandra. Militära konflikter utlöses generellt av att en totalitär eller auktoritär ledare, som inte behöver ta hänsyn till folkviljan, ser sina intressen utmanade och förlitar sig på pansar snarare än dialog. Däremot är det en beprövad sanning att demokratier måste vara så militärt starka att de får despoten på bättre tankar än att anfälla sina grannländer. När Storbritannien nu lämnar

EU innebär det att en demokratisk union försvagas – ekonomiskt, socialt och säkerhetsmässigt.

Det går naturligtvis inte att föreställa sig ett Europa där Storbritannien inte två gånger under 1900-talet dragit i krig. Man kan till och med argumentera för att båda världskrigen utbröt för att Tyskland felaktigt utgick från att britterna inte skulle ingripa – så viktig har den brittiska militärmakten varit för Europas stabilitet.

När denna stabilitet nu sätts på spel med brexit kommer det att uppstå ett vakuum. Ingen vet hur det framtida säkerhetssamarbetet kommer att se ut. Det finns redan ett gytter av försvarsöverenskommelser mellan Storbritannien och andra europeiska länder – däribland Sverige. Och USA och Nato fortsätter att vara A och O för den demokratiska världens försvar.

"Tala milt men bär en stor käpp", sa som bekant den amerikanske presidenten Theodore Roosevelt. EU:s käpp är inte stor, med brexit har den blivit mindre. Det är sorgligt att unionens röst försvagas i en tid då diktatorer och despoter ryter allt högre. Nu gäller att täta läckorna så gott det går och säkra så mycket säkerhetssamarbete som bara möjligt mellan Bryssel och London.

Utan Storbritannien blir Europa svårt att försvara. Och utan Europa försvagas även Storbritannien. Vladimir Putin skålar i vodka.

erik.helmerson@dn.se "

”Komvux ändras för att stärka integration och kompetens”

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

DN. DEBATT 20200131

Komvux ska förändras så att utbildningen inte bara ska utgå ifrån individens behov, utan också från behoven på arbetsmarknaden. Den som har störst behov av utbildning ska nu prioriteras – inte den med minst utbildning. Vi vill också stimulera till utbildningar där språkstudier vävs in i yrkesutbildningen, skriver Anna Ekström (S).

En gymnasieutbildning är en av de viktigaste förutsättningarna för att etablera sig på arbetsmarknaden och flertalet yrkesutbildningar leder raka vägen till jobb. Arbetsgivare runt om i landet har svårt att hitta rätt utbildade personer i de flesta branscher inom såväl välfärd som näringsliv.

Regeringen vill därför att fler som i dag inte har ett jobb och saknar utbildning ska ges möjlighet att skaffa en yrkesutbildning. Utöver den planerade höjningen av det generella bidraget för att stärka kommunernas ekonomi, som regeringen och samarbetspartierna aviserade i förra veckan, gör regeringen därför även en riktad satsning och förbättrar medfinansieringen av yrkesutbildningarna.

Är man nyanländ till Sverige och får stanna ska man snabbt lära sig språket, komma i arbete och bidra till vår gemensamma välfärd. Var och en har ett ansvar att lära sig svenska, göra sig anställningsbar

genom utbildning och genom jobb bidra till det svenska samhället. Det har varit ett viktigt mål med regeringens satsning på kunskapslyftet.

Det är också viktigt att skapa bättre förutsättningar för omställning på en arbetsmarknad som förändras till följd av digitalisering, globalisering och den gröna omställningen. Om fler får riktigt bra möjligheter till omställning för att kunna växla yrke eller bransch mitt i livet skapar det nya utvecklingsmöjligheter både för den enskilde och för svensk arbetsmarknad. Den som riskerar arbetslöshet eller ohälsa måste ha möjlighet att ställa om.

Därför inledde regeringen år 2015 arbetet med ett nytt kunskapslyft. I år innebär kunskapslyftet 91 000 fler utbildningsplatser inom universitet och högskola, yrkeshögskola, folkhögskola och kommunal vuxenutbildning. År 2017 infördes en rättighet för alla vuxna att studera inom komvux för att uppnå behörighet till universitet, högskola och yrkeshögskola.

Vi har satsat stora resurser på gymnasial yrkesutbildning inom komvux och skapat kortare sammanhållna utbildningar i form av yrkespaket som kortar steget för inte minst nyanlända att få sitt första jobb. Från årsskiftet är det även möjligt för kommunerna att få ett förhandsbesked om statens finansiering, för att underlätta deras planering. Vi har infört ett studiestartsstöd för dem som har störst behov av utbildning.

I dag tar vi ytterligare steg för att stärka yrkesutbildningarna inom komvux:

1 Nytt mål om kompetensförsörjning. Den kommunala vuxenutbildningen ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Det blir nu ett nytt mål för

komvux. Förändringen innebär konkret att komvux framöver inte bara ska utgå ifrån individens behov av utbildning, utan också från behoven på arbetsmarknaden.

2 Den som har störst behov av utbildning ska prioriteras. För att möta vuxnas behov av omställning ändras prioriteringsregeln för komvux i skollagen, så att de med störst behov av utbildning prioriteras. I dag prioriteras den med minst utbildning. Detta kommer att göra det lättare för en person som redan har en gymnasieutbildning, men som löper risk för arbetslöshet eller ohälsa, att via komvux växla yrke eller bransch.

Trygghet på dagens arbetsmarknad stavas utbildning. Det kommer också att underlätta för de alltför många som läser ett högskoleförberedande program på gymnasiet men som sedan inte går vidare till högre studier.

3 Ökad statlig finansiering av gymnasial yrkesutbildning inom komvux (yrkesvux). Staten tar nu ett större ekonomiskt ansvar för att gymnasiala yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen ska finnas i hela landet. Kraven på kommunernas finansiering för yrkesvux sänks kraftigt. Enligt tidigare regler har kommunerna finansierat en utbildningsplats för varje statligt finansierad plats de sökt resurser för.

Nu blir villkoren betydligt generösare; av tio utbildningsplatser ska kommunen finansiera tre och staten sju. Syftet är att öka antalet platser inom yrkesvux och förbättra kompetensförsörjningen.

4 Stimulans för att läsa yrkesutbildning och svenska samtidigt. Regeringen vill stimulera till utbildningar där språkstudier vävs in i yrkesutbildningen. Språk- och yrkeslärare ska ges förutsättningar att

arbeta tillsammans för att snabba på nyanländas etablering på svensk arbetsmarknad. Den statliga ersättningen till yrkesutbildning som kombineras med sfi eller svenska som andraspråk förstärks med ytterligare 35 000 kronor per plats.

Dagens beslut innehåller också andra viktiga förändringar av regelverket för den kommunala vuxenutbildningen. Betygsskalan förenklas inom sfi, grundläggande komvux och grundläggande komvux som särskild utbildning. Särskild utbildning för vuxna upphör som skolform och kommer i stället att ingå som en del av komvux. Samtidigt byter utbildningen namn till komvux som särskild utbildning.

Kommunerna har även i fortsättningen ett ansvar för att dessa elever får en utbildning de har behov av och förutsättningar för.

Komvuxarbete ersätter gymnasiearbetet. Ett komvuxarbete ska ersätta gymnasiearbetet i en examen från den kommunala vuxenutbildningen. Så skapar vi mer flexibla regler för examen från komvux. Besluten bygger delvis på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Regeringen har under hösten gjort fler förändringar för att stärka kvaliteten i komvux. Exempelvis ökar lärares tillgång till kompetensutveckling och utvecklingsinsatser genom att vuxenutbildningen inkluderas i de stora nationella skolutvecklingsprogrammen.

Universitetskanslersämbetet har också fått i uppdrag att kartlägga och analysera hur ämnes- och yrkeslärarutbildningarna förbereder studenterna för att arbeta med elever inom vuxenutbildningen.

I Sverige ska alla som kan jobba också jobba – då måste vi både ställa krav och ge människor möjligheter till utbildning. Plikt och rätt behöver hänga ihop. Med skarpare lagstiftning och bättre finansiering kan komvux spela en ännu större roll för att stärka kompetensförsörjningen i hela landet, skynda på integrationen och stärka omställningsförmågan. Så bygger vi ett starkare samhälle och ett tryggare Sverige.

Anna Ekström (S), utbildningsminister "

"Polariserat Storbritannien lämnar unionen

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Nu är det dags för britterna att lämna EU. Klockan 23 på fredagen lokal tid – midnatt svensk tid – tar Storbritannien och dess 67 miljoner invånare formellt steget ut ur unionen. Brexitörerna firar uppbrottet – men landet är fortsatt polariserat.

Några dånande klockslag från Big Ben blir det inte.

Parlamentsbyggnadens anrika klocktorn är under renovering, och den extra kostnaden på en halv miljon pund går inte att motivera, menar regeringen.

Inte ens en insamling som fick in nära halva beloppet kunde beveka Boris Johnson.

Men räkna med tusentals flaggviftande brexitörer och triumferande tal på Parliament Square när Lämna-kampanjens kärntrupper samlas i London på fredagskvällen. En särskild orkester har hyrts in som ska spela God Save the Queen – i brittiskt vinterregn, om man får tro väderleksprognosen.

Boris Johnson håller ett tv-sänt tal till nationen från premiärministerbostaden klockan 22, samtidigt som en projicerad klocka räknar ned till det historiska klockslaget utanför.

Men i övrigt väntas Johnsons konservativa regering hålla låg profil. För det är en delad nation som tar steget ut i det okända.

Hälften av britterna skulle fortfarande ha föredragit att stanna i EU, och mindre än var tionde britt säger att de tänker fira sortin. Fast efter snart fyra år är många hjärtligt trötta på den politiska och mediala brexit-cirkusen.

Boris Johnson är väl medveten om det. Ett intensivt arbete pågår med att städa ut begreppet ur regeringens officiella vokabulär. Inte ens på det särskilda 50-pencemynt som präglats för att högtidlighålla utträdet finns ordet ”brexit” med.

Budskapet: nu är EU-utträdet avklarat.

Och detta trots att alla vet att det hela är långtifrån över.

En övergångsperiod inleds nu som är tänkt att vara till den 31 december i år. Under tiden ska Storbritannien och EU förhandla om sin framtida relation – och några stora förändringar för vanliga medborgare väntas inte innan det är klart.

Tidningen The Telegraph citerade på torsdagen regeringskällor som uppger att Boris Johnson i nästa vecka kommer att gå på offensiven och förklara att han är redo upprätta tull- och andra gränskontroller till EU, om det är priset för att ha rätt att skilja sig regelmässigt från unionen.

Det lär inte tas emot med muntra miner i Dublin, där det fortfarande finns en oro för att nya kontroller på gränsen till Nordirland kan leda till att den väpnade konflikten flammnar upp på nytt.

I Bryssel har man också annat att tänka på. Storbritannien är EU:s näst största ekonomi, har stått för ett ansevärt budgettillskott och ofta agerat motvikt till Frankrikes och Tysklands mer federala ambitioner. Nu kan små länder som Sverige få svårt att hålla emot när de båda tungviktarna vill gå i den riktningen.

– Det här är början på slutet för det europeiska projektet, triumferade ärkebrevet Nigel Farage tidigare i veckan.

Men även Storbritannien står inför stora utmaningar. Britterna måste bestämma sig för vad de ska göra med sin ökade suveränitet.

Ta invandringsspolitiken, till exempel. När den fria rörligheten för EU-medborgare upphör efter övergångsperioden vill Boris Johnson att ett nytt poängbaserat system införs som ska gälla lika för alla, oavsett var man kommer från i världen.

Det är oklart om det verkligen leder till mindre invandring, något som kan leda till nya spänningar på sikt.

Även klyftan mellan stad och landsbygd, klimatpolitiken, den ekonomiska ojämlikheten och Skottlands självständighetssträvanden är frågor där politiska strider väntar.

En sak är säker: den här gången kommer det inte att gå att lägga skulden för problemen på EU.

Erik de la Reguera "

"Fakta. 73 parlamentariker slutar

Detta händer vid midnatt: Storbritannien får inte längre vara med och fatta beslut i EU. Det innebär att 73 EU-parlamentariker slutar. I EU:s andra beslutsorgan, ministerrådet, mister Sverige en nära bundsförvant när brittiska ministrar inte längre kommer till rådsmötena.

Storbritannien har heller inte längre en EU-kommissionär. Den posten vägrade dock brittiska regeringen tillsätta redan i höstas när nya - kommissionen började sitt arbete.

Detta händer inte: Inga förändringar för medborgare i EU-länderna som vill resa till Storbritannien eller som redan bor i landet för jobb eller studier. Storbritannien planerar en ny immigrationslagstiftning som ska gälla från 1 januari 2021, men den EU-student som börjar sin utbildning under läsåret 2020/2021 berörs inte av det.

I praktiken kan förstås brittiska arbetsgivare och hyresvärdar vara tveksamma att anställa och hyra ut till personer som inte har permanent uppehållstillstånd i landet. Osäkerheten beror på att det inte är klart hur lagstiftningen ska se ut.

Inte heller någon skillnad för dem som handlar med Storbritannien, såväl företag som privatpersoner. Moms och tullbestämmelser ändras till exempel inte för den som handlar från brittiska nätbutiker. Eftersom EU och Storbritannien är överens om en övergångsfas som gäller fram till kommande årsskifte är det mesta som vanligt.

Detta händer senare: Efter 31 december kan i stort sett allt hända. Då upphör även i praktiken alla de avtal som gäller för ett EU-land att

gälla i Storbritannien. Britterna lämnar EU:s inre marknad och det är slut med den fria rörligheten för människor, varor, tjänster och kapital. För Nordirland gäller en speciallösning. I stället ska EU och Storbritannien till dess ha förhandlat fram nya samarbetsavtal. Till grund för förhandlingarna ligger en så kallad politisk deklARATION, som beskriver inom vilka ramar förhandlingarna ska hållas.

Deklarationen är på bara 27 sidor. Men viljeyttringarna i den ska formuleras om till lagtexter. Vid årsskiftet lämnar Storbritannien även cirka 600 internationella avtal som man har genom EU. "

" I morgon börjar det svåra – enas med EU

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Nu ska Storbritannien och EU förhandla om nya samarbetsavtal under en övergångsfas fram till årsskiftet. Få tror att briterna och EU kan enas på alla punkter till dess. Det blir omöjligt, säger experter DN talat med.

Frågan är därför: Vad händer då?

Brexitavtalet var svårt att få i hamn. Nu börjar något ännu mer komplicerat – att bli överens om hur relationen ska se ut mellan EU och Storbritannien efter skilsmässan.

En mängd nya samarbetsavtal måste slutas före årsskiftet. Några exempel:

Handel, hur blir det med kvoter och tullar?

Säkerhet, ska svensk och brittisk polisen kunna utväxla information? Flygtrafik, nya avtal måste slutas för att flyg ska kunna landa och lyfta. Sverige vill ha en nära och djup relation, sade EU-minister Hans Dahlgren till DN nyligen.

Men att förhandla klart ett ambitiöst handelsavtal före årsskiftet blir omöjligt, tror Anna Stelling, tidigare generaldirektör för statliga Kommerskollegium och sedan i november chef för internationella och EU-frågor hos Svenskt näringsliv.

Särskilt som ett sådant avtal måste godkännas av nationella parlament, som svenska Riksdagen, liksom regionala parlament i till exempel

Belgien. I realiteten betyder det att förhandlingarna måste vara slutförda redan i oktober.

– Frågan är då vad vi gör när vi närmar oss årsskiftet. Ska vi sänka kraven för ett avtal? Eller ska vi göra någon form av politisk piruett, förlänga övergångsperioden och fortsätta förhandla?

Vad tror du valet blir?

– Ska vi ha ett frihandelsavtal värt namnet, som försöker närma sig avtal som EU har med andra delar av världen, exempelvis Japan och Kanada, behöver vi definitivt hitta den politiska piruetten och fortsätta förhandla. På sin höjd kan vi få en första grund till ett avtal klart.

Charles Grant, chef för pro-europeiska tankesmedjan CER i London, har sin idé för denna politiska piruett.

– Brittiska regeringen vill ha en överenskommelse inom elva månader. Ett papper som säger frihandelsavtal. I praktiken blir det ytligt och begränsat. Därför måste frågor om tjänster, vägtransporter, forskning och utveckling, säkerhet, flygtrafik och så vidare lösas senare.

De samtal som Grant haft med personer i regeringsadministrationen får honom att dra följande slutsats:

– Övergångsperioden som är inskriven i brexitavtalet förlängs inte. I stället blir EU och regeringen överens om att förlänga stora delar av den på ett annat juridiskt sätt. Man blir överens om ett nytt avtal så att till exempel samarbetet mellan de olika polismyndigheterna inte upphör den 31 december, flygplanen fortsätter flyga och så vidare.

EU-företrädare, som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, har upprepade gånger framhållit att Storbritannien och EU måste ha likvärdiga regler i frågor som arbetsrätt, konsumentskydd, statsstöd och så vidare.

EU vill nämligen inte ha vad de kallar ett Singapore on Thames som närmsta granne.

Charles Grant anser att EU överdriver hotet om ett avreglerat Storbritannien.

– Storbritannien blir inte Singapore on Thames. Folk, även konservativa, uppskattar regler för arbetsmarknad och miljö. Dessutom är Boris Johnson ingen Margaret Thatcher. Han måste vårda de nya väljarna som han fick i arbetarklassen vid senaste valet.

Grant är ändå övertygad om att Storbritannien tänker slåss för principen att ha rätt att skilja sig regelmässigt från EU, även om man i praktiken inte gör det.

För Boris Johnson handlar rätten att bestämma själv om att frigöra landets potential och kasta av sig Bryssels byråkratiska bojar.

– Handelsförhandlingar bygger på att nå tillit till varandras system. Här ska vi på något sätt dra isär tilliten. Ju mer Storbritannien väljer att frånga gemensamma standarder och regler desto mer osäkert blir det hur handel ska kunna bedrivas, säger Anna Stellingert på Svenskt näringsliv.

Hon exemplifierar med att myndigheter runt om i EU litar på varandra. När regelverken inte längre är gemensamma urholkas det ömsesidiga förtroendet.

– Hur ska vi då kunna försäkra oss om att nappflaskan är säker och att köttet inte innehåller hormoner, undrar hon.

Vid årsskiftet går det inte längre att fritt arbeta och bo i Storbritannien för svenskar och andra EU-medborgare.

Brittiska regeringen kommer inte favorisera EU-medborgare framför kineser, nyzeeländare eller andra, tror Charles Grant. Regeringen planerar att införa ett poängsystem som påminner om Australiens immigrationspolitik.

– För högmeriterade blir det lättare att få arbetstillstånd, för dem med låga kvalifikationer blir det svårt, säger Grant.

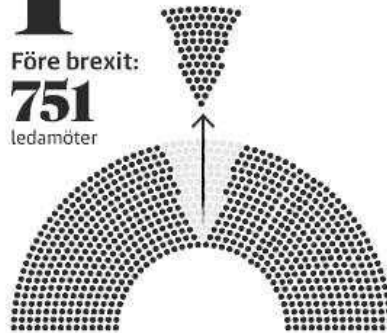
Pia Gripenberg "

Så påverkas EU-parlamentet vid brexit

Grafik: Jonas Backlund

1 De 73 brittiska ledamöterna försvinner.

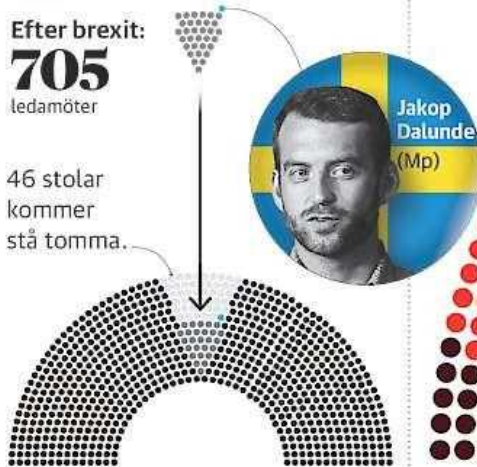
Före brexit:
751
ledamöter

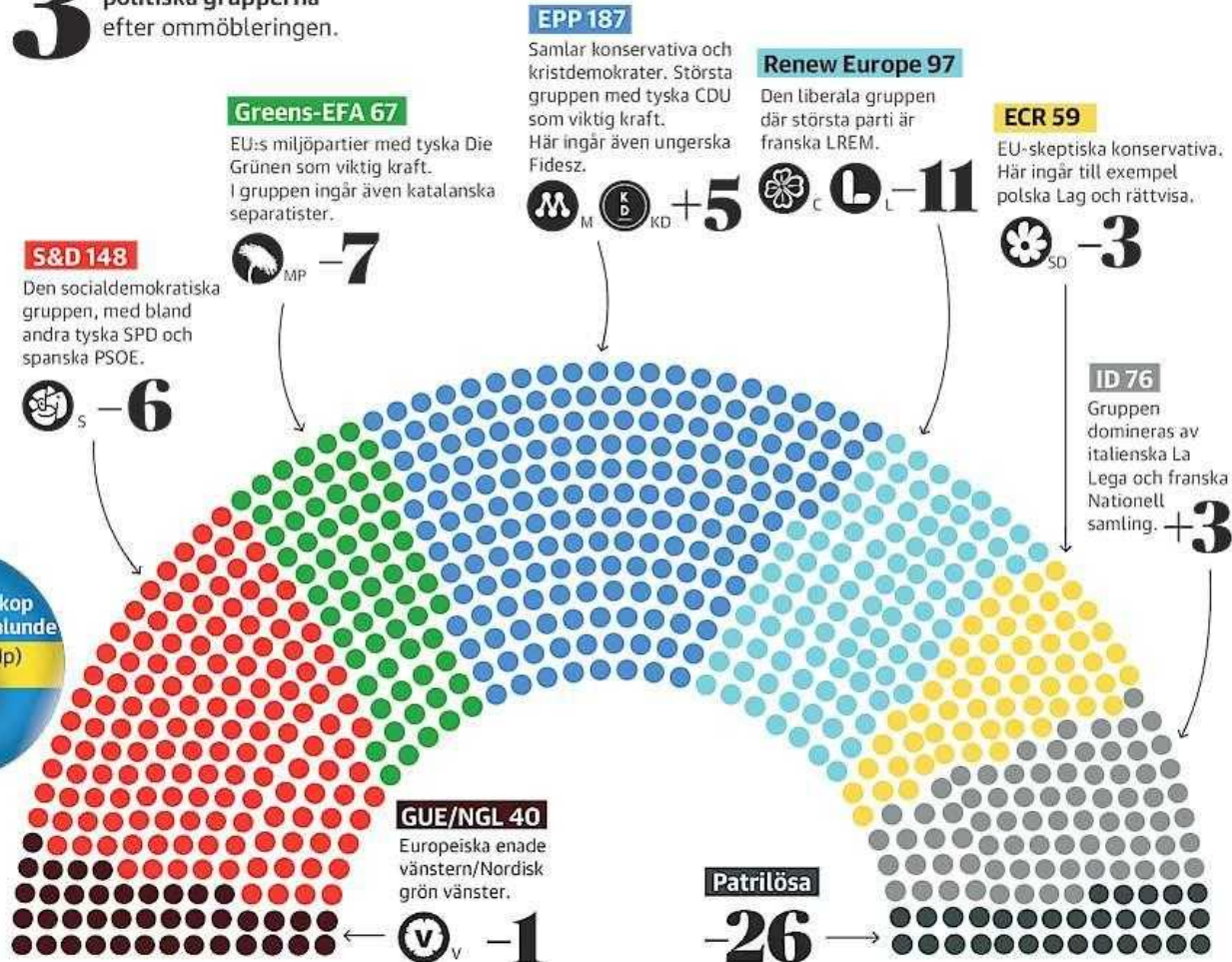
2 27 nya ledamöter kommer in från 14 medlemsländer. 1 är från Sverige.

Efter brexit:
705
ledamöter

46 stolar kommer stå tomma.

3 Så påverkas de politiska grupperna efter ommöbleringen.

"Högerpopulisterna tjänar på att britterna åker hem"

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Bryssel: Le Pens och Salvinis högerextrema grupp i Europaparlamentet är vinnare när 73 britter lämnar efter brexit. Gruppen blir större än den gröna när maktbalansen ändras. Sverige får ytterligare ett mandat, som går till Miljöpartiets Jakob Dalunde.

Miljöpartiets Jakob Dalunde var EU-parlamentariker 2016–2019. När britterna lämnar EU får Sverige ytterligare ett mandat. Det går till MP.
– Det känns fantastiskt roligt att få återvända, även om det är tråkigt att britterna lämnar. Det är mycket dåligt för Europa, säger han.

Jakob Dalunde ska ta plats i transportutskottet. Där kommer han att inrikta sig på tågfrågor.

I EU-valet förra året gick det bra för de gröna partierna i många länder, även i Storbritannien. I Europaparlamentet blev därför partigruppen fjärde största efter kristdemokrater, socialdemokrater och liberaler. Men när 73 brittiska politiker nu åker hem ändras den politiska balansen. Vissa partigrupper tappar i styrka. Andra växer eftersom de får ett tillskott av nya ledamöter som kommer in.

Brexit slår hårdast mot gröna gruppen som netto tappar sju ledamöter jämfört med valet i maj förra året.

– Vi kommer ändå vara starkare denna mandatperiod än förra perioden. Våra möjligheter att få genomslag i förhandlingar och att ta ansvar för lagstiftning blir större, säger Jakob Dalunde.

Högernationalistiska gruppen ID (Identitet och demokrati) får tre nya ledamöter och blir därmed fjärde största grupp i Europaparlamentet. I gruppen finns bland annat franska Nationell samling med Marine Le Pen som partiledare, italienska Lega under Matteo Salvini, tyska AFD, belgiska Vlaams Belang, Sannfinländarna, Dansk folkeparti med flera. Magnus Blomgren, statsvetare vid Umeå universitet, tror ändå det blir svårt för ID-gruppen att påverka mer i EU-politiken.

– Vi får se hur länge de håller ihop. Historiskt sett har parti-delegationerna som ingår i gruppen haft svårt att hänga ihop. Men skulle gruppen lyckas bli mer stabil, etablera sig och agera mer homogent kommer den att kunna få ett större inflytande, säger Magnus Blomgren.

De stora partikonstellationerna i parlamentet vill inte ha med ID att göra. Magnus Blomgren tror därför det är mest symboliskt att gruppen nu blir större än den gröna.

I det nuvarande Europaparlamentet är det första gången som EPP-gruppen (där svenska M och KD ingår) och socialdemokraterna tillsammans inte kan bilda majoritet. Det har gett ökat inflytande till framför allt liberala och gröna gruppen, som EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen ser som sina samarbetsparter denna mandatperiod.

– Gör dessa fyra grupper upp behövs ingen annan. Det är därför viktigt för dem att hålla ihop, säger Blomgren.

Även Agata Gostyńska-Jakubowska, forskare vid pro-europeiska tankesmedjan CER, tror att ID fortsatt kommer att vara isolerade i parlamentet och sakna reellt inflytande.

Hon påminner om att brittiska EU-parlamentariker har tillhört de frihandelsvänliga. Ledamöter från socialdemokratiska Labour och konservativa Tories har ofta röstat lika i frågor om handel, inre marknad och liknande.

– Det kan bli så att parlamentet efter brexit kommer att bli mer protektionistiskt, säger Agata Gostyńska-Jakubowska. Matteo Salvini och Marine Le Pen är vinnare.

Pia Gripenberg "

" De som åker hem är:
26 ledamöter från Brexitpartiet, nordirländska DUP och oberoende.
(Ingår inte i någon partigrupp)

17 från Liberaldemokraterna och nordirländska Allianspartiet (Renew Europe)

11 från Gröna partiet, skotska SNP och walesiska Plaid Cymru (gröna gruppen)

10 från Labour (S&D)

8 från Tories (ECR)

1 från Sinn Féin (Gue/NGL)

27 nya ledamöter väljs in, vilket betyder att parlamentet som helhet krymper från 751 ledamöter till 705

Källa: Europaparlamentet "

" Katrine Marçal: Stegen som ledde till skilsmässan mellan Storbritannien och EU

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

London. Steg för steg har Storbritannien i decennier distanserat sig från EU. Dagens historiska datum är ett i en lång rad av historiska dagar som ledde till skilsmässan mellan Storbritannien och EU.

Analys. Katrine Marçal, DN:s reporter i Storbritannien

Storbritannien röstade för att lämna EU den 23 juni 2016. Den 8 november röstade USA fram Donald Trump som president. Det var bara fyra månader mellan händelserna. Därför slår många i efterhand nästan ihop dem.

Även i internationell debatt betraktas de två fenomenen ofta som utbrott av samma populistiska raseri. Det är egentligen ett ganska felaktigt sätt att se på saken. Visst finns det likheter. Men när Storbritannien i dag lämnar EU är det värt att påminna om hur långt bak i tiden brexit egentligen går.

19 september 1946, Winston Churchill blir "Europas fader".

Winston Churchill höll ett tal i Zürich 1946 där han uppmanade Europas länder att gå samman och bilda ett "Europas förenta stater". Därför kallas Winston Churchill ibland också för "den europeiska unionens fader" vilket förstås är ironiskt med tanke på att Storbritannien i dag lämnar EU.

Samtidigt är det kanske inte så konstigt. Winston Churchill må ha uttrycket en vision om ett förenat Europa. Men han såg inte sitt eget Storbritannien som en del av det federala bygget. ”Vi är med Europa men inte av Europa” var en formulering som han använde vid ett annat tillfälle.

Och som beskrev hans syn.

1 januari 1973, Storbritannien går med i det europeiska projektet. De första decennierna efter andra världskriget förespråkade inget av de två stora brittiska partierna att Storbritannien skulle gå med i föregångaren till EU. Men samtidigt som Storbritannien förlorade koloni efter koloni och gjorde bort sig militärt och utrikespolitiskt under Suezkrisen på 1950-talet började landet omvärdera sin roll i världen.

Det var det konservativa partiet som först började leka med tanken om brittiskt medlemskap i den europeiska gemenskapen. Harold Macmillans konservativa regering försökte göra Storbritannien till medlemmar men Frankrikes president Charles de Gaulle lade in sitt veto. Han vill inte ha några briter i sin europeiska klubb. Det var inte bra för maktbalansen.

Under 1960-talet började även Labour förespråka medlemskap. Den socialdemokratiska premiärministern Harold Wilson gjorde ett andra försök att ta Storbritannien in i föregångaren till EU. Men Charles de Gaulle och Frankrike lade in sitt veto igen.

Det var först den konservativa brittiska regeringen under Ted Heath som lyckades göra briter till medlemmar i den europeiska ekonomiska gemenskapen. Året var 1973. Charles de Gaulle var med andra ord död.

5 juni 1975, Storbritannien folkomröstas första gången.

Labour kom till makten under Harold Wilson 1974. Och då hade Europamotståndet börjat växa inom den brittiska vänstern.

Vänsterfalangen i Labour kritiserade Bryssel för bristande demokratisk legitimitet. Harold Wilson fick svårt att hålla ihop sitt parti.

Han bestämde sig för den klassiska taktiken att försöka lösa frågan i en folkomröstning. Margaret Thatcher hånade honom: ”Det är en taktisk manöver vars enda syfte är att lösa ett internt problem inom Labour”, sa hon.

Men Harold Wilsons taktiska manöver fungerade. Folket röstade helt enkelt som Harold Wilson hade tänkt sig. Britterna valde att stanna kvar som medlemmar i EU:s föregångare. Därmed hade Harold Wilson löst problemet.

I alla fall för tillfället.

20 september 1988, Margaret Thatchers håller tal i Brygge i Belgien. I september 1988 höll EU-kommissionens dåvarande ordförande, den franske socialisten Jacques Delors ett tal till brittiska fackföreningar.

Där lade han fram sin vision om ett ”socialt Europa”. Han såg framför sig ett federalt EU med starka gemensamma rättigheter för arbetare, reglerade arbetsmarknader och kanske till och med en gemensam valuta. Detta fick Margaret Thatcher som var premiärminister i Storbritannien att se rött. Bokstavligen. I ett tal i Brygge i Belgien dundrade hon till svar:

– Vi har inte lyckats rulla tillbaka statens gränser i Storbritannien bara för att se dem rullas fram igen på europeisk nivå.

Järnladyns tal i Brygge har antagit nästan mytologiska proportioner i det konservativa partiet. Det är nu som EU-motstånd på riktigt övergår från att vara något som vänstern ägnar sig åt till en konservativ paradgren. Margaret Thatcher själv förespråkade emellertid aldrig att Storbritannien skulle lämna EU.

Men bilden av EU som en socialistisk konspiration ute efter att sönderreglera den brittiska ekonomin – den skapade hon på många sätt just med sitt tal i Brygge 1988.

3 september 1993, UKIP grundas.

Det var Margaret Thatchers efterträdare John Major som skrev på Maastrichtfördraget 1992 och många inom det konservativa partiet har aldrig förlåtet John Major för att han tog Storbritannien in i detta tätare europasamarbete.

Historikern Alan Sked från London School of Economics grundade den 3 september 1993 partiet UKIP. Dess syfte var att ta Storbritannien ut ur EU. Något som de så småningom också skulle lyckas med – under sin mest framgångsrike ledare: Nigel Farage.

1 maj 2004, EU får tio nya medlemsländer.

EU utvidgades 2004 mot Central- och Östeuropa. Detta ledde till debatt i många existerande EU-länder om risken för att arbetsmarknaden skulle bli översvämmad av ”polska rörmokare”.

Arbetare från Centraleuropa skulle nu få rätt att arbeta över hela EU och vad skulle det egentligen få för konsekvenser? I Sverige talade dåvarande statsministern Göran Persson till exempel om risken för ”social turism”. Alla länder utom tre (Sverige, Storbritannien och Irland) satte till slut upp någon form av övergångsregler. Tony Blairs regering hade utrett saken och kommit fram till att bara mellan 5000 och 13000 invandrare från EU:s nya medlemsländer troligen skulle komma till Storbritannien. Istället kom 129000 bara de första två åren. 2015, året innan folkomröstningen om brexit, var nettoinvandringen från Central- och Östeuropa 189000.

De flesta ekonomer menar att Storbritannien ekonomiskt tjänade på den stora arbetskraftsinvandringen. Samtidigt förändrades delar av landet mycket snabbt. Och det var nu som UKIP på allvar blev en politisk kraft att räkna med.

De lyckades koppla ett gammalt brittiskt EU-motstånd till den nya invandringsfrågan.

5 maj 2012, ordet ”brexit” yttras för första gången.

2012 var det eurokris ute i Europa. Många pratade om risken (eller möjligheten) i att Grekland skulle lämna den gemensamma valutan och detta hade börjat kallas för ”grexit”.

Samtidigt hade debatten om EU blivit allt starkare i Storbritannien. På Twitter skrev Peter Wilding som var chef för en tankesmedja i London att även Storbritannien kanske var på väg mot dörren. Han kallade det hela för ”brexit”. Två personer retweetade hans inlägg. Trots det blev det Peter Wildings begrepp som så småningom vann. Den brittiska

tidningen The Economist försökte till exempel mynta ordet "brixit". Men utan framgång.

23 januari 2013, David Cameron lovar en folkomröstning om EU. I ett tal i medieföretaget Bloombers lokaler i London höll den konservativa premiärministern David Cameron ett stort tal om vikten av att reformera EU. Detta var hans sätt att försöka möta den allt kraftigare EU-kritiska opinionen inom sitt eget parti.

Det hela började bli ett problem gentemot väljarna. UKIP gick fram i många konservativa valkretsar. Därför sa David Cameron att han ville försöka omförhandla de brittiska medlemsvillkoren med EU. Sedan ville han ställa detta nya medlemskap mot alternativet att helt lämna EU i en folkomröstning.

23 juni 2016, Storbritannien röstar för att lämna EU. Storbritannien håller folkomröstning om att lämna EU. På morgonen står det klart att brexitsidan har vunnit. 48,1 procent av britterna har röstat för att stanna kvar i EU. 51,9 har röstat för att lämna EU.

31 januari 2020, i dag lämnar Storbritannien formellt EU och relationen mellan britterna och deras Europa går in i ett nytt kapitel.

Katrine Marçal
katrine.marcal@dn.se "

" Ewa Stenberg: Statsministern på väg att bli ett sänke för partiet

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Januariöverenskommelsen slöts för att stänga ute ytterkantspartierna. Ett år senare står båda deras ledare, Sjöstedt (V) och Åkesson (SD), på prisballen i förtroendeligan. Statsministern platsar inte där längre utan är på väg att bli ett sänke för sitt parti.

Vänsterledaren Jonas Sjöstedt kan avgå vid partikongressen i maj med flaggan i topp.

Hans oheliga allians med M och KD i riksdagen (och stöd från SD) för att bromsa Arbetsförmedlingens privatisering och öka anslagen till kommuner och regioner har gått hem hos väljarna.

Jonas Sjöstedt har anförd ett parti som stått ensamt och avskuret ute på politikens vänsterkant. Han har med gott humör och pedagogiska förklaringar slagit sig ur isoleringen, trots att regeringen och dess samarbetspartier skrivit in i sitt avtal att Vänsterpartiet inte ska få något inflytande.

Den uppvisningen har gett Sjöstedt första platsen i partiledarnas förtroendeliga. Hela 35 procent har stort förtroende för honom.

Samtidigt ska man veta att 54 procent av väljarna har litet förtroende för V-ledaren. Nettot är alltså -19 procentenheter. Men alla de andra partiledarna har ännu sämre netton.

Det är alltså ingen popularitetsliga vi talar om, utan en tävling om att vara minst impopulär.

Men det finns grader i helvetet.

Mest anmärkningsvärt är att ingen av statsministerkandidaterna ens lyckas ta sig upp på prispallen. Det har aldrig hänt förut. Stefan Löfven (S) och Ulf Kristersson (M), leder de största partierna i riksdagen. De behöver brett förtroende också hos andra partiers väljare för att kunna bilda koalitioner.

Moderaternas Fredrik Reinfeldt och Socialdemokraternas Göran Persson noterade under sina bästa perioder som statsministrar förtroende från 60 procent av väljarna.

Nu har 67 procent litet förtroende för statsministern.

Han har tappat i förtroende från 40 till 28 procent sedan den förra mätningen i augusti. Det är den sämsta noteringen under hela hans partiledartid. Fortsätter raset i denna takt är det snart färre som har förtroende för Löfven än som säger att de ska rösta på Socialdemokraterna.

Vad är det då som dragit ur proppen för Stefan Löfvens förtroende? En viktig förklaring är troligen det ökade antalet skjutningar och sprängningar, i kombination med statsministerns uppmärksammade och hårt kritiserade intervju i SVT:s Agenda i november. Löfven hade svårt att svara begripligt på frågor och sade att han inte såg utvecklingen av det grova våldet komma.

Invandring är en annan viktig fråga för väljarna, och där är Stefan Löfvens linje grumlig. Han talar om att minska invandringen, men lägger förslag till riksdagen som ökar den.

S-ledaren har svårt att förklara färdriktningen för januarisamarbetet. Det är värt att notera att förtroendet för Centerledaren Annie Lööf, Liberalernas Nyamko Sabuni och Miljöpartiets Isabella Lövin också minskar. Januariöverenskommelsen är inte populär.

Här borde det alltså finnas plats för en oppositionsledare som kan skörda sympatier.

Men Ulf Kristersson har svårt att axla den rollen. Hans förtroende minskar också. Det är i stället KD:s Ebba Busch som tar en pallplats, trots att hon leder ett betydligt mindre parti. Och så Jimmie Åkesson förstås, vars förtroende har växt efter att både Busch och Kristersson träffat honom och talat om samarbete.

De båda statsministerkandidaterna kanske kan trösta sig med statsvetarnas lugnande ord om att partiledarna inte har så stor betydelse för partivalet. Men det gäller å andra sidan för mer ideologifångda flerpartisystem – alltså där partierna har tydliga ideologier. Har S och M fortfarande sådana?

Ewa Stenberg
ewa.stenberg@dn.se "

" Nu är förtroendet för Löfven historiskt lågt

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Förtroendet för statsminister Stefan Löfven (S) har rasat till en historiskt låg nivå, visar en färsk mätning från DN/Ipsos. Samtidigt växer förtroendet för vänsterledaren Jonas Sjöstedt. – Jonas Sjöstedt har hittat ett sätt att gå i opposition som har fungerat, säger Nicklas Källebring på Ipsos.

Så sent som för två veckor sedan meddelade Vänsterpartiets partiledare Jonas Sjöstedt att han avgår senare i vår och det ser ut som att han kommer att sluta på topp. Enligt DN/ Ipsos förtroendemätning har väljarnas förtroende växt kraftigt för V-ledaren under hösten och vintern. 35 procent av väljarna säger att de har högt förtroende för Sjöstedt – en ökning med 5 procentenheter sedan i augusti och den högsta noteringen för Sjöstedt under hans tid som partiledare.

– Jonas Sjöstedt är tydlig i sin kommunikation och har trots den läktarplats Januariavtalet var tänkt att ge honom hittat ett sätt att driva igenom delar av sin politik, säger Nicklas Källebring, opinionsanalytiker på Ipsos.

Jonas Sjöstedt är den som just nu har högst förtroende av samtliga partiledare. Han har under den senaste tiden syntts mycket i samband med attackerna mot regeringen om Arbetsförmedlingen och mer pengar till välfärden. Sjöstedt fick också mycket uppmärksamhet när han meddelade sin avgång.

Betydligt sämre går det för S-ledaren Stefan Löfven. Enligt DN/ Ipsos kommer han först på fjärde plats i väljarnas förtroendeliga. Det är en bottennotering sedan förtroendemätningarna startade år 2000.

– I den här mätserien är det första gången som en sittande statsminister inte intar en pallplats, säger Nicklas Källebring.

28 procent av väljarna säger att de har stort förtroende för Stefan Löfven i januarimätningen. Det är ett ras med 12 procentenheter jämfört med den senaste mätningen i augusti och tangerar den hittills lägsta förtroendesiffra som en sittande statsminister har haft i Ipsos mätserie. I efterdyningarna av hanteringen av Tsunamikatastrofen och kritik mot bygget av en herrgård noterades Göran Persson (S) också för 28 procents förtroende under 2005.

– Förtroendetappet för Stefan Löfven är väldigt stort. Men min - bedömning är att det inte är personen Löfven som är ifrågasatt. Det här är ett resultat av den politik han för och hans tillkortakommanden som politisk ledare.

Även Moderatledaren Ulf Kristersson tappar i förtroende bland väljarna. Enligt DN/ Ipsos går andelen med stort förtroende ned från 31 procent till 27 procent jämfört med augusti. Nedgången kommer samtidigt som M kroat arm med Vänsterpartiet för att påverka - regeringens politik.

– Ulf Kristersson framstår inte som en vinnare på samma sätt som Jonas Sjöstedt, säger Nicklas Källebring.

Näst högst förtroende bland partiledarna har KD:s Ebba Busch. Visserligen sjunker andelen med stort förtroende något men KD-ledaren är fortfarande ett tydligt flöte för sitt parti.

Detsamma gäller Sverigedemokraternas ledare Jimmie Åkesson som noterar den högsta förtroendesiffran hittills i DN/ Ipsos mätningar. – Det här är en rekordnotering för Jimmie Åkesson och första gången han tar en pallplats.

I botten på förtroendeligan ligger Miljöpartiets bägge språkrör och Liberalernas partiledare Nyamko Sabuni. L-ledaren fick en hög förtroendesiffra då hon tillträdde i somras men sedan dess har det gått utför.

– Hon har en väldigt besvärlig sits. Hon sitter inte i riksdagen och syns inte lika mycket i debatterna som de andra partiledarna. Hon har heller inte tagit så mycket plats i medierna, säger Nicklas Källebring.

Hans Olsson
hans.olsson@dn.se "

"Förtroendemätningen bygger på 1 528 intervjuer (350 via talad telefoni, 370 via sms och 808 via en slumpmässigt rekryterad webb-panel) under perioden 14–27 januari 2020 inom ramen för väljarbarometern. "

" WHO utlyser internationellt nödläge

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Världshälsoorganisationen WHO meddelade på torsdagskvällen att man utlyser ett internationellt nödläge med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset. – Vi kan bara stoppa det här tillsammans, säger WHO:s generaldirektör Tedros Adhanom Ghebreyesus.

WHO:s särskilda kommitté som beslutar om att utlysa internationellt nödläge satt i möte under större delen av torsdagen.

– Det är nu dags för fakta och inte rädsla, vetenskap och inte rykten, solidaritet och inte stigma, sade generaldirektören Tedros Adhanom Ghebreyesus.

Upprepade gånger betonades att åtgärden inte ska tolkas som att förtroendet för den kinesiska krishanteringen brister.

– Tvärtom, vi fortsätter att tro på Kinas kapacitet, sade han.

Beslutet att utlysa nödläge innebär inte några begränsningar vad gäller internationella resor, meddelade WHO. Inte heller den internationella handeln bör begränsas, skriver Reuters.

Beskedet från WHO kom efter en dag av ytterligare eskalering sedan utbrottet av det nya coronaviruset för en månad sedan.

Drygt 6 000 personer sattes i karantän ombord på det italienska kryssningsfartyget Costa Smeralda, när ett misstänkt fall upptäcktes på torsdagen.

Det var en kvinna från Hongkong som insjuknat under resan, med andningsproblem och feber. På torsdagen hölls hon, tillsammans med sin make, isolerad på en av fartygets sjukhusavdelningar, rapporterar italienska nyhetsbyrån Ansa.

Samtliga personer ombord, varav 1 000 är besättning, är nu satta i karantän i väntan på kvinnas testresultat, som beräknades inkomma efter den här upplagens pressläggning.

Likheterna med sarsutbrottet för snart 20 år sedan är många. Både sars och coronaviruset har sitt ursprung i Kina och båda ska ha kommit efter mänsklig kontakt med vilda djur.

Sarsutbrottet sträckte sig mellan november 2002 och sommaren 2003 och sammanlagt insjuknade 8 098 personer, enligt CNN. På torsdagen uppgav kinesiska hälsomyndigheter att antalet smittade av coronaviruset närmar sig 8 000.

USA:s hälsominister Alex Azar bekräftade på torsdagen att landet ska skicka en grupp specialister till Kina för att bistå i kampen mot coronaviruset.

Azar, skriver Politico, flaggade redan för några dagar sedan att USA vill hjälpa till, men att det dröjde för Kina att sträcka ut en hand och acceptera erbjudandet.

Sverige anslöt sig på torsdagen till de länder som evakuerar medborgare från smittdrabbade staden Wuhan i Kina. Elva av de 15 svenskar som befinner sig i området ska evakueras under helgen, bekräftade en källa inom UD.

Alla svenskar som vill ska få resa hem, uppger UD.

– Alla detaljer är inte klara men vår förhoppning är att vi ska kunna få hem svenskarna under helgen. Vi har arbetat löpande med det här och det har varit ett omfattande konsulärt arbete, säger Anna Lundblad, presskommunikatör på UD.

Flygbolaget SAS beslutade tidigare under dagen att ställa in alla flygningar till och från Shanghai och Peking. Beslutet är ett i raden av reserestriktioner som införts runtom i världen de senaste dagarna. På onsdagen bekräftades det första fallet av coronaviruset i Norden. En 32-årig kinesisk resenär, och de 15-tal personer hon kommit i kontakt med sedan hon landat, kommer att hållas isolerade i två veckor på Lapplands centralsjukhus i Rovaniemi.

Folkhälsomyndigheten i Sverige skriver på sin hemsida att man löpande följer händelseutvecklingen. Risker att smittan sprids i samhället bedöms fortsatt som mycket låg och ingen av de 15-tal personer i Sverige som misstänktes ha insjuknat var smittade.

Exakt en månad har gått sedan hälsomyndigheter i Wuhan flaggade för en lungsjukdom med okänd orsak. Några dagar senare betecknades sjukdomen som ett nytt sorts coronavirus.

Enligt siffror från kinesiska hälsomyndigheter uppgick den totala dödssiffran i landet på torsdagen till 170.

Många åtgärder för att hindra smittspridningen har vidtagits. I samband med det kinesiska nyåret ställdes flera filmpremiärer in och under onsdagen kom besked om att inomhus-VM i friidrott i mars flyttas fram ett år.

Virusutbrottet omfattar nu ett 20-tal länder och på torsdagen kom uppgifter om att Filippinerna och Indien fått sina första bekräftade fall av smittade personer. Ryssland beslutade på torsdagen att stänga landgränsen mot Kina, skriver Financial Times.

Jonas Desai

jonas.desai@dn.se "

"Fakta. Smitta kopplad till vilda djur

Utbrottet av det nya coronaviruset inleddes den 30 december, då kinesiska hälsomyndigheter flaggade för "en lungsjukdom med okänd orsak". Sedan dess har 170 personer omkommit och över 8100 människor insjuknat.

Exakt hur viruset smittar är ännu inte klarlagt men det är bekräftat att det kan smitta mellan människor, oftast då via hosta och nysningar. De första fallen har koppling till en marknad i Kina, som sålde fisk och vilda djur.

Utbrottet är globalt och omfattar ett 20-tal länder. För att WHO ska utlysa ett internationellt nödläge måste virusutbrottet utgöra ett hot för fler än ett land och bekämpningen måste kräva en internationellt samordnad insats. "

" Tomt på Pekings gator när rädslan sprider sig

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Peking. Oron för den snabba spridningen av det nya coronaviruset syns märkbart i stora delar av Kina. I Peking gapar gatorna tomma. Munskydd och handsprit har sålt slut och i mataffären handlar folk mer än vanligt för att slippa lämna hemmet så ofta.

Plötsligt går det att röra sig i Peking utan att ständigt gå in i människor. Vanligen fullpackade turiststråk är nästan folktomma. Trafiken flyter bättre än någonsin och ett nytt ljud har letat sig fram i den kinesiska huvudstaden – fågelsång.

Visserligen brukar Peking gå ner i tempo och tömmas på folk i samband med det kinesiska nyåret. Men i år är staden mer ödelagd än någonsin, säger Pekingbor jag talar med. Orsaken är det nya coronaviruset som hittills har smittat över hundra personer i huvudstaden och tagit livet av en.

Och de flesta räknar med att siffrorna stiger. Följden är en stad där folk stannar hemma. Teatrar har stängts, liksom biografen och flera stora turistattraktioner. Det är tyst.

Himmelska Fridens torg som brukar vara packat med besökare känns större än någonsin. Det enda som inte har minskat är antalet vakter, med munskydd givetvis. På väg in uppmanas jag genast att ta på mig ett själv, annars släpps jag inte in.

Förmaningar om försiktighet råder överallt.

Den som beställer en taxi via Didi, Kinas motsvarighet till Uber, får genast upp en ruta i appen med uppmaningen: kom i håg att bära munskydd. Samma råd får jag av min granne.

Trots de bristande vetenskapliga bevisen för att munskydd verkligen skyddar mot luftburna virus vågar nästan ingen chansa.

På fönsterrutorna till stadens apotek hänger lappar om att munskydden är slut och många kineser söker sig till internetsidor utomlands för att få tag på dem.

På tunnelbanan möts de få passagerarna av personer i vita rymddräktsliknande skyddskläder som tar tempen på passagerarna. Likadant är det vid järnvägsstationen och flygplatsen.

– Under vår resa hem tog de tempen på oss fem gånger, säger paret Yang som just kommit tillbaka till Peking efter att ha firat nyår i hemprovinsen Zhejiang, sydost om Peking.

De handlar mat i en rymlig matvaruaffär och deras varuvagn är fullpackad. Men de är inte oroliga för att det ska råda någon brist i Peking. Det handlar mer om att fylla det kylskåp de tömde innan de åkte.

Butiksvaktschefen Liu försäkrar att det inte är några problem med varuleveranser. Att en del grönsaker tagit slut när vi är där har att göra med att folk har ändrat sina inköpsrutiner.

– I vanliga fall köper de flesta färskvaror varje dag. Men nu handlar många för en hel vecka, så att de slipper gå ut så ofta, säger Liu.

Och vissa varor försvinner med blixstens hastighet. Hyllan för handsprit gapar helt tom. En butiksanställd berättar att en bakteriebekämpande tvål som de tidigare sålde 30 000 av per månad nu säljer lika mycket på en dag.

En kund som kallar sig Li har utrustat sig maximalt för att inte bli smittad. Förutom det obligatoriska munskyddet bär hon skidglasögon och har på sig plasthandskar. I fickan har hon en handspriftflaska till hands.

– Jag var rädd att det kunde vara många i affären så jag ville skydda mig.

Det är första gången hon går ut sedan 23 januari när myndigheterna började agera på allvar mot viruset och isolerade Wuhan, staden där utbrottet började. Hon är orolig för den snabba smittspridningen.

– Det bästa vore om alla höll sig hemma så mycket som möjligt. Eftersom någon som ännu inte visar några symtom kan smitta i 14 dagar vore det bra om alla stannade inne så länge, säger hon innan hennes pojkvän skyndar henne iväg från oss, orolig för att hon ska säga något för kritiskt.

Vid köttdisken ligger en mängd styckningsdetaljer: mage, hjärta, tarmar lever och lår. Men sedan viruset spred sig får ingen provsmaka längre. Hygienkraven har skärpts. Allt måste plastas in direkt, berättar Guo samtidigt som han styckar en kyckling. De anställda tvättar händerna oftare och måste byta munskydd var fjärde timme.

– Att vara orolig hjälper inte, vi sitter alla i samma båt. Det viktiga är att alla gör sitt bästa för att inte smitta varandra, säger Guo.

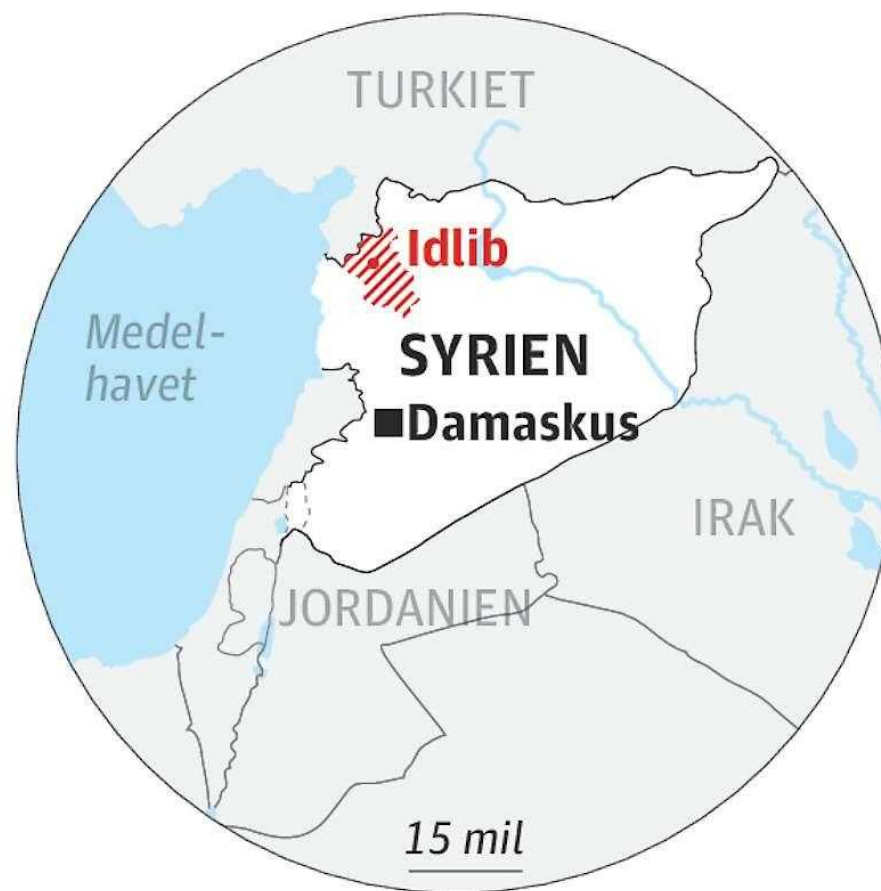
Antalet smittade i det nya coronaviruset i Kina är nu fler än under sarssepidemin som dödade nära 800 personer, varav 349 i Kina. Hittills har 170 dött av det nya viruset, de flesta i provinsen Hubei där Wuhan, staden där viruset bröt ut, är huvudstad.

I hela landet vidtas åtgärder för att ta kontroll över spridningen av viruset.

Människor som rest från Wuhan till andra delar av Kina sätts i karantän och reserestriktioner är införda i stora delar av landet.

Också resten av världen har reagerat. På onsdagen meddelade British Airways att bolaget ställer in alla avgångar till Kina fram tills slutet av februari. Flera andra bolag har vidtagit liknande åtgärder och länder har evakuerat medborgare från Wuhan.

Marianne Björklund "

"al-Assads trupper närmar sig Idlib

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

Den syriska regimens trupper erövrar alltmer territorium i Idlib, den enda provins i Syrien som står utanför president Bashar al-Assads kontroll. Regeringsarmén står nu bara drygt en mil från provinshuvudstaden. Natten till torsdagen attackerades det enda sjukhuset i staden Ariha av syriska bombplan.

– Jag är rädd för att någon familjemedlem eller vän ska dö. Helst vill jag dö före dem. Då slipper jag uppleva sorgen, säger Merna Alhasan, 26.

Hon har bott hela sitt liv i Idlib, huvudstad i provinsen med samma namn. Merna Alhasan arbetar som frilansjournalist och har varit aktiv i oppositionen mot Bashar al-Assad.

När DN når henne på telefon befinner hon sig i Ariha, som ligger 13 kilometer söder om Idlib. Flera bombningar och larm hörs under samtalet. Merna Alhasan är på plats för att rapportera om krigföringen. – Världen kan inte föreställa sig det som händer här. Minst tio ryska och syriska stridsflygplan bombar ständigt. I dag har jag kunnat räkna till hundratals missiler.

Ariha, som ligger rakt söderut från Idlib stad, och Saraqib i sydost är de enda större städer som ligger mellan de framryckande syriska regeringstrupperna och staden Idlib. Idlib räknas numera som den syriska oppositionens huvudstad.

De senaste dagarna har nästan alla civila – uppskattningsvis 70 000 personer – lämnat Ariha och Saraqib och flytt norrut, mot Idlib och gränsen till Turkiet.

– Om regimen skulle ta kontrollen över de två städerna skulle Idlib bli belägrat från öster och söder. Då måste ytterligare en halv miljon människor fly norrut, säger Merna Alhasan.

På vägen mellan provinshuvudstaden i Idlib och Ariha, en sträcka på en dryg mil, mötte Merna Alhasan på torsdagen en oändlig kedja av mindre lastbilar med flak, fyllda med folk som flyr norrut.

– Att se människor som försöker dra med sig sina äldre släktingar som vägrar att fly. Hur ska du övertyga en 60–70-åring, som är rotad till sitt hem som ett träd i jorden, att lämna sin bostad? De vet ju att de inte kan komma tillbaka, säger Merna Alhasan.

Just nu är närmare 800 000 människor på flykt inne i Idlib. Bara den senaste veckan har minst 100 000 flytt. Flyktingarna söker sig mot gränsen till Turkiet, men den hålls stängd.

Det är stor brist på tält, filter, mat och medicin i de provisoriska läger som etablerats längs den syrisk-turkiska gränsen.

Natten till torsdagen attackerade syriska och ryska bombplan det enda sjukhuset i Ariha och totalförstörde byggnaden. Även andra civila mål angreps, och flera människor ligger fastklämda under rasmassor, enligt Merna Alhasan.

Många av invånarna i Idlib, bland dem Merna Alhasan, tycker att den väpnade oppositionens ledare har svikit dem. Tidigare i veckan

förekom en demonstration i Idlib med parollen ”ni (ledarna) förrådde revolutionens martyrer”.

– De enda som försvarar oss är lokala revolutionärer som strider med lätta vapen, säger Merna Alhasan.

Saeed Alnahhal

saeed.alnahhal@dn.se "

"Fakta. Idlib

Idlib är den enda av Syriens 14 provinser som kontrolleras av motståndare till president Bashar al-Assads regim.

Provinsen omfattar 5933 kvadratkilometer (som Stockholms län) och har i nuläget cirka 3 miljoner invånare. Idlib har blivit ett slags reservat för internflyktingar från områden i Syrien som regimmotståndarna förlorat under det senaste året. "

" Palme var hoppets och förnyelsens röst

DN FREDAG 31 JANUARI 2020

"Man frågar sig vad det var som drev denne välbärgade guldgosse att göra gemensam sak med de exploaterade och ohörda i världen. Han älskade att vara den som irriterar, rösten utifrån. Det lockade fram det bästa i honom." DN publicerar i dag författaren John le Carrés tacktal för Olof Palme-priset.

Ett spektrum av känslor, inte alla klädsamma, fyllde mig i det ögonblick jag erbjöds detta ärofulla pris.

Jag är inte en hjälte. Jag är en bluff. Jag har fått en medalj som belöning för en annan mans tapperhet. Tacka nej!

Jag är inte någon frontkämpe för sanning och mänskliga rättigheter. Jag har inte lidit på grund av mitt författarskap. Jag har blivit rikligt lönad för det.

Inte heller kände jag mig jämbördig med någon av de tre författare som föregått mig på detta podium. Vaclav Havel som jag flyktigt lärde känna och vördade; den orädd Roberto Saviano. Båda blev på olika sätt sina verks martyrer. Och så Carsten Jensen, som skriver om konflikterna i världen och bär bud om dess plågor.

Om jag behövde ytterligare bevis för mina bristande kvalifikationer så räckte det att lyssna på det starka tal Daniel Ellsberg höll från samma podium för bara ett år sedan. Varför kopierade jag aldrig några hemliga dokument och bidrog till att stoppa ett krig?

Det var först när jag gav mig ut på upptäcktsfärd i Palmes liv och verk och drogs in i hans trollkrets, och upptäckte att jag delade det frändskap med honom som Ellsberg beskrivit så väl, som det började framstå som möjligt att tänka sig att jag kanske inte var en riktigt lika grov tavelmiss som jag först föreställt mig.

○ ○ ○

Att läsa, och reflektera över Palme, får dig att reflektera över vem du är och vem du hade kunnat vara, men inte blev, och över vart ditt moraliska mod tagit vägen när det behövdes. Man frågar sig vad det var som drev denne välbärgade guldgosse – från en aristokratisk familj, sprungen ur de bästa skolorna och det bästa kavalleriregementet, briljant skolelev, briljant student – att redan från start göra gemensam sak med de exploaterade, de behövande, de ringaktade och de ohörda.

Fanns det, som för många andra män och kvinnor av hans dignitet, ett definierande ögonblick av inre vrede och tyst beslutsamhet.

Som liten var han sjuklig och undervisades periodvis i hemmet. Han har en ensamvargs aura. Retade han sig på sina skolkamrater under de där åren: deras känsla av utvaldhet, deras förakt för de lägre klasserna, deras högljuddhet, deras vulgaritet och avsaknad av finess. Jag retade mig på mina. Ingen är lättare att hata än den föraktliga versionen av dig själv.

○ ○ ○

Graham Greene hävdade att en romanförfattare måste ha en liten skärva is i sitt hjärta. Fanns det en isskärva i Palmes hjärta? Han skrev kanske inte romaner, men det fanns en konstnär i honom, och lite av en skådespelare. Och han visste att man inte kunde förändra något utan

politisk makt. Och den politiska makten kräver definitivt en isskärva eller två.

Lika lite då som nu uppskattade USA att ställas till svars av ett land som kunde avfärdas som löjligt litet. Och Sverige var ett alldeles särskilt irriterande löjligt litet land eftersom det var europeiskt, talade tydligt, var kultiverat, rikt och vitt. Men Palme älskade att vara den som irriterar. Han njöt av det. Njöt av att vara rösten utifrån, den som vägrar att låta sig kategoriseras, den som egentligen inte borde finnas i rummet överhuvud taget. Det lockade fram det bästa i honom. Jag måste medge att det då och då gör detsamma med mig.

○ ○ ○

I augusti 1961 tittar jag på när taggtråden rullas ut vid checkpointen på Friedrichstrasse i Berlin, också känd som Checkpoint Charlie. Till och från under de följande dagarna bevittnar jag sedan hur Berlinmuren byggs, betongblock för betongblock.

Lyfte jag ett finger? Det gjorde ingen. Kanske var det just det som var det värsta med alltihop: den kvävande känslan av ens egen obetydlighet. Men Palme vägrade att vara irrelevant. Han skulle göra sin röst hörd, även om det skulle kosta honom livet. Och kanske gjorde det till sist det.

Det är oktober 1962 och Kubakrisen pågår. Jag är en underordnad diplomat på den brittiska ambassaden i Bonn och har just flyttat in i en ny bostad intill Rhen. Tyska hantverkare målar väggarna. Det är en solig eftermiddag och jag måste ha haft ledigt för jag sitter i trädgården och skriver. Bullret från pråmar som passerar överröstar skrällandet i byggarnas transistorradio ända tills den ryter ut nyheten om Kennedys ultimatum till Chrusjtjov: ”Dra tillbaka missilerna, herr

ordförande. I annat fall kommer ert land och mitt att befinna sig i krig”, eller en formulering med den innebörden.

Målarerna tackar artigt för sig, rengör penslarna och åker hem för att vara med sina familjer när världen går under. Jag kör till ambassaden för det fall det skulle finnas arbete att göra. Det finns det inte. Så jag kör hem igen och fortsätter skriva på ”Spionen som kom in från kylan”.

○ ○ ○

Vad gjorde Palme när den sovjetiska flottan stävade vidare mot Kuba och världen höll andan i väntan på att få se vem som skulle blinka först?

Innan jag visste bättre föreställde jag mig att han hängde med huvudet i ensamhet någonstans, förtvivlad. Jag är en misslyckad fredsmäklare. Mina medlingsförsök har varit förgäves. Om världen går under är det mitt fel.

Men han hade inte tid med sådant. Han var här i Stockholm, drev på utbildningsreformer, förstärkte den svenska biståndsbudgeten och plockade upp skärorna när Stig Wennerström, en hög svensk flygvapenofficer, avslöjats som sovjetisk spion.

Det är något som är lätt att glömma bort om Palme, diplomaten som arbetade för världsfred och nukleär nedrustning: han hade ett land att sköta.

○ ○ ○

Spioneri? Palme? Det har talats mycket om det.

Som ung praktikant i den svenska underrättelsetjänsten hade han tidigt fått smak på svartkonsten och fortsatte att ha det under resten av sitt liv. Och vem kan klandra honom? Om du måste utkämpa ett försvarskrig på ett halvdussin hemmafronter, om du vakar dig igenom nätterna i trista sammanträden, om en gatumobb av högerextrema huliganer bränner avbildningar av dig och kastar pil på bilder av ditt ansikte, kan man då tänka sig en större lättnad än att luta sig tillbaka i kretsen av sina spioner och hänge sig åt intrigernas lindrande kraft. Och jag är inte ett dugg överraskad över att Palme samtidigt som han hudflängde amerikanerna för Vietnamkriget läste hemliga amerikanska underrättelserapporter.

Han hade trots allt ett land att skydda.

○ ○ ○

Palme fick inte se slutet på kalla kriget, men han genomlevde dess värsta år. Och mot slutet av hans liv var de spåren märkbara: retlighet, förströddhet, otålighet, stridströtthet. Man ser tecknen i de sista fotografierna.

Och man lyssnar till den knappt kontrollerade vreden som bryter fram i hans röst när han läser sitt uttalande om bombningarna av Hanoi. Jag kan höra nervösa rådgivare bönfälla honom om att inte använda det förbjudna f-ordet, folkmord.

○ ○ ○

Jag fortsätter att läsa, och tänka mig, genom Palmes liv. Min känsla av samhörighet blir till habegär. Jag vill ha en Palme i mitt land, som under min livstid aldrig har haft en statsman av hans sort.

Jag vill ha honom nu. Jag är inte bara en ”remainer”. Jag är rakt igenom europé, och jag vill berätta för honom att nu har rättorna tagit över skeppet. Det krossar mitt hjärta och jag vill att det ska krossa era hjärtan. Vi går i sömnen och behöver höra er röst så vi kan vakna och bli räddade från detta huvudlösa politiska och ekonomiska självskaumbeteende.

Men det är försent.

Om Johnson och hans brexitörer hade fått som de ville skulle Big Bens klockor om bara några timmar – klockan 23 den 31 januari brittisk tid, vid midnatt i Europeiska unionen – ha ringt in ännu en stor brittisk seger över den gemena europeiska fienden.

Men så blir det inte. Lyckligtvis. Big Ben är indisponibel.

Om Johnson och hans brexitörer fått som de ville skulle fredagen den 31 januari ha proklamerats som Sankt Brexits dag. Från varje kyrktorn i landet skulle dånande klockor förkunnat de fröjdefulla tidenderna och Englands frejdade dannemän skulle ha hejdat sig i steget och svept mössan av hjässan till minne av Dunkerque, slaget om Storbritannien, Trafalgar, och i sorg över förlusten av vårt storslagna brittiska imperium.

Imperier dör inte bara för att de är döda.

Vi briter är nu nationalist. Det är i alla fall vad Johnson vill få oss att tro. Men för att bli nationalist behöver man fiender. Det sjabbigaste tricket i brexitörernas arsenal var att göra Europa till en fiende. ”Take back control!”, skrek de med den outtalade fortsättningen: och lämna över den till Donald Trump, tillsammans med vår utrikespolitik, vår

ekonomiska politik, vårt sjukvårdssystem och, om de kan komma undan med det, BBC.

Med vår välsignelse har Boris Johnson intagit sin plats vid sidan av två andra yrkesskickliga samtida lögnare: Donald Trump och Vladimir Putin. Om Palme skulle försöka få sanningen av dem, vilken av de tre skulle han då vända sig till i denna variant av Venus skönhetstävling? Ingen av de nämnda?

En dag kommer någon att förklara för mig hur det kan komma sig att det råder en så våldsam efterfrågan på lögnare och populisterna i en tid när vetenskapen är visare, sanningen skarpare och kunskapen mer tillgänglig än någonsin förr.

○ ○ ○

Men ge inte Tories skulden för deras stora seger.

Det var Jeremy Corbyns Labour, med dess icke-linje i brexitfrågan, dess antisemitism och dess marxism-leninism på studentnivå som alienerade traditionella Labourväljare och gjorde dem hemlösa.

De blickade åt vänster och kände inte igen sin ledare. De blickade mot mitten, där ingen fanns. De var utleda på brexit och utleda på politik och förmodligen lika utleda på Johnsons röst som jag var. Så de höll för näsan och röstade på det minst dåliga alternativet.

Och, ärligt talat, vem kan lasta dem för det?

○ ○ ○

Hur skulle Palme ha bemött dagens orwellska lögnmaskiner, den som skulle ha fått Joseph Goebbels att rodna under det att den nöter ner vår

anständighet, vårt sunda förnuft och får oss att ifrågasätta odiskutabla sanningar?

De sista resterna av Jamal Khashoggi lär nu ha sopats under mattan på det saudiska konsulatet i Istanbul. Gärningsmännen har av egen fri vilja erkänt att det hela var en impulshandling. De blev lite övertända, som grabbar ofta blir, och har nu blivit reglementsenligt halshuggna i överensstämmelse med den saudiska rättvisans mest upphöjda principer.

Kronprinsen är chockad. Allt annat är fake news. Ingen bensåg. Inga skrik. Ingen Khashoggi-kopia som promenerade ut från konsulatet i fel skor.

Här har jag en fråga: Om Palme vore Sveriges statsminister i dag, och Sverige hade ett fett vapenavtal med Saudiarabien, hur skulle han agera? Skulle han inta den sansade och avslappnade brittiska hållningen och säga, hallå där, för guds skull, låt oss sluta tjafsa och i stället få i väg nästa leverans. De är araber. De har ett krig att hålla i gång. Eller skulle han, som jag vill tro, låta vapenindustrin veta att vad det än kostar, se bara för helvete till att sätta stopp för det här.

○ ○ ○

Jag vet inte om Palme läste mig, ni skulle häpna om ni visste hur många människor det finns som inte har gjort det. Vad jag dock vet är att jag ganska snart efter att jag börjar sätta mig in i hans liv och de frågor som inspirerade honom fick en känsla av att varje bok jag skrivit var ett slags omedvetet fotsteg i hans spår.

Min centrala gestalt, tillika den jag är mest känd för, är George Smiley. Liksom jag själv rekryterades Smiley till Secret Service i den tidiga

ungdomen, och trots sina ambitiösa utflykter till den tyska 1600-talslitteraturen, var han i själ och hjärta inte hemmastadd i någon annan värld än den hemliga.

Genom hela sitt långa yrkesliv anfäktades han av moraliska tvivel. När jag ombads att rita ett porträtt av honom blev det en ensam man som bär sin häst i motlut – en bild som kanske skulle ha framkallat ett trött igenkännande leende hos Palme.

Smiley och jag har en historia tillsammans, 60 år. När jag har ändrat riktning har Smiley följt med. Ibland har Smiley varit bättre på att hitta vägen och jag har följt efter honom. Det är vad som händer om man skapar en gestalt som är smartare än en själv.

Här har vi Smiley 1979, när det såg ut som om kalla kriget skulle pågå för evigt. Med hjälp av ett exemplariskt hantverkskunnande har han lurat över sin sovjetiska motståndare, kodnamn Karla, till sin egen sida av Berlinmuren. Han har gjort det genom att utnyttja vad vi brukade kallade ett karaktärsfel hos denne annars ogenomtränglige, järnhårda kommunist.

Karaktärsbristen i fråga är kärlek: en fars kärlek till sin psykiskt sjuka dotter. I trots mot varenda regel i KGB:s handbok har Karla skickat sin älskade dotter till ett schweiziskt sanatorium, och Smiley har utnyttjat sin vetskap om detta till att utpressa honom. Och här kommer nu Karla, sovjetisk selot, kärleksfull far, avhoppare, tvärs över Glienickebron från Östberlin till Västberlin.

”George, du vann”, säger Peter Guillam, Smileys lojale lärjunge.
”Gjorde jag!? Ja, jag förmodar det”, svarar Smiley.

Palme skulle ha känt samma självförakt.

När kalla kriget tagit slut, och västvärlden fortsatte att gratulera sig själv, kände Smiley sig förrådd. Det gjorde jag också. Palme skulle ha känt sig förråd om han varit i livet.

Var fanns den utlovade freden, den vi alla väntat på? Var fanns den stora visionen? Försoningen? Det avtal om kärnvapenavrustning som Palme outröttligt hade arbetat för? Var fanns den Marshall-plan som skulle kunna få slagna nationer på fötter?

Och framför allt, var fanns hoppets och förnyelsens röst?

Är det att vara för fantasifull om man föreställer sig att Palme skulle ha kunnat vara den rösten om han fått leva?

Här har vi Smiley 1990, ett år efter murens fall och fyra år efter Palmes död.

”En dag kommer historien kanske att tala om för oss vem det var som verkligen vann. Om ett demokratiskt Ryssland stiger fram, ja då kommer Ryssland att ha varit vinnaren. Och om västvärlden kvävs av sin egen materialism, då kan väst fortfarande visa sig vara förloraren.” Jag ser Palme nicka.

Och här har vi Smiley i hög ålder, han har alltid varit äldre än mig, en fadersfigur. Fortfarande letar han efter svaret på en fråga som jagat honom genom hela hans liv: Har jag kompromissat med min mänsklighet till den grad att jag förlorat den?

”Vi var inte obarmhärtiga, Peter”, insisterar han inför samma lärjunge. ”Vi var aldrig obarmhärtiga. Vi hyste en större barmhärthet.

Förmodligen var den missriktad. Den var helt säkert meningslös. Vi vet det nu. Men vi visste det inte då.”

För mitt inre hör jag Palme protestera energiskt. ”Det där är ett ohållbart och självrättfärdigat argument, som skulle kunna appliceras på vilken monstruös handling som helst begången i demokratins namn.”

Jag ser ett skarpt, rörligt ansikte. Rastlösa ögon, ibland till hälften slutna. Leenden, spontana och framtvingade. Ett ansikte som kämpar för att vara överseende gentemot mindre skarpa hjärnor; sårbart, på sin vakt, ädelt på det sätt vi förknippar med unga poeter. Den precisa rösten som nästan aldrig tvekar, inte ens när dess ägare kokar.

Jag ser en outhärdlig otålighet brinna i honom, därför att han ser och känner klarare och snabbare än någon annan i rummet.

Jag hade varit nervös inför en diskussion med honom därför att han skulle ha utklassat mig även om det varit jag som hade haft rätt. Men jag träffade honom aldrig. Jag är hänvisad till att lyssna till honom och betrakta honom och läsa honom. Och sedan gäller det bara att försöka hinna ikapp.

Han höll sitt sista tal i FN 1985: ett fåfängt försök att få till stånd ett internationellt, lagstadgat förbud mot kärnvapen, Trettio år senare röstade den svenska regeringen för just ett sådant förbud. När regeringen nu uppmanats bekräfta sitt ställningstagande har den efter

amerikanska påtryckningar skjutit upp beslutet. Frågan är åter uppe på bordet. Vi får se hur det går.

○ ○ ○

Hur skulle Palme vilja bli ihågkommen? Låt oss börja så här.
För sitt liv, inte för sin död.

För sin humanism, sitt mod och för bredden och fullständigheten i den humanistiska vision som var hans.

Som en röst för sanningen i en värld fast besluten att grumla den.
Genom de inspirerade och kreativa projekt som unga människor varje år genomför i hans namn.

Är det något jag skulle vilja addera till detta epitafium?

En rad av den amerikanska författaren May Sarton som han skulle ha gillat:

Man måste tänka som en hjälte för att kunna bete sig som en helt vanlig anständig mänsklig varelse.

Och hur skulle jag själv vilja bli ihågkommen.

Mannen som fick Palmepriset 2020 passar mig utmärkt.

Tacktal för 2019 års Olof Palme-pris. Texten är något förkortad. Den fullständiga versionen går att läsa på dn.se/kultur

John le Carré "

"Olof Palme-priset och John le Carré.

Priset delas ut årligen sedan 1987 för en särskilt betydande insats i Olof Palmes anda. Bakom priset står Olof Palmes minnesfond, prissumman är 100 000 dollar.

2019 års pris har tilldelats David Cornwell (John le Carré) ”för sin engagerade och humanistiska opinionsbildning i litterär form kring frågor rörande individens frihet och mänsklighetens ödesfrågor”. Han mottog priset i går torsdag under en ceremoni på Konserthuset i Stockholm.

Spionmästaren George Smiley är John le Carrés mest odödliga skapelse. Alec Guinness porträtterade honom i två succéserier producerade av BBC: ”Tinker, tailor, soldier, spy” (1979) och ”Smiley’s people” (1982).

Det finns två nyutgåvor på Albert Bonniers förlag: ”Smileys 60-tal” och ”Smileys 70-tal”. Den första innehåller bland annat debuten ”Telefon till den döde” och ”Spionen som kom in från kylan”. Den andra, den så kallade Karla-trilogin: ”Mullvaden”, ”En hedervärd skolpojke” och ”Smileys krets”.

De senaste böckerna är romanerna ”Spionernas arv”, ”En fri agent” och den självbiografiska ”Duvornas tunnel”.

”Svensk satsning på forskning om virus kan förändra världen”

DN. LÖRDAG 1 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200201

Vi bör öka beredskapen mot vanliga och allvarliga virusinfektioner som inte kan förebyggas eller behandlas. Lika effektiva som läkemedelsföretagen varit i utvecklingen av läkemedel mot hiv och hepatit C, lika ineffektiva har de varit att upptäcka nya angreppspunkter på de många nya virus som sprids, och som kommer att spridas, över världen, skriver 17 virusforskare.

Ett tidigare okänt coronavirus sveper över världen med åtföljande lidande och oro. Som många gånger förr har virus spridits till människor från andra däggdjur, och infektionen gynnas av urbanisering och trångboddhet. Världsomspännande epidemier orsakade av nya virus kommer att förbli ett stort hälsoproblem. Vi menar att det svenska forskarsamhället är unikt rustat för att utveckla nya antivirala läkemedel och vaccin mot globala virusinfektioner.

Spridning av virus, som är ett slags behållare av arvs massa som bara kan överleva genom att sprida sitt dna eller rna till sina värd djur, gynnas av att människor är höggradigt mobila och bor tätare i allt större städer. Resultatet har blivit att vi, inte minst under de senaste decennierna, har sett epidemier orsakade av nya, globalt spridda virus mot vilka vi saknar vacciner och antivirala läkemedel. Varje utbrott av nya virusinfektioner tycks komma som en överraskning, och när epidemin har klingat av tycks man blåsa faran över. Men nya utbrott

av världsomspännande virusinfektioner kommer med stor sannolikhet att inträffa även i framtiden.

WHO listade år 2018 de tio största infektionshoten mot mänskligheten, och nio av dem är virus (se faktaruta). Det finns varken läkemedel eller vaccin för någon av dessa infektioner. Vi menar att detta budskap inte tillräckligt har uppmärksamats vare sig av medier eller av beslutsfattare. Globalt spridda virus kan snabbt utvecklas till hot mot folkhälsan, vilket med all tydlighet aktualiseras av det nya coronaviruset (2019-nCoV) från Wuhanregionen i Kina.

Som ett av flera tidigare exempel kan nämnas att sarsvirus, som överfördes från fladdermus till sibetkatt i Kina, fick en närmast explosiv spridning bland människor med början under våren 2003. Utbrottet tog världen med förvåning, och dödligheten närmade sig snabbt 10 procent med än högre dödlighet bland äldre personer. Till en början hemlighölls spridningen i Kina, vilket ledde till en försenad reaktion från bland annat WHO. Spridning av sarsvirus upphörde inom några månader. Orsakerna härtill är inte helt kända, men en global informationsspridning mellan forskargrupper om det nya viruset och dess gensekvens möjliggjorde en snabb molekylär diagnostik.

Smittade personer kunde identifieras vilket, vid sidan om andra förebyggande åtgärder, sannolikt bidrog till att detta virus inte spreds över världen.

Den globala spridningen av nya virus tycks därefter ha ökat. 2009 bröt en pandemi ut av ett nytt influensavirus, svininfluensan. Ett globalt vaccinprogram forcerades fram, vilket troligen bromsade denna epidemi om än med allvarliga biverkningar hos en liten andel av de vaccinerade. Spridningen av svininfluensans ättlingar är numera under

kontroll. Influensa är ett uppmärksammat hälsoproblem eftersom det orsakar stora utbrott, och det finns både vaccin och antivirala läkemedel. Influensa står därmed i kontrast till många andra akuta virusinfektioner, vilka kan komma att utgöra minst lika stora hälsohot i framtiden.

Sarsepidemin och svininfluensan är inga unika företeelser. Under det senaste decenniet har vi sett en snabb global spridning av två myggburna virus. Chikungunyaviruset orsakade år 2013 miljontals fall av febersjukdom, ofta med kroniska ledbesvär som följd. Detta virus spreds från Afrika till Europa, Karibien och den amerikanska kontinenten genom flygtransport av infekterade personer och/eller smittbärande myggor.

Och under 2015 spreds zikavirus, som från början är ett apvirus från Ugandas skogar, till Brasilien och därefter norrut på den amerikanska kontinenten. Zikavirusinfektion drabbar framför allt foster, och bilder på infekterade barn med outvecklade skallar lär inte ha lämnat någon oberörd.

Samtidigt inträffade ebolakatastrofen, som orsakades av ett blödarvirus från en art av fladdermöss. Ebolavirus, som tidigare främst har infekterat personer i avlägsna byar i den afrikanska djungeln, spred sig snabbt mellan människor i urbana miljöer i Västafrika under 2014–2016. Dödligheten var cirka 40 procent, och minst 11 000 avled av infektionen. Sekundärfall inträffade i flera länder, och nu pågår ett nytt allvarligt utbrott i Kongo-Kinshasa.

Den senaste, men med stor säkerhet inte den sista, globala virusinfektionen har orsakats av ett nytt coronavirus, som troligen har spridits till människor från en djurmarknad i den kinesiska

mångmiljonstaden Wuhan. Detta virus ger upphov till en spridd lunginflammation som kan vara allvarlig. Det största hotet tycks i detta fall inte vara dödligheten, som sannolikt är måttlig, utan dess förmåga att sprida sig till en global befolkning som saknar immunitet mot detta och liknande coronavirus.

Den snabba ökningen av flygresor gör hotet än allvarligare än tidigare – virus sprids därmed effektivt mellan regioner och länder. De samhälleliga konsekvenserna i Kina har redan varit enorma – trots etablerande av karantänsområden och reserestriktioner pågår spridningen för fullt. De ekonomiska konsekvenserna för Kina och resten av världen kan bara anas, och såväl vaccin som läkemedel saknas.

Våra inhemska virusinfektioner, som i faktiska tal orsakar påtaglig sjuklighet, lidande och död går på ett märkligt sätt under massmediernas radar. Vi går nu in i ”vabruari” där sjukskrivningar till följd av virussjukdomar såsom vinterkräksjuka (norovirus) och luftvägsinfektioner (rinovirus, parainfluenzavirus, enterovirus, RS-virus m fl) till dels gör samhället dysfunktionellt. Situationen är densamma i många av världens länder, även om årstiderna varierar.

Mot dessa virus saknas effektiva antivirala läkemedel och vaccin.

Vi anser att det finns skäl att öka vår beredskap mot vanliga och allvarliga virusinfektioner som vi i dag inte kan förebygga eller behandla eftersom vi saknar läkemedel och vaccin. Lika effektiva som de större läkemedelsföretagen har varit i utveckling av läkemedel mot kroniska viruspandemier som hiv och hepatit C, lika ineffektiva har de varit att upptäcka nya angreppspunkter på de många nya virus som sprids, och som kommer att spridas, över världen.

Det finns i Sverige ett sedan lång tid etablerat och unikt välfungerande vetenskapligt samarbete mellan sjukvården och de forskare som bedriver grundläggande virusforskning, och under det senaste årtiondet har bland annat Vetenskapsrådet och Wallenbergstiftelsen skapat avancerade plattformar för effektiv utveckling av nya läkemedel mot bland annat infektioner.

En prioriterad satsning på virusinfektioner har aldrig gjorts i dessa sammanhang. En samlad svensk forskarinsats med stöd från offentliga och privata medel, och med denna infrastruktur i ryggen, skulle kunna förändra världen. Vi förordar därför ett riktat svenskt program för att stödja inhemsk virusforskning med målet att utveckla nya antivirala läkemedel och nya vacciner mot inhemska och globala virusinfektioner.

Den totala kostnaden för virusorsakade sjukdomar i Sverige är okänd.

Jan Albert, professor i smittskydd, särskilt klinisk virologi, Karolinska institutet

Niklas Arnberg, professor i virologi, Umeå universitet, ordförande, Svenska sällskapet för virologi

Mikael Berg, professor i veterinärmedicinsk virologi, Sveriges lantbruksuniversitet

Tomas Bergström, seniorprofessor i klinisk mikrobiologi, Göteborgs universitet

Kristina Broliden, professor i infektionssjukdomar, Karolinska institutet

Magnus Evander, professor i virologi, Umeå universitet

Marianne Jansson, docent i virologi, Lunds universitet

Martin Lagging, professor i klinisk virologi, Göteborgs universitet

Magnus Lindh, professor i klinisk virologi, Göteborgs universitet

Mikael Lindberg, professor i virologi, Linnéuniversitetet

Åke Lundkvist, professor i virologi, Uppsala universitet

Ali Mirazimi, adjungerad professor i virologi, Karolinska institutet, Statens veterinärmedicinska anstalt.

Helene Norder, adjungerad professor i virologi, Göteborgs universitet

Kristina Nyström, docent i virologi, Göteborgs universitet.

Björn Olsen, professor i infektionssjukdomar, Uppsala universitet

Stefan Schwartz, professor i medicinsk mikrobiologi, Lunds universitet

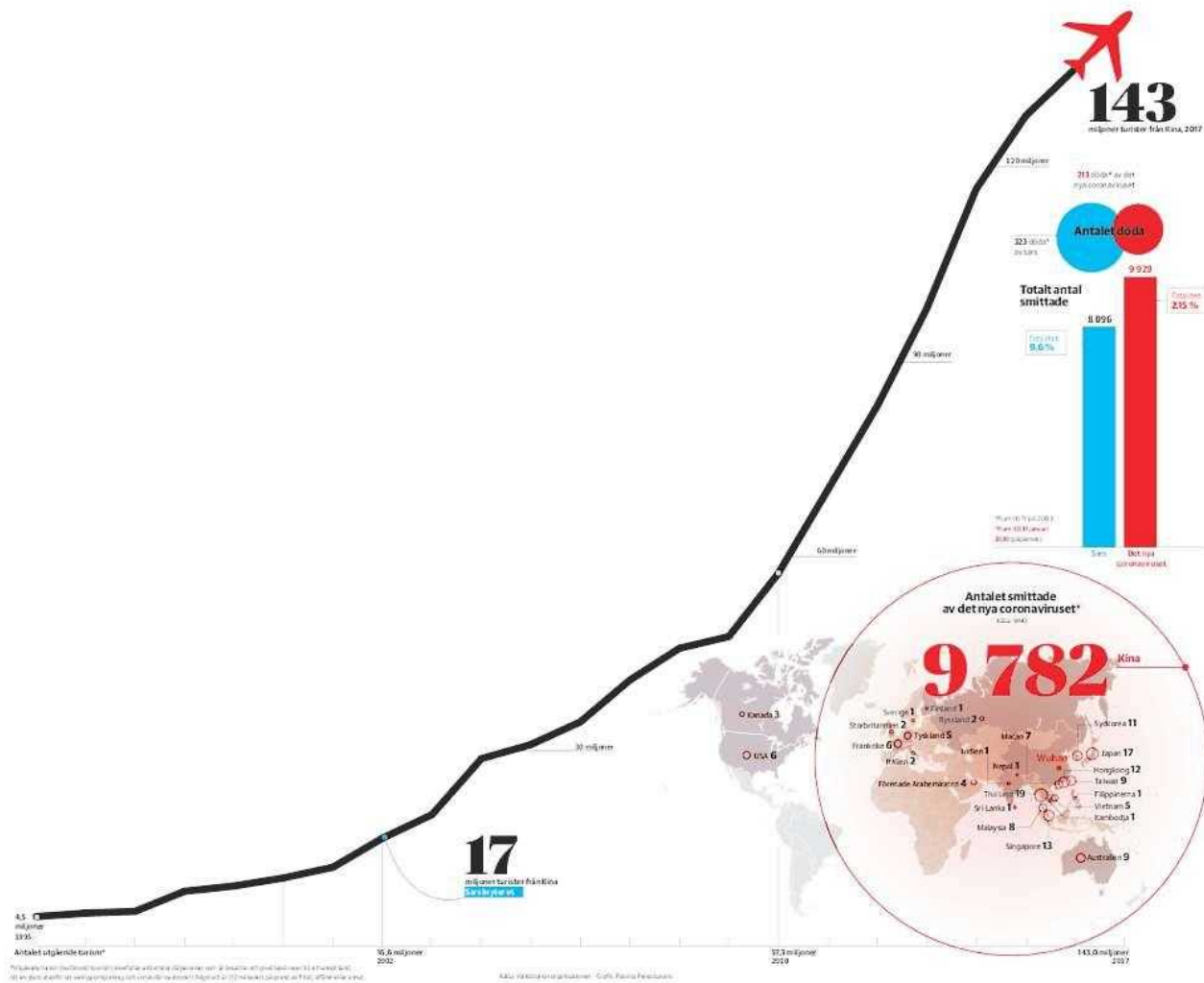
Lennart Svensson, professor i molekylär virologi, Linköpings universitet, Karolinska institutet "

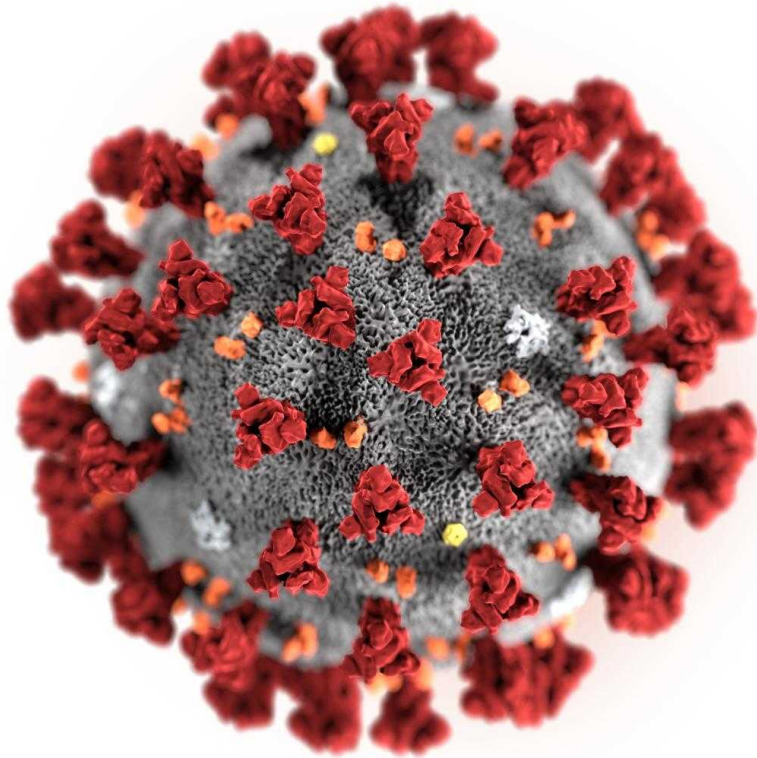
"Bakgrund. Virusinfektioner

WHO listade år 2018 tio infektionssjukdomar "to prioritize for research and development in public health emergency context". Nio av dessa sjukdomar orsakas av virus. Den tionde kallas "disease X" och utgörs av "a pathogen currently unknown to cause human disease". WHO har under de senaste tio åren utlyst globalt nödläge sex gånger, samtliga har orsakats av virusinfektioner: influensavirus (2009), ebolavirus (2013–2016 samt 2019), poliovirus (2014) samt zikavirus (2016) och senast i torsdags, ett nytt coronavirus.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har beräknat att de totala kostnaderna som orsakades av "vanliga" (ej pandemiska) influensavirus säsongen 2008–2009 uppgick till 2,4 miljarder kronor, och att de totala kostnaderna som orsakades av efterföljande säsongspandemiska influensavirus uppgick till 4,6 miljarder kronor.

Försäkringskassans kostnader för vård av barn ("vab") uppgick till 6,5 miljarder år 2018. "

"Omöjligt förutse utbrotten av riktigt farliga pandemier

DN LÖRDAG 1 FEBRUARI 2020

Är det som pågår nu i Kina början på en världsomspännande dödlig pandemi eller bara en repetition för en kommande, mycket allvarligare smittspridning av ett nytt virus? Det vet vi inte. Och det är det som är så skrämmande.

Ett nytt virus som börjar smitta människor är alltid oroande. Ingen är immun och det finns en risk för att viruset börjar spridas brett i befolkningen. Dessutom är mycket okänt den första tiden. Det tar tid att ta reda på hur viruset smittar, vilka som har störst risk för att bli allvarligt sjuka och hur dödligt viruset är. Inte heller finns det något vaccin.

Alla experter är överens om att det inte är en fråga om, utan när nästa pandemi kommer att inträffa.

Sedan början av 1900-talet har vi haft fyra influensapandemier. Den första var också den dödligaste. Spanska sjukan dödade fler än 50 miljoner människor, fler än första världskriget. Den senaste, svininfluensan, blev i slutänden kanske mindre dödlig än en vanlig säsongsinfluensa. Efteråt anklagades WHO och smittskyddsmyndigheter för att ha överreagerat. Läget blev ju inte så allvarligt.

Men det var omöjligt att veta då. Det fanns många oroande tecken, viruset liknade det som orsakade spanska sjukan. Dessutom dök det upp när influensasäsongen borde ha varit slut på norra halvklotet. Inte

nog med det, unga människor verkade bli allvarligt sjuka och dö i den nya influensan. De ska vanligtvis klara sig bättre än äldre när de får influensa. De insatser som sattes in kan också ha lett till att utbrottet blev mindre allvarligt. Men det är svårt att mäta de som inte blev sjuka.

Nästa pandemi kan bli värre. Det finns därför en övervakning av potentiellt farliga virus. WHO har en beredskap för ”Disease X”, en ännu okänd sjukdom. Många länder har också avtal med läkemedelsföretag om pandemivaccin och antivirala läkemedel, om de skulle behövas.

Beredskapen är nödvändig. Det finns massvis med virus ute i naturen. Vi känner bara till en bråkdel av dem. Sannolikheten att något kommer att ta steget från att bara infektera djur till att också börja smitta människor är hög. Skogsskövling leder till att vilda djur allt oftare kommer i kontakt med tama djur och människor. Vi har också en enorm djurindustri i världen.

Ett nytt virus skulle också kunna sprida sig blixtnabbt över världen. Miljoner människor reser varje dag. Vi är alla potentiellt sårbara, virus bryr sig inte om landsgränser.

Det har nu gått en månad sedan Kina informerade Världshälsoorganisationen, WHO, om att ett 20-tal människor i staden Wuhan insjuknat i en mystisk lungsjukdom. Sedan dess har det gått i rasande fart. Kinesiska myndigheter stängde snabbt den fisk- och djurmarknad där utbrottet tros ha börjat. En vecka senare kunde forskare konstatera att människorna blivit sjuka av ett nytt, tidigare okänt virus. Att det nya viruset tillhör familjen coronavirus gjorde inte oron mindre. Även om det är en stor grupp virus, och de flesta bara

infekterar djur eller orsakar förkylningar hos människor, så ligger coronavirus också bakom de betydligt allvarligare sjukdomarna sars och mers.

Sarsutbrottet 2003 är också en skrämmande påminnelse om att coronavirus kan orsaka större utbrott över världen. Fler än 8 000 människor smittades och omkring 800 av dem dog innan utbrottet kunde stoppas. Då mörkade Kina utbrottet så länge man kunde, den här gången är man mycket öppnare.

De senaste veckorna har forskare och myndigheter försökt ta reda på mycket som möjligt om det nya viruset. Under tiden har utbrottet ökat kraftigt. Nästan 10 000 människor har i nuläget bekräftats vara smittade och fler än 200 har dött. Kina står för nästan alla smittade och hittills alla dödsfall.

Ur ett globalt perspektiv är detta knappt märkbart. Varje år blir mellan tre och fem miljoner människor världen över allvarligt sjuka av influensa och omkring en halv miljon människor dör.

Men denna influensa återkommer år efter år, även om det är i något förändrad form. Det som är känt är inte lika skrämmande, vi vet ungefär hur influensavirusen beter sig. Dessutom är influensan främst allvarlig för äldre och personer med underliggande sjukdomar som kol, hjärtsjukdom eller diabetes. Vilka som är extra sårbara för det nya viruset vet vi inte med någon säkerhet, även om det i nuläget verkar vara främst samma grupp som är känsliga för influensan.

Att osäkerheten kring det nya coronaviruset är hög skapar extra oro. Vi vet inte vad det är för utbrott vi ser utspela sig, om det är nästa pandemi. Kommer det att bli som de filmer vi sett?

Det är svårt att veta hur orolig man ska vara för det nya viruset eftersom så mycket fortfarande är oklart. Men det beror också lite på var i världen man befinner sig.

Utbrottet ökar kraftigt, men mestadels i Kina. I takt med det verkar dödligheten minska, fler milda fall rapporteras. Även om det finns fall av smitta mellan människor i länder utanför Kina är de få. Andra coronavirus smittar genom hosta, nysningar och kontakt, om även det nya viruset smittar på det sättet kan ett utbrott gå att få under kontroll även i avsaknad av vaccin. Men det kräver intensiva insatser i form av bland annat smittspårning.

Här i Sverige är situationen en annan, vi har än så länge bara ett fall och god beredskap. Men ändå är människor rädda. Kanske är det orden ”i nuläget” som orsakar rädslan. Det indikerar ju att läget kan bli värre. Det hjälper inte heller att nyhetsmedier rapporterar dagligen om ”dödsviruset” och i sociala medier sprider både experter och allmänna tyckare både rykten och kraftiga överdrifter om virusets potential.

WHO valde först att inte utlysa ett internationellt nödläge med anledning av utbrottet. Det var för tidigt, menade man. För mycket var fortfarande okänt. Experterna var inte heller överens. Det finns alltså inget facit eller enkla svar för hur man ska agera i början av ett utbrott. Nu har WHO:s generaldirektör, Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus, deklarerat att utbrottet av det nya coronaviruset är ett internationellt hot mot människors hälsa. Han hade inget annat val.

Det betyder inte att det nya coronaviruset är en pandemi än, utan att det finns en oro för vad som kan hända om smittan sprider sig till länder med dåligt utbyggda sjukvårdssystem. Det är sådana

osäkerheter som WHO och andra folkhälsomyndigheter måste hantera, de kan inte vänta på hela bilden.

Om WHO:s beslut och åtgärder var rätt eller inte kommer garanterat diskuteras intensivt när utbrottet klingat av. Men en sak är säker, det är alltid lättare att veta hur man borde ha agerat när man har facit i hand.

Amina Manzoor
amina.manzoora@dn.se "

"Sju frågor och svar om nya coronaviruset"

DN LÖRDAG 1 FEBRUARI 2020

1 Vad är det som har hänt?

Den 31 december meddelade Kina WHO att ett 20-tal personer i staden Wuhan drabbats av lunginflammation av ett okänt virus. Det visade sig vara ett tidigare okänt coronavirus.

2 Vad är coronavirus?

Coronavirus är en stor grupp virus. De flesta infekterar bara däggdjur och fåglar. Sju stycken kan smitta människor. Fyra av dem orsakar mildare sjukdom med förkylningssymtom.

De allvarligare sjukdomarna sars och mers orsakas också av coronavirus. Det nya viruset har ännu inte fått något namn, utan kallas 2019-nCoV.

3 Vilka symtom får man av det nya viruset?

En del människor blir inte sjuka alls. Andra får feber, hosta och blir trötta. En del får också andningsproblem. Virusinfektionen kan leda till lunginflammation, njursvikt och även döden.

4 Hur allvarlig är sjukdomen?

Det är oklart. I början upptäcktes bara de mer allvarliga fallen, men nu upptäcks fler milda fall. Det verkar i nuläget som att omkring 20 procent blir svårt sjuka.

Äldre och personer med andra sjukdomar verkar vara mer sårbara för det nya viruset. Det är inte klart hur hög dödligheten är, men en uppskattning är omkring två procent.

5 Hur smittar viruset?

De första människorna som blev sjuka smittades troligen av något djur på en marknad i Wuhan i Kina. Det är fortfarande oklart vilket djur, men vid sars smittades människor troligen av palmmårdar som i sin tur smittats av fladdermöss.

Sjukdomen kan också spridas mellan människor, men hur vanligt det är vet vi fortfarande inte.

6 Hur skyddar jag mig?

Eftersom viruset tros smitta via droppsmitta och nära kontakt bör människor vara noggranna med att tvätta händerna och nysa eller hosta i armvecket.

Man ska också undvika att röra ansikte och ögon. Undvik nära kontakt med sjuka.

Är du i Kina ska du undvika marknader med levande djur. Den som har varit i Kina och blir sjuk ska kontakta sjukvården.

7 Finns det någon behandling eller vaccin?

Nej. Det finns varken specifik behandling eller vaccin mot något coronavirus. Vaccin mot andra coronavirus är under utveckling, som hoppas kunna användas även mot det nya viruset. Men det kommer att ta lång tid innan ett vaccin är färdigt att användas.

Amina Manzoor

amina.manzoora@dn.se "

" Varningen efter bråket om budgeten: S kan tvingas avgå

DN LÖRDAG 1 FEBRUARI 2020

Socialdemokraterna har fått nog av oppositionens budgetattacker och varnar för att de kan komma att avgå om det fortsätter. – Om alla spelregler i Sveriges riksdag sätts ur spel får vi naturligtvis fundera på om det är möjligt att styra, säger partisekreteraren Lena Rådström Baastad (S).

Socialdemokraterna har pressats hårt det senaste året. Under hösten vände den forna budgetpartnern Vänsterpartiet regeringen ryggen i och med hotet om att avsätta arbetsmarknadsminister Eva Nordmark, (S).

Och förra veckan enades M, KD, V och SD i riksdagens finansutskott om att kräva en extra ändringsbudget med mer pengar till välfärden. Det innebär att oppositionen bryter ut delar av regeringens och januaripartiernas budget för att kunna finansiera sina förslag.

När DN träffar partisekreterare Lena Rådström Baastad på Sveavägen 68 på fredagsmorgonen är det efter ytterligare en tuff vecka för S. Höstens trend med sjunkande opinionssiffror bekräftas i DN/Ipsos väljarbarometer där S får 23 procent och Sverigedemokraterna 24 procent.

Partiföreträdare har gång på gång pekat ut januariavtalet som en av förklaringarna till att väljarna tappar förtroende för partiet. Men någon omförhandling är det inte tal om i nuläget, enligt Lena Rådström Baastad. I stället ska S bli bättre på att lyfta fram fördelarna med

överenskommelsen. Men fortsätter oppositionen att ändra i budgeten äventyras Sveriges styre, varnar hon:

– Sen finns det alltid en gräns för en regering och dess samarbeten. Om alla spelregler sätts ur spel i Sveriges riksdag får vi naturligtvis fundera på om det är möjligt att styra landet.

Vad menar du med det?

– Om inte ens en budget kan gälla längre än tre, fyra veckor. Om man helt plötsligt som opposition där vänstern och det högerkonservativa blocket sätter alla spelregler ur spel, då kanske de får svara på hur Sverige ska kunna styras. Då är det inte möjligt att ta det ansvaret. Så alternativet är att avgå om det här fortsätter?

– Om man kan rycka i frågor som är överenskomna utan att ha en gemensam plan för att ta ansvar, då blir det i förlängningen svårt.

– Vi har haft minoritetsstyren i Sverige under många år. Det har då byggts på att man kan kompromissa så att man får till en helhet, även om alla olika delar inte har majoritet i riksdagen var för sig. Det är klart att diskussionen behöver föras, om det ska vara möjligt att styra landet i minoritet.

Ni tänker ge upp?

– Vi tänker inte ge upp, men det är klart att det finns en gräns för om det går att styra landet. Men där är vi inte nu.

– Vi tar gärna diskussioner om välfärdsfrågorna men om M, KD och V bestämmer sig för att budgetregler inte ska gälla och de är redo att dra ur frågor så är det klart att frågan kommer att ställas på sin spets. Diskuterar ni det i partiet nu, var gränsen går?

– Det är frågor som jag tror att alla har funderat över. Jag kan personligen känna en oro för att när en budget inte ska kunna gälla längre än tre, fyra veckor så är det klart att man funderar. Vad blir alternativet, då om ni lämnar?

– Vi är inte där att vi sitter och tänker på att vi ska lämna. Men det var ju den frågan som kom upp i samband med Arbetsförmedlingen, när vi konstaterade att vi har en opposition som gjorde gemensam sak i en fråga som egentligen inte handlade om sakfrågan. Men man hade ingen plan på hur man skulle kunna styra Sverige. Det är en fråga som är relevant, vad skulle hända då?

Du säger att frågan kom upp i samband med Arbetsförmedlingen, menar du att den diskuterades i S, i regeringen eller med samarbetspartierna?

– Det fanns en allmän diskussion om huruvida det är möjligt att styra landet när det bildas oheliga allianser inte av politiska skäl, utan av rent taktiska skäl och där enda syftet är att sätta käppar i hjulet. Det är klart att vi inom vårt parti hade anledning att diskutera frågan, också utifrån ett bredare perspektiv.

Vad skulle S vinna på ett extra val med tanke på opinionsläget?

– Nu är det inte aktuellt i dagsläget, och inget vi funderar på, men med det sagt så räds vi socialdemokrater aldrig att gå in i en valrörelse.

Hanna Jakobson
hanna.jakobson@dn.se "

"C går till attack mot M och KD

DN LÖRDAG 1 FEBRUARI 2020

Uppsala. Vikarierande C-ledaren Anders W Jonsson går till hårt angrepp mot de forna samarbetspartierna M och KD.

– En missnöjeskoalition har bildats i svensk politik, säger han.

Under Centerpartiets pågående kommundagar i Uppsala går partiledaren Anders W Jonsson till hård attack på de tidigare allianskollegorna i Moderaterna och Kristdemokraterna. Bakgrunden är den senaste tidens initiativ i riksdagen där M och KD tillsammans med Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet stoppat delar av - regeringens politik.

– Det finns en koalition i riksdagen som bara kan enas om en sak: att rösta mot regeringens förslag i syfte att skapa en så kaotisk situation som möjligt. Det menar jag är en missnöjeskoalition, säger Anders W Jonsson.

För drygt ett år sedan satt Centerpartiet i täta regeringsförhandlingar med M och KD. Sedan dess har C släppt fram Stefan Löfven som statsminister och ingått regeringssamarbete i och med januariavtalet. Stämningen mellan de forna allianskollegorna är numer iskall.

– Det är något helt nytt i svensk politik att Moderaterna tillsammans med Vänsterpartiet driver igenom en politik som innebär högre skatt på jobb och företagande.

Enligt C-ledaren innebär oppositionens attacker att regeringsmakten är hotad.

– I ett läge där Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet hittar en gemensam nämnare i fler och fler frågor blir det omöjligt för regeringen att fortsätta styra landet.

Han vill inte peka ut var gränsen går för regeringen och samarbetspartierna.

– Det är omöjligt att sätta den gränsen vid en viss punkt. Men regeringen måste få igenom huvuddelen av sin politik i riksdagen. Så länge M och KD utgår från sakpolitik borde inte det vara ett problem.

– Men Moderaterna står och velar mellan två positioner. Å ena sidan säger man att det är sakpolitiken som är det viktiga. Om det är så kommer M att rösta för alla de liberala reformer som vi har fått in i januariavtalet. Men om det å andra sidan väger över i den här missnöjeskoalitionen, då kommer vi att ha ett helt annat parlamentariskt läge.

Hans Olsson

hans.olsson@dn.se "

"Kan USA:s överbefälhavare för sorg lyckas mot Trump?"

DN LÖRDAG 1 FEBRUARI 2020

I nio månader har Joe Biden värjt sig mot oavbrutna attacker. Vänsterdemokraterna kallar honom förlegad mittenpolitiker. - Donald Trump kallar honom korrupt. Ändå har han lyckats behålla en knapp ledning inför demokraternas primärval. Kan Joe Biden lyckas med det som kärnväljarna hoppas: besegra Trump? DN:s Martin Gelin och Pontus Höök följde kandidaten i South Carolina för att få svar.

Det är vintermorgon i Columbia, med frost på palmerna och rosa himmel i soluppgången. Joe Biden och fem andra demokrater som ställer upp i primärvalet har samlats för att hedra Martin Luther Kings minne på en årlig frukostsceremoni på Brookland Baptist Church. Det är en anrik, afroamerikansk megakyrka som ligger vägg i vägg med vapenbutiken Shooter's Choice och en gigantisk barbecuerestaurang.

Den amerikanska söderns tre viktigaste institutioner: Gud, gevär och grillat fläskkött.

Inne på frukostmötet samlas aktivister från den svarta medborgarrättsrörelsen, lokalpolitiker och religiösa ledare.

Det är en tacksam miljö för Joe Biden. Däremot inte för de andra demokraterna, som ligger efter rejält i South Carolinas opinionsmätningar.

Vid bordet bredvid mig sitter den karismatiska unga demokraten Pete Buttigieg och kväver en gäspning. Han har skapat en landsomfattande entusiasm för sin presidentkampanj, men här får han ett ljummet bemötande. Efter ett knappt tre minuter långt tal flackar han lite med blicken och säger ursäktande:

– Jag är rätt bra på att läsa kroppsspråk och tror att jag tolkar det här som att min tid är ute.

Joe Biden däremot glider in i rummet som den självklara stjärnan, hälsar världsvant på Columbias borgmästare, ställer upp på ett par selfies med ett sällskap äldre svarta kvinnor i tjugiga dräkter och ryggdunkar med Rick Wade, veteran från Obama-åren i Washington. South Carolina är Bidenland.

77-årige Joe Biden får stående ovationer för sitt tal. Inte för att det är perfekt. Biden har sedan skolåren haft problem med stamning och han vacklar ofta som offentlig talare. Två gånger råkar han säga att han blev vicepresident ”år 209”.

Men han lyckas förmedla ett patos och en känsla av allvar. Hans budskap är att USA:s grundläggande idéer om tolerans och jämlikhet står inför ett historiskt hot. Biden jämför med 1960-talets konflikter här i södern, då den ökände polischefen Bull Connor attackerade medborgarrättsrörelsens demonstranter med blodtörstiga polishundar och brutala vattenkanoner. Nu har vi en sådan mobbartyp i Vita huset, säger Biden:

– Men Bull Connor och hans hundar trodde att de kunde ta kål på medborgarrättsrörelsen. I stället blev det tvärtom. Den mobiliserades

och fick igenom medborgarrättslagarna. Nu har vi en ny sådan konflikt med Trump. Det är därför jag ställer upp i presidentvalet.

I snart ett år har Joe Biden utstått frenetiska attacker. Från president Donald Trump men framför allt från vänster. Sju olika progressiva tidskrifter i USA har haft Biden på omslaget det senaste året, i samtliga fall för att varna läsarna: rösta på vem som helst, men inte Biden. Bernie Sanders-kampanjen har kallat Biden korrupt och Elizabeth Warren framställer honom som en förlegad mittenpolitiker som försöker återvända till ett ohållbart status quo. Härom veckan skapade några amerikanska tonåringar en viral Tiktok-video där de sjöng ”Please, don’t make us vote for Biden”.

Men opinionsstödet för Biden har varit förvånansvärt stabilt i ett år. Han behåller en knapp ledning, med Sanders hack i häl och Warren på tredjeplats.

Den enklaste förklaringen till det är inte så smickrande för vicepresidenten själv. Det handlar knappast om hans unika karisma. Stödet bottnar främst i att demokraterna är livrädda för fyra år till med Trump. De ser Biden som det tryggaste valet.

65 procent av demokraterna säger att det allra viktigaste i primärvalet är att hitta en kandidat som kan vinna mot Donald Trump.

I South Carolina hör jag Joe Biden hålla tre tal på två dagar. I alla tre talen återvänder han till samma kärnargument: *Folks, we gotta beat him.*

Gott folk, vi måste besegra honom.

○ ○ ○

I småstaden Orangeburg, en timme söder om Columbia, har Bidens kampanj ordnat en *oyster roast*, en kulinarisk sydstatstradition där berg av ostron grillas utomhus. Ett par hundra personer har dykt upp för att mumsa ostron, som är billig, vardaglig arbetarmat här, medan solen går ner över de böljande kullarna omkring oss.

I princip alla gäster är svarta och alla jag talar med har redan bestämt sig för att rösta på Biden.

– Det viktigaste skälet till att jag stöder Biden är för att få bort den sittande presidenten. Vi behöver någon med hjärta, någon som bryr sig om andra människor, säger Lavern Butler, som jobbar administrativt på en skola i närheten.

Hon har bott i Orangeburg i tre decennier. Blir Trump omvald som president är hon oroad att rasismen här i södern kommer eskalera, precis som Biden varnar för.

– Om Trump sitter kvar är jag riktigt orolig. Då kan vi falla tillbaka igen. Jag är skeptisk till andra än Biden. I det förra valet nominerade vi den mest kvalificerade kvinnan någonsin. Men hon förlorade ändå. Jag hoppades verkligen på Hillary, men jag vill aldrig känna den besvikelsen igen. Om tio år är vi kanske redo för en kvinna som president, men jag tror inte att USA är där än, säger hon.

Jag räknar upp de andra kandidaterna. Warren, Sanders, Buttigieg, Klobuchar. Hon ser inte imponerad ut.

– Vi behöver någon som är stark för att besegra Trump. Biden är den enda som är tillräckligt stark.

Det påstås ofta att det moderna demokratiska partiet har blivit uppslukat av debatter om identitetspolitik. I demokraternas primärval är dock väljarstödet i princip inverterat i förhållande till kandidaternas identitet.

78-åriga Bernie Sanders har sitt allra starkaste stöd från unga kvinnor och latinamerikaner.

Elizabeth Warren får sitt starkaste stöd från välutbildade män. Och Joe Bidens kärnväljargrupp är söderns svarta kvinnor.

Demokraternas väljare bryr sig med andra ord inte särskilt mycket om att rösta på en kandidat som ser ut som dem.

– Biden vann presidentvalet med Obama två gånger, han var en bra vicepresident i åtta år. Det skapar ett djupt förtroende här. Det finns ett kvardröjande stöd för honom baserat på det. De vet att han delar deras grundläggande värderingar, säger James Clark, president för ett universitet här i Orangeburg.

○ ○ ○

Joe Bidens eget liv har präglats av djupa tragedier. Han förlorade sin första fru Neilia och dottern Naomi i en bilkrasch 1972. En av hans två söner, Beau Biden, avled i en hjärntumör för fem år sedan. Han blev 46 år gammal.

På dödsbädden ska Beau ha sagt till sin far att han måste lova att fortsätta arbeta politiskt, vilket Joe tolkade som att han borde ställa upp i nästa presidentval. Han framställer sin presidentkandidatur som ett försök att hålla löftet till sonen.

Hans privata tragedier har format honom mer än de fyra decennierna som politiker. Om Barack Obama definieras av sin optimism och hoppfullhet så präglas Joe Biden snarare av ett djupt vemod. Det vilar något melankoliskt över Bidens hela väsen. När Beau Biden begravdes var Joe fortfarande vicepresident. Barack Obama var med på begravningen. En svart gospelkör sjöng hoppfulla, afroamerikanska *spirituals*. Därefter kom en irländsk säckpipeorkester som framförde hjärtskärande vemodiga irländska folksånger.

Som politiker har Biden omfamnat sin irländsk-katolska identitet. Den tycks ha gett honom en chans att, som vit man i 2000-talets USA, prata om smärta, sorg och tragedi med trovärdighet. I New York Review of Books skriver den irländske kolumnisten Fintan O'Toole att Biden har blivit USA:s ”överbefälhavare för sorg”.

Han tycks som allra mest hemma, han känns allra mest som Biden, just när han håller tal på begravningar.

I Orangeburg följer jag med Biden när han gör det som kallas *the rope line*, där kandidaterna skakar hand med väljarna efter talet, låter dem ta selfies och lyssnar på deras berättelser i tio, tjugo sekunder.

Plötsligt bryts rutinen. Biden stannar till, alldeles bredvid mig, när han får syn på ett välbekant ansikte. Han hälsar på en kvinna, Tomi Greene, med båda händerna: de omfamnar varandra hjärtligt och länge och till slut börjar hon gråta. Även Biden sluter sina ögon och de står tysta tillsammans en lång stund, till synes obrydda av folkhavet omkring dem och de smattrande kamerorna. Tomi Greene berättar att hennes mamma precis har dött och att hon själv nyligen överlevt en dramatisk canceroperation. Hon säger att hon träffade Joe och hans fru Jill Biden på ett liknande kampanjevenemang förra året och att deras

stöd var ovärderligt. Det hjälpte henne att ta sig igenom krisen, säger hon. Hon kramar om Biden igen, han torkar en tår från hennes kind. Kärnan i Bidens valkampanj är den här delade sorgen. Det kanske verkar märkligt i ett land där presidenter ofta är soliga optimister, men 2000-talets USA tycks präglad av ett slags kronisk sorg. Åk bil genom den amerikanska landsbygden och en majoritet av flaggorna du ser vilar på halv stång. Tragedierna – döda soldater, skolskjutningar, opioidöverdoser, polisskjutningar – har varit så frekventa att det är svårt att veta exakt vad som faktiskt sörjs.

Strax efter Bidens besök i South Carolina kommer en reklamfilm som definierar Bidens kampanj på tre minuter. Fred Guttenberg, pappa till en av tonåringarna som sköts till döds i massakern i Parkland 2018, berättar dramatiskt och sorgset om det oförglömliga attentatet, om Trumps tafatthet efteråt, om Bidens handfasta respons. Vi ser ett klipp på Biden i pilotglasögon, bestämd min, mobil vid örat, medan vi hör Guttenbergs röst:

– Det var någon gång där, dagarna direkt efteråt, som jag fick ett samtal från Joe Biden. Vi talade i, tja, det måste varit en timme. Vi pratade om min familj, om mina förluster och sedan började vi tala om hans familj, om hans förluster. Och det han sade var att det som alltid får honom att klara sig igenom sorgen, det är den där känslan av plikt och mening.

Det finns faktiskt ingen anledning att tro att Guttenberg överdriver. De pratade säkert i en timme.

Hundratals amerikaner som förlorat familjemedlemmar kan vittna om samma sak. Det är alltid Biden som ringer upp dem. Han tröstar och säger att han vet vad de har gått igenom.

Han är som en farfar som hela USA kan vända sig till efter att krisen inträffat.

Men är han verkligen den man vänder sig till när krisen fortfarande pågår för fullt?

○ ○ ○

Sedan Biden lanserade sin kandidatur har den amerikanska vänstern frenetiskt försökt krossa honom. Än så länge har de inte riktigt lyckats. Frustrationen är inte helt obefogad. Även traditionella demokrater som inte har några varma känslor för Sanders eller Warren ställer nu frågan om det här verkligen är det bästa de har mot Trump?

När USA:s demokrati står inför den djupaste krisen sedan depressionen på 1930-talet eller inbördeskriget 1861–1865, är det då verkligen Biden de ska ringa?

På kampanjevenemangen i South Carolina är det svårt att blunda för Bidens svagheter.

Enligt kampanjen föredrar han små rum och intima möten, men sanningen är förstås att han inte skulle fylla en sportarena. Både Warren och Sanders har lockat folkhav på mer än 20 000 personer, Biden har som mest fått ihop en publik på 6 000.

Utöver bristen på entusiasm har Biden verkliga problem med en diger samling politiska snedsteg under fyra decennier i Washington. I riksriktprocessen mot Trump har Bidens familj och deras affärer i Ukraina hamnat i fokus och det råder inget tvivel om att republikanerna kommer att lägga upp emot en halv miljard dollar på

en kampanj som förvandlar Bidens Ukraina-affärer till 2020 års motsvarighet till Hillary Clintons e-post i valet 2016.

I de nationella opinionsmätningarna har Bernie Sanders börjat närma sig Biden. Om Sanders vinner de första valen i Iowa och New Hampshire riskerar Biden att framstå som en svag kandidat.

Alla demokrater verkar rörande överens om att Trump utgör ett existentiellt hot mot amerikansk demokrati. Men är lösningen att nominera ytterligare en etablerad mittendemokrat som uppåddar snäppet mindre entusiasm än Hillary Clinton?

Vänstern i USA oroar sig för att all den progressiva energi som uppstått i reaktion mot Trump riskerar att implodera med Biden som kandidat.

Biden är, precis som Hillary Clinton var 2016, en mittenpolitiker i ett radikalt ögonblick. Han förespråkar kompromisser i en kompromisslös tid.

Enligt James Carville, en kampanjveteran som jobbade nära Bill Clinton i Vita huset, är det ett misstag att fokusera på den bristande entusiasmen för Bidens kampanj. Carville menar tvärtom att styrkan med Bidens kampanj är just att ”folk är trötta på den politiska cirkusen” – ”det behövs en erfaren hand för att lugna ner allt och ta oss tillbaka till sans och vett”.

– Han har aldrig varit en kandidat som kampanjar på entusiasm. Hans budskap är ”du kan lita på mig, jag är en bra kille, jag är en människa”, säger Carville till Politico.

Frågan är om Clintons gamla strateger förstår sig på 2020-talets politiska kultur.

Bidens utmaning är nu att mana fram bilden av ett USA i akut kris så att en återgång till det normala blir mer lockande. Att framställa Trump som en historisk parentes, där Biden själv erbjuder en chans att ”rädda USA:s själ”, som hans kampanjslogan faktiskt lyder.

Skulle Biden förlora valet mot Trump blir det på sätt och vis den logiska kulmen på hans politiska odysseé.

Han får då en sista chans att återvända till det han är bäst på: sorgen och tröstandet.

Martin Gelin "

Kandidaterna

Fem kandidater har seglat fram som favoriter i demokraternas överfulla primärval. Utöver Joe Biden är det vänsterdemokraterna Elizabeth Warren och Bernie Sanders och de mittenorienterade Amy Klobuchar och Pete Buttigieg.

Demokraternas första primärval

Primärvalen börjar i Iowa (den 3 februari) och New Hampshire (den 11 februari) men av tradition är det ofta South Carolina (den 29 februari) som är den viktigaste delstaten, eftersom väljarkåren här är brokigare och säger mer om hur resten av landet kommer att rösta.

I Iowa leder Bernie Sanders.

I South Carolina har Biden en klar ledning, framför allt på grund av starkt stöd från svarta väljare. "

"Peter Wolodarski: Historiens dom kommer att bli hård mot Trump.

DN SÖNDAG 2 FEBRUARI 2020

Spelar sanningen någon roll? Betraktas maktmissbruk fortfarande som allvarligt? Vi måste vägra acceptera att de frågorna besvaras med ett nej.

När Donald Trump kandiderade till att bli amerikansk president 2016, skröt han med sina stödtrupper orubbliga lojalitet. Det spelade ingen roll vad han gjorde. Han kunde räkna med uppbackningen ändå. ”Jag kan stå i mitten av Femte avenyn och skjuta någon, och jag kommer inte att förlora några väljare”, löd ett av Trumps mer hårresande uttalanden.

Nu när Trump ställts inför riksrett som president har han agerat efter samma devis.

I stället för att tillbakavisa anklagelserna har Trumps strategi i huvudsak varit att bekräfta dem.

Det djupt problematiska samtalet med Ukrainas president Zelenskyj, som legat till grund för rättegången i senaten? ”Ett perfekt samtal”, enligt Trump. ”Läs utskriften” av samtalet, har han gång på gång upprepat, trots att dokumentationen är allt annat än smickrande för presidenten.

Att Trump systematiskt sprider lögn är inget nytt – hittills under sin presidentperiod har han enligt Washington Posts faktagranskare samlat ihop till över 16 000 osanningar.

Men frågan om sanning och maktmissbruk rör inte längre bara Trump. I förfallet har han också dragit med sig republikanerna. Under riksriätten har partiet visat att man inte är intresserad av att ta del av fakta eller vittnesmål som ringar in presidentens framfart.

En bärande del i försvaret av Trump var länge att det saknades förstahandskällor, som kunde bekräfta anklagelserna. När så Trumps tidigare nationella säkerhetsrådgivare John Bolton gick ut och sa att han kunde tänka sig att vittna var republikanerna helt ointresserade. Någon rättslig dokumentation skulle inte göras.

John Bolton arbetade nära Trump fram till september. Han har beskrivit administrationens påtryckningskampanj mot Ukraina som en ”knarkuppgörelse”, som han absolut inte ville vara en del av. I en kommande bok, som New York Times rapporterat om i veckan, skriver Bolton att Trump gav honom direkta order att frysa bistånd till Ukraina i utbyte mot politiska tjänster. Och presidenten fortsatte göra det också i augusti – flera veckor efter samtalet mellan Trump och Ukrainas president Zelenskyj i juli 2019.

Man skulle kunna tro att senatorer som tar den amerikanska konstitutionen på allvar var intresserade av att åtminstone ta del av Boltons version. Han är inte demokrat. Han är allt annat än en vänsterman. Han medverkade under lång tid i Trumps favoritkanal Fox News.

Boltons högaktiga framträdanden där var för övrigt ett viktigt skäl till varför presidenten rekryterade honom som säkerhetsrådgivare – tv-erfarenhet har alltid vägt tungt för Trump.

I en normal rättegång hade Bolton varit ett givet vittne. Men uppenbarligen är han ett alltför stort hot mot Trump för att han ska tillåtas berätta under ed. Så i veckan har Trump gjort allt för att tillbakavisa, smutskasta och till och med försöka stoppa utgivningen av hans bok.

Trump's stödtrupper uppfattar signalen.

Presidentens favoritprogram på Fox News, morgonshowen Fox and friends, anpassar sin argumentation helt efter det nya manuset.

I höstas sade man att det var ett problem om det visade sig finnas en tydlig koppling mellan militärt stöd till Ukraina och ett krav på att landet skulle utreda Trumps politiska rival, demokraten Joe Biden. När Bolton nu bekräftar den kopplingen låtsas man som om det regnar och att Boltons avslöjande inte innehåller något nytt.

Den rutinerade republikanske senatoren Lamar Alexander demonstrerar en egen intressant variant på partiets förfall. Han slog sent i torsdags fast att det inte behövs mer bevisning, som att lyssna på John Bolton. Varför? Jo, för att vi redan vet att presidenten bad Ukraina att brottsutreda den demokratiska utmanaren Joe Biden. Detta är redan bevisat.

Således har demokraterna rätt i sina anklagelser. Men enligt Alexander når anklagelserna inte upp till konstitutionens höga krav för en

fällande riksrettsdom, och därför är det meningslöst med vittnen i senaten.

Logiskt. Ja, kristallklart!

Demokraternas beskrivning av vad som hänt är alltså korrekt, om man ger sig på att tolka republikanen Alexander. Men det spelar ändå ingen roll. Rätt och fel är inte så viktigt. Presidentens oförblommerade maktmissbruk är inte så viktigt. Sanningen är inte så viktig.

När den brittiske författaren John Le Carré, 88, besökte Stockholm i veckan för att motta Olof Palme-priset, fick jag chansen att träffa honom. Det var samma dag som republikanerna torpederade idén om en rimlig rättegång i senaten och Storbritannien lämnade EU efter 47 år.

Le Carré var rasande över utvecklingen. Han har inget till övers för vare sig Trump eller brexit, särskilt inte de lögnar som präglat såväl presidentens framfart som brexitkampanjen.

”Donald Trump och Boris Johnson bryr sig inte om att göra rätt. De vill bara vinna”, sa Le Carré.

Det är en talande sammanfattning av läget.

Donald Trump tror säkert i någon begränsad mening att han nu ”vinner” riksretten. Men även om Trump lyckas hanka sig kvar vid makten, har rättegången i senaten och förhören i representanthuset dokumenterat hans förfärande framfart.

Det mesta finns nu nedskrivet, svart på vitt.

Alla vittnen fick inte höras, men tillräckligt många har berättat, med stora personliga risker. Eftervärlden har en klar bild av maktmissbruket, korruptionen och det maffialiknande agerandet. För den som är intresserad av sanningen går det att komma nära den. Historiens dom kommer Trump inte undan.

I Ryssland har Vladimir Putins strategi varit att suddas ut gränsen mellan fakta och fiktion, mellan sant och osant. Till slut har det mesta blivit möjligt, spärrarna har gradvis släppts.

Trump tror sig på motsvarande vis kunna skjuta någon på Femte avenyn utan att det får konsekvenser. Det är den auktoritära ledarens dröm.

Hans försvarare Alan Dershowitz stod i veckan i senaten och gjorde på allvar gällande att presidentens omval i höst var ett nationellt intresse och att han därmed inte kunde göra sig skyldig till något riksrettsbrott – om han bara verkade för sitt eget omval. Samtidigt sade USA:s ambassadör i Israel att Gud sett till att Trump blivit president. Ja, du läste rätt.

Vi lever i en dramatisk och turbulent tid. Det man måste göra är att hålla fast vid rätt och fel, vid skillnaden mellan sant och osant och vägra acceptera försöken att rasera det som gjort våra samhällen anständiga, välmående och framgångsrika.

Peter Wolodarski
peter.wolodarski@dn.se "

" Britter firade: ”Vi har fått för lite tillbaka”

DN SÖNDAG 2 FEBRUARI 2020

" Natten till lördagen firade tusentals briter att Storbritannien formellt lämnat EU. Andra sörjde utträdet. Boris Johnson manade briterna att ha tillförsikt, medan Frankrikes president Emmanuel Macron sa sig vara djupt bedrövd, även om han respekterar beslutet.

London.

– Vi vann! triumferade ärkebrevitören Nigel Farage från scenen på Parliament Square i London, sekunderna före slaget 23 på fredagskvällen (midnatt svensk tid).

Klockor ringde, jubel steg mot skyn och folkmassan sjöng ”God Save The Queen”. Och sedan, lite som när ett nytt år inträder efter tolvslaget på nyårsafton, hade Storbritannien plötsligt lämnat EU.

Bland dem som skålade i bubbel fanns Janet Rogers, en pensionerad polis från Liverpool som rest ned till London för att fira utträdet tillsammans med två väninnor.

– Alla som säger att vi bara ville isolera oss och att vi är rasister – det där är bara dumheter! Det vi röstade för – ja, 17 miljoner av oss – det var att återta kontrollen över lagar och gränser, och att kunna bestämma själva vem vi för handel med. Vi ville helt enkelt ha full kontroll över vårt eget land, som de har i USA eller Nya Zeeland. Det är inget brott! sa Janet Rogers.

Som många andra som DN talar med i folkmassan tror Janet Rogers att invandringen var ett viktigt skäl till att lämna-sidan segrade.

– Framförallt att det kommit fler papperslösa invandrare. Men det riktigt stora problemet är att EU under många år har tagit alldeles för mycket av våra pengar och gett oss alldeles för lite tillbaka, sa hon. Boris Johnson deltog inte i firandet utanför parlamentet.

Premiärministern nöjde sig med att publicera ett förinspelat tal på sociala medier.

– Det här är början på en ny era, förklarade Johnson, och manade briterna att ta vara på de möjligheter som han menar brexit ger.

I Skottland och på en del andra håll i landet ägde mindre protester rum. Omkring hälften av briterna skulle helst ha stannat i EU, enligt opinionsmätningar, och i Skottland är andelen betydligt högre.

Frankrikes president Emmanuel Macron skrev på lördagen i ett öppet brev till briterna att han är ”djupt bedrövd”, men att han respekterar beslutet i folkomröstningen. ”Ni lämnar Europeiska unionen, men ni lämnar inte Europa”, skrev Macron.

Erik de la Reguera
erik@delareguera.se "

" Katrine Marçal: Boris Johnsons tal handlade knappt om brexit

DN SÖNDAG 2 FEBRUARI 2020

Storbritannien lämnade EU vid midnatt natten till lördagen. I sitt tal på fredagskvällen fokuserade Boris Johnson på inrikespolitik, i ett försök att framställa brexit som något som egentligen inte har med EU att göra.

Analys. DN:s medarbetare i Storbritannien.

Det började med inrikespolitiken och det slutade med inrikespolitiken. Vad man än tycker om Storbritanniens skilsmässa från EU måste man konstatera att beslutet att lämna EU hade mer att göra med brittisk inrikespolitik. Än med EU.

Ja, Storbritannien har i decennier haft en ambivalent inställning till sitt medlemskap i EU. Och ja, Storbritannien har en stark EU-kritisk rörelse. Men denna rörelse hade inte ensam kunnat vinna brexitfolkomröstningen 2016.

Det var inrikespolitiken som fick bägaren att rinna över. Frågor om arbetsmarknad, synen på invandring, problem i sjukvården, stora klyftor mellan stad och land, löneutvecklingen i ekonomin och en allmän engelsk identitetskris. Skottland och Nordirland röstade som bekant för att stanna kvar i EU.

Brexit är en fråga som bokstavligen sliter isär landet. Därför var det inte konstigt att Boris Johnsons tal på fredagskvällen (vilket sändes en timma innan brexit) fokuserade på brittisk

inrikespolitik. Premiärministerns tal var ett skickligt försök att omdefiniera brexit till något som egentligen inte har med EU att göra. Och som därför har potentialen att ena ett land som är djupt splittrat i sin syn på den europeiska union det precis har lämnat.

Boris Johnson inledde med att förklara att han ”förstod allas känslor”. De som sörjde att Storbritannien lämnade EU, de som firade. Och alla de som först och främst var lättade över att den politiska kalabaliken nu förhoppningsvis var över. Premiärministern nämnde kort och nästan lite pliktskyldigt brexitrörelsens huvudpunkter: att Storbritannien nu kan börja ta tillbaka makten över sitt invandringssystem, sin fiskeindustri och sin handel.

Sedan gick han över till att prata, inte om EU, eller om något som egentligen kan sägas ha med EU att göra. I stället pratade han om brexit som en möjlighet för Storbritannien att ta tag i sina problem. Inte för att Boris Johnson använde ordet ”problem”. Det skulle den evigt optimistiske premiärministern aldrig göra. Men det var vad han menade.

Nu efter brexit ska Storbritannien förbättra sin sociala mobilitet, göra något åt sin stora regionala ojämlikhet och satsa stort på sjukvård och skola. Boris Johnson framställde brexit mindre som en skilsmässa från Bryssel och mer som någon form av brittisk inrikespolitisk omstart. Storbritannien skiljer sig inte först och främst för att hennes exman är ett svin. Utan för att hon vill hitta sig själv.

Och Boris Johnson ämnar hjälpa henne.

Brexit gör det möjligt att ”göra den största utbyggnaden av brittisk infrastruktur sedan den viktorianska eran”. Inte för att EU-

medlemskapet direkt har hindrat Storbritannien från att investera mer i infrastruktur (inom underskottsreglernas gränser). Utan för att brexit helt enkelt kommer skaka om Storbritannien. Därför finns det de närmsta åren stora möjligheter att formulera en ny inrikespolitisk konsensus.

Vilket är precis vad Boris Johnson planerar.

Det är inte det att brexitprojektet är oviktigt för Boris Johnson. Det är bara det att Borisprojektet alltid kommer att vara viktigare.

Katrine Marçal "

" Brexit var en sorglig soppa av tomma och cyniska löften

DN SÖNDAG 2 FEBRUARI 2020

Det är fullbordat. Genom en triumf för de ihärdiga förhandlingar som fördes av May och sedan, kortvarigt, av Johnson har den mest meningslösa och masochistiska drömmen i dessa öars historia förverkligats. Resten av världen, presidenterna Putin och Trump undantagna, har tittat på i förvåning och förfäran.

En majoritet av briterna röstade i december på partier som stödde en ny folkomröstning. Men dessa partier var beklämmande oförmögna att göra gemensam sak. Nu måste vi riva våra tält, kanske till ljudet av klämtande kyrkklockor, i hopp om att kunna börja den mödosamma femton år långa vandringen tillbaka till något som åtminstone liknar det läge vi i går befann oss i, med en lång rad handelsavtal, samarbeten kring säkerhet, hälsa och forskning och tusentals andra nyttiga konstruktioner.

Det enda som nu är säkert är att vi kommer att ställa oss själva frågor under en mycket lång tid. Glöm för ett ögonblick Vote Leave's lögner, dunkla finansiering, rysk inblandning. Glöm den tandlösa valkommissionen. Ägna i stället en tanke åt det magiska stoftet. Hur kunde en fråga av så avgörande konstitutionell, ekonomisk och kulturell betydelse få avgöras i enlighet med principen först-över-mållinjen-vinner, inte med krav på någon form av supermajoritet? En parlamentspromemoria (se Briefing 07212) från den period då lagen om folkomröstningen (2015 Referendum Act) togs fram ger en antydning om svaret: folkomröstningen var bara rådgivande. Den

”möjliggör för väljarkåren att artikulera en åsikt”. Hur förvandlades ”rådgivande” till ”bindande”? Av det magiska stoft populister både till höger och till vänster kastade i våra ögon.

Vi bevittnade ett bedövande samförstånd mellan regeringen och oppositionen. Corbyn höll dörren ut från Europa öppen för Johnson. Rörde man sig tillräckligt långt åt vänster mötte och anslöt man sig till högern som kom från andra hållet.

Vad lärde vi oss av vår förblindelse? Att för dem som inte kände sig hemma i status quo fanns det inga bra skäl att rösta för det; att vårt långvariga parlamentariska kaos kunde härledas till en felkonstruerad ja-eller-nej-fråga, som i själva verket hade ett brett spektrum av svar; att vårt lands flora på ett djupgående sätt präglats av EU:s under lång tid utvecklade ekologi och att det blir brutalt att rensa bort dessa plantor; att det som en gång beskrevs som en hård brexit blev mjukt i jämförelse med det hot om en avtalslös brexit som fortfarande hänger över oss; att vi har en fallenhet för flerdimensionell och bitter splittring – unga mot gamla, städer mot landsbygd, högutbildade mot lågutbildade, Skottland och Nordirland mot England och Wales; att alla tidigare, nuvarande och kommande handelsavtal och internationella fördrag innebär kompromisser med suveräniteten och detsamma gäller vår underskrift av Parisavtalet och vårt medlemskap i Nato, och att ”Take Back Control” därför var den här sorgliga säsongens tommaste och mest cyniska löfte.

Vi överraskade oss själva. Hade vi för bara några år sedan ombetts lista nationens problem – förmögenhetsgapet, den krassliga sjukvården, obalansen nord-syd, kriminaliteten, terrorismen, budgetåtstramningarna, bostadskrisen – skulle ganska få av oss ha kommit på tanken att inkludera medlemskapet i EU. Så lyckliga vi var

2012, när vi solade oss i den kvardröjande glansen från vårt framgångsrika OS. Ingen tänkte på Bryssel.

Det var, med Guy Verhofstadts berömda formulering, ”ett kattslagsmål” i Torypartiet som fick oss att gå igång. Dessa katter hade slagits med varandra i decennier. När de drog in oss i slagsmålet och insisterade på att vi skulle välja sida fick vi ett kollektivt nervöst sammanbrott, varefter tillräckligt många ville befrias från pinan ”and get brexit done”. När det sedan upprepades ad nauseam av premiärministern kändes det nästan oartigt att fråga varför.

I inledningsskedet av kampanjerna inför folkomröstningen fick vi veta att ”kring köksbordet” handlade allt om migration; men vi fick också lära oss att det var Storbritannien självt, inte EU, som hade fattat beslutet att tillåta fri migration från anslutningsländerna innan den tillåtna fristen på sju år hade löpt ut; det var Storbritannien självt som valde att tillåta migranter från EU-länder att stanna längre än sex månader utan jobb; det var Storbritannien som framgångsrikt drev kampanj för en östutvidgning av EU; det är Storbritannien, inte EU, som låter migrationen från länder utanför EU fortsätta (och varför inte) när migrationen från EU minskar. Vi har också fått veta att det var Storbritannien, inte EU, som föredrog det rödbruna passet framför det patriotiskt blå. Fast när jag tar en titt verkar mitt gamla pass nästan vara svart.

Det finns många historiska orättvisor i det brittiska samhället, men väldigt få av dem är skapade av EU. Bryssel insisterade inte på att vi skulle låta de post-industriella städerna i Midlands och i norr förfalla. Inte heller krävde Bryssel att vi skulle låta lönerna stagnera eller tillåta att direktörer för krisföretag får miljoner i allmosor eller prioritera aktievärden på bekostnad av det allmännas väl eller köra vårt

sjukvårdssystem, vår socialtjänst och barn- och familjesatsningen Sure Start i botten eller stänga 600 polisstationer och låta vårt statliga skolsystems bärande balkar börja vittra sönder.

Det var brexitkampanjens uppgift att övertyga väljarna om motsatsen. De lyckades med 37 procent av dem, tillräckligt många för att förändra vårt kollektiva öde under åtminstone en generation framåt. Att förmå tillräckligt många människor att tro att källan till alla deras bekymmer är något slags fientligt främmande element är det äldsta tricket av alla i populisternas handbok. Bryssel har använts på samma sätt som Stalin använde Trotskij, mullorna i Iran använder USA och Erdogan använder Gülen.

Ägare till hedgefonder, stenrika bidragsgivare till saken, gamla Eton-elever och tidningsägare har alla framställt sig själva som elitens fiender. Ännu mer magiskt stoft. Att den nordirländska frågan skulle vara löst är en farlig illusion. Vi har sett hur förnuftiga argument faller i onåd. Bakom brexitimpulsen fanns kraftfulla element av blod-och-jord-tänkande med inslag av imperienostalgi. Sådana spöklika drömmar betydde mycket mer än enkla fakta.

Vi lade oss till med en jargong: ”Artikel femtio”, ”friktionsfri handel”, ”just in time”, ”backstop” – så lätt orden hoppade fram ur munnen. Vi lärde oss respektera en ”osynlig gräns”. Innan allt började var det få som kände till skillnaden mellan tullunionen och den inre marknaden. Tre år senare har inte mycket förändrats på den punkten.

En undersökning förra året visade att ganska många av oss trodde att ”krascha ut” betydde detsamma som ”stanna”. Om det bara hade varit så väl.

Brexit-ledarna och oppositionsledaren var angelägna om att snabbt sätta igång det stoppur som enligt Artikel 50 skulle ticka i två år. De var rädda för att ”Leave”-väljare skulle ändra sig, de oroade sig över att i den grupp som inte hade röstat i folkröstningen var ställningen 2:1 i ”Remains” favör och över att de unga väljare som fyllde på röstlängderna skulle vara övervägande pro-EU. De ledande brexitörerna hade goda skäl att frukta en andra folkomröstning.

Något vi i alla fall kan enas om är att vi kommer att bli en smula fattigare. Som en av mina skollärare brukade säga: Om något verkligen är värt att göra, så är det värt att göra det dåligt. Theresa May kunde aldrig förmå sig att säga att brexit skulle göra oss rikare.

Hon ville inte ens berätta om hon skulle rösta för att lämna EU i en andra folkomröstning. Vi bör ge henne ett erkännande för hennes hederlighet. Hon kontrasterar i detta avseende mot Boris Johnson som när han lade fram sin post-brexit-vision för parlamentet lovade att han skulle krympa välståndsgapet mellan de södra och norra delarna av landet och göra de senare till ett centrum för toppmodern batteriteknologi. Han glömde nämna att EU aldrig har stått i vägen för något av dessa projekt.

Att omdefiniera våra handelsförbindelser med EU kommer att hålla oss sysselsatta i årtal. Och vad gäller USA, ta en lång promenad i mellanvästern. Du kan vandra i en månad genom en öken av monokulturer utan att se en enda vild blomma. För att klara konkurrensen skulle vårt eget lantbruk vara tvunget att välkomna hormonsprutan. Våra bönder skulle tvingas ta farväl av de ineffektiva häckarna kring åkrarna och fälten, vallarna av träd vid ägo gränserna och de tre meter breda naturremorna längs den odlade marken – musealt alltsammans.

Under sina handelssamtal med EU kunde USA inte tänka sig att överväga högre krav på djurhållning, livsmedelsstandard och miljöskydd trots att det skulle ha kunnat ge dem tillträde till en marknad med en halv miljard konsumenter. Amerikanska lantbrukskoncerner kommer inte att ändra sina förhållningssätt av hänsyn till ett land med bara 65 miljoner invånare. Om vi vill ha en uppgörelse är det vi som tvingas sänka våra krav.

Vi anar att förstörelse och tillbakagång väntar oss. I en farlig värld befolkad av högljudda ”starka män” var det EU som bäst förvaltade hoppet om en öppen, tolerant, fri och fredlig nationernas gemenskap.

Det hoppet är redan hotat av de populistiska rörelser som har svept över Europa. Att vi lämnar EU kommer att försvaga motståndet mot de främlingsfientliga tendenserna. Den läxa som finns att lära av vårt lands historia de senaste århundradena är enkel: oro på den europeiska kontinenten leder till att vi dras in i blodiga konflikter. Nationalismen är sällan ett fredsprojekt. Inte heller intresserar den sig för kampen mot klimatförändringarna. Den föredrar att låta de tropiska skogarna och den australiska bushen brinna.

Gör en resa från Grekland till Sverige, från Portugal till Ungern. Vilken rik, myllrande samling kulturer – mat, seder, arkitektur, språk, och varje nation är på djupet och med stolthet annorlunda än sin granne. Inget tyder på att de trampats under Bryssels stövelklack.

Ingenting heller här av USA:s trista kommersiella monotoni. Summera allt du lärt dig om det desperata och katastrofala tillstånd Europa befann sig i 1945 och begrunda sedan en häpnadsväckande ekonomisk, politisk och kulturell bedrift: fred, öppna gränser, relativ rikedom, och uppslutning kring individuella rättigheter, tolerans och

yttrandefrihet. Ända till i går var det hit våra vuxna barn av fri vilja reste för att leva och arbeta.

Nu är det slut, tills vidare finns kraften hos den engelska nationalismen. Dess förkämpe är Johnsons Vote Leave-regering, vars sinnebild alltid kommer att vara ett särskilt slags flin, utvecklat till perfektion på den gamla Sovjetunionens tid. Jag ljuger, du vet att jag ljuger och jag vet att du vet och det skiter jag i. Kan exemplifieras med: ”Den fem veckor långa suspenderingen (prorogationen) av parlamentet har ingenting med brexit att göra.” Michael Gove och Jacob Rees-Mogg var det hånfulla flinets mästare.

Högsta domstolens olägliga domslut i vilket det slogs fast att suspenderingen av parlamentet var olaglig gnager uppenbarligen fortfarande på humöret. Nyligen skickades den tidigare inrikesministern Michael Howard ut för att gnälla på domarna. Att utsträcka den politiska kontrollen till det oberoende rättsväsendet vore i linje med Boris Johnsons och hans spinndoktor Dominic Cummings projekt. I Ungern visar Victor Orbán vägen.

Remainers har fortsatt att försvara en vänligare värld, men vi har alltid varit gräsätarna i den här debatten med våra enorma, vänliga och förtalade marscher – ”en hatisk folkmassa” (The Sun), ”en elit” (The Daily Telegraph). Om sexton miljoner remainers utgör en elit, då kan vi glädjas åt att Storbritannien är ett meritokratiskt föregångsland.

Vi var i sanning ”the left-behinds”, de kvarlämnade. I enlighet med Corbys och hans dystra löjtnanters vilja har vi saknat en verkningsfull röst i parlamentet. På sin första dag som premiärminister lovade Theresa May utanför 10 Downing Street att hon skulle företräda oss alla. Men i stället kastade hon hälften av landet till

hundarna för att blidka sitt partis högerflygel. Boris Johnsons upphöjelse avgjordes av en liten, åldrande församling, där majoriteten anförtrödde opinionsundersökare att de önskade att Donald Trump styrde Storbritannien och att de längtade efter en återkomst för hängningar. Johnson hittade nya lågvattenmärken för populistisk vulgaritet när han i juni förra året talade om att med högaffel jaga bort EU-demonen på nationens rygg. Han har nu förverkligat sin dröm. Och vad de yttersta extremerna anbelangar, vi sköt och knivhögg aldrig någon brexit-förespråkande parlamentsledamot till döds på öppen gata. Vi var mycket sällan benägna att skicka anonyma döds- och våldtäktshot av den sort som i sådan mängd nådde fram till Gina Miller, Anna Soubry och många kvinnliga parlamentsledamöter. Dock, de antisemitiska mejlen inifrån Labour var en skam. Det var också den hånfulla samlingen mobbare utanför Rees-Moggs hem.

Men vi remainers försökte inte slugt tubba våra landsmän att skapa kravaller för det fall en andra folkomröstning skulle ha gått oss emot. Nästan två tredjedelar av väljarkåren röstade inte för att Storbritannien skulle lämna EU. Större delen av näringslivet, fackföreningsrörelsen, lantbruket, vetenskapsvärlden, finanssektorn och kulturlivet var motståndare till brexit-projektet. Tre fjärdedelar av parlamentsledamöterna röstade för "remain". Men våra förtroendevalda struntade i det uppenbara allmänintresset och kröp ihop bakom partikabaler och "folket har talat" – denna dystra sovjetiska fras – följt av "get Brexit done", det sinnesförvirrande magiska stoftet som har förblindat förnuftet och försämrat våra barns framtidsutsikter.

Ian McEwan.

Översättning: Per Svensson "

"Ian McEwan

Brittisk författare (född 1948).

Debuterade 1975.

Mest känd för romanerna "Kärlekens raseri", "Försoning", "På Chesil Beach" och "Lördag", varav flera har filmatiserats.

Hans senaste bok på svenska är "Maskinen som jag" (övers. Meta Ottosson, Brombergs).

McEwan är hedersdoktor i litteratur vid University College, London.

”Släpphänt Skolinspektion håller inte oseriösa borta”

DN MÅNDAG 3 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200203

Skolinspektionen kan och ska spela en avgörande roll för att upprätthålla de kontrollmekanismer som säkerställer att oseriösa aktörer hålls borta från skolmarknaden och att alla barn får verktygen att avgöra sin egen framtid. I en ny kartläggning kan Moderata ungdomsförbundet i dag visa att kontrollen inte fungerar, skriver Benjamin Dousa (M).

Sedan friskolereformen implementerades på 1990-talet är Sverige ett av de länder i världen med mest valfrihet, där fritt skolval, fri etableringsrätt, och mycket stor pedagogisk frihet råder. Samtidigt är inte skolmarknaden som vilken marknad som helst. Det är en så kallad pseudomarknad, där traditionella marknadsmekanismer är satta ur spel. Politiken sätter priset, barn och föräldrar väljer, medan skattebetalarna som kollektiv betalar. För att det här i slutändan ska fungera spelar kontrollmekanismer och statlig utgallring av oseriösa aktörer en ovärderlig roll. I en ny kartläggning kan Moderata ungdomsförbundet i dag visa att kontrollen inte fungerar.

Skolinspektionen är sedan 2008 den myndighet som har ansvaret för kontroll av landets alla skolor och nyetablering av friskolor.

Myndighetens uppdrag är enligt dess hemsida ”bland annat att bidra till ökad måluppfyllelse, kvalitet och likvärdighet; regelbundet granska kvaliteten i och utöva tillsyn över huvudmän och verksamheter;

kommunicera resultat från tillsyn och kvalitetsgranskning; samt skyndsamt handlägga signaler om missförhållanden”.

Uppdragsbeskrivningen är det inget större fel på, men problemet är hur kvalitetsbegreppet har tolkats och därmed vad Skolinspektionen konkret väljer att granska. Hur dessa granskningar genomförs bör också ses över.

Vi har gått igenom Skolinspektionens beslut från de senaste åren för att analysera vad myndigheten specifikt granskar. Vi har även tittat närmare på förelägganden om viten. Våra slutsatser går att sammanfatta enligt följande:

1 Skolinspektionen granskar och anmärker i stor utsträckning på fel saker. Det som är absolut viktigast i skolan är undervisningens kvalitet och att eleverna kan studera i lugn och ro. Elevinflytande, skolans värdegrundsarbete, jämställdhetsplaners kvalitet och elevhälsan måste anses vara sekundära uppdrag. I förra årets totalt 35 uppföljningar av regelbundna kvalitetsgranskningar i gymnasieskolan framgår beslut om 67 anmärkningar på sådant som är skolans kärnuppdrag (kvalitet och studiero) medan 34 anmärkningar gjordes beträffande sekundära uppdrag. Det betyder att mer än var tredje anmärkning inte gäller undervisningens kvalitet.

2 När Skolinspektionen väl agerar så agerar de inte tillräckligt resolut. Vid granskning av Skolinspektionens förelägganden om vite framkommer att vitena endast i undantagsfall faktiskt utdöms. Av totalt 200 000 630 kronor i föreläggande från 2011 till 2017 har enbart 18 542 000 kronor utdömts. Vad gäller regelrätta ingripanden har 30 skolor stängts eller försatts under statlig förvaltning det senaste

decenniet av totalt 24 813 skolenheter i Sverige, en påfallande låg siffra.

Förra året riktade även Riksrevisionen kritik mot Skolinspektionen där de menade att myndigheten brister i uppföljning av tillsynsbesluten. Anmärkningar skrivs alltså av utan att Skolinspektionen ordentligt har kontrollerat att de identifierade bristerna är åtgärdade och avhjälpta. Riksrevisionen menade också att det finns brister vad gäller uppföljningens likvärdighet, skyndsamhet och transparens.

3 Skolinspektionens granskningar är nästan uteslutande förannonserade. Enligt myndigheten själv kan tillsyn ske på olika sätt: antingen genom så kallade skrivbordsgranskningar, där Skolinspektionen begär in underlag från huvudmannen eller berörd skola, eller genom besök, som kan vara anmälda eller oanmälda.

Under 2019 genomfördes två större oanmälda kvalitetsgranskningar där Skolinspektionen granskade hanteringen av nationella prov. Utöver sådana större kvalitetsgranskningar kan oanmälda besök även förekomma vid granskningsformen riktad tillsyn. Någon statistik på andelen anmälda respektive oanmälda besök som sker vid riktad tillsyn finns inte, men Skolinspektionen själv medger att de allra flesta besöken är anmälda. Det ger granskade skolor gott om tid att förbereda sig, lärare och elever inför inspektionen.

Sammanfattningsvis gör Skolinspektionen vissa saker bra men det finns stor förbättringspotential. Skolinspektionen är en viktig myndighet för att säkerställa att alla skolor är bra skolor, men dess granskningar bör alltid rikta in sig på kunskapsförmedling och kvaliteten på densamma. Skolinspektionens missriktade fokus är dessvärre symtomatiskt för hela den skolpolitiska debatten, som under

en längre tid har handlat om andra saker än skolans kärnuppdrag – att förmedla kunskap. Riktningen för skolpolitiken måste styras om med ett överordnat mål: att elevernas kunskaper ska förbättras.

En viktig del i denna kursomläggning vore att reformera Skolinspektionen och tydligt definiera att myndighetens uppdrag ska vara att följa upp undervisningens kvalitet och skolornas förmåga att förbättra elevernas kunskapsnivåer. För att Skolinspektionen bättre ska kunna fullfölja sitt uppdrag föreslår vi att en större andel av myndighetens tillsyns- och granskningsbesök ska vara oanmälda. Med oanmälda besök är det svårare för skolorna att skönmåla verksamheten, och den situation som lärare och elever upplever varje dag blir den som Skolinspektionen får bevittna. Vidare behövs en bättre uppföljning av de beslut som myndigheten fattar så att brister som upptäcks inte förblir utan åtgärd.

Valfriheten i det svenska skolsystemet är viktig att bibehålla, där barn och föräldrar ska kunna välja program, geografisk placering och andra inriktningar som passar livet och framtiden för dem bäst. Familjer vet bäst själva, inte politiker och byråkrater. Men grundbulten i den omfattande valfriheten måste vara att inga skolor ska tillåtas vara dåliga. I Sverige ska inga barn behöva ärva sina föräldrars utanförskap och andra missöden på grund av en undermålig skolgång.

I den nuvarande ordningen kan socioekonomiskt starka och välutbildade föräldrar själva agera skolinspektion åt sina barn och därmed välja bort undervisning med låg kvalitet. Statliga kontroller och offentlig utgallring av oseriösa aktörer handlar således om att denna möjlighet inte bara ska förbehållas dem. Studier visar att 30 till 40 procent av inkomströrligheten kan förklaras av skolgången. Därför måste politiken säkerställa att alla elever lämnar skolan med goda

kunskaper. Skolinspektionen kan och ska spela en avgörande roll för att upprätthålla de kontrollmekanismer som säkerställer att oseriösa aktörer hålls borta från skolmarknaden och att alla barn får verktygen att avgöra sin egen framtid.

Benjamin Dousa, förbundsordförande Moderata ungdomsförbundet "

Kommentarer: Författaren menar att "Elevinflytande, skolans värdegrundarbete, jämställdhetsplaners kvalitet och elevhälsan måste anses vara sekundära uppdrag " att det inte är fråga om kunskaper. Men tvärtom är det i hög grad fråga om kunskaper.

Skolans ämne religionskunskap bör utökas till Religion och levnadskunskap:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdoms historia.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.

11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

"Vinst här ger fördel i racet

DN MÅNDAG 3 FEBRUARI 2020

I dag hålls det första demokratiska primärvalet i Iowa. Vänsterdemokraten Bernie Sanders har ett litet övertag över den tidigare vicepresidenten Joe Biden. DN var på plats i Iowa inför ett historiskt val.

– Jag kommer slå honom som en trumma, säger Joe Biden.

Det är lördagsförmiddag i North Liberty, en förstad till Iowa City. Biden syftar på Trump. Solen har just trängt igenom molnen. Den tidigare utrikesministern John Kerry, som kampanjar för Biden, fyller i.

– Joe Biden kommer att flytta in i *the White House* och Donald Trump in *the doghouse*.

Under helgen har kandidaterna till Demokraternas presidentnominering ilat fram och tillbaka över Iowas snöklädda prärie i den vidsträckta amerikanska Mellanvästern.

Att vinna Iowa, det första i raden av primärval, anses ge ovärderlig skjuts i form medieuppmärksamhet, även om antalet väljare som faktiskt röstar är relativt begränsat.

Joe Biden, som ligger strax efter Sanders i mätningarna, har likheter med Clint Eastwood. En grånad 77-åring som uttrycker sig med stötig pondus. Hans buss pryddes tidigare av mottot: "No Malarkey", inget struntprat.

Nu har den målats om: "Biden – nationens själ", för att inskräpa allvaret i den valprocess som i slutändan ska avgöra om Trump får fyra år till i Vita huset.

Biden och Kerry, tillsammans 155 år, tröttar inte ut väljarna med sakpolitik. Här gäller salta skämt – "Jag känner Joe Biden lika väl som Donald Trump känner Vladimir Putin", skojar Kerry – och vädjan till det sunda förnuftet.

– Erfarenhet har betydelse, säger Kerry. Om ni skulle gå till en hjärtkirurg så hade ni valt någon som opererat förr.

Just detta kanske till och med Bernie Sanders skulle skriva under på. För fyra månader sedan drabbades Sanders av en hjärtattack och det politiska etablissemanget var övertygat om hotet från den demokratiska socialisten nu var marginellt.

Sedan dess har stödet och kampanjbidragen bara vuxit. Samma bakvända logik som gäller för president Trump – lojaliteten bland gräsrotterna växer när partietablissemanget tar avstånd. Nu kan Sanders vara på väg att vinna både Iowa och New Hampshire, nästa primärval.

Sanders kampanjmöten i Iowa drar minst tre gånger så många besökare som Biden och Elizabeth Warren, en populär kampanjpolitiker som ligger strax efter Sanders och Biden i mätningarna. På lördagskvällen fyllde 78-åringen Sanders en konsertarena i staden Cedar Rapids. Om Bidens möten är nostalgiska studiecirkel med en patriarkalisk grundton påminner Sanders möten mer som ungdomsdisco där aktivister och unga medvetna föräldrar dricker blaskig öl under den inkluderande parollen "Not Me. Us."

Sanders ungdomsrörelse har breddats sedan förra valrörelsen med latinamerikanska förstagångsväljare och amerikaner som oroar sig över klimatet. Det senare är en källa till frustration för Biden, som var amerikansk vicepresident när Obamaregeringen bidrog till att ena världen bakom Parisavtalet.

Under helgens kampanjmöten i Iowa har Sanderskampanjen trappat upp retoriken mot moderpartiet. Den vänsterradikala kongressledamoten Rashida Tlaib fick Sanderspubliken att bua ut Hillary Clinton, som nyligen sågat Sanders som en person ”som ingen gillar”. Dokumentärfilmaren Michael Moore, som kampanjar för Sanders, avfärdar partiets ”storbolagsdemokrater” som korrupta. Moore ironiserade över att Biden profilerar sig som den ”säkra” kandidaten.

– Om du är singel och ute på någon av dejtingsajterna och såg en kille som i hans profil hade skrivit: jag är säker, *whoa*, då är du inte säker!

Björn af Kleen "

" Vänsterdemokraten Bernie Sanders har sagt samma sak i 40 år – nu har det blivit hans styrka

DN MÅNDAG 3 FEBRUARI 2020

Likt sköldpaddan som vinner över haren genom att träget kravla mot mållinjen börjar Bernie Sanders, nästan i skymundan, framstå som favorit i Demokraternas primärval. Han ser nu ut att bli vänsterns starkaste utmanare till den ofta segertippade Joe Biden. Bernie Sanders trovärdighet bygger på att han framfört samma vänsterbudskap i fyra decennier.

New York.

Sakta men säkert har vänsterdemokraten Bernie Sanders rört sig mot toppen i Demokraternas primärval. Opinionsmätningarna har varit överväldigande starka för honom de senaste veckorna. Han tycks ha en knapp ledning inför de viktiga första valen i Iowa, New Hampshire och Nevada.

Det går inte längre att utesluta att Demokraterna kan nominera en vänsterradikal presidentkandidat som förespråkar de mest omfattande reformerna av USA:s välfärdsstat sedan Franklin D Roosevelt på 1930-talet.

– Bernie har enorm integritet och hans politiska historia är i stort sett oklanderlig. Framför allt tror jag att han skulle utgöra den tydligaste kontrasten mot den sittande presidenten, säger Michael Edbert, en ung

Bernie Sanders-anhängare som jag träffar under ett kampanjevenemang i South Carolina.

Den grundläggande motsättningen i Demokraternas primärval riskerar nu att dras till sin spets.

Å ena sidan har partiet och dess väljare rört sig kraftigt åt vänster sedan 2016.

Å andra sidan säger två av tre demokrater som planerar att rösta i primärvalet att det absolut viktigaste är att få en kandidat som kan besegra Donald Trump.

Så vem vill de ha? En del av dragkraften med Sanders tycks vara att hans politiska budskap varit oerhört konsekvent i fyra decennier. När jag följt Sanders tal under valkampanjen låter de alltid likadana. Det spelar ingen roll om han talar inför ett fackförbund i Michigan, ett gäng collegestudenter i Kalifornien, eller här i Columbia, South Carolina, på ett evenemang med den svarta medborgarrättsrörelsens veteraner. Han säger precis samma saker hela tiden. Han rasar mot oligarker, ekonomiska klyftor, storföretag som ignorerar klimatkrisen och privata fängelser som exploaterar ett rasistiskt rättssystem. Det har gjort honom till en ny ikon för USA:s unga vänster, men kan det attrahera en bredare väljarskara?

I Brooklyn hälsar jag på hos redaktionen för den vänsterradikala tidskriften Jacobin, som har blivit en tongivande röst för Bernie Sanders anhängare, med en dryg miljon regelbundna läsare. Chefredaktören Bhaskar Sunkara har blivit en ledargestalt för Bernie-rörelsen, inte minst på sociala medier, där han är en av många anhängare som försvarar Sanders i vått och torrt.

Sunkara säger att han gärna skulle ta åt sig äran för att Sanders fått sådant genomslag, men det är nog snarare så att Sanders politiska styrka bottnar i att han är populär som person. Sanders är mer populär än den sakpolitik han förespråkar. 70 procent av demokraterna säger att de har en positiv bild av Sanders, medan bara 38 procent stöder hans förslag om till exempel allmän sjukvård.

– Många vänsterpolitiker lider av det jag kallar Corbyn-problemet, säger han med anspelning på Jeremy Corbyn, brittisk Labourledare.
– De är mindre populära som personer än idéerna de förespråkar. Med Bernie är det tvärtom. Han kan få stöd av halva befolkningen, men på egen hand har många av hans politiska idéer bara stöd av 30–35 procent. Han attraherar oberoende väljare som inte främst ser honom som en vänsterdemokrat, utan som en outsider som går sin egen väg, säger Sunkara.

Ovanför Sunkaras skrivbord hänger parollen ”Socialism in our time”. Omkring oss sitter unga medarbetare med klistermärken från klimatradikalerna Extinction Rebellion på datorerna. Det här är en radikalvänster som länge varit marginaliserad i amerikansk politik, men som nu känner segervittring.

– Joe Biden är fortfarande knapp favorit, men jag skulle ge Sanders ungefär 40 procents chans att vinna i nuläget, säger Sunkara.

Det sägs ofta att Demokraternas splittring handlar mer om retorik än politik, men den sakpolitiska klyftan mellan Biden och Bernie är enorm. I Washington Posts valkompass med de 20 viktigaste frågorna i primärvalet står Sanders och Biden för motsatta åsikter i 18 frågor. Sanders vill införa allmän sjukvård och eliminera myndigheten ICE, som deporterar papperslösa. Han vill införa totalförbud för fracking,

en metod för att utvinna fossila bränslen, och förhandla med Kina om nedrustning av kärnvapen. I stället vill han lägga dessa resurser på att bekämpa klimatkrisen. Bhaskar Sunkara, som ägnat sitt yrkesliv åt att strida för den här sortens frågor, erkänner att det är orealistiskt att så radikala förändringar kan genomföras i USA:s notoriskt tröga kongress.

– Det är hans främsta svaghet. Det kommer att bli tufft att genomföra sakpolitiken i praktiken, säger Sunkara.

Själv säger Sanders lite lagom vagt att han ska få igenom sin politik genom att mobilisera en revolution av politisk energi.

Lyckligtvis för Bernie Sanders så avgörs amerikanska val sällan av den som har bäst taktik för att förhandla igenom lagändringar i kongressen. Val vinnas snarare på breda politiska visioner, slagkraftig retorik och personlig karisma.

I årets valkampanj verkar Sanders även ha utvecklat mer effektiva plattformar för att locka in nya väljare och entusiastiska volontärer. Många Sanders-anhängare jag träffar nämner hur smidigt de kan kommunicera med varandra på kommunikationsplattformen Slack, där volontärer bland annat kan administrera gemensamma bilfärder till viktiga delstater.

– Jag har bilat ner hit från Minnesota tillsammans med ett gäng andra volontärer som jag hittade på Slack. Vi är mer än en miljon över hela landet som jobbar för att Bernie ska vinna, säger Bruce Murray, en farbror som själv ser ut lite som Bernie Sanders och tillbringar månaden februari med att resa runt och driva kampanj för honom i South Carolina.

Omkring oss står tre andra volontärer som arbetar för Sanders och som också rest hit långväga från olika delstater. De kallar det en ”Bernie journey”, en Bernie-resa runt landet.

Kampanjens infrastruktur kan andra imitera, men den rena entusiasmen från anhängarna är svårare att kopiera.

Sanders växande opinionsstöd har börjat oroa traditionella demokrater. Jonathan Chait, en liberal debattör, skriver i New York Magazine att det ”vore vansinne att nominera Sanders mot Trump”. Hillary Clinton gjorde nyligen ett personangrepp på Sanders i en dokumentär, där hon sade att ”ingen gillar honom” och att han ”inte åstadkommit någonting”.

Den sortens kritik från traditionella mittendemokrater verkar dock bara stärka stödet för Sanders, då det befäster bilden av honom som en radikal utmanare. Ironiskt nog tycks även de två miljardärerna Michael Bloomberg och Tom Steyers valkampanjer ha stärkt Sanders opinionssiffror, då de främst plockar väljare från Joe Biden.

Hos Donald Trumps stab verkar det i alla fall som att många föredrar Bernie framför Joe Biden som motståndare i november. Rick Scott, republikan i Florida och nära Trump, har nyligen köpt reklamfilmer inför valet i Iowa där han attackerar Biden, i förhoppning om att Sanders ska vinna.

I South Carolina träffar jag Tim Numan, en oberoende väljare som säger att han ogillar Trump, men inte kan rösta på Sanders.

– Biden är den enda jag kan tänka mig. Om det blir Bernie Sanders eller Elizabeth Warren kan jag inte rösta på dem. De står för långt till

vänster helt enkelt. Jag driver företag och har svårt att se hur de ska kunna genomföra allt de pratar om utan att det ska drabba mig. Erin Lawrence, en ung Bernie-anhängare i South Carolina, tror att många fortfarande underskattar Sanders chanser att vinna.

– Det fanns många demokrater i förra valet som hoppades att Trump skulle vinna Republikanernas primärval, eftersom de var övertygade om att en så radikal högerpopulist aldrig kunde bli president, säger hon.

Martin Gelin "

"Fakta. Bernie Sanders

Bernard "Bernie" Sanders föddes 1941 i Brooklyn, New York. Han var tidigare borgmästare i Burlington, Vermont och kongressledamot. Senator sedan 2007.

Tillhör formellt inte Demokraterna som parti utan är oberoende, men röstar nästan alltid med Demokraterna i senaten. Inför presidentvalet 2016 gick han med i Demokraterna och även inför detta primärval anslöt han sig till partiet.

I primärvalet 2016 gjorde Sanders ett starkt resultat och vann i 23 delstater. I opinionsmätningarna inför primärvalen 2020 är Sanders nästan ikapp Joe Bidens tidigare ledning. "

"Nu startar racet till Vita huset

DN 3 FEBRUARI 2020

När USA går till presidentval i höst talar allt för att Donald Trump står på valsedeln för Republikanerna. Vilken demokrat som ställs emot honom avgörs i primärvalen, där tio kandidater på 21 valdagar ska sällas bort. I dag går startskottet, med valet i delstaten Iowa. 14 kandidater – 11 demokrater och 3 republikaner – gör upp om två platser i höstens presidentval.

Joe Biden

Vem är det? F d vicepresident och senator från Delaware. 77 år.

Politisk profil: Står nära Barack Obama i partiets mittfåra.

Talar för: Känd, erfaren och omtyckt. Starkaste kandidaten, enligt många. Starkt stöd bland svarta och arbetare.

Talar mot: Motstånd från vänsterdemokrater. Gott om motsägelsefulla ståndpunkter att kritiserats för efter lång tid i Washington.

Bernie Sanders

Vem är det? Senator från Vermont. 78 år. Utmanaren till Hillary Clinton i valet 2016.

Politisk profil: Vänsterradikal.

Talar för: Hängivna anhängare, entusiasmen bland unga som vill ha radikal förändring och de som gillar hans systemkritik. Anses pålitlig och trovärdig.

Talar mot: Motstånd från partietablissemang och välbärgade väljare. Skulle bli den äldsta presidenten hittills.

Elizabeth Warren

Vem är det? Senator för Massachusetts, professor i ekonomi, från Oklahoma. 70 år.

Politisk profil: Vänster. Förespråkar radikal omfördelningspolitik, lagar mot monopol och allmän sjukvård.

Talar för: Stöd från kvinnor, unga och välutbildade. En av få som kan ena vänsterflanken och traditionella kärnväljare.

Talar mot: Hennes opinionssiffror har dalat under vintern.

Pete Buttigieg

Vem är det? Borgmästare i South Bend, Indiana. 38 år.

Politisk profil: Mittendemokrat med pragmatisk framtoning.

Talar för: Karismatisk stjärna som väckt entusiasm bland unga och välutbildade. Den första seriösa kandidaten som är öppet homosexuell.

Talar mot: Ung, med bristande erfarenhet. Problem att nå ut till svarta och latinamerikanska väljare.

Michael Bloomberg

Vem är det? F d borgmästare i New York och rik affärsman. 77 år.

Politisk profil: Mitten. Engagerad i klimatet och hårdare vapenlagar.

Talar för: Kan locka många oberoende väljare. Enorm förmögenhet som finansierar kampanjen, som redan har mer än 1 000 personer anställda.

Talar mot: Representerar en mittenpolitik som många förknippar med 1990-talet.

Amy Klobuchar

Vem är det? Senator från Minnesota. 59 år.

Politisk profil: Mittendemokrat som riktar sig till landsbygd.

Talar för: En stark demokrat i Mellanvästern och rostbältet, just där valet kan avgöras mot Trump. Mobiliserar kvinnor utan att skrämja bort mittenväljare.

Talar mot: Hennes kompromissvänliga mittenpolitik alierar den energiska vänstern.

Andrew Yang

Vem är det? Entreprenör och filantrop, 45 år.

Politisk profil: Viral.

Talar för: New York Times har kallat Yang ”Internets favoritkandidat” och hela hans kampanj tycks bygga på att skapa virala ögonblick.

Förespråkar medborgarlön, vilket är populärt i bland annat Silicon Valley.

Talar mot: Oklart om entusiasmen på sociala medier kan omvändas i väljarstöd. Ligger rejält efter i opinionsstöd.

Tom Steyer

Vem är det? Finansman och klimataktivist med förmögenhet på drygt en miljard dollar. 62 år.

Politisk profil: Vänster.

Talar för: Steyer har lagt oerhörda summor på en kampanj i framför allt den amerikanska Södern, där han förespråkar radikala reformer av klimat- och brottspolitik.

Talar mot: Ingen politisk erfarenhet och okänd i de delstater där han inte spenderat miljoner på reklam.

Tulsi Gabbard

Vem är det? Kongressledamot från Hawaii, 38 år.

Politisk profil: Vänster.

Talar för: Liten skara hängivna anhängare, står nära Sanders.

Förespråkar ändrad utrikespolitik då många är trötta på USA:s krig. Den första hindu som är seriös kandidat för Demokraterna.

Talar mot: Bakgrund som präglats av kontroversiella uttalanden och stöd för auktoritära regimer.

Michael Bennett

Vem är det? Senator från Colorado. 55 år.

Politisk profil: Mitten.

Talar för: Karismatisk och stark kommunikatör. Som senator har han ofta kritiserat Trump och republikanerna med känsloladdade tal som fått stor spridning. En tänkbar vicepresidentkandidat.

Talar mot: Har haft svårt att skapa entusiasm för sin milda mittenpolitik i ett brett startfält med högljudna radikaler.

Deval Patrick

Vem är det? Var tidigare delstatsguvernör i Massachusetts. 63 år.

Politisk profil: Mitten.

Talar för: En karismatisk och erfaren demokrat som står nära den tidigare presidenten Barack Obama.

Talar mot: Hans mittenpolitik och bakgrund på konsultföretaget Bain Capital är inte riktigt vad demokraternas kärnväljare suktar efter just nu.

Donald Trump

Vem är det? USA:s president, sedan valet 2014.

Politisk profil: Högerpopulist.

Talar för: Allt tyder på att Trump blir nominerad som partiets presidentkandidat för en andra fyraårsperiod.

Talar mot: Om Trump av något skäl tvingas avgå som president.

Annars är det interna motståndet bland republikaner i princip obefintligt.

Bill Weld

Vem är det? Var tidigare delstatsguvernör i Massachusetts. 74 år.

Politisk profil: Mitten.

Talar för: Bill Weld är en av landets sista genuint moderata republikaner. Stark röst för mittenkonservativa som ogillar Trump.

Talar mot: Har svårt att vinna väsentligt väljarstöd i ett politiskt klimat där nio av tio republikaner stöder Trump.

Joe Walsh

Vem är det? Radiopratare som tidigare var kongressledamot från Illinois. 58 år.

Politisk profil: Konservativ.

Talar för: Joe Walsh är en stark profil för Republikanerna som populär konservativ radiopratare.

Talar mot: Hans kritik mot president Trump innebär att en klar majoritet av republikaner ser honom som en svikare.

Fakta. Demokraternas kandidater i opinionen

Nationellt:

Biden 27,2%

Sanders 23,5%

Warren 15,0%

Bloomberg 8,0%

Buttigieg 6,7%

Iowa:

Sanders 24,7%

Biden 21,0%

Buttigieg 16,3%

Warren 15,2%

Klobuchar 8,3%

Källa: Real clear politics

Ju större delstat, desto viktigare.

Hur många delegater en delstat skickar till konventet beror på dess folkmängd. Precis som i presidentvalet är alltså det viktigaste för den som vill bli sitt partis presidentkandidat att vinna i de stora delstaterna. Endast primärval i delstater är med i grafiken

De flesta delegaterna är tvingade att rösta enligt resultatet i delstatens nomineringsval – dessa delegater kallas bundna delegater. Förutom de bundna delegaterna skickar också båda partierna så kallade superdelegater till konventen – representanter som är fria att rösta på vem de vill.

Övriga valdagar utöver val i delstaterna. Demokraterna: 3 mars: Amerikanska Samoaoarna (6 delegater) och Democrats abroad (13),

14 mars: Nordmarianerna (6), 29 mars: Puerto Rico (51), 2 maj: Guam (7), 6 juni: Amerikanska jungfruöarna (7). Republikanerna: 12 mars: Amerikanska jungfruöarna (6), 14 mars: Guam (6), 24 mars: Amerikanska Samoaöarna (6), 7 juni: Puerto Rico (23), datum oklart: Wyoming (12).

Följande delstater har ställt in valen för republikanerna: Alaska, Arizona, Hawaii, Kansas, Nevada, South Carolina, Virginia.
Källa: New York Times valguide

Martin Gelin "

" Handeln med narkotika omsätter miljarder kronor varje år i Sverige

DN MÅNDAG 3 FEBRUARI 2020

Narkotikan omsätter miljardbelopp årligen i Sverige och utgör en central inkomstkälla för kriminella. En hårdnande konkurrens om pengarna är en trolig orsak till det eskalerande gängvåldet och de senaste sprängdåden i det uppblussade mc-kriget, enligt polis och forskare. Regeringen har nu gett Brå i uppdrag att utreda narkotikamarknaden i Sverige.

Användningen av narkotika i Sverige har ökat de senaste 30 åren, och särskilt under 2000-talet. Den senaste fem åren visar att det tunga missbruket har nått historiskt höga nivåer, enligt en rapport från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN).
– I dag använder vi mer narkotika per invånare än vi har gjort tidigare, säger Ulf Guttormsson, avdelningschef på CAN.

Med undantag av en liten andel cannabis smugglas all narkotika in till Sverige. Smugglingen sker vanligtvis över gränserna från Norge och Finland, Öresundsbron eller via hamnarna. En mindre del kommer in med flygtrafiken. De som organiserar införseln kontaktar i de flesta fall någon i Europa och får partiet levererat till kriminella nätverk i Sverige som smugglar, distribuerar och säljer narkotikan, enligt polis och tull.

– Första ledet ser man inte av, säger Ulf Guttormsson.
De illegala drogerna är lätta att få tag på och priserna beskrivs som stabila eller sjunkande. För cannabis och den växande trenden med

internetförsäljning av syntetiska droger ökar dock priserna något, enligt CAN:s senaste rapport över gatupriserna för 2018.

Hur mycket narkotikamarknaden i Sverige omsätter totalt finns ingen exakt siffra på men uppskattningsvis köper svenskarna knark för mellan fem till tio miljarder varje år, att jämföra med till exempel Svenska spel som omsätter cirka 7,7 miljarder.

De mest gångbara sorterna är: hasch, marijuana, amfetamin, kokain, heroin samt ”nättdroger”. Sedan tillkommer läkemedelsklassade preparat som inte räknas, enligt CAN.

– Cannabis är den vanligaste narkotikasorten men det finns en hel del annat som konsumeras, säger Ulf Guttormsson.

Omsättningen för cannabis beräknas till cirka en miljard kronor om året, varav inköpskostnaderna är runt 600 miljoner. Detta ger en mellanskillnad på omkring 400 miljoner kronor som går till försäljaren. Gatupriset ligger på drygt 100 kronor per gram.

Pengarna är drivkraften i narkotikahandeln och en central inkomstkälla i den kriminella miljön. Nyligen dömdes exempelvis flera personer i Stockholm till långa fängelsestraff efter att ha gripits med narkotika till ett gatuvärde av 20 miljoner kronor.

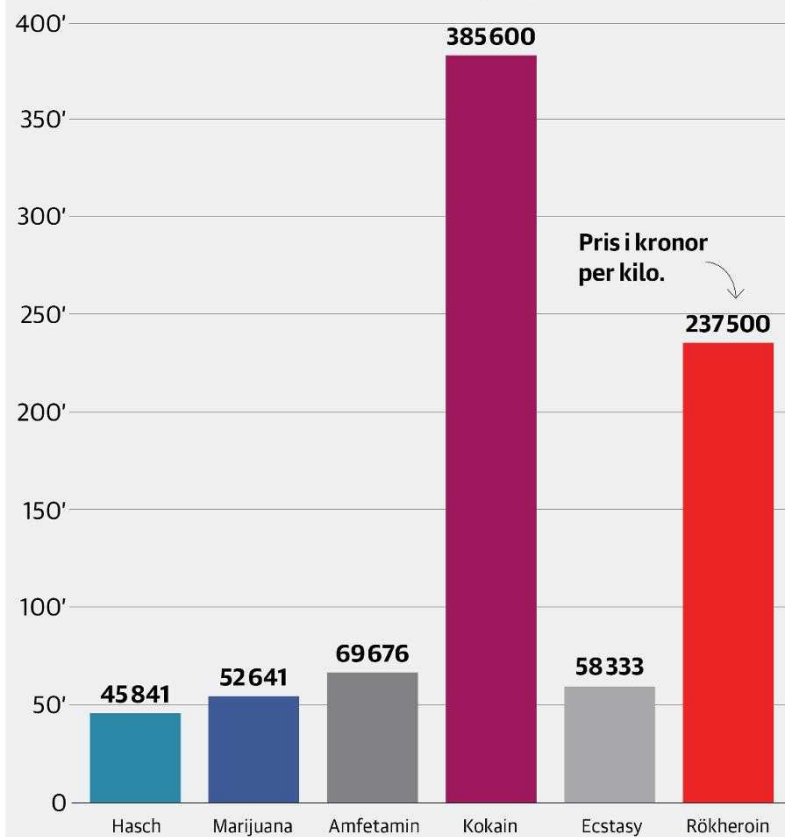
Dödsjutningarna och sprängningarna har ofta sin grund i konflikter relaterade till drogmarknaden. De som hanterar narkotika är dessutom ofta multikriminella och kan även syssla med rån, bedrägerier eller utpressning.

– Narkotikamarknaden är tillräckligt lukrativ för att många är beredda

Grossistpriser för olika narkotiska preparat

Genomsnittliga grossistpriser för olika narkotikasorter i Sverige enligt uppgifter från rapportörer i polisområden 2018. Priserna är angivna i kronor per kilo och i fallet ecstasy per tusen tabletter.

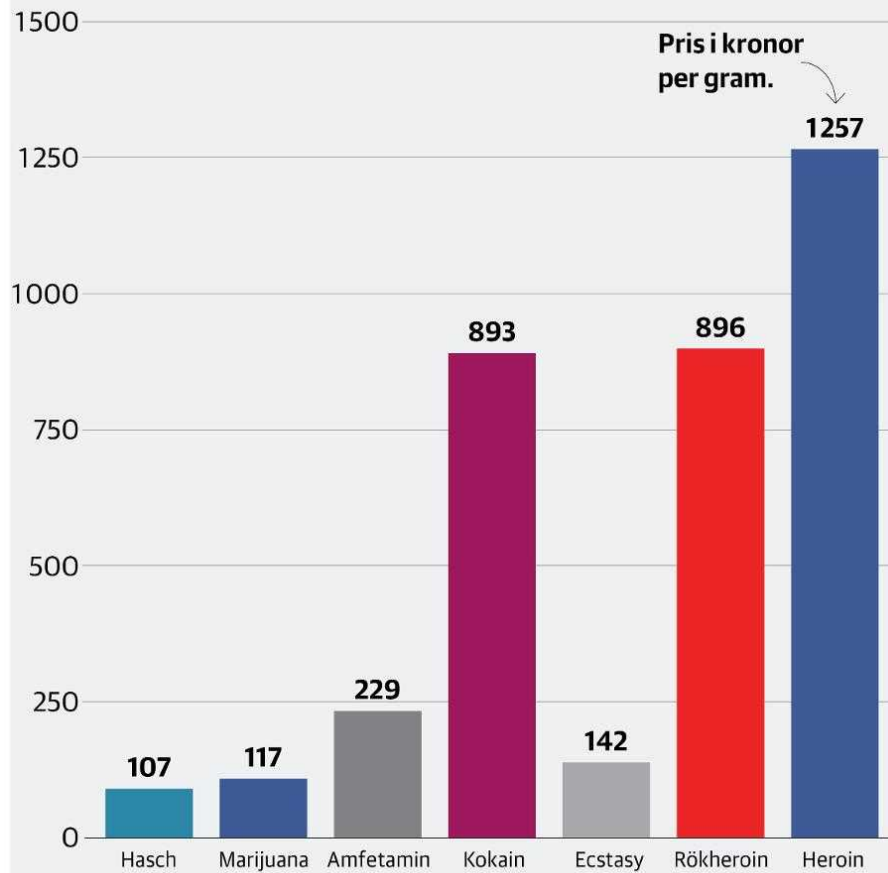
Källa: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Gatupriser för olika narkotiska preparat

Genomsnittliga gatupriser i kronor per gram för olika narkotikasorter i Sverige enligt uppgifter från rapportörer i polisområden 2018. I fallet ecstasy gäller priset en tablett. Narkotikasorterna är rangordnade efter hur vanliga de är.

Källa: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

”Asylsystemet utmanas av oklara regler för återvändande”

DN TISDAG 4 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200204

Asylsystemets legitimitet utmanas av att betydligt färre än hälften återvänder självmant efter ett avslagsbesked. Från politiskt håll sägs återvändandefrågorna vara viktiga. Men politiker och myndighetsledningar ger inte tillräckliga resurser eller stöd. Regelverket måste bli mycket tydligare, skriver Joakim Palme och Henrik Malm Lindberg, Delmi.

Migranters återvändande till sina ursprungsländer är ett av de hetaste ämnena i migrationsdebatten. Trots det saknas det i stort sett forskning på området. Det finns alltså stora kunskapsluckor att fylla om debatten ska kunna föras på en upplyst grund. I dag publicerar Delegationen för migrationsstudier (Delmi) en rapport om implementeringen av den del av återvändandepolitiken som gäller asylsökande som inte bedömts vara skyddsbehövande. Den ger nya insikter och ställer viktiga frågor till såväl politiker som andra beslutsfattare på området.

Det finns flera starka skäl att analysera återvändandet för asylsökande som fått avslag. Ett sådant är att politiken syftar till att upprätthålla grunderna för asylrätten, det vill säga att människor ska få sin asylansökan prövad under rättssäkra former. Asylsystemets legitimitet utmanas dock av att betydligt färre än hälften återvänder självmant efter ett avslagsbesked. Uppenbarligen har tjänstemän och andra på fältet stora svårigheter att implementera återvändandepolitiken. Det

handlar dessutom om hur man skapar goda förutsättningar för de asylsökandes välfärd och välmående, också de som behöver återvända.

Utgångspunkten för myndigheternas arbete med återvändande är besluten om avslag på ansökan om uppehållstillstånd. De personer som saknar rätt att stanna i Sverige förväntas lämna landet. Den politiska målsättningen är att detta ska ske så snabbt och (kostnads-)effektivt som möjligt under humana och rättssäkra former.

Många av dem som har fått ett återvändandebesked är dock ovilliga att samarbeta fullt ut med myndigheterna. En del avviker under något skede av återvändandeprocessen. Detta bidrar till att allt fler asylsökande som fått avslag lever under irreguljära och inte sällan miserabla förhållanden i den svenska vardagen.

Politikområdet bär således på en inneboende konflikt där de styrandes ambition att driva den politik man fattat beslut om ställs mot den vilja att stanna i Sverige som finns bland dem som fått avslag. Detta är väl känt och svårt att övervinna fullt ut. Det behöver dock inte stå i vägen för försök att åstadkomma förbättringar. Här kan en bättre implementering av de politiskt fattade besluten minska olika typer av negativa effekter.

Återvändande har prioriterats i olika omgångar. Politiker av olika partifärg har gett myndigheter förstärkta uppdrag och tillhandahållit större befogenheter. År 2016 gjorde den dåvarande inrikesministern Anders Ygeman bedömningen att cirka 80 000 asylsökande med avslagsbeslut skulle av- eller utvisas från Sverige under de närmaste åren. Arbetet med verkställigheter skulle prioriteras.

Vår rapport visar dock att frågan inte kommit att betraktas som en del av kärnverksamheten inom de båda verkställande myndigheterna,

Migrationsverket och Polisen. Statusen för arbetet med återvändande står heller inte i proportion till frågans vikt i regleringsbrev och andra styrdokument. Statistiken över återvändande liksom vår undersökning visar dessutom att befintliga policyinstrument – regleringar, information och ekonomiska styrmedel – synes otillräckliga för att hantera frågan.

Ett viktigt resultat i undersökningen är att implementeringen försvåras av att två myndigheter, Migrationsverket och Polisen, delar på verkställighetsansvaret. På grund av olika system och principer för ärendehantering, samt sekretessbestämmelser, går viktig information förlorad vilket försvårar personalens arbete.

Statistiken över återvändandet är också svårtolkad och otillförlitlig på grund av olika rutiner vid insamling, skilda redovisningsmetoder och olika sätt att kategorisera. Beslutsfattare får därför svårt att följa upp och utvärdera effekten av reformer och satsningar på området. Studien pekar också på att myndigheterna arbetar aktivt med att förbättra och förnya arbetssätt och metoder, men alla implementeringsproblem kan inte lösas enkom inom myndigheterna.

Det leder oss till en annan viktig förklaring till den bristande implementeringen, nämligen att politiskt beslutsfattande i stor utsträckning handlar om att hantera målkonflikter. Det är inte unikt för detta område. Det är dock särskilt grannliga att förena effektivitet med humanitet och rättssäkerhet. Dessutom ska hänsyn även tas till ambitioner på andra politikområden, som snabb etablering på arbetsmarknaden. Därutöver ändras emellanåt balansen mellan olika

eftersträvansvärda mål. Det framgår av rapporten att målet om att verkställa fattade beslut på återvändandeområdet ofta synes få stå tillbaka för andra, uppenbarligen mer angelägna, målsättningar.

En central fråga rör möjligheten att anföra om verkställighetshinder som avser nya omständigheter som inte tidigare prövats i asylprocessen. Denna möjlighet är ett sätt att tillgodose behovet av rättssäkerhet i asylprocessen. Regularisering, att få en ny chans till prövning på andra grunder än skyddsbehov, såsom exempelvis Gymnasielagen 2018, är en möjlighet som uppstått bland annat som ett svar på att gruppen irreguljära migranter växer i omfattning och lever gömda.

Skälen till de regulariseringsbeslut som fattas brukar vara humanitet gentemot en åsidosatt grupp som lever under svåra villkor. Samtidigt ger de incitament att leva irreguljärt i landet i avvaktan på en ny regularisering, eller att det fattade asylbeslutet preskriberas.

Spårbytesmöjligheten erbjuder en extra chans att få stanna och hör ihop med politikens mål om etablering på arbetsmarknaden. Signalen från samhällets sida om att man bör arbeta och då får en andra chans, skapar samtidigt en förväntan att få stanna.

Utöver detta finns en stor problematik som handlar om implementeringens förutsättningar på just det här politikområdet. Eftersom återvändandefrågorna är politiskt känsliga uppstår med jämna mellanrum starka opinionsyttringar åt olika håll. Tjänstemän och personal på fältet måste gå en försiktig balansgång. Ibland porträtteras deras arbete som en inhuman aktivitet när man uppfattar att minderåriga deporteras mot sin vilja till osäkra länder. Andra

gångar ses det som en ineffektiv verksamhet där ansvariga myndigheter och personal inte lyckas fullgöra sitt uppdrag. Stöd från myndighetsledning och ansvariga politiker skulle därför behöva vara starkare för att främja en konsekvent tillämpning av lagen över tid, oavsett tillfälliga opinionsvindar.

Att asylprocessen i dag innehåller flera olika spår och möjligheter skickar tvetydiga signaler genom systemet, till såväl implementerare som asylsökande vilka fått avslagsbesked. Det urholkar i sin tur systemets legitimitet. I ett flertal styrdokument och propositioner sägs återvändandefrågorna vara viktiga och prioriterade, men lagstiftningen pekar inte alltid åt det hållet och vare sig politiker eller myndighetsledningar tillhandahåller tillräckliga resurser eller stöd.

Regelverket måste därför bli mycket tydligare. Både de som ska implementera besluten och de som söker sig till Sverige med förhoppningen att få stanna behöver veta vad som gäller.

För att förstå vad som inte fungerar i återvändandepolitiken behöver vi också få in fler röster och perspektiv än från personalen på fältet. Nästa steg för Delmi blir därför att ta del av återvändarnas erfarenheter genom intervjuer på plats i två av de viktigaste ursprungsländerna: Irak och Afghanistan. Det är en viktig pusselbit om man vill få till en hållbar återvändandepolitik.

Joakim Palme, ordförande Delmi

Henrik Malm Lindberg, rapportens författare och utredningssekreterare vid Delmi "

"Fakta. Delmi och återvändandeprojektet

Delmis projekt "Återvändande och återintegration" finansieras av EU:s Asyl-, migrations-, och integrationsfond (AMIF). Ambitionen är att undersöka återvändarnas egna erfarenheter av både självmant och ofrivilligt återvändande samt den efterföljande återintegrationen i ursprungslandet. Data samlas in genom semistrukturerade intervjuer på plats i Afghanistan och Irak under 2020 och slutrapporten beräknas publiceras första halvåret 2021.

I dag publiceras en rapport om implementeringen av den del av återvändandepolitiken som gäller asylsökande som inte bedömts vara skyddsbehövande.

Delegationen för migrationsstudier (Delmi) är en oberoende kommitté under justitiedepartementet. Delmi ger uppdrag åt forskare att genomföra studier, analyser och utvärderingar. Syftet är att bidra med faktaunderlag till den offentliga debatten och framtida beslut på migrationsområdet. "

" Bråddjup klyfta om framtida samarbetet

DN TISDAG 4 FEBRUARI 2020

Klyftan är bråddjup mellan EU och Storbritannien inför förhandlingarna om ett nytt handelsavtal. Det står klart efter att Boris Johnson lagt fram britternas syn och Michel Barnier lagt fram EU-kommissionens. Tvisterna gäller bland annat fisket, EU-domstolens roll samt skatter, statsstöd och miljöregler.

Bryssel.

Storbritannien har lämnat EU. Nu ska parterna bli överens om hur det framtida samarbetet ska se ut. De står mycket långt ifrån varandra, framkom det på måndagen. I ett tal i London lade premiärminister Boris Johnson fram sina ambitioner.

– Vi vill ha ett omfattande frihandelsavtal liknande Kanadas, sade han. Boris Johnson framhöll att Storbritannien inte behöver följa EU:s regler för statsstöd, miljöskydd och så vidare. Lika lite som EU ska behöva följa brittiska regler.

Michel Barnier, EU:s chefsförhandlare, har en annan syn.

– Vi erbjuder Storbritannien ett mycket ambitiöst handelsavtal utan kvoter och tullar som en central del i det framtida samarbetet. Men då måste Storbritannien lämna garantier och försäkra att handeln sker på lika villkor, sade Barnier.

Det betyder att britterna måste förbinda sig att inte lägga sig under EU:s nivåer när det gäller statsstöd, miljöregler, etcetera. Sådana bestämmelser finns inte inskrivna i handelsavtal som EU har med till exempel Japan och Kanada.

– Det här är en helt annan situation, förklarar Paulina Dejmek-Hack, direktör i den arbetsgrupp ledd av Barnier som ska förhandla om det framtida samarbetet.

Hon påpekar att Storbritannien varit EU-medlem i 47 år. Därför startar förhandlingarna från ett system där båda parter är helt integrerade.

– Dessutom ligger Storbritannien geografiskt nära EU. Det finns en helt annan nivå av ekonomiskt samspel än det som EU har med länder som Kanada eller Japan, som ligger långt bort, säger hon.

Paulina Dejmek-Hack, liksom Michel Barnier, konstaterar att frågan om lika villkor även finns inskriven i den politiska deklARATION om framtiden som parterna var överens om i oktober förra året. En av rubrikerna i det 27-sidiga dokumentet är just ”lika villkor för öppen och rättvis konkurrens”.

Boris Johnson sade i sitt tal i London att om det inte går att få ett lika omfattande avtal som med Kanada kan han tänka sig en lösare sammanslutning. Han upprepade att Storbritannien ska kontrollera sina egna fiskevatten, men öppnar för att hålla årliga förhandlingar med EU.

Michel Barnier och hans förhandlingsgrupp ser i stället fisket som en central ingrediens i ett handelsavtal. Det betyder att EU vill ha rätt till brittiska vatten och att britterna i utbyte ska ha rätt att sälja fisken de tar upp kvot- och tullfritt till EU.

Barnier siktar på att nå en uppgörelse om fisket till den 1 juli så att EU hinner fördela fiskekvoter till 2021 och kustsamhällen och fiskeindustri kan planera sin framtid.

Vad händer om läget när det gäller fisket är helt låst den 30 juni?

– Den politiska deklARATIONEN om samarbetsavtalet nämner att parterna ska göra sitt bästa för att bli överens om fiskefrågan före den 1 juli. Man får se hur långt man har kommit då. Det kan bli EU:s stats- och regeringschefer som får besluta hur de ska ta detta vidare, säger Paulina Dejmek-Hack.

En tredje tvistefråga är EU-domstolens roll. Boris Johnson nämnde inte uttryckligen EU-domstolen i sitt tal, men han har flera gånger tidigare sagt att Storbritannien inte ska lyda under den. På måndagen talade han mer allmänt om att inte rätta sig efter EU:s regler och domstolar.

Kan du förstå Storbritanniens inställning att när man har lämnat EU ska landet inte behöva rätta sig efter vad EU-domstolen beslutar?

– Just EU-domstolens roll har nämnts ofta i brexitdebatten i Storbritannien. Men det vi pratar om nu är att framöver tolka EU-rättsliga koncept i det framtida samarbetsavtalet. Det kan bara EU-domstolen göra, säger Paulina Dejmek-Hack.

EU:s medlemsstater ska ge klartecken till arbetsgruppens förhandlingsmandat den 25 februari. Första veckan i mars väntas själva förhandlingarna inledas inom tolv olika ämnesområden. Utöver handel och fiske handlar det bland annat om säkerhetssamarbeten.

Pia Gripenberg "

"Fakta. Detta händer i förhandlingarna

25 februari. EU:s 27 medlemsstater ska ge klartecken till Michel Barniers förhandlingsmandat.

2 mars. Förhandlingarna väntas starta formellt. Delegationerna kommer att mötas växelvis i Bryssel och London.

Juni. I samband med EU-toppmötet den 18 juni hålls ett EU-brittiskt toppmöte för att se hur långt förhandlingarna har nått. Ambitionen är att ha en uppgörelse om fiske på plats före den 1 juli.

30 juni. Sista datumet som parterna kan enas om att övergångsperioden efter brexit kan förlängas med ett eller två år.

Oktober. Nu måste förhandlingarna vara avslutade för att EU:s regeringar ska hinna bli eniga om avtalet och Europaparlamentet ska kunna debattera och godkänna det.

31 december. Övergångsperioden är slut.

1 januari 2021. Fortsatta förhandlingar i frågor som inte hunnit förhandlas klart.

DN "

" Prinsar och prinsessor kan inte sätta jaget framför laget

DN ONSDAG 5 FEBRUARI 2020

När kungligheter ägnar sig åt självförverkligande riskerar de att avskaffa monarkin på kuppen. Kungar och drottningar finns numera nästan bara i vårt protestantiska hörn av Europa.

Paradoxalt nog har det att göra med den starka demokratin där, en gång det feodala och absolutistiska kungadömet svurna fiende. Den striden slutade med de krönte huvudenas totala nederlag. Kejsare och kungar abdikerade, drevs i landsflykt eller mördades. Bara demokratierna norr om Alperna tillät kungahuset att i en hisnande historisk saltomortal överleva som konstitutionell del av samhällsordningen.

Men på ett tvingande villkor: att de först tömts på all makt.

Majestäternas heraldiska lejon och gripar fick varenda tand och klo utdragen. Av att härska blev ingenting mer kvar än krona och spira, inget mer än kungamaktens glansfulla gester och åtbörder, politiskt fullständigt tomma. När den ändå tillåts att visa upp sig i all sin lika praktfulla som tomma härlighet kan man misstänka att det sker för att påminna om vilken mäktig fiende som en gång för alla besegrats, en demokratins något självbelättna hyllning av sig själv.

Kungamakten? Se här! Snöpt, tämjd och ofarlig. En cirkusbjörn lik, kedjad i nosen av folket i rollen som björntämjare, redo att på befallning utföra diverse danssteg inför en gapande hänförd publik.

Men den moderna monarkin skulle inte kunna överleva enbart som historisk jakttrofé. Inte heller som best show in town; till det kan man hålla sig med en president eller vilken gemen kändis som helst. Långt viktigare är monarkins betydelse som levande föreställning om något högre och större, om allas vår hemhörighet i en gemenskap som övervinner också tiden, som gör oss stolta och stärker den kollektiva självkänslan.

Kungahuset symboliserar en sådan gemenskap. Och symbolik och verklighet måste sammanfalla; dess medlemmar har att leva upp till de krav som uppgiften ställer på dem. På heltid har de att leva ställföreträdande – uppoffrande – på ett sätt som vi själva varken skulle vilja eller kunna, ett slags marionetter utan vare sig privatliv, känslor eller egna åsikter. En kung eller drottning kan inte vara ett "jag", uteslutande ett rojalistiskt "vi". Genom att inte bekänna sig till sig själva står de för oss alla.

"We are not amused", som Queen Victoria brukade säga.

Men detta är vad de kungliga har att finna sig i vare sig de vill eller inte, och för säkerhets skull betalar vi dem furstligt för att de inte ska känna sig lockade att se sig som normala människor med våra skyldigheter och framför allt rättigheter.

Länge fungerade det. Gustaf VI Adolfs valspråk var "Plikten framför allt", en lika exemplarisk som stoisk bekännelse till spelets regler. Plikten blir här till egennyttans och det enskildas transcendens. Kung Edward blev tvungen att abdikera när han valde att gifta sig med en kvinna av folket, redan två gånger frånskild. "It was love, love alone/ caused the King to leave his throne", som hans före detta undersåtar i Västindien sjöng.

Men en kung har aldrig något val: bara en roll, en tradition eller ett protokoll som redan i förväg väljer åt honom.

Fast tiderna förändras och vi med dem. Ett valspråk som "För Sverige – i tiden" återspeglar just denna förändring, vare sig vi uppfattar det som försök till modern anpassning eller opportunistisk kapitulation.

Och "i tiden" gäller inte bara för Sverige: alla demokratiernas kungahus fransar upp sig i kanterna, prinsar och prinsessor blir alltmer som vanligt folk, gifter sig med ofrälse, med skådespelare, affärsmän eller personliga tränare, börjar träta med medierna som lever på att skildra deras så kallade liv och insisterar på att få tjäna sina egna pengar, en materiell emancipation som i vår tid väcker kanske starkare känslor än alla de små friheter de redan tagit sig på andra områden.

Allt detta handlar om anpassning till tidens anda som är egalitär och demokratisk, men samtidigt kännetecknas av en extrem individualism där ordet "jag" helt överskuggar ordet "vi" och alla eftersträvar "självförverkligande" och följaktligen är mycket lättkränkta när det visar sig att egofixerade strategier ovillkorligen kolliderar med varandra.

Och all denna anpassning undergräver den moderna monarkin som institution: vad som ska stå över tiden, egentligen vara tidlöst, riskerar att bli otidsenligt. Ty om självförverkligande ersätter plikt, egen "business" apanage, om den kungliga vapenskölden förvandlas till privat varumärke och kungligheter börjar ta parti för fotbollslag, artister i melodifestivalen eller – gud förbjude! – visa "normala" mänskliga känslor ("jag mår dåligt just nu"): då riskerar monarkin att avskaffa sig själv.

Michail Gorbatsjov ville modernisera kommunismen. Rätt tänkt. Men så gjorde han sig angripbar. Ty i stället för att reformera kommunismen visade det sig att hans glasnost och perestrojka var detsamma som att börja avskaffa den. Varför? Därför att ingenting fanns att reformera, ingenting att bygga vidare på, och den demokratiska monarkins dilemma är inte stort annorlunda.

En fångslad dansbjörn som vill släppas ut och ströva fritt i naturen? Men utan käpp och kedja blir det inte längre mycket till dans. Alla kan se det.

Och till sist är förstas frågan vad folket – ursäkta: publiken – kommer att säga om saken.

Richard Swartz
richard.swartz@chello.at "

”Så ska petroleumbranschen bli klimatneutral till 2045”

DN ONSDAG 5 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200205

Vår färdplan för klimatneutral konkurrenskraft innebär att de fossila utsläppen ska minska med minst 85 procent och resten tas bort genom koldioxidinfångning och kompletterande åtgärder. Detta är den största omställningen för industrin någonsin, skriver företrädare för petroleum- och biodrivmedelsbranschen och Fossilfritt Sverige.

De globala klimatförändringarna påverkar planeten på ett mycket oroande sätt.

Den svenska petroleum- och biodrivmedelsbranschen har under lång tid varit världsledande i att finna nya, hållbara lösningar, effektivisera raffinaderier och anläggningar och att ersätta fossilt med förnybart där det är möjligt, men nu måste tempot öka.

Koldioxidutsläppen från branschens processer och från produkter som säljs till konsumenter och företag i Sverige uppgår till 25 miljoner ton, vilket är cirka 50 procent av Sveriges totala växthusgasutsläpp. Under lång tid har vi gradvis ökat volymen förnybara produkter och bidragit till att reducera dessa utsläpp.

Vi har tagit stora steg och är bäst i världen, men det räcker inte. Vi vill bli ännu bättre.

Petroleum- och biodrivmedelsbranschen har därför tagit fram en färdplan för klimatneutral konkurrenskraft inom ramen för regeringens initiativ Fossilfritt Sverige, där vi visar hur branschen blir klimatneutral 2045. Det innebär att de fossila utsläppen ska minska med minst 85 procent och resten tas bort genom koldioxidinfångning (CCUS) och kompletterande åtgärder. Detta är den största omställningen för industrin någonsin och färdplanen speglar den förändring som redan är påbörjad och som kommer att accelerera.

Petroleum- och biodrivmedelsbranschen utgör själva hjärtat när det gäller tillgänglighet och mobilitet i hela samhället. Allt från försvaret, räddningstjänst, polis och andra samhällsviktiga funktioner till företag, industrier och privatpersoner är beroende av infrastruktur och drivmedel. Denna historiska omställning är bara möjlig genom samverkan mellan politiken och hela värdekedjan.

Glädjande nog förtydligas den europeiska och svenska klimatpolitiken vilket minskar den ekonomiska risken. EU-kommissionen säger i ”New green deal” att EU ska bli världens första klimatneutrala region 2050.

Svenska politiker har uttalat en ambition att Sverige ska bli ett föregångsland för modern teknik, och nå nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2045. Drygt 20 branschfärdplaner som tas fram inom Fossilfritt Sverige visar att ambitionen har ett starkt stöd inom näringslivet, förutsatt att konkurrenskraften behålls eller stärks.

För vår bransch ger det nya möjligheter i form av ökad produktion av hållbara drivmedel och produkter nödvändiga för infrastrukturbygge, export av teknik och utveckling av en lönsam industri som leder till ökad sysselsättning.

Även EU kräver att koldioxidutsläppen ska minska kraftigt till 2030 och efterfrågan av fossila drivmedel kommer att minska. Det innebär en försämrad lönsamhet att producera fossila drivmedel och leder till en överkapacitet av raffinaderier i EU.

Därför är det oerhört viktigt för våra svenska företag att ligga i framkant och i ökad omfattning ställa om produktion och försäljning av de produkter som förbränns i motorer, till fossilfria eller klimatneutrala produkter.

Men hur ska denna omställning gå till?

1 Ett steg är reduktionsplikten. Redan i dag är drygt 20 procent av alla drivmedel som tankas på våra marknadsplatser runt om i landet fossilfria. Och i takt med att reduktionsplikten skärps, kommer utsläppen att minska samtidigt som det ger starka incitament att investera i bioraffinaderier med existerande och nya innovativa hållbara råvaror. Reduktionsplikten reglerar i praktiken hur stor andel fossila drivmedel det går att sälja i Sverige och i takt med ökad elektrifiering kommer den totala konsumtionen, enligt Energimyndigheten, att minska.

En ökad låginblandning av förnybara drivmedel i vanlig bensin och diesel tillsammans med helt fossilfria drivmedel är nödvändigt för att Sverige ska nå delmålet om minskade utsläpp från inrikes transporter med 70 procent till år 2030.

Petroleum- och biodrivmedelsbranschen välkomnar elektrifieringsutvecklingen och ser att den är en avgörande del av lösningen för att nå 70-procentsmålet, men inte hela lösningen. Förnybara drivmedel som till exempel etanol och HVO behöver de

rätta politiska förutsättningarna för att både EU:s och Sveriges klimatmål ska kunna uppnås.

2 Ett annat steg gäller utsläppen från tillverkningsprocessen och här krävs stora investeringar i infångning, lagring och samt användning av koldioxid (CCS/CCU). Detta kommer vara en viktig del för flera branschers utsläppsminskningar och för vår bransch är ambitionen fullskaliga anläggningar inom några få år, men potentialen på längre sikt är större än så.

3 Ett tredje steg är ökad återanvändning av branschens produkter som inte förbränns. Det handlar om transformatoroljor som möjliggör samhällets ökade elektrifiering. Bitumen som bygger Sveriges vägar, hamnar, flygplatser och möjliggör innovativa vägbeläggningar som reducerar drivmedelsförbrukningen.

För att petroleum- och biodrivmedelsbranschen ska bli klimatneutral krävs politisk uppbackning.

Här är fem krav på viktiga åtgärder:

Sverige behöver en biodrivmedelskommission för att säkra att vi når klimatmålen med bibehållen konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Förenkla regelverk och korta tiden för tillståndsärenden vid ut- och/eller ombyggnad av anläggningar. Ökad produktion och användning av hållbara biodrivmedel kommer att utgöra en kritisk faktor. Övriga produkter som inte förbränns, såsom bitumen och specialoljor bidrar också till klimatmålen, och måste ges rätt förutsättningar. Därför måste tillståndsprocesserna gå snabbare.

Skapa tydliga riktlinjer för näringslivets roll, och specifikt branschens uppgift i Sveriges totalförsvaret. Vi måste kunna underhålla och bygga upp en infrastruktur i ett konkurrensneutralt sammanhang för att säkerställa försörjning av hela landet i vardag och beredskap.

Branschen vill ha ett tydligare samarbete och en stärkt dialog med både politiken och myndigheter.

Regeringen måste ännu mer stå upp för hållbara biodrivmedel och råvaror i Europa. Länders olika möjligheter måste kunna tillvaratas om klimatmålen ska kunna nås med bibehållen eller stärkt välfärd och konkurrenskraft.

Regeringen måste nu lägga fast i vilken takt koldioxidutsläppen ska minska i bensin respektive diesel. Kontinuerliga kontrollstationer är viktiga för att analysera effekten på klimatet och den svenska konkurrenskraften relativt vår omvärld.

Vi står inför den största omställningen i petroleum- och biodrivmedelsbranschens historia. Vi är stolta över vad som åstadkommit, men vi är inte nöjda.

Genom samverkan i hela värdekedjan kommer nya affärsidéer att utvecklas. Vi vill fortsätta vara ledande i världen, men det kräver ett långsiktigt och tydligt stöd från politiken.

Först då kan vi bli klimatneutrala till 2045 i både våra produktionsanläggningar och i de produkter som hela Sveriges näringsliv och befolkning använder.

Svante Axelsson, nationell samordnare, Fossilfritt Sverige
Ewa Björling, styrelseordförande Svenska petroleum & biodrivmedel institutet

Johan G Andersson, vd Svenska petroleum & biodrivmedel institutet
Bo Askvik, vd och koncernchef Nynas AB
Petter Holland, vd och koncernchef Preem AB
Magnus Kagevik, chef division energi, Lantmännen
Magnus Kamryd, vd OKQ8 AB
Eva Kimborn Heivert, vd Circle K Sverige AB
Andreas Teir, vd Neste Sverige AB
Hilde Wahl, vd St1 Sverige AB "

”Uppenbart att vi har haft för slappa regler”

DN ONSDAG 5 FEBRUARI 2020

"Det behövs hårdare kontroller för att rädda systemet med friskolor och det fria skolvalet i Sverige. Det säger Moderata ungdomsförbundets ordförande Benjamin Dousa efter att ha tagit del av DN:s granskning om Elma school.

En av dem som reagerar starkt på hur myndigheterna har hanterat Elma school är Moderata ungdomsförbundets ordförande Benjamin Dousa.

– Det är helt orimligt och jag blir uppriktigt förbannad när jag ser att det finns skolföretag som kan fortsätta att fuska på det här sättet.

Tillsynsmyndigheterna måste göra hårdare kontroller och se till att de arbetar i ett system där de kommunicerar med varandra. Så att inte miljonbelopp betalas ut till skolor som inte fungerar, menar Benjamin Dousa.

– Jag är en varm förespråkare av ett fritt skolval. Men hela systemet bygger på att staten håller hårt i skattebetalarnas pengar och har system som gallrar ut oseriösa aktörer.

Benjamin Dousa skrev nyligen på DN Debatt att bara ett trettiotal av nästan 25 000 skolenheter som har kritiserats de senaste tio åren har stängts eller tvångsförvaltats.

– Det är alldeles uppenbart att Skolinspektionen behöver vassare tänder. Det får inte vara så att en skola får varning på varning utan att man faktiskt agerar.

Först och främst är det barnen som hamnar i kläm, menar han.

– Det är för barnens skull som oseriösa aktörer inte ska få göra en krona i vinst, eller få bedriva skolverksamhet över huvud taget, säger Benjamin Dousa.

Han vill inte bara skylla på regeringen och samarbetspartierna utan menar att även de borgerliga partierna har anledning att vara självkritiska.

– Vi har inte tagit vårt ansvar genom att reformera och vårda de reformer som vi drev igenom på 90-talet, säger han och hänvisar till bland annat friskolereformen som kom till under Carl Bildts (M) regering.

Hårdare kontroller behövs också för att de skolor som fungerar bra ska ha möjligheten att få göra vinst, säger Benjamin Dousa.

Utbildningsminister Anna Ekström (S) har reagerat starkt på uppgifterna om Elma school, även om hon som minister är förhindrad att uttala sig om ett enskilt tillsynsärende.

– Men det är självklart att när vi satsar stora belopp så att mer pengar ska gå till de skolor där behoven är som allra störst, då ska vartenda öre gå till elevernas undervisning.

Vad säger du till skattebetalare och föräldrar med barn som går på skolor som får missköta sig år efter år och ta emot statsbidrag?

– Det är uppenbart att vi har haft för slappa regler för vem som ska få starta och bedriva skola i Sverige. Därför har vi skärpt reglerna för vem som ska få starta friskola, och vi arbetar just nu stenhårt för att det ska bli lättare att stänga skolor som inte håller för våra krav.

Skolverket och Skolinspektionen säger själva att systemet inte fungerar bra?

– Jag noterar att de säger att de kommer att förbättra sitt samarbete. Så jag utgår från att det kommer att fungera framöver, säger Anna Ekström.

Peter Letmark
peter.letmark@dn.se "

" Kritiserad skola får miljoner i statsbidrag

DN ONSDAG 5 FEBRUARI 2020

Skolinspektionen försökte i somras återkalla tillståndet för Elma school i Rågsved i Stockholm efter åratal av kritik. Men ägaren Khalid El Mouselhi överklagade och det gör att han kan fortsätta rekrytera nya elever – och även ta emot miljonbelopp i olika statsbidrag, visar DN:s genomgång.

DN har tidigare skrivit om Elma school i Rågsved och även andra skolor som staten har försökt stänga och som tillsammans har fått hundratals miljoner kronor från stat och kommun.

Khalid El Mouselhi som äger Elma school AB i Rågsved har fått kritik från Skolverket och Skolinspektionen ända sedan han startade skolverksamhet för tjugo år sedan. Undervisningen har inte hållit måttet och barn som haft rätt till särskilt stöd har inte fått det på skolor han har drivit. Det har saknats studiero och personalen har blivit snuvad på lön och tjänstepension, enligt Lärarförbundet.

I somras beslutade Skolinspektionen att återkalla Khalid El Mouselhis tillstånd att driva skola. Det ledde till att han överklagade och fick det som kallas ”inhibering” av beslutet i väntan på förvaltningsrättens utredning.

Det betyder att han fortsätter att rekrytera elever. Han fortsätter också att rekvirera statsbidrag. Under de senaste tre åren har Elma school tagit emot 8,5 miljoner kronor i statsbidrag.

Det har varit allt från lärarlönelyft och karriärtjänster till satsningar på ökad jämlikhet och likvärdighet, bidrag som har delats ut för områden som skolan har kritiserats för att inte sköta som den ska.

Pengarna har delats ut samtidigt som skolan har gjort miljonvinster. Förra årets vinst har ännu inte redovisats. Men under 2017 gjorde skolan en vinst på närmare tre miljoner kronor och året efter på mer än två miljoner kronor.

Andreas Spång, enhetschef för statsbidrag vid Skolverket, är kritisk till hur systemet med statsbidrag är utformat.

– Det är klart att från ett generellt perspektiv är det inte bra att en skolhuvudman som får omfattande kritik av Skolinspektionen samtidigt kan söka statsbidrag och faktiskt också få behålla dem, säger han.

Ett exempel på ett statsbidrag som gått till skolan är likvärdighetsbidraget som ska göra att undervisningen blir mer jämlik, bland annat för att elever som har rätt till särskilt stöd ska få det.

Under de senaste tre åren har skolan tagit emot mer än två miljoner kronor i likvärdighetsbidrag och dessutom nästan en halv miljon kronor i ett bidrag som heter ”ökad jämlikhet” och som är föregångaren till likvärdighetsbidraget.

Hur kan en skolhuvudman som får kritik för att missköta just likvärdighet och jämlikhet få ut så mycket av just dessa pengar?

– Statsbidragsförordningarna för likvärdig skola är konstruerade för att det ska vara ett väldigt fritt användande av pengarna. Det gör att

Skolverket inte har haft som krav att kontrollera om dessa delar fungerar, säger Andreas Spång.

Borde kontrollerna skärpas?

– Ja, och vi har nu, med anledning av Skolinspektionens tillsyn av Elma school i somras, valt att kontrollera likvärdigheten på ett djupare plan i efterhand.

Det kom alltså som en nyhet för Skolverket att likvärdighetsarbetet på skolan inte fungerade?

– Vi ser ju vad som blir stora rubriker. Men vi får inte per automatik Skolinspektionens beslut till oss. Därför håller vi på att försöka bygga upp ett system för att få in mer systematik i det här. Så att vi får veta mer om andra myndigheters utredningar, om det är ekobrott eller andra saker, och så att vi också får verktyg som gör att vi kan agera, säger Andreas Spång.

Två andra statsbidrag som sticker ut i DN:s genomgång är de som kallas karriärtjänster och lärarlönelyftet. Det är öronmärkta pengar som ska gå till särskilt kvalificerade lärare och till de som arbetar som förstelärare och tar ett extra stort ansvar för undervisningen.

Skolverket har betalat ut nästan 700 000 kronor i statsbidrag för karriärtjänster och lärarlönelyftet till Elma school under de senaste tre åren. Det är pengar som inte har tillfallit de lärare de varit avsedda för. Lärarförbundet uppger för DN att man under de senaste tio åren har drivit trettio ärenden med lärare som inte har fått ut sin lön från Elma school.

Hans Dagberg, som är ombudsman vid Lärarförbundet, företräder i nuläget elva lärare som driver ärenden för att få sin lön från skolan.

– Tre av dessa ärenden gäller lärare som har utfört arbete som förstelärare men som inte har fått pengarna.

Även dessa missförhållanden kom till Skolverkets kännedom först i somras. Trots att Lärarförbundet har känt till det här i mer än tio års tid.

– Vi fick kännedom om det här när Skolinspektionen skickade en signal om att vi borde titta på det här i somras, säger Andreas Spång. Den som fuskar eller missköter reglerna för statsbidrag behöver inte betala eventuella straffavgifter, oavsett om skolan har gjort miljonvinster.

Vad hände då med utbetalningarna av statsbidrag under hösten, efter Skolinspektionens beslut att återkalla tillståndet för skolan? Bara under hösten 2019 har Elma school AB tagit emot 1,5 miljoner kronor i statsbidrag. I beloppet ingår ett likvärdighetsbidrag på 835 000 kronor.

Ägaren har nämligen överklagat till förvaltningsrätten och begärt inhibering i väntan på förvaltningsrättens beslut. Under tiden har Elma school AB rätt att ta del av statsbidrag.

Om förvaltningsrätten fattar samma beslut som Skolinspektionen och återkallar tillståndet, kan huvudmannen överklaga till kammarrätten.

– Det betyder att det kan gå ytterligare ett år, och under den tiden har vi en skyldighet att betala ut statsbidrag om skolhuvudmannen söker, säger Andreas Spång.

– Men nu när vi har fått kännedom om dessa missförhållanden så kommer vi att kontrollera att det sköts på ett korrekt sätt innan vi betalar ut pengar till Elma school i fortsättningen, säger Andreas Spång.

Behövs det en bättre samordning mellan Skolinspektionen och Skolverket?

– Ja, det finns anledning att vara självkritisk. Vi behöver få till en regelbundenhet i informationsutbytet så att vi kan agera på det som Skolinspektionen ser och vice versa.

Förutom statsbidrag har Elma school AB under hösten dessutom tagit emot 5,4 miljoner kronor i skolpeng och fritidshemsersättning från Stockholms stad.

På tisdagseftermiddagen, efter att DN:s granskning publicerats, kom Skolverkets beslut att kräva tillbaka nära 800 000 kronor av Elma school. Det rör sig om 540 000 kronor i likvärdighetsbidrag för 2018, samt 255 000 kronor i bidrag för lönetillägg för lärare med så kallad karriärtjänst 2018. Fler återbetalningskrav kan komma.

DN har sökt Khalid El Mouselhi som som driver Elma school AB men han har valt att inte kommentera.

Peter Letmark

peter.letmark@dn.se

"Fakta. Två statliga skolmyndigheter

Skolinspektionen granskar skolor och bedömer ansökningar om att driva fristående skola. Har tillsynsansvar för skola, förskola och fritids. Generaldirektör är Helén Ångmo.

Skolverket betalar ut pengar utifrån statsbidragsförordningar och regeringsuppdrag och ska sköta tillsynen av dessa utbetalningar. Generaldirektör är Peter Fredriksson.

Fakta. Här är de beviljade bidragen 2017–2019 (kronor)

Lågstadiesatsningen 3 674 338

Ökad undervisning i svenska för nyanlända elever 448 000

Fritidshemssatsningen 444 370

Skolbibliotek 283 952

Personalförstärkning inom elevhälsa och specialpedagogik 160 000

Läxhjälp till huvudmän 150 000

Karriärtjänster 255 000

Lärlönelyftet 433 112

Ökad jämlikhet 447 764

Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling 2 210 000 "

"Tomas Eneroth: S har själva underminerat budgeten

DN ONSDAG 5 FEBRUARI 2020

Regeringen behöver tänka om efter den senaste tidens nederlag i riksdagen. Det anser statsrådet Tomas Eneroth (S) som var med och förhandlade fram januariavtalet. Han är också självkritisk till att S tidigare har bidragit till att underminera budgetprocessen.

Bara drygt en månad efter att riksdagen sagt ja till regeringens budget för 2020 gick oppositionen samman och ändrade hur stora statsbidrag kommuner och regioner ska få. Det hotar stabiliteten i svensk politik, enligt infrastrukturminister Tomas Eneroth, tidigare S-gruppledare i riksdagen och en av förhandlarna bakom januariavtalet.

– Sverige behöver förutsägbarhet och uppslutning kring budgetregler. Alla partierna måste fundera på hur Sverige ska kunna regeras framöver och hur vi ska kunna ge långsiktiga besked till myndigheter, medborgare, kommuner och regioner. Det har varit en styrka med långsiktiga besked tidigare. Nu riskerar det att försvinna i en tid av polarisering, säger Tomas Eneroth efter en pressträff med riksdagsjournalisterna på tisdagen.

Han menar självkritiskt att sett i backspegeln har Socialdemokraterna bidragit till att underminera budgetprocessen genom sitt agerande hösten 2013. Då gick oppositionen samman och stoppade en skattesänkning som alliansregeringen hade föreslagit.

– Om Moderaterna nu har det som utgångspunkt för att riva upp budgetreglerna, då måste man inse att allt som har bidragit till det agerandet i så fall måste värderas annorlunda i dag, säger Tomas Eneroth.

Att V förhandlat sig samman med M och KD om förslag som även SD har stött förändrar enligt Tomas Eneroth i grunden förutsättningarna för att regera Sverige. Han påpekar att Sverige har en lång tradition av minoritetsregeringar, såsom den nuvarande S–MP-regeringen som budgetsamarbetar med C och L.

– Håller det på att försvinna, då tvingar man fram en ordning med enbart majoritetsregeringar.

Januariavtalet säger uttryckligen att Vänsterpartiet inte ska ges något inflytande. Betyder det här att regeringen och samarbetspartierna ändå behöver förankra sin politik hos Vänsterpartiet?

– Jag ser att det verkar finnas bättre förutsättningar hos V än att samverka med SD, M och KD som har en allt tydligare högerprofil, säger Tomas Eneroth.

Hans Rosén

hans.rosen@dn.se "

"Tio dödsfall utreds på akutsjukhusen

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Efter larm från vårdpersonal har frågan om dödsfall i samband med platsbrist och överbeläggning lyfts. DN har gått igenom lex Maria-anmälningar gjorda av Stockholms akutsjukhus. Granskningen visar att tio anmälningar som Ivo behandlade förra året rörde patienter som avlidit och där platsbrist eller en pressad arbetssituation nämns som en bidragande faktor.

De senaste månaderna har kantats av larm från Stockholms sjukvård. Vårdpersonal har startat upprop och vittnat om hur situationen är så ansträngd att de inte klarar av att ge patienterna den vård de har rätt till. Läkare har berättat att de är så pass stressade att de inte hinner skriva avvikelserapporter trots att patienter farit illa.

När DN för några veckor sedan besökte Södersjukhusets akutmottagning sade vårdpersonal att den ansträngda situationen inte förändras – trots att patienter dör som en följd av brist på personal och vårdplatser.

Några dagar senare kallade Södersjukhuset till presskonferens. Vd Mikael Runsiö kopplade det ansträngda läget till ett extremt läge i trettonhelgen och sade då att han inte kände till att patienter blivit sämre eller att till och med dödsfall inträffat då patienter väntat för länge.

– Det är inga rapporter jag fått. De flesta dödsfall blir föremål för granskning om vad som hänt. Mig veterligen finns det inget sånt fall, sade Mikael Runsiö.

Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) behandlade under förra året 107 lex Maria-anmälningar upprättade av akutsjukhusen i Stockholm. DN har granskat de anmälningar där överbeläggning, platsbrist eller ansträngd arbetssituation nämns som en bidragande faktor eller där patienter utlokaliseras till en annan avdelning än där hör hemma. DN har i tio sådana ärenden kunnat identifiera att patienten har avlidit och även hittat fall där patienten bedömts ha utsatts för, eller riskerat utsättas för, en allvarlig vårdskada.

Det går inte att veta hur stor påverkan platsbristen och den höga arbetsbelastningen haft i varje enskilt fall. Ofta nämns detta tillsammans med andra tänkbara orsaker. Samtidigt är överbeläggning och utlokaliseringar, då patienten vårdats på en annan avdelning, en känd riskfaktor.

Sverige har den lägsta andelen vårdplatser i Europa – 2,1 platser per 1 000 invånare. Stockholm ligger på rikssnittet. Statistik från Sveriges kommuner och landsting visar att andelen överbeläggningar på Stockholmssjukhusen ökar, och att det förra året gick i snitt fem överbeläggningar på 100 vårdplatser.

Tre anmälningar som Södersjukhuset gjort gäller patienter som avlidit, och där bidragande orsaker till vårdskadan bland annat bedömts vara vårdplatsbrist, eller att patienten vårdats på fel avdelning.

Från Karolinska sjukhuset finns det fem lex Maria-anmälningar där patienten dött och dessa anledningar nämns. I flera fall har patienten vårdats som satellitpatient, utlokaliserad på en annan avdelning, på grund av platsbrist.

I ett fall skriver anmälaren att personalen, på grund av platsbrist, varit tvungna att inom akutkirurgin flytta fyra patienter på Karolinska i Huddinge, trots att ingen bedömdes lämplig för en flytt.

I en av anmälningarna uppges att man vill få bedömt om ”patient-säkerheten försämrats i och med den försämrade vårdplats-situationen”, och att en viktig orsak till ”denna och andra allvarliga avvikelser är den påtagliga vårdplatsbristen på Karolinska i Huddinge där patienter ”allt som oftast” utplaceras på andra vårdavdelningar, det vill säga utanför det flöde eller patientområde där patienten hör hemma”.

Det framgår också att Karolinska som en följd av flera allvarliga avvikelser öppnat en vårdavdelning för akutkirurgiska patienter på Karolinska i Huddinge.

På Danderyds sjukhus har två patienter avlidit efter att ha skickats hem då belastningen på akuten var hög.

I DN:s genomgång framgår även hur platsbristen leder till diskussioner mellan sjukhusen om vem som ansvarar för patienterna. I ett sådant fall har Danderyds sjukhus försökt att få en patient att vårdas på NKS. Enligt anmälan uppstår ofta diskussioner och konflikter mellan läkare, som ”inte gagnar patienten”.

”Ansvarsmässigt är detta inte optimalt och utmaningen att enas i synen om en patient ska vårdas på DS eller NKS är ett återkommande problem där platsbristen på båda sjukhusen också är en realitet”, står det i anmälan.

Amanda Lindholm amanda.lindholm@dn.se
Anna Gustafsson anna.gustafsson@dn.se "

"Fakta. Lex Maria

Vårdgivaren är skyldig att utreda och anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till Inspektionen för vård och omsorg, Ivo. Denna regel kallas lex Maria. Lex Maria-anmälningar från Stockholms akutsjukhus 2019:

Karolinska: 61
Södersjukhuset: 11
Norrtälje Tiohundra: 2
Danderyd: 17
Södertälje: 4
Capio S:t Göran: 12
Totalt: 107

Källa: Inspektionen för vård och omsorg samt akutsjukhusen "

" Anmälningar som rör dödsfall som DN granskat

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Flyttades till kvinnokliniken - avled

En kvinna som behandlas för lungcancer söker för akuta buksmärter. Vårdas först i 12 timmar på akuten på Karolinska, flyttas sedan till kvinnokliniken trots behov av mer kirurgisk övervakning. Patienten får intensiv smärta och opereras akut, men avlider sedan av sepsis. Av utredningen framgår att diagnosticeringen försenats. Viktig orsak bedöms vara vårdplatsbrist.

Ivo skriver i sitt beslut att Karolinska identifierat att det har skett "okontrollerade utplaceringar av patienter från akutvårdsavdelningen", och att patienter har förflyttats innan de varit tillräckligt stabila.

Fick bristfällig kontinuitet - avled

Patient som tidigare genomgått bukoperation för pancreascancer läggs in på Karolinska för observation på grund av kräkningar men utlokaliseras på grund av platsbrist. Patienten försämras och röntgen visar stopp i tarmen och lunginflammation, men patientens dåliga tillstånd gör att operation inte kan ske. Patienten avlider. Enligt sjukhusets anmälan gjordes flytten på grund av kraftigt tryck från akuten. Enligt anmälan hade patienten behövt bättre kontinuitet för tidigare diagnos.

Ivo har avslutat ärendet och bedömer att Karolinska vidtagit åtgärder för att förhindra liknande händelser.

Patients liv kan ha förkortats

En 70-årig patient kommer till akuten på Karolinska och ordineras vård i livets slutskede. I samband med vårdplatsbrist och i väntan på plats inom palliativ vård, blir patienten utlokaliserad till en avdelning där vården inte kan övervakas på samma sätt som på akutvårdsavdelningen och det finns oklarheter om vilken vård som skulle ges. Patienten avlider av sin cancersjukdom men brist på andningsvård och hög syrgasdos kan ha bidragit till att förkorta patientens liv, enligt sjukhusets utredning. Patienten avlider efter tre dagars vård.

Ivo har inte fattat beslut i ärendet.

Patient skickades runt - avled

En man kommer till akuten på Karolinska efter fall i hemmet. Mannen röntgas för misstänkt höftfraktur, och då upptäcks även en misstänkt förstoppning. Patienten läggs in på en geriatrisk klinik.

Förstoppningen löses inte och mannen återkommer två gånger till akuten. Tredje gången läggs han in och opereras, men avlider senare. Enligt sjukhuset kunde åtgärder ha satts in snabbare om patienten lagts in direkt. Den viktigaste orsaken bedöms vara hög arbetsbelastning. Efter händelsen har akuten omorganiserats för att jämna ut arbetsbelastningen.

Ivo har inte fattat beslut i ärendet.

Multisjukt barn avled i hjärtstopp

En multisjuk treåring med omfattande funktionshinder kommer in via barnakuten på Karolinska med ambulans. Barnet har luftvägsinfektion, feber, andningsbesvär och kräkningar, och hade sökt vård en dag tidigare men då inte bedömts behöva slutenvård. Pojken läggs in på vanlig vårdavdelning, trots att han bedömts som för vårdkrävande.

Pojken avlider efter ett par timmars vård i ett hjärtstopp. I sjukhusets utredning framgår att avvikelser om patienter som upplevs som för sjuka för vårdavdelning är återkommande på grund av vårdplatsbristen.

Ivo har inte fattat beslut i ärendet.

Multisjuk man skickades hem

Multisjuk äldre man kommer till akuten på Danderyd efter ett fall i hemmet, men skickas hem efter röntgen. Senare visar prover att han lider av sepsis, blodförgiftning, men mannen har då avlidit.

”Bedömningen är att patienten borde lagts in för observation ... och hade kunnat läggas in vid normal tillgång till vårdplatser,” enligt sjukhusets utredning, där vårdplatsbristen beskrivs som ”kronisk”. Beläggningen på sjukhuset var 106 procent. Ett intensivt arbete för att utöka antalet vårdplatser pågår. Klinikens läkare har utbildats i sepsis. Ivo har avslutat ärendet.

Skickades hem trots bröstsmärtor

En patient kommer till akuten på Danderyd med bröstsmärtor, bedömdes av en erfaren läkare, men skickas hem då smärtan bedöms ha förbättrats spontant. Patienten återkommer igen nästa dag och behandlas med misstänkt lunginflammation eller lungemboli men avlider efter några timmar.

Enligt sjukhusets händelseanalys hade en korrekt diagnostik vid det första besöket – då det var hög belastning på hjärtakuten med tio patienter som sökte vård under samma timme – kunnat leda till en annan utgång.

Ivo har inte fattat beslut i ärendet.

Diagnos av hjärtinfarkt fördröjdes

Patient bedöms på akuten på Södersjukhuset ha gallblåseinflammation med sepsis. Patienten läggs in men avlider, den primära orsaken visar sig vara hjärtinfarkt. Varken på akuten eller intensivvårdsavdelningen togs EKG, och den fördröjda hjärtinfarkt diagnosen bedöms ha lett till att patienten avled. ”Belastningen på akuten upplevdes av personal och anhöriga som hög och kan ha bidragit till att rutinen inte följts”. Ivo begärde under utredning att sjukhuset säkerställer att patienterna får god vård och att rutiner följs, trots hög belastning på akuten. Ivo har avslutat ärendet.

Patient felbedömdes - avled

En kvinna söker vård akut på Södersjukhuset för tilltagande smärta i bröstet och hosta. Hon blir inlagd på medicinkliniken för utredning av misstänkt lymfkörtelcancer, men flyttas på grund av platsbrist till en gynekologisk avdelning. Nästa dag hittas hon livlös i sängen.

Obduktionen visar på en stor blödning i magen. Sjukhusets utredning slår fast att röntgenbilder feltolkats och att det inte går att utesluta hon kunde ha blivit korrekt bedömd tidigare.

Sös har enligt svaret till Ivo slutat lägga in outredda patienter som utlokaliserade direkt från akuten. Ivo har avslutat ärendet.

Patient med KOL avled på akuten

Kvinna med KOL blir på akuten på Södersjukhuset erbjuden plats på geriatrisk avdelning, men vill hem. Hon ångrar sig, men då finns ingen vårdplats. Kvinnan får syrgas på akuten, men är efter några timmar svår att väcka och har en stigande koldioxidnivå. Trots andningsstödjande behandling avlider hon. Arbetsmiljön bedöms av sjukhuset som ansträngd och lång väntan på läkare beskrivs som en risk då bara en specialist tjänstgör på akuten på sommaren. Tydlig rutin för syrgasbehandling på akuten saknades. Ivo har begärt komplettering från sjukhuset.

”Platsbristen ledde till tragisk utgång”

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Chefläkarna på de tre akutsjukhus där dödsfall utreds som en följd av vårdplatsbrist säger att arbete pågår för att öka antalet vårdplatser. På Karolinska universitetssjukhuset avled utlokaliserade patienter inom akutkirurgin då det under sjukhusets omorganisation saknades specifika vårdplatser för dessa patienter. – Det var förstås både farligt och olyckligt, säger Filippa Nyberg, chefläkare på Karolinska.

Det är chefläkarna på respektive sjukhus som har ansvar för att göra lex Maria-anmälningar om undvikbara vårdskador till Inspektionen för vård och omsorg, Ivo. DN har sökt chefläkarna från alla tre sjukhusen med anmälda dödsfall där vårdplatsbrist, överbeläggningar och en ansträngd arbetssituation beskrivs som en orsak.

Flest fall har anmälts från Karolinska universitetssjukhuset – fem under 2019. Det finns dock en stor tidsmässig eftersläpning. Chefläkare Filippa Nyberg poängterar att vissa av dödsfallen rör patienter som varit utlokaliserade i samband med de stora flyttar som pågick på Karolinska under 2017 och 2018.

– Under den perioden fanns det inte dedikerade vårdplatser för patienter med behov av akutkirurgisk kompetens. Det var förstås både farligt och olyckligt, och i de här fallen ledde de till en tragisk utgång. Menar du att ni under flyttarna inte hade tillräckligt med adekvata vårdplatser, och att det var farligt?

– Ja. Just när det gällde bristen på kirurgplatser, så har man sett en risk och den har man åtgärdat sedan länge, säger Filippa Nyberg och poängterar att det handlar om svårt sjuka patienter med cancer som genomgått specifika ingrepp och sedan inte kunnat få en plats med rätt kompetens.

Beläggningen på Karolinska har under stora delar av 2019 legat över 100 procent och mer än var tjugonde patient har vårdats på en annan avdelning än de borde, och anställda har larmat om patientsäkerhetsrisker inom intensivvården.

– Det är verkligen en viktig del av patientsäkerheten att personalen kan ta hand om patienterna på ett säkert sätt. Därför ser jag positivt på att vårdplatserna ökat under hösten.

På Karolinska har lex Maria-anmälningarna de senaste åren minskat. 2018 minskade de med mer än hälften jämfört med året innan, samtidigt som de anställdas avvikelserapportering ökat kraftigt. Beror det på underrapportering?

– Det kan bero på att man varit mindre benägen på att göra lex Maria. Vi siktar på många fler.

På Södersjukhuset har beläggningen varit 97 procent, enligt uppgifter från sjukhuset.

Eva Östblom, chefläkare på Södersjukhuset, svarar via mejl angående de tre dödsfallen, där platsbrist liksom hög belastning på akuten varit bidragande orsak.

Hur kommer det sig att Södersjukhusets vd inte kände till fallen?

”Allvarliga vårdavvikelser ska anmälas enligt lex Maria. Det har chefläkaren ansvar för. Alla ärenden utreds av de verksamheter som berörs och lex Maria-ärenden redovisas regelbundet för vd och övriga ledningsgruppen”, skriver Eva Östblom.

Vad drar du för slutsats av fallen?

”Vi kan inte kommentera enskilda fall med hänsyn till patientsekretess.”

Även chefläkare Åsa Hammar på Danderyds sjukhus väljer att svara skriftligt:

Hur ser du på att situationen är så ansträngd att patienter inte kan läggas in utan skickas hem?

”Det är alltid en risk att patienter kommer till skada om vårdplatserna inte är tillräckliga i antal i förhållandet till de som söker. Det visar våra lex Maria-anmälningar på. Därför har vi fokus på att kunna öppna fler vårdplatser.”

En lex Maria-anmälan från Danderyds sjukhus gäller överföring av patienter mellan sjukhus där man inte varit överens om var patienten hör hemma.

”I och med omstyrningen av patienter från Karolinska sjukhuset har det ibland varit svårt att bestämma var patienten hör hemma. Vi är fortfarande i början av en stor förändring i Region Stockholm.”

Anna Gustafsson
anna.gustafsson@dn.se "

” Nu går vi fram med lagstiftning om arbetskraftsinvandring”

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200206

Reglerna för arbetskraftsinvandring måste skärpas för att fungera som det var tänkt. När regeringen är handlingsförklarad måste vi gå från ord till handling. I dag på socialförsäkringsutskottets bord i riksdagen lägger vi fram ett skarpt förslag till ny lagstiftning om direktåtkomst av inkomstsuppgifter, skriver Ulf Kristersson (M) och Ebba Busch (KD).

Alliansregeringen förenklade 2008 för svenska företag att hitta rätt kompetens genom arbetskraftsinvandring. Det innebar att arbetsgivare – inte fackförbund eller myndigheter – får avgöra när de behöver anställa personer från andra länder. Den kärnan i reformen måste värnas och behållas. Att människor kan komma till Sverige och jobba är nödvändigt för att svenska företag ska kunna växa, skapa fler arbetstillfällen och bidra till den svenska välfärden.

Under senare år har det blivit tydligt att mer måste göras för att locka expertkompetens till Sverige – och för att få dem att stanna kvar här. Kompetensförsörjningen är många företags allra största tillväxthinder.

Och det mest akuta problemet nu är de ”kompetensutvisningar” som drabbar högkvalificerad arbetskraft från andra länder som har kommit till Sverige, jobbar här och försörjer sig själva. Nu behövs inte fler kartläggningar, utan skarpa åtgärder för att behålla expertkompetens i Sverige. Kompetensutvisningarna måste få ett omedelbart stopp.

Men det finns fler allvarliga brister i dagens regelverk som måste rättas till. Arbetskraftsinvandrare utnyttjas, välfärdssystemen missbrukas och fusk har blivit en lukrativ affär för kriminella. Det var aldrig avsikten med arbetskraftsinvandringen. Liberala reformer måste vårdas. Därför behövs kraftfulla åtgärder mot fusk och missbruk. Och ett försörjningskrav, som gör att arbetskraftsinvandrare som vill ta med sina anhöriga till Sverige fullt ut ska kunna försörja dem, om de inte försörjer sig själva.

Dessutom måste asylsystemets trovärdighet stärkas. Enligt en färsk rapport från statliga Delegationen för migrationsstudier (Delmi) får en av tio med utvisningsbeslut ändå uppehållstillstånd, bland annat genom att ”byta spår”. Det innebär att en person som fått ett avslag på sin asylansökan i stället kan ansöka om arbetstillstånd. Det skickar den dåliga signalen att ett nej inte är ett nej. Vi tar därför bort dagens möjlighet till spårbyte. Regeringen däremot, vill underlätta spårbyte.

Att nu komma till rätta med dessa uppenbara problem är mycket angeläget. Men regeringen drar benen efter sig, även i denna fråga. Riksdagen har på flera punkter tydligt sagt till regeringen vad den måste göra, men regeringen kan eller vill inte göra det som krävs.

Därför går vi nu från ord till handling. I dag lägger vi på socialförsäkringsutskottets bord i riksdagen fram ett skarpt förslag till ny lagstiftning om direktåtkomst av inkomstsuppgifter. Det innebär att Migrationsverket kommer få tillgång till Skatteverkets, Försäkringskassans och Kronofogdemyndighetens databaser och inkomstsuppgifter. Därmed skulle skattefusket, fusk med falska anställningar och alltför låga löner kunna bekämpas effektivt.

Det har nu gått tre år sedan en utredning presenterade förslag på lagstiftningen som skulle effektivisera Migrationsverkets arbete mot fusk, men trots det uppenbara behovet har regeringen inte velat återkomma i frågan. Förrän nu – när vi går fram med skarp lagstiftning. Det övertygar inte. Vi kommer därför att gå vidare med vårt initiativ.

Vårt initiativ i dag till helt ny lagstiftning bygger på ett färdigutrett och redan remissbehandlat förslag som hittills bara lagts i en skrivbordslåda på Regeringskansliet (SOU 2016:91). Regeringen vägrar lägga fram förslaget trots att det redan finns krav från en riksdagsmajoritet genom ett tillkännagivande från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

Och trots att det handlar om ett verktyg mot fusk som Migrationsverket självt har efterfrågat och som Riksrevisionen har rekommenderat regeringen att införa.

Behovet av direktåtkomst bekräftas också av en myndighetsgemensam lägesrapport från 2019 om den organiserade brottsligheten. Där framhålls att många utländska arbetstagare är beredda att arbeta i Sverige under dåliga arbetsvillkor och alltför låga löner. Arbetstagarna vill inte berätta om fusk och regelbrott eftersom de upplever att det finns risk att de själva får ta konsekvenserna och tvingas lämna Sverige. Detta handlar både om att hänsynslöst utnyttja människor, och om att utnyttja svensk aningslöshet. Regeringens slapphet vad gäller detta är därför obegriplig.

Det är mycket ovanligt att riksdagen tar över uppgiften från regeringen att fatta besluten om nödvändig ny lagstiftning. Men det är också en

mycket ovanlig politisk tid, med en regering som inte är överens om färdriktningen och som inte kan enas ens om gemensamma regeringsbeslut.

Men när regeringen är handlingsförlamad måste oppositionen ta över uppgiften. Vi gjorde det under hösten 2018 när regeringsbildningen drog ut på tiden. Vi gjorde det häromveckan för att få en budget som bättre prioriterar välfärden och tryggheten framför friår och ineffektiv arbetsmarknadspolitik. Och vi gjorde det när vi stoppade regeringens ansvarslösa omstöpning av Arbetsförmedlingen. I Sverige är det riksdagen som styr regeringen, inte regeringen som styr riksdagen.

Medan regeringen och januaripartierna nu passivt blickar ner på sina 73 punkter, så ser Moderaterna och Kristdemokraterna vilka svenska problem som verkligen måste lösas. Och tar de nödvändiga politiska initiativen. Vi kommer nu söka stöd i riksdagen för att värna möjligheten för näringslivet att rekrytera viktig kompetens även utomlands. Och samtidigt kraftfullt sätta stopp för fusk och missbruk av systemet.

Ulf Kristersson (M), partiledare
Ebba Busch (KD), partiledare "

" Så ska de skärpta reglerna för arbetskraftsinvandring se ut

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Regeringen och samarbetspartierna vill ändra kraven för arbetskraftsinvandring. Men Moderaterna anser att förändringarna är otillräckliga. – Det här är en halvmesyr med motstridiga punkter, säger Maria Malmer Stenergard (M).

Regeringen kommer under torsdagen att besluta om nya direktiv för en utredning om arbetskraftsinvandringen. Det handlar dels om skärpta krav men också om åtgärder för att underlätta för arbetskraftsinvandrare att komma till Sverige. Bakgrunden är att antalet arbetskraftsinvandrare har ökat stadigt de senaste åren – både högkvalificerad arbetskraft och människor som kommit hit för att utföra enklare arbetsuppgifter.

– Från vår utgångspunkt är det viktigt att vi rensar upp bland det fusk och fiffel och organiserad kriminalitet som har kommit att förknippas med arbetskraftsinvandringen, säger justitieminister Morgan Johansson (S).

Regeringens direktiv bygger på en överenskommelse med Centern och Liberalerna och innehåller bland annat att det kan införas försörjningskrav för den som kommer hit och arbetar.

Enligt dagens regler måste en arbetskraftsinvandrare tjäna minst 13 000 kronor i månaden. Personen får ta med sig anhöriga till Sverige men det finns inget krav på försörjning för den medföljande. Den nya

utredningen ska nu ta ställning till om det ska införas ett försörjningskrav.

En fråga som det sannolikt väntar strid om är så kallade spårbyten, det vill säga att asylsökande som fått avslag i stället kan ansöka om arbetstillstånd. Den nya utredningen ska ta ställning till om spårbyte bör underlättas i vissa avseenden.

Så sent som i måndags lade Moderaterna fram ett tolvpunktsprogram med förslag på skärpningar av arbetskraftsinvandringen och de är kritiska till de nya direktiven. M anser att de nuvarande reglerna kring arbetskraftsinvandring är alltför generösa och vill till exempel begränsa möjligheterna till så kallade spårbyten.

– Det här är en halvmesyr med motstridiga punkter. Det pekar på kärnan i problemet med januariöverenskommelsen när man kompromissar så mycket att det till slut blir en produkt som ingen egentligen vill ha, säger Maria Malmer Stenergard (M), migrationspolitisk talesperson.

– Regeringen säger att man vill stoppa fusk, men å andra sidan vill man göra det enklare med spårbyten. Vi vill stoppa det helt. Maria Malmer Stenergard tycker att regeringens direktiv är alltför allmänna och att en utredning riskerar att försena en process som borde inledas nu.

– Det har vi inte tid till. Det handlar om år innan vi kommer att se några skarpa förslag, säger hon.

Justitieminister Morgan Johansson avfärdar Moderaternas kritik.

– Vi tar hand om så gott som alla punkter på Moderaternas lista. Det blir också parodiskt eftersom det var Moderaterna som drev igenom det här systemet för tio år sedan. Det här är deras stora reform på migrationsidan som har blivit så dålig i den meningen att den bjuder in till fusk och fiffel. Nu står Moderaterna och kräver att vi ska riva upp deras reform och det gör vi gärna, åtminstone i de delar som bjuder in till fusk och fiffel, säger han.

Moderaterna är även skeptiska till att regeringen på allvar kommer att ta tag i problemet med så kallade kompetensutvisningar. De senaste åren har en rad uppmärksammade fall av utvisningar skett på grund av misstag som gjorts av arbetsgivarna. Centerpartiets migrationspolitiska talesperson Jonny Cato utgår dock från att den kommande utredningen ska hitta en lösning.

– Du ska inte behöva lämna landet om arbetsgivaren har begått ett misstag. Det innebär att Sverige går miste om väldigt mycket kompetens. Vi menar att arbetskraftsinvandringen är helt avgörande för svensk ekonomi, säger Jonny Cato.

Flera punkter i utredningen ska redovisas i ett delbetänkande till den 1 februari 2021, slutbetänkandet ska vara klart den 1 november 2021.

Hans Olsson
hans.olsson@dn.se "

"Fakta. Spårbyte

Den som fått avslag på sin asylansökan kan i vissa fall ansöka om arbetstillstånd utan att behöva lämna Sverige, vilket kallas för ett spårbyte.

Det gäller även personer som fått ett beslut om avvisning eller utvisning.

Källa: Migrationsverket "

" Den friande domen visar Trumps starka grepp om Republikanerna

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Analys. Att kritisera president Donald Trump kan resultera i hot. Det är en av förklaringarna till varför endast en republikansk senator, Mitt Romney, sent på onsdagskvällen valde att rösta för en fällande dom i rättegången i senaten.

Washington.

Det var ett historiskt ställningstagande av Mitt Romney. Ingen senator har någonsin tidigare röstat för att fälla en president från det egna partiet i en riksrettegång i senaten.

Romneys röst innebär att det finns ett partiöverskridande ställningstagande gentemot Donald Trump, även om domen i sin helhet är friande.

Det kan tyckas som en liten vinst för det demokratiska partiet. Men Romneys motivering är viktig för att förstå den maktdynamik som ligger bakom det republikanska partiets oerhörda lojalitet gentemot presidenten.

Romney sade att han fattat sitt beslut om att fälla Trump för maktmissbruk trots stora påtryckningar om att hålla sig lojal med partiet.

Romney sade att han kommer att bli "häftigt fördömd". Presidenten och hans stödtrupper kommer att jaga honom på ett våldsamt sätt, sade

han. Romney blev omedelbart sannspådd. Det republikanska partiet skickade genast ut ett mejl med budskapet att Romney svikit sin hemstat Utah.

Kanske är förståelsen av detta politiska grupptryck den viktigaste läxan från riksriättsprocessen mot Trump.

Republikanerna har häftigt kritiserat Demokraternas inledande process i representanthuset, kallat den otillräcklig och hafsigt.

Men det hade nog inte spelat någon roll hur rigoröst riksriättsåtalet hade varit.

Flera republikanska senatorer har sagt att Trump gjorde fel som försökte pressa Ukraina att utreda Joe Biden för att underlätta för sig själv i nästa presidentval.

De röstade ändå inte för en fällande dom.

Senatorn Marco Rubio från Florida sade uttryckligen i sin motivering att de republikanska väljarna skulle uppfatta en fällande dom som en statskupp. Lamar Alexander från Tennessee sade att en fällande dom skulle spä på "kulturkriget" mellan liberala och konservativa krafter i folkdjupet.

Senatorerna är med andra ord rädda för repressalier från sina väljare. Det är svårt att förstå när man ser dessa grånade republikanska män vars samlade politiska erfarenhet väger ett ton.

Jag och många andra reportrar i Washington har försökt intervjua republikaner som hoppat av Trumpråget. Nästan alla tackar nej. De är rädda för att råka illa ut.

Pensionerade senatorer som hamnar i onåd hos presidenten gör sig omöjliga i många konservativa sammanhang. Styrelseplatser i tunga bolag, ordförandeposter för universitet och tankesmedjor.

Men det handlar inte bara om ens fortsatta karriär. Journalisten och författaren Tim Alberta, som intervjuat hundratals republikaner i Trumperan, skriver att många väljer att inte stå upp mot presidenten på grund av risker för hot. "De oroar sig för trakasserier av deras familjer, förlorade positioner i det lokala samhället, äventyrade relationer och så vidare."

Det är viktigt att förstå när man tar in resultatet av rättegången. Vissa demokrater hade satt sin tilltro till republikanska senatorer på väg att pensioneras. Alla utom Mitt Romney förblev lojala gentemot Trump. Den friande domen lär inte göra Trump mer ödmjuk. Tvärtom. Trumps telefonsamtal med Ukrainas president Zelenskyy, som står i centrum av riksriättsåtalet, ägde rum dagen efter att Rysslandsutredaren Robert Mueller vittnade i kongressen. Frågan är vad Trump gör imorgon? Vilken utländsk ledare ringer han?

Det har visat sig mycket svårt att komma åt en president när statsmaktens tre grenar – den verkställande, lagstiftande och dömande makten – koordinerar.

Rysslandsutredaren Robert Mueller konstaterade att en president inte kan åtalas i det vanliga rättsväsendet enligt Justitiedepartementets

nuvarande riktlinjer. Han hänvisade till kongressens skarpaste verktyg: riks rätt.

Under en av riksrättegångens avslutande dagar menade Trumps avokat Alan Dershowitz, professor emeritus vid Harvard law school, att en president får göra vad han vill för att bli omvald så länge det ligger i folkets intresse.

Trump illustrerade sitt grepp om Washington i tisdags kväll, under sitt årliga tal till nationen.

Framför honom satt Högsta domstolens ledamöter, hans kabinett med justitieminister William Barr. Republikanska kongressledamöter trängdes för att få krama presidentens hand. Han gav statens finaste utmärkelse till en högerpopulistisk radiodemagog. Trumps beskyddare, de som friade honom i senaten i dag, skanderade "U-S-A" och "Fyra år till!"

Björn af Kleen

bjorn.afkleen@dn.se "

" Romney enda senatoren som bröt partilinjen

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Den amerikanska senaten röstade på onsdagskvällen för att frikänna USA:s president Donald Trump från anklagelserna om maktmissbruk och för att ha hindrat kongressen i sitt arbete. En senator bröt med partilinjen.

Omröstningen genomfördes i två omgångar. Den första gällde en anklagelse om att presidenten skulle ha missbrukat sin makt, den andra gällde en anklagelse mot Donald Trump för att han skulle ha förhindrat kongressen i sitt arbete.

Resultatet blev som väntat och följde partilinjerna så när som på en röst.

52 republikanska senatorer röstade för att frikänna Donald Trump medan 47 demokrater och en republikan, Mitt Romney, röstade för att fälla honom för maktmissbruk. I den andra omröstningen blev resultatet 53–47 då Romney röstat "icke skyldig" för att ha förhindrat kongressen i sitt arbete.

För att president Trump skulle ha avsatts hade det krävts 67 röster. Mitt Romney har länge varit en av Donald Trumps tydligaste kritiker. Före omröstningen kallade han presidentens beteende i samband med hans agerande mot Ukraina och Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj för "ett skrämmande missbruk av allmänhetens förtroende".

I linje med detta röstade Mitt Romney för att fälla Donald Trump när det gällde åtalet om maktmissbruk men röstade för att fria honom när det gällde anklagelsen om att Trump skulle ha försökt att förhindra kongressen i sitt arbete.

– Det är ingen tvekan om att presidenten bad en främmande makt att utreda en politisk motståndare, sa Romney till Washington Post. Romney sa också att han hade svårt att tänka sig ett värre angrepp mot konstitutionen ”än att försöka påverka ett val för att behålla makten”. Mitt Romney sa att han nu är beredd på hård kritik från såväl presidenten som en del andra.

Tidigare under kvällen kallade majoritetsledare Mitch McConnell (R) riksriättsprocessen för ett försök från demokraterna att utan grund attackera presidenten och de politiska institutionerna medan minoritetsledaren Chuck Schumer (D) uppmanade det amerikanska folket att stoppa en president som ”ljuger och vilseleder”.

Klockan 22.41 på onsdagskvällen, svensk tid, slog USA:s högste domare, John Roberts, klubban i bordet och därmed var riksriättsprocessen avslutad.

Clas Svahn

clas.svahn@dn.se "

" Skitshowen i Vita huset från första parkett

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Irrationell, impulsiv, instabil och okunnig. Åren med president Donald Trump har varit häpnadsväckande. Har det galna blivit den nya normala? Martin Jönsson läser "A very stable genius", den hittills mest gedigna granskningen av Trumps år vid makten.

Philip Rucker och Carol Leonnig

"A very stable genius. Donald J Trump's testing of America"
Penguin Press, 480 sidor

De senaste dagarna i amerikansk politik har, fränsett valkaoset i Iowa, varit precis som vanligt. Eller rättare sagt: precis som vanligt under president Trump; den nya normalitet som kommit att etablera sig. Med alla andra mått mätt har det varit häpnadsväckande eller rent av chockerande.

Några exempel:

I sitt tal till nationen i tisdags hyllade Trump radioprofilen och klimatförnekaren Rush Limbaugh genom att ge honom presidentens frihetsmedalj, landets högsta civila utmärkelse.

Presidenten vägrade skaka hand med talmannen när talet överlämnades, vilket är brukligt. Talman Nancy Pelosi kontrade med att riva sönder manuset efter talet. Det hela var en perfekt illustration av den stenhårda polarisering mellan Republikanerna och Demokraterna som presidenten drivit fram – och som fått den nu

avslutade riksprocessen att bli en charad, när Republikanerna lytt sin president och så gott som enhälligt slutit sig till hans försvar.

I talet fokuserade Trump på vad han åstadkommit under sin tid i Vita huset, där han gjort ”ekonomin starkare än någonsin”. Men i faktagranskningarna framgick att det, som vanligt, var en blandning av grova överdrifter, påhittade siffror och direkta fantasier. Av de 31 påstående Washington Posts faktagranskningsteam skärskådade – om allt från boomen för arbetare till att pensionsspararnas tillgångar ökat med ”80, 90, 100 procent” – var det bara något enstaka som faktiskt höll ihop faktamässigt. Resten var mestadels eller helt osant.

Ett par vanliga dagar på jobbet, alltså, för en president driven av populism, nepotism, sin egen narcissism och med ett totalt förakt för vetenskap och fakta. Världen lyssnade, ryckte på axlarna och gick vidare. Det är vad normalisering av det onormala till slut leder till. President Trumps irrationella sätt att styra – och låta sig styras – har skildrats i många böcker, med olika nivåer av tillgång till de innersta kretsarna. Michael Wolff har i två böcker, ”Fire and fury” och ”Under siege”, speglat det inre falangkriget inom Vita huset.

Watergateavslöjaren Bob Woodward frossade i skvaller och häpnadsväckande uttalanden i sin ”Fear”, medan pseudonymen Anonymous i sin bok ”A warning” fokuserade på hur kaosartat arbetet inom administrationen blivit. Och snart kommer förre säkerhetsrådgivaren John Bolton med boken ”The room where it happened”, som – enligt avslöjanden i The New York Times häromveckan – beskriver nya detaljer om presidentens kontakter och agerande gentemot Ukraina, Kina och Turkiet.

Behövs det då fler böcker? Ja, när de är så skarpa som Washington Post-journalisterna Philip Rucker och Carol Leonnigs ”A very stable genius. Donald J Trump’s testing of America”. Av titeln och omslaget att döma är det lätt att tro att det är ytterligare en bok som förstärker polariseringen, in i värmen hos Trumps kritiker och ner i soptunnan hos Fox News. Det är det förstås också, men mest på grund av att den senare falangen gör allt de kan för att misstänkliggöra och oskadliggöra seriös och korrekt journalistik. Det är ingen slump att presidenten, strax efter utgivningen av boken, kallade författarna för ”stone cold losers”. Möjligen för att utgivningen råkade sammanfalla med den första dagen i riksprocessförhandlingen.

Rucker och Leonnig är oerhört väl insatta i den amerikanska politiken och flerfaldigt Pulitzerprisbelönade. Rucker är chef för Washington Posts Vita huset-redaktion och har följt Trump nära sedan 2015, medan Leonnig är en av tidningens främsta grävande reportrar. Tillsammans ger de sig på uppgiften att skildra Donald Trumps väg till

Muellerutredning och riksprocessförhör: de betar av hans tre första år vid makten, skandal för skandal, provokation för provokation. Resultatet är den hittills mest gedigna skildringen av en galen politisk epok; en detaljrik men nödvändig påminnelse om hur bisarr den nya politiska normaliteten faktiskt är. Eller som förre försvarsministern Jim Mattis sade, medan han fortfarande var kvar i Vita huset: ”It’s a shitshow”, med den ultimate politiske showmannen vid spakarna: extremt irrationell, explosivt instabil och påfallande okunnig.

Carol Leonnig har själv beskrivit hur lätt det är, även för en politisk reporter, att drabbas av ”news fatigue”, en passiviserande utmattning där man till slut inte längre reagerar på varje ny lögn; varje vildsint påhopp – eller där man dras med i det uppskruvade tempot så att man

inte längre minns och ser hur stor förflyttningen varit. Med 30 000 tweetar från presidentens Twitterkonto och minst 16 500 felaktiga eller lögnaktiga påståenden under hans tid vid makten (enligt Washington Posts faktagranskare) finns det alltid ett nytt fokus att välja.

Den största styrkan med "A very stable genius" är därför att den hjälper oss att komma ihåg. Mycket är bekant från tidningens löpande rapportering, men här finns kontexten och helheten: berättelsen om hur landet styrdes, med scener inifrån de innersta rummen med de högsta militära och säkerhetspolitiska makthavarna, som aldrig får sluta förskräcka.

Det går att häckla Trump för att han, enligt avslöjanden i boken, inte kände till vad som hänt vid Pearl Harbor eller att han i ett möte med Indiens premiärminister Narendra Modi sade att "ni behöver inte oroa er för Kina, eftersom ni inte har någon gräns mot dem". Vi vet ju, inte minst efter helgens Super bowl, att geografi inte är hans starkaste sida. Det är inte politik heller. Ändå har han skrivit om hela regelboken för hur den kan bedrivas. Det är vad "testet av Amerika" ytterst har handlat om.

Läs även "Guide: Racet till Vita huset - så funkar primärvalen" på [dn.se](https://www.dn.se).

Martin Jönsson
martin.jonsson@dn.se "

" Så återspeglas socialdemokratins kris i Demokraternas primärval

DN TORSDAG 6 FEBRUARI 2020

Skillnaden mellan kandidaterna i Demokraternas primärval handlar om huruvida välfärdspolitik av svensk modell är möjlig i USA. För att besvara frågan måste man gå tillbaka till de filosofiska rötterna för socialdemokratins solidaritetstanke, skriver Ludwig Schmitz.

I Demokraternas valkamp om vem som nästa år ska få utmana USA:s sittande president debatteras nu: Är en välfärdspolitik av nordiskt slag möjlig i ett land så stort och så etniskt heterogent som USA? Det kanske fungerar i ett litet och homogent land som Sverige, argumenteras det från den politiska mitten, men inte här. Att socialdemokratins parti och idé pyst ihop i Sverige samtidigt som landet blivit mer etniskt blandat ger inte de bästa förutsättningarna för ett motargument. Utvecklingen i Sverige tycks i stället bekräfta den gamla "sanningen," populär hos både vänstern och högern, att socialdemokrati alltid förutsätter en etnisk homogenitet. Svenskar skulle aldrig ha velat betala för icke-svenskars välfärd. Dagens högerpopulism är beviset.

Men skillnaden mellan vänsterkandidater som Elisabeth Warren och Bernie Sanders och en mittenkandidat som Joe Biden visar att den svenska socialdemokratins kollaps inte betyder att dess idé har blivit obsolet. I stället måste historien om socialdemokratins solidaritetstanke nu undersökas på nytt för att se om det verkligen stämmer att den alltid måste bygga på en etnicitets- eller rassolidaritet.

Efter rösträtten behövde den svenska arbetarrörelsen möta det demokratiskt ogörliga kravet på ett förstatligande av industrin – en socialisering av produktionsmedlen. Det behövdes en politisk teori som gick bortom Karl Marx lära om revolutionens oundviklighet men som samtidigt bevarade hans observationer av lönearbetarens utsatthet.

Den filosofiska ansatsen till en sådan teori fann man i filosofen Axel Hägerströms kritik av moralisk sanning och naturliga rättigheter. Idén om moraliska rättigheter berodde enligt Axel Hägerström på ett tankefel om ägandet: När vi har något i nuet tänker vi, helt utan grund, att vi har en naturlig och moraliskt sann egendomsrätt. I själva verket berodde alla rättigheter bara på våldet som bekräftade dem.

I en essä om social rättvisa från början av 1930-talet medgav Axel Hägerström att en sådan filosofi vid första ögonkastet inte lät uppmuntrande för arbetarrörelsen. Det var just genom anspråk på moraliskt sanna rättigheter som en förtryckt social grupp gjorde sig känd som en politisk kraft. Men, frågade han, räckte det inte att vi faktiskt känner oss upprörda över det vi kallar orättvisor för att vilja göra något åt dem: ”Skulle man icke omedelbart kunna bli upprörd över mänskligt lidande utan att tro på dess orättvisa?”

Arbetarrörelsens solidaritet, som den uttrycktes filosofiskt genom Axel Hägerströms så kallade värdenihilism, berodde inte på en social grupps rättighet gentemot en annan, utan på ett medlidande bortom just sådana rättighets- och identitetsanspråk.

Den svenska socialdemokratins teoretiska fokus förflyttades med dessa och liknande tankegångar från det som inte gick att veta – vems ägande som var moraliskt rätt – till det som gick att veta: vad

människor kände. Om människor kände sig förtryckta och utanför, då var de också det.

För en samhällsvetare som Gunnar Myrdal ledde Hägerströms värdenihilism under 30-talet till ett helt nytt samhällsbegrepp. Utan en moralisk sanning om vad samhället borde vara framstod det sociala som en oändlig orsaksserie utan första orsak eller yttersta princip. Det som kallats ”samhället” kunde förändras i alla riktningar och i vilken utsträckning man än önskade. Allt som behövdes var att man bestämde sig för en värdepremiss – aldrig sann, men delad av tillräckligt många för att göra förändringarna demokratiskt möjliga.

En sådan värdepremiss hittades i ett existentiellt hot. I bästsäljaren ”Kris i befolkningsfrågan” från 1934 berättade Alva och Gunnar Myrdal helt enkelt att om inte samhället organiserades om i grunden så skulle det svenska folket dö ut. Socialpolitik behövdes för att ge familjer möjlighet att föda fler svenska barn. Ingen, hur konservativ man än var, kunde tänkas säga nej till välfärdspolitik om det innebar att det svenska folket försvann.

Den sociala jämlikhet som var att vänta av de reformer som paret Myrdal föreslog var därför blott en sidoeffekt.

Reformernas explicita syfte handlade om något helt annat än sociala frågor – att bevara den svenska folkstammen. För att detta mefistofeliska argument för socialpolitik bortom klassympatier skulle hålla var det nödvändigt att bestämma folkstammens biologiska homogenitet: Det fanns inga rasskillnader mellan samhällsklasser i Sverige. Det faktum att vi var biologiskt jämlika fick alltså auktorisera en socialpolitik som skulle göra oss socialt jämställda. Den

socialdemokratiska solidaritetskänslan knöts till en etnisk och biologisk identitet – svenskarna.

Samma strategi för att få ett helt folk att ställa sig bakom en statligt förverkligad jämlikhet kom några år senare att upprepas i USA, i ett av Gunnar Myrdal lett forskningsprojekt om landets rasrelationer vars resultat publicerades 1944 i den drygt tusensidiga rapporten ”An American dilemma: The negro problem and modern democracy”.

Även här var Gunnar Myrdals utgångspunkt att vetenskapligt avfärda alla väsentliga biologiska rasskillnader. Det amerikanska rassamhället kunde mot denna absoluta, biologiska gräns av mänsklig likhet bestämmas som ett rent socialt fenomen – ett kastsamhälle – som kunde undanröjas genom att människor som visserligen såg olika ut gjordes mer socialt lika varandra, integrerades och assimilerades.

Om välfärdens och jämlikhetens värdepremiss i Sverige hade varit folkstammens bevarande, räckte det enligt Gunnar Myrdal i USA att hänvisa till de amerikanska idealen om frihet och jämlikhet, vilka han menade delades av alla amerikaner, svarta som vita. Idealens ”sociala kraft” kunde i USA på egen hand möjliggöra en socialdemokratisk jämlikhetspolitik som den man påbörjat i Sverige, utan de rasbiologiska undertoner den tvingats få där.

I deras lovordande bok om USA för svensk publik, ”Kontakt med Amerika”, som publicerades under kriget, nämnde paret Myrdal knappt de svartas situation. I USA, där värderingen om frihet och jämlikhet var så stark men alla andra värderingar däremot var så flexibla, ville de under krigsåren i stället se närmast idealiska förutsättningar för den socialdemokratiska strategi de uppfunnit i ”Kris i befolkningsfrågan”. Allting tydde på att USA skulle bli världens mest

utvecklade och jämställda välfärdsstat. Franklin D. Roosevelts New Deal och rasideologins avtagande styrka även i sydstaterna var tydliga bevis.

Men om man läser Gunnar Myrdals plan för socialdemokrati i USA noggrant, upptäcker man att de amerikanska idealen bara kunde ge en första knuff till en jämställande välfärdspolitik. I slutändan var den ”amerikanska trosbekännelsen” för öppen för att bestämma en socialpolitisk riktning. Socialpolitiken hade nämligen en kumulativ cirkeleffekt enligt Gunnar Myrdal. Den förändrade just de värderingar som i ett första skede hade auktoriserat den. Hur amerikanerna rent psykologiskt borde förändras framgick inte från de amerikanska upplysningsidealerna, precis som det inte framgick från värderingen om den svenska folkstammens bevarande hur svenskars tankar och känslor borde formars.

En högre rätt att förändra samhället på djupet, ner till människors tankar, känslor och värderingar, gavs i stället av människans biologiska likhet: Socialpolitiken borde få det sociala att bättre överensstämma med det naturliga och göra människor så lika som genetiken visat att de faktiskt var.

Gunnar Myrdals i USA numera ökända slutsats, att svarta borde assimileras socialt i den vita dominanta gruppen, följde inte av de amerikanska idealen om frihet och jämlikhet. Den följde bara av att ”mänsklighetens” avsaknad av rasskillnader nu togs som en naturlig princip för samhällets utformning mot social homogenitet. I denna antirasism fann socialdemokratin en väg tillbaka till en sådan absolut princip och oföränderlig norm för politiken vars sanning den förnekade.

Under de följande decennierna utvidgades Gunnar Myrdals perspektiv till hela världen. Den globala befolkningen tog över rollen efter "svenskar" och "amerikaner" som det biologiskt homogena "folket".

Enligt Gunnar Myrdal var det ofrånkomligt att världens vita minoritet snart skulle bli beroende av välviljan hos de "färgades" majoritet. För att bättre kunna diktera villkoren för den stundande globala maktförskjutningen var det därför bråttom att ersätta den västerländska rasismen med en antirasism som i stället utgick från människans biologiska likhet.

Den svenska socialdemokratins självförståelse blev under denna tid alltmer präglad av sympatier för de tidigare och fortfarande koloniserade folken i Afrika och Asien, vilka resulterade i en beundransvärd solidaritetspolitik. Men något gick kanske också förlorat här, något som man nu måste återfinna ett språk för: en solidaritet som i stället för att förutsätta vår likhet gör oss lika just genom, och kanske enbart genom, vår solidaritet med varandra.

En politik som inspireras av den numera slumrande svenska socialdemokratin kan i år få en ny chans i USA, lika brokigt som alltid. Även om det fortfarande verkar mycket otroligt kan alltså Alva och Gunnar Myrdal fortfarande få rätt om den amerikanska välfärdsstaten.

Både här och där bör frågan därför ställas om en solidaritet som krävde att människor var och borde vara likadana verkligen var ofrånkomlig för en politisk rörelse som vågade erkänna att det inte gick att säga vad som var moraliskt rätt. Om inga rättesnören finns, måste då likheten bli solidaritetskänslans grund? Svaret på den frågan ges nog genom svaret på en annan: Skulle man inte kunna bli upprörd över mänskligt lidande utan att tro på dess orättvisa?

Ludwig Schmitz doktorand vid New York University. Han skriver en avhandling om svensk socialdemokrati, ras och avkolonisering. "

" Trump till nya attacker när han hyllade sig själv

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Under torsdagen gick USA:s president Donald Trump till attack sedan han friats från riksreklamsanklagelserna av den republikanska majoriteten i senaten. – Adam Schiff och Nancy Pelosi är ondskefulla, sa Trump om de två demokraterna.

Dagen efter att president Trump ställts inför riksreklamsomröstningen i senaten höll han segervisst upp var sitt exemplar av USA Today och Washington Post med stora rubriker om att han friats.

Vid ett tal inför medarbetare, partikollegor, sina advokater och medier i Vita huset sa en till synes mycket nöjd Trump, som möttes av långa applåder, att det som hänt varit "orättvist", "korrupt" och "en häxjakt", ord som han ofta använt.

– Det har varit läckor och lögnare. Hade jag inte sparkat James Comey så kanske jag inte ens hade stått här. Men vi kom på honom. En ohederlig polis.

Comey var FBI-chef fram till maj 2017 då han fick sparken av Trump. – Hade det som hänt mig hänt president Obama hade folk suttit i fängelse vid det här laget. Vi gjorde inget fel, jag har gjort fel i livet men aldrig medvetet, sa Trump och höll för andra gången denna dag upp Washington Posts förstasida.

– Det är den enda bra rubrik jag fått i den tidningen.

Donald Trump hyllade sedan sig själv, sin administration och sina medarbetare som han sa var oöverträffade i ett tal som riktade sig till hans supportrar.

Under talet kallade han Demokraterna för ”den andra sidan” och anklagade dem för att ha försökt skada honom.

Trump anklagade också Adam Schiff (D) för att ha hittat på vad han sagt till Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj.

– Han var en misslyckad författare som bestämde sig för att bli politiker. Adam Schiff är en ondskefull och fruktansvärd person, Nancy Pelosi är en fruktansvärd person. De är onda som helvetet.
– De kommer att försöka koka ihop något nytt i stället för att hela vårt land. De vill förstöra vårt land.

Nancy Pelosi, som är talman i representanthuset, kritiserade några timmar tidigare Trump för att under sitt tal om tillståndet i nationen tidigare i veckan ha tagit åt sig äran för sådant som president Barack Obama gjort och försökt att nedvärdera sin företrädare:

– Det var ingen ”sörja” som han tog vid, han ärvde en ekonomi i tillväxt. Talet var ett manifest av lögn. Det var inte ”tillståndet i landet”, det var ”tillståndet i hans huvud” han pratade om. Han är helt ur spår när det gäller vår konstitution.

Clas Svahn

clas.svahn@dn.se ""

"Mitt Romney visste vad han gav sig in på

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Analys. Av respekt för Gud och familjehistorien röstade Mitt Romney för att avsätta Donald Trump i rättegången i senaten. Smutskastelsen från presidentens vittförgrenade nätverk inleddes omedelbart.

Washington.

Senatorm och den tidigare presidentkandidaten Mitt Romney visste mycket väl vad som väntade honom när han röstade för att avsätta Donald Trump för maktmissbruk under rättegångens sista skälvande timme.

En republikansk motattack.

Han blev omedelbart sannspådd.

Presidentens son Donald Trump Jr gick längst. Han uppmanade Romneys republikanska kollegor i senaten att avsätta honom.

Romneys egen brorsdotter, ordförande för det republikanska partikansliet Republican National Committee, var lika snabb i sitt avståndstagande. Ronna McDaniel, som hon heter, sade att hon och partiet står bakom Trump och inte farbrodern Mitt Romney.

President Trump spred en video där Romney, en konservativ och kyrklig mormon, framställs som en spion för det demokratiska partiet. Presidenten anklagar Romney för att ha försökt infiltrera Trumps Vita huset när han 2016 övervägde att ställa upp som Trumps utrikesminister.

Sådana digitala attacker riskerar att utlösa våld och andra obehagligheter i verkliga livet. Under riksriktens gång har Romney kallats "förrädare" av folk på gatan och trakasserats på ett flygplan, berättade han i intervjuer under onsdagen.

Vita huset kan också försöka ta död på Romneys politiska karriär genom att blockera sakpolitiska förslag från honom eller budgetprioriteringar som Romney står bakom. Anonyma rådgivare i Vita huset säger till Washington Post att man överväger sådana repressalier. Men Romneys nästa val i Utah är inte förrän 2024.

Inte alla republikaner är lika blodtörstiga. Mitch McConnell, partiets ledare i senaten, sade att han var "förvånad och besviken" men att det inte finns någon skamvrå i kammaren. Lindsey Graham, senator från South Carolina, sade på Fox News att han inte tvivlar på att Romneys bevekelsegrunder är äkta.

En och annan beundrar kanske i smyg Romneys ställningstagande. Han jämförs nu med John McCain, den republikanske krigshjälten som röstade efter eget huvud snarare än partilinje och förärades en statsbegravning när han dog i augusti 2018.

Samtidigt var Romney helt ensam om sitt beslut. Riksrättegången har bekräftat Trumps järngrepp om partiet. Inte ens republikanska senatorer på väg att gå i pension ville äventyra sin ställning hos Trump.

Tänker senatorerna inte på sina eftermälen? "Jag bryr mig inte om mitt eftermäle", sade presidentens advokat, den tidigare respekterade republikanen Rudy Giuliani. "Jag kommer att vara död."

Romney tycks intensivt medveten om sitt eftermäle. Det ligger i familjetraditionen. Hans pappa George Romney var en gång guvernör för delstaten Michigan och bostadsminister i Nixonregeringen. George Romney stod upp mot den amerikanska segregationen på ett sätt som stred mot den dåvarande partilinjen.

Som minister beordrade han sin myndighet att vägra befatta sig med städer och stater som sanktionerade segregation på bostadsmarknaden. Det gjorde honom till paria i partiet och han tvingades bort från regeringen.

Kammaren var nästan helt tom när Mitt Romney talade två timmar före onsdagens omröstning. Han inledde, men var sedan tvungen att avbryta under tolv sekunder. Han samlade sig. Det såg ut som om han höll tillbaka tårar.

– Jag kommer att säga till mina barn och deras barn att jag gjorde min plikt efter bästa förmåga, eftersom jag tror att mitt land förväntade sig det av mig, sade Romney.

Han kunde inte fria Trump, sade han, eftersom han svurit eden gentemot Gud.

– Jag är djupt religiös. Min tro är kärnan i mig.

Med eden följer en förpliktelse gentemot konstitutionen. Trump, sade Romney, hade äventyrat landets fria val, den nationella säkerheten och Amerikas grundläggande värden.

Romney såg ingen annan möjlighet än att fälla presidenten för maktmissbruk. Romney sade i intervjuer att han önskade att

säkerhetsrådgivaren John Bolton hade fått vittna, så att Bolton kanske kunde ha levererat någon förmildrande omständighet som gjort det möjligt för senatoren att fria Trump.

Uppenbarligen ansåg Romney att Vita husets advokater inte hade lyckats komma upp med någon sådan. Men partiet blockerade vittnesmål från Bolton.

Makthavare som attackerats av Trumps vittförgrenade nätverk talar om det som en utomkroppslig upplevelse.

I en kolumn i torsdagens Washington Post varnar Marie Yovanovitch för underkastelsen i det republikanska partiet.

Yovanovitch var ambassadören i Kiev som Trump häcklade i - offentligheten och sedan sparkade. Hon pensionerade sig från UD i förra veckan.

”Jag har sett diktaturer runt om i världen, där blind lydnad är normen och sanningssägare hotas med straff eller död”, skriver Yovanovitch. ”Vi får inte låta Förenta staterna bli ett land där det är en farlig handling att stå upp emot vår regering.”

Björn af Kleen

bjorn.afkleen@dn.se "

" En ensam republikan med stolthet

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Två mot en är fejt, hette det förr. En mot alla tyder däremot på mod, inte minst när det gäller senatoren Mitt Romney. Han var den ende republikanen som ville fälla Donald Trump i riksrettsprocessen, ja, den ende i historien som röstat för att avsätta en president från sitt eget parti.

I en avlägsen forntid var Romney presidentkandidat för Republikanerna. Det är åtta år sedan, innan Trump körde sin bulldozer över partiet. Romney hade ett förflutet som pragmatisk guvernör i liberala Massachusetts, men i valet 2012 lät han mer som en konservativ hök.

Men han var en hederlig sådan, och är det fortfarande. Hans pliktkänsla och gudstro förbjöd honom att göra något annat än att gå emot Trump. Romney kunde inte tänka sig ett mer flagrant angrepp på USA:s författning än att försöka fuska i ett val för att behålla makten: ”Och det är vad presidenten gjorde.”

Trump utpressade Ukrainas ledare för att få ammunition mot politiska motståndare på hemmaplan. Romney gjorde mos av alla republikanska ursäkter för presidenten.

Några av Romneys partikamrater medger att Trump betett sig eländigt, men säger att väljarna måste bestämma. Och det går att fundera över om riksrett var Demokraternas bästa idé, rent taktiskt. Romney invänder att författningen ger senaten uppdraget att rannsaka en president som begår fruktansvärda handlingar. Tajmningen spelar ingen roll.

Säkert kommer Trump och hans skrämiga svans att spetsa Romney på en Twitterpåle. Senatorn visste att hans röst inte var avgörande. Han lade den ändå, väl medveten om hämnarnas väntande hat.

Demokraten Doug Jones fruktar också bestraffning från sina väljare i Alabama, men säger att hans röst mot Trump inte handlar om kurage: ”Det är helt enkelt en fråga om rätt och fel.” Sådana spørsmål är så passé i det republikanska partiet. Utom för Mitt Romney.

Gunnar Jonsson
gunnar.jonsson@dn.se "

" Ledare: EU får inte vika sig för de auktoritära

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Det går att skönja ett skifte. Inte i Budapest och Warszawa, dessvärre. Ungerns premiärminister Viktor Orbán har inte gjort någonting för att lätta på det grepp som han tagit om landets medier. Utfall mot migranter förblir hans politiska livsluft. I Polen har regeringspartiet Lag och rättvisa fördjupat attackerna på domstolarnas oberoende. Året har inletts med stora protester.

Det skifte som syns sker i stället i andra medlemsländers huvudstäder – och i unionens egen.

Mest iögonfallande är förändringen i Paris. Fransmännen har varit konsekventa kritiker av den auktoritära utvecklingen i Ungern och Polen. President Emmanuel Macron har tidigare sökt direkt politisk konfrontation med Viktor Orbán.

Nu är det annat ljud i skällan. Under ett besök i Warszawa tidigare i veckan konstaterade han att Frankrike inte ska ”läxa upp någon” och hoppades på en återställare i relationerna.

Exakt vad Macron är ute efter återstår att se – men det verkar kräva en utsträckt hand till gamla kombattanter.

När det gäller Bryssel har det vilat en skugga över den nya kommissionsordföranden Ursula von der Leyen ända sedan hon valdes. Den förra tyska försvarsministern var visserligen tydlig i sitt

försvar av rättsstaten i sitt anförande inför EU-parlamentet i samband med att hon sökte dess stöd. Men hon valdes med liten marginal, och tack vare röster från bland annat ledamöter från Orbáns parti. Var det männe i utbyte mot en försäkran om att tona ner kommissionens kritik?

Det förefaller mindre sannolikt att det fanns ett sådant löfte. Men kanske förhoppningar från regeringarna i Ungern och Polen. Sådana har i så fall infriats.

Vera Jourova, som tagit över efter Frans Timmermans som kommissionär med ansvar för rättsstatsfrågor, har hållit en betydligt lägre profil än sin företrädare. Liksom Macron har hon pratat om att återställa relationerna till Polen.

Vad kommissionens försiktigare hållning beror på är fortfarande oklart. Möjligen handlar det om förhandlingstaktik. Ursula von der Leyens stora projekt är EU:s "Green Deal", det kräver i synnerhet Polens stöd för att bli av. Kanske är hon villig att tala tystare om rättsstaten i utbyte.

Troligast är ändå att den mer nedtonade attityden bottnar i osäkerhet kring hur man bäst går vidare. Timmermans hade rätt i sin hårda kritik, men han fick inte rätt, därtill var hans verktyg alltför slöa.

Visserligen har kommissionen flera gånger lyckats fälla den polska regeringen i EU-domstolen. Men varje fall tar flera år, Bryssel sackar hela tiden efter. Det är inte heller självklart att domstolen kan sätta stopp för alla metoder som Polens och Ungerns regeringar använder sig av för att ge sig på demokratin.

Artikel 7-förfarandet, skarpt på papperet, har i sin tur visat sig tandlöst i verkligheten. För att ta ifrån ett land rösten i Europeiska rådet krävs konsensus bland de övriga. Budapest och Warszawa kan skydda varandra.

Att något nytt behövs är uppenbart. Vad, är mindre självklart. Men tystnad och undfallenhet är under inga omständigheter svaret. EU-kommissionen behöver råg i ryggen. Andra medlemsländer måste tala klarspråk.

Det har spekulerats om en mekanism i nästa budget genom vilken det ska vara möjligt att döma ut böter i form av indragna EU-bidrag till de regeringar som gör övertramp. Det bör vara en självklarhet för länder som både ger nettobelopp till unionen och respekterar demokratin att insistera på en sådan klausul.

DN 7/2 2020 "

" Det är inte hjälp till självhjälp om det aldrig tar slut

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

En rejäl prutning måste det kallas när biståndsanslaget till Tanzania minskas med en fjärdedel. Men det blir ändå en rejäl summa på 600 miljoner om året vart och ett av de kommande fem åren.

Skälen till bantningen? Det går åt fel håll med demokrati, tolerans och yttrandefrihet. Biståndsminister Peter Eriksson (MP) var tydlig: han har själv rest i landet, talat med regeringen men inte sett någon förändring. Att han var besviken hördes på rösten i Eko-intervjun i lördags.

Det är inte bara den välvillige Peter Eriksson som har skäl att vara besviken, det har alla svenska skattebetalare som sedan snart 60 år skickat pengar till Tanzania. Förutom pengasummor har många personliga band ställt Tanzania i ett särskilt ljus för dem som hoppats på afrikansk utveckling.

Så mycket bättre att regeringen samlat sig till en förändring. Utvecklingsbiståndet kom till under avkoloniseringen efter kriget, det svenska samvetet lättades. Grundtanken – att stödja nyligen fria folk – hade och har starkt stöd i svensk opinion. När enprocentsmålet nåddes blev Sverige en ”humanitär stormakt”.

Sedan murens fall och därmed de flesta vänsterdiktaturers har de partipolitiska dusterna kring biståndet i stort upphört. Pengarna har

anslagits och då och då har någon korruptionshistoria uppdragats. Men i princip ligger Sida i skugga.

Om den beslutade bantningen av anslaget till Tanzania signalerar ett uppvaknande vore det bra. Det finns skäl att fråga vad utvecklingsbistånd är och ska vara. Är det samma slags sociala utjämningspolitik som sker inom nationalstaten, där de bättre ställda beskattas för att bistå de mindre framgångsrika? Om det är så förblir biståndsanslagen eviga.

Eller ska de ses som ”hjälp till självhjälp”? Ett slags starthjälp till nya, självständiga stater? I så fall måste det rimligen finnas ett slutdatum, helst ett mål som uppfylls, men sker inte det är det också rimligt att avsluta insatsen.

Låt inte Tanzania-beslutet blir ett undantag, sätt en gräns och gör biståndet till självhjälp. I längden är det inte rimligt att en stat inte kan styras så att den drar försorg om sina medborgare.

Barbro Hedvall
barbro.hedvall@dn.se "

”Bransch och fack kraftsamlar mot brottslighet på byggen”

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200207

Arbetsplatsolyckorna ökar, kollektivavtal kringgås, arbetsvillkor och löner dumpas och kriminalitet har fått fäste i byggsektorn. Vi kan inte acceptera att det finns de som fuskar, bryter mot regler eller skapar egna villkor. Därför lanserar vi i dag Byggmarknads-kommissionen, skriver företrädare för fack och byggbransch.

Problemen inom byggsektorn har varit kända länge, och de har förvärrats under senare år. Facket och bygg- och fastighetsbolagen har uppmärksammat att arbetsplatsolyckorna ökar, arbetsvillkor och löner dumpas, och kriminalitet har fått fäste. De allt längre kedjorna av underleverantörer, som inte kontrolleras, gör att kollektivavtal kringgås. I vår strävan mot en byggbransch som är attraktiv, sund och säker kan vi inte acceptera att det finns de som fuskar, bryter mot regler eller skapar egna villkor.

Vi som verkar i byggbranschen vet hur verkligheten ser ut. Många sköter sig väl och arbetar hårt för en sund byggbransch. Trots det får fackliga och arbetsgivarorganisationer dagligen in mängder av vittnesmål om det motsatta. Vi vet att det för med sig enorma kostnader. Kostnader i liv och hälsa, utnyttjande av arbetskraft, uteblivna skatteintäkter, fördröjade byggprojekt, snedvriden konkurrens.

Det drabbar byggbranschens legitimitet, attraktivitet och utvecklings-möjligheter och omöjliggör en sund och schysst konkurrens i byggsektorn. Den stora förloraren är dock samhället som årligen drabbas av samhällsekonomiska kostnader i mångmiljardklassen.

Vi i branschen har gjort mycket för att öka medvetenheten, förbättra kunskapen och vi har genomfört flera viktiga initiativ. Exempelvis finns i dag regler som tydligt visar var ansvaret för de långa leden av underentreprenörer ligger. Åtgärder har vidtagits för att lättare förstå och tillämpa de regelsystem som finns. Vi ser ett fördjupat samarbete med berörda myndigheter och ett förbättrat ID06, det system som kontrollerar vilka som rör sig på våra byggarbetsplatser. Men det räcker inte!

Bristen på kunskap och fakta är påtaglig, dels hos enskilda aktörer, dels om hur verkligheten faktiskt ser ut. Därför kan ingen i dag med faktaunderbyggda belägg beskriva problemets beskaffenhet, dess omfattning och konsekvenser, än mindre säga hur man ska komma till rätta med det.

Bristen på ett systematiskt och samordnat arbete mot denna typ av brottslighet står i dag emot välorganiserade aktörer som är experter på hur man bryter mot lagar och regler. Så kan det inte fortsätta. Det behövs en gemensam kraftsamling från byggbranschen för att lösa problemen. I dag lanserar vi därför ett unikt initiativ:

Byggmarknads-kommissionen. Under två år ska Byggmarknads-kommissionen kartlägga förhållanden på den svenska byggmarknaden och presentera förslag som främjar en sund byggbransch med goda sociala villkor, konkurrens på likvärdiga villkor.

Bygghandelskommissionen kommer att arbeta fristående och ha ett arbetssätt som liknar en statlig utredning. Den kommer arbeta under två år med att kartlägga och ge en sammanhållen bild av hur verkligheten ser ut. Utifrån denna analys ska kommissionen ge förslag på hur bransch, myndigheter och lagstiftning kan förbättras för att få bort problemen med fusk och kriminalitet på våra byggarbetsplatser.

Att samla hela byggbranschen kring en gemensam målsättning sätter ett tryck på alla aktörer som bär ansvar för att genomföra den omställning som krävs. Men det ställer också krav på att regering, beslutsfattare och ansvariga myndigheter öppnar ögonen för det som sker på svenska arbetsplatser i dag och agerar med kraft. Det här behövs:

1 Fakta och väl underbyggda åtgärdsförslag. Så länge vi inte har problemens omfattning och tillstånd i svart på vitt är det omöjligt att få till en samordning av åtgärder mot kriminalitet och fusk på den svenska byggmarknaden. Vissa företag och myndigheter kan fortsätta att ducka från sitt ansvar, och en gemensam åtgärdsplan mot fusk blir då omöjlig att ta fram. Det finns många goda exempel i andra länder på hur EU:s regelverk kan nyttjas för att skapa ordning och reda på byggmarknaden.

2 Genomlysning av lagar, regelverk och kontrollsystem. Det behövs en rejäl genomlysning av lagar, regelverk och kontrollsystem. Både nationellt och på EU-nivå. Förslag till förändringar bör fokusera på effektiviteten i dagens bestämmelser, samt de hinder som finns gällande kontroll, sekretess, uppföljning och sanktioner.

3 Ett helhetsgrepp kring byggbranschens alla led. I dag saknas en instans som tar ett helhetsgrepp kring byggbranschens alla

beståndsdelar och processer: byggherrens och huvudentreprenörernas ansvar, myndigheternas funktion, fackets och arbetsgivares uppdrag i att säkra en god arbetsmiljö.

4 Säkra- och kvalitetssäkra den fria rörligheten och konkurrensen. De problem vi i dag ser på svensk byggmarknad har resulterat i att den fria rörligheten inom Europa ifrågasätts på många håll. Svensk byggbransch är beroende av kompetensen och konkurrensen från utländska företag och utländsk arbetskraft. Men det får aldrig ske på bekostnad av vår svenska modell, våra regelverk och kollektivavtal.

5 En saklig offentlig debatt och större politiskt ansvarstagande. I våra nordiska grannländer är det påtagligt hur frågor kring brottslighet på byggmarknaden prioriteras på den politiska agendan i betydligt större utsträckning än i Sverige. Vi vill se ett större politiskt ansvarstagande som svarar upp emot kraven på en sund och hållbar omställning.

Bygghandelskommissionen samlar byggbranschens alla delar: fack och arbetsgivare, de största bygg- och anläggningsföretagen, offentliga, kooperativa och privata byggherrar samt finansmarknaden. Ordförande i kommissionen blir förre bostadsministern Stefan Attefall. Kommissionen består i övrigt av representanter från alla delar av byggbranschen.

Vi som tagit initiativet till Bygghandelskommissionen sitter ofta på olika sidor av förhandlingsbordet, och tycker inte alltid lika. Men i detta står vi helt enade. För det vi ser är allvarliga systemfel som kostar samhället oändligt mycket mer än det smakar. Kostnader i förlorade liv och hälsa, förlorade skatteintäkter och dyra byggprojekt.

Det behövs ett helhetsgrepp för både branschens aktörer och myndigheter. Och arbetet kan inte vänta. Det påbörjas därför i dag.

Catharina Elmsäter Svärd, vd Byggföretagen

Johan Lindholm, ordförande Byggnads

Stefan Attefall, ordförande Byggmärknadskommissionen

”Regeringen låter Migrationsverket köra sitt eget race”

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Unga vuxna som har fått uppehållstillstånd via gymnasielagen tvingas nu flytta från Migrationsverkets boenden, sedan myndigheten har gjort en ny tolkning av lagen. Beskedet har väckt hård kritik från Sveriges kommuner och regioner (SKR).

– Det är som om Migrationsverket är frikopplat från Sveriges asylmottagande, säger Per-Arne Andersson, chef för avdelningen utbildning och arbetsmarknad på SKR.

Efter en dom i kammarrätten i juni har Migrationsverket gjort tolkningen att de som fått uppehållstillstånd genom den så kallade gymnasielagen inte får bo kvar på myndighetens boenden.

Även de som väntar på besked om uppehållstillstånd enligt lagen, och de som inte har kunnat utvisas på grund av verkställighetshinder, måste flytta. Omkring 750 personer behöver, enligt Migrationsverket, ordna eget boende.

Per-Arne Andersson på SKR är kritisk till bedömningen.

– Vi tycker inte att det är rimligt att man gör den här tolkningen, säger han.

I Halmstads kommun behöver 75 unga vuxna som har fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen flytta.

I Vänersborg berörs 74 personer och i Härnösand 24.

Per-Arne Andersson på SKR säger att beskedet är ett hårt slag mot de unga vuxna som behöver flytta och mot de kommuner där de börjat etablera sig.

– Många av våra medlemmar arbetar stenhårt för att de här ungdomarna ska kunna studera, etablera sig och stanna. Sedan kommer beslut från en myndighet som man upplever varken förstår eller underlättar det, säger han.

Redan innan gymnasielagen trädde i kraft varnade SKR för att lagen var svår för kommunerna att tolka. Bland annat ville man se ett förtydligande av vilka utbildningar som gav rätt till uppehållstillstånd.

Beslut som kunde avgöra en asylsökandes framtid skulle annars i praktiken komma att fattas av rektorer och utbildningssamordnare i kommunerna, enligt SKR.

Per-Arne Andersson säger att gymnasielagen, och Migrationsverkets tolkning av den, ställer orimliga krav på kommunerna.

– Migrationsverket kör sitt eget race och regeringen låter dem göra det, säger han.

Veronika Lindstrand Kant, chef för nationella samordningsavdelningen på Migrationsverket, säger att myndigheten tillämpar den lagstiftning som finns på plats.

– Vi har inte möjlighet att invänta en eventuell lagändring, säger hon.

Regeringen har avsatt 60 miljoner kronor som kommuner som arbetar för att skapa boendelösningar för ensamkommande unga kan ansöka om.

Enligt Veronika Lindstrand Kant informerade Migrationsverket SKR om den nya bedömningen i november. Hon säger att många har lyckats ordna boende sedan dess, bland annat med hjälp av frivilligorganisationer i kommunerna.

– Med det sagt har vi givetvis förståelse för kommunernas situation. I oktober överlämnade SKR en skrivelse till justitiedepartementet, med krav på en översyn av gymnasielagen. Möjligheten att få stanna efter sin utbildning är små för en person som har fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen, menar organisationen.

Kravet är, enligt Migrationsverkets tolkning, att personen ska ha en tillsvidareanställning eller en anställning som varar i minst två år, inom sex månader efter avslutad utbildning.

Sett till hur arbetsmarknaden ser ut för unga vuxna i Sverige i dag är det högt ställda krav, enligt SKR, som ifrågasätter nyttan med att erbjuda flera tusen unga vuxna utbildning ”när förutsättningarna för att tillvarata deras framtida kompetens är så små”.

Enligt justitieminister Morgan Johansson (S) har regeringen inga planer på att revidera lagen.

– Syftet med lagen är tydligt. Om man sköter sina studier och kan försörja sig varaktigt genom arbete så kan man beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Uppfyller man inte de krav som gäller för att få stanna så ska man återvända, säger han.

Lovisa Herold

lovisa.herold@dn.se "

"Fakta. Gymnasielagen

Den 1 juli 2018 trädde lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande, den så kallade gymnasielagen, i kraft.

Lagen innebär att personer som fått eller skulle fått beslut om utvisning kan få tillfälligt uppehållstillstånd för att studera på gymnasiet, om de uppfyller särskilda krav.

För att en person som fått uppehållstillstånd enligt lagen ska få stanna efter avslutad utbildning krävs att hen fått en fast anställning eller en anställning som varar i minst två år inom sex månader efter avslutad utbildning.

Gymnasielagen har kritiserats av såväl Migrationsdomstolen i Malmö och Sveriges kommuner och regioner (SKR) som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna.

Lagen blev verklighet efter att Socialdemokraterna och Miljöpartiet fått stöd för förslaget från Centerpartiet och Vänsterpartiet. "

" Hundratals unga tvingas nu flytta från sina boenden

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Efter en ny tolkning av gymnasielagen måste hundratals unga vuxna flytta från Migrationsverkets boenden runt om i landet. Moshtaq Amiri som läser på gymnasiet i Trollhättan flyttar nu för sjunde gången på knappt fem år. – Jag hoppas jag får bo här ett tag, säger han.

Trollhättan.

Korridorerna är långa i Moshtaq Amiris nya hem. Byggnaden strax söder om Trollhättans centrum rymmer vårdcentral, folkhögskola och numera rum för drygt 20 unga vuxna som har uppehållstillstånd enligt gymnasielagen.

Boendelösningen är tillfällig och ett resultat av ett samarbete mellan frivilligorganisationer och kommunen.

– Röda korset kom med de där, säger Moshtaq Amiri och pekar på två sängar som står på högkant i korridoren.

I november meddelade Migrationsverket att de som fått uppehållstillstånd enligt den så kallade gymnasielagen måste lämna myndighetens boenden. De som väntar på besked om uppehållstillstånd enligt lagen och personer som inte kan utvisas på grund av verkställighetshinder får inte heller bo kvar, enligt Migrationsverkets tolkning av en dom som föll i kammarrätten i juni. Beskedet innebär

att 750 personer måste flytta. Halmstad, Vänersborg och Härnösand är de kommuner i landet där flest personer berörs.

Moshtaq Amiris nya rumskamrat, Ibrahim Khodadadi, är en av de 74 unga vuxna som flyttar från Migrationsverkets boende i Vänersborg. Han har bott på Sveriges största asylboende, Restad Gård, i två år.

– Innan dess bodde jag i Åmål. Sedan fyllde jag 18 och flyttade till Restad. Jag delade rum med tre andra. Det var jobbigt, säger han. När beskedet om att 80 unga vuxna i grannkommunerna Trollhättan och Vänersborg skulle behöva hitta en ny bostad på knappt tre månader tog kommunerna hjälp av frivilligorganisationer för att hitta lösningar.

Freshta Neyayesh som är aktivitetsansvarig på organisationen Restad Gård Support Group är en av de som kämpat för att försöka lösa situationen.

– Vi har jobbat tillsammans med kommunerna, Restad Gård AB, Rädda Barnen, Röda korset och Kunskapsförbundet, säger hon. Vänersborgs kommun har tillsammans med organisationerna tagit över Migrationsverkets avtal med fastighetsbolaget Restad Gård AB för en av byggnaderna på området. Rummen i det som de boende kallar hus 19 hyrs nu ut till unga vuxna som har uppehållstillstånd enligt gymnasielagen.

– 12 personer har anmält sig hittills. Vi tror att fler kommer att göra det, men hyran är lite hög för många, säger Freshta Neyayesh. Ett rum med delat kök i hus 19 kostar 3 000 kronor i månaden. En lägenhet för två i Trollhättan kostar 6 500 kronor. Enligt Restad Gård

Support Group har ett antal av de unga som flyttat ut ordnat boende på egen hand, men beredskap finns om de skulle behöva komma tillbaka.

Vissa av de som fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen får studiebidrag från CSN. Några får stöd från socialtjänsten. När de avslutat sin utbildning har de sex månader på sig att få en fast tjänst, eller en anställning som varar i minst två år, för att få stanna i Sverige. Freshta Neyayesh säger att situationen är svår för många av de unga vars framtid är osäker. Många kämpar hårt, men mår dåligt.

– Kraven är höga, de ska utbilda sig, hitta jobb, boende, allt samtidigt. En person är en människa, inte en maskin.

De unga vuxna som fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen har varit i Sverige sedan 2015. Det låter som en längre tid än det är, enligt Freshta Neyayesh.

– I fyra år har de varit osäkra på framtiden. De förlorar energi, de förlorar tid. Ibland tänker jag – de här ungdomarna, när ska de få vara unga?

I det gemensamma vardagsrummet i Trollhättan har Moshtaq Amiri börjat duka fram tallrikar. Han får fundera när han får frågan om hur många gånger han flyttat. Sju, tror han. Några gånger efter beslut från Migrationsverket. Andra efter att han själv lyckats hitta en tillfällig bostad.

20-åringen trivs i Trollhättan, där han läser ett lärlingsprogram på gymnasiet och arbetar extra på ett äldreboende och en restaurang. Jobben har han fått med hjälp av den svenska familj han bodde hos under en period, säger Moshtaq Amiri.

– De är bäst. De hjälpte mig att skriva cv.

Chefen på restaurangen har utlovat en fast anställning när Moshtaq Amiri har tagit examen. Han hoppas att löftet kommer att hållas. Utan anställning, inget uppehållstillstånd.

Tycker du att det ska finnas några krav för att man ska få stanna i Sverige?

– Jag tänker att en väg är att ge oss lite mer tid, bara. Det tar tid att fixa skola, svenska, yrkesutbildning och jobb. Det är väldigt stressigt, Moshtaq Amiri.

Oron för framtiden har funnits där sedan han lämnade Iran tillsammans med sin familj. De skildes åt vid gränsen till Turkiet. Moshtaq Amiri var den enda som tog sig vidare. I dag bor hans familj i Pakistan. Får Moshtaq Amiri inte uppehållstillstånd vet han inte vad han ska göra.

– Vi var papperslösa i Iran. Jag är väldigt trött på det livet, säger han.

Lovisa Herold

lovisa.herold@dn.se "

" Ewa Stenberg: V förhandlar med M medan SD väntar i kulissen

DN FREDAG 7 FEBRUARI 2020

Svensk politiks senaste strid står om arbetskraftsinvandringen. Moderaterna och Vänsterpartiet har börjat förhandla om ett gemensamt förslag medan KD och SD väntar i kulissen. Det är oklart om det slutar med ett nålstick eller ett hårt slag mot januarisamarbetet. Det mest uppseendeväckande är att Vänsterpartiet överväger att köra över regeringen med stöd av SD just i invandringspolitiken.

De senaste tre månaderna har det trampats upp nya och kontroversiella stigar i riksdagen. De gamla ärkefienderna Moderaterna,

Kristdemokraterna och Vänsterpartiet förhandlar i frågor där de kan hitta en gemensam nämnare.

Moderaterna och Kristdemokraterna informerar i sin tur Sverigedemokraterna för att se om det finns en majoritet i riksdagen.

Det är inga omvälvande förändringar som gjorts i sak, men några punkter i januariavtalet har ändrats. Misstroendehot och en uppriven statsbudget undergräver januarisamarbetet och Stefan Löfvens möjlighet att kunna regera i minoritet.

Före jul ändrades planerna för den fortsatta privatiseringen av Arbetsförmedlingen. Därefter kom M, KD och V överens om att lägga

en extra budget med två miljarder kronor till kommuner och regioner, finansierat av några strukna reformer. Den behandlas i riksdagen nu. På torsdagen trampades stigen mellan M och V upp ytterligare, när partierna träffades för att söka en gemensam nämnare om arbetskraftsinvandringen.

Den har ökat kraftigt sedan de borgerliga partierna och MP kom överens om en liberalisering 2011. Nu ifrågasätter allt fler reformen. Vänsterpartiet och Moderaterna har lagt egna förslag till förändringar.

Partierna är diametralt motsatta varandra på de flesta sätt. Men de har lyckats hitta några beröringspunkter. Båda vill se krav på heltidslön för uppehållstillstånd. Dagens regelverk kräver en lön på minst 13 000 kronor i månaden. Den gränsen är för låg, anser både M och V. De vill också ha en ny ordning för att pröva arbetstillstånd och förhindra missbruk.

Januaripartierna har också kommit överens. De är djupt splittrade i synen på arbetskraftsinvandring, men lyckades ena sig om utredningsdirektiv till en översyn som ska vara klar nästa år. Partierna vill liberalisera genom att införa ett talangvisum för att särskilt kompetenta personer lätt ska kunna söka jobb. De vill göra det ännu enklare för asylsökare att bli arbetskraftsinvandrare. Samtidigt pekar de på problem med missbruk av systemet. Utredningen ska ta ställning till om försörjningskrav för familjemedlemmar till arbetskraftsinvandrare behövs och hur man kan undvika att deltidsarbetare utnyttjas. Både lättare och stramare alltså.

Det är svårt att se att oppositionen nöjer sig med denna utredning. Men frågan är hur den ska kunna driva fram en snabbare förändring. M, KD, V och SD kan förvisso rösta igenom ett så kallat tillkännagivande

som kräver att regeringen agerar. Då kommer regeringen att hänvisa till sin utredning och fortsätta som tänkt, möjligen med ett tilläggsdirektiv. Oppositionen kan gå längre och hota med misstroendeförklaring, som i fallet med Arbetsförmedlingen, men frågan är om den okonventionella alliansen vill ta till storsläggan just i invandringspolitiken.

Sverigedemokraterna hålls informerade om förhandlingarna om arbetskraftsinvandringen av Moderaterna. Det är en tunn linje mellan samtal och förhandling som V har svårt att syna. Att indirekt samarbeta om invandringspolitiken med SD torde vara magstarkt i V. Det skulle kunna riva upp intern kritik inför kongressen och ordförandevallet i maj.

Det andra faktorn som kan hejda Vänstern är om partiet befarar att en ny offensiv passerar regeringens smärtgräns. Vänsterpartiet vill gärna upphäva den förhatliga klausulen i januariavtalet som håller partiet utanför inflytande. Men det vill inte utlösa en regeringskris som i förlängningen kan leda till att Moderaterna tar över statsministerposten.

Hur upptrampad stigen mellan M och V än må bli i riksdagen vet vänsterpartisterna att vägarna mellan M, KD och SD är ännu bredare och leder fram till motsatt politik mot vad V önskar.

Ewa Stenberg
ewa.stenberg@dn.se "

" Ledare: Även den virtuella världen är på riktigt

DN LÖRDAG 8 FEBRUARI 2020

Det brukar ibland sägas att barn nu för tiden är hårt hållna. Aldrig att de mer än för ett kort ögonblick släpps ur sikte utomhus. Långt upp i åldrarna ordnar föräldrarna lekträffar åt dem, och skjutsar till aktiviteter, kontrollerar via mobilen exakt var de befinner sig och vad de gör. Mycket av detta är sant.

Samtidigt tillbringar dagens barn en stor del av sin vakna tid i en värld som får gamla tiders oöverblickade vilda utelekar att framstå som rena rama söndagsskolan. Ja, det handlar förstås om internet. Eller snarare om den världsomspännande och oreglerat oreglerliga väv som finns på spelchattsservrar långt bortom sociala vuxenmedier som Facebook.

Det är inte ett randfenomen det rör sig om: 79 procent av de svenska barnen i åldern 9–12 år spelar digitala spel i olika former.

I en ny dokumentärserie fördjupar sig Sveriges Radios grävreporter Emelie Rosén i gamingkulturen. Hon kom att intressera sig för den i samband med att hon bevakat händelser som skolattacken i Trollhättan och mordet på den hemlöse tiggaren Gica i Jönköping.

I båda dessa fall hade inofficiella spelchattsservrar en inte obetydlig roll, för där kan man inte bara vara vem man vill i skydd av anonymitet och med hjälp av sin avatar. Man kan också ofta säga vad man vill; en hel del chattar har rent av som uttalad policy att inte ha någon policy.

Det är en frihet som i praktiken mest av allt liknar förtryck. För det är en sak om vuxna väljer giftiga miljöer där hot och hat är normalt och där det är högstatus att inte bry sig om någon eller något.

Men där vistas också barnen. Ingen upprätthåller de lågt satta åldersgränserna, vilket inte minst naziströrelser som Nordiska motståndsrörelsen drar nytta av (Ekot 6/2). De kampanjar mycket aktivt för att locka till sig juniorerna i chattarna.

Detsamma gör pedofiler. Emelie Rosén behöver inte mer än leta rätt på ett enda fall med en dömd nätpedofil för att genast kunna hitta honom via det chattalias som nämnts i förundersökningen. Han har inte ens fått sitt konto nedstängt. Detta trots att datorn varit hans brottsredskap.

Detsamma gällde ett fall i Jönköping, som Emelie Rosén undersöker, där en pojke i mellanstadieåldern anföll skolkamrater med en kniv. Mordhoten han postat före dådet låg fortfarande, ett år senare, kvar på hans öppna konto. Hans dator hade tagits i beslag, men ingen hade kommit på tanken att faktiskt se till att få den undersökt också.

Detta är ingen appell mot internet, eller ens mot gamingvärlden, för spelföretagen gör vad de kan för att hålla efter på sina egna servrar, och det finns gott om bra inofficiella spelchattsservrar. Men det räcker inte.

Vad det handlar om är att vi måste ta internet på allvar. Det kanske inte känns som att det är på riktigt, men det är det. Det som sägs och görs där får konsekvenser. Spelarna måste förstå det, och polisen. Och föräldrarna.

Det kanske inte är så lockande att sätta sig ned med sina barn och spela efter en lång dag på jobbet.

Likväl är det en förälders plikt att ta reda på vad de håller på med, att sätta sig in i deras intressen och hålla sig uppdaterad om deras värld, att aldrig sluta ställa frågor – och lyssna på svaren.

DN 8/2 2020"

Kommentarer: Regeringen borde i verksamhetsområde 646 påpeka detta för föräldrar och barn .

”Alla kontor som behövs i Sverige är redan byggda”

DNLÖRDAG 8 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200208

Ett effektivare utnyttjande av befintliga byggnader och lokaler är en viktig pusselbit för en hållbar omställning. Med stor sannolikhet är alla verksamhetslokaler vi behöver redan byggda – de behöver bara omfördelas, anpassas och användas mer. För att minska lokalsvinnet behöver regeringen se över regelverken, skriver företrädare för ett Iva-projekt.

Behovet av bostäder är stort, men samtidigt utnyttjas kontorslokaler uppskattningsvis endast 10 procent av den totala tiden. Delning av ytor måste därför bli en viktig del i ett hållbart samhälle. I framtidens cirkulära byggande är de befintliga lokalerna vår största tillgång – genom ökad användning och återbruk. I dag presenterar Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (Iva) rapporten ”Lokaldelning som norm”.

Bygg- och fastighetssektorn svarar för 40 procent av den årliga resursanvändningen i världen och en stor del av miljöpåverkan sker under nybyggnation. Resurseffektivisering inom branschen handlar därför till största del om att öka livslängden och använda befintliga lokaler och omgivande ytor bättre och mer effektivt. Sett till årets alla timmar är nyttjandegraden av kontorslokaler många gånger så låg som 10 procent. Studier saknas men tittar vi på varje enskild kontorsplats eller kvadratmeter blir siffran sannolikt ännu lägre. Med stor sannolikhet är

alla verksamhetslokaler vi behöver redan byggda – de behöver bara omfördelas, anpassas och användas mer.

Ett effektivare utnyttjande av befintliga byggnader och lokaler är en viktig pusselbit för en hållbar omställning. I dag mäter vi inte alls nyttjandegrad när vi mäter total energianvändning. Fördelarna är uppenbara när klimatpåverkan mäts över byggnadernas hela livscykel med utvinning av naturresurser, byggprocess och användning.

Iva:s projekt Resurseffektivitet och cirkulär ekonomi har under två år arbetat med att utveckla förslag på hur vi kan stimulera en delningsekonomi för lokaler i Sverige så att nyttjandegraden och därmed resurseffektiviteten ökar. Ett 40-tal aktörer från akademi, näringsliv, kommuner, myndigheter, finansiell sektor och civilsamhälle har bidragit till förslagen som presenteras i rapporten Lokaldelning som norm, som lanseras av Iva i dag.

Att göra lokaldelning till norm kommer att kräva stor samverkan mellan stat, kommun, näringsliv, finansiell sektor, civilsamhälle och akademi. Vi har arbetat efter fyrstegsprincipen för ytanvändning, där varje steg bygger på att man har gjort de föregående:
Minska ytbehovet.

Intensifiera ytanvändningen.

Anpassa eller bygg om för att underlätta delning.

Bygg nytt på ett mer hållbart sätt som uppmuntrar till delning. Potentialen för resurseffektivitet är stor och i dag finns både tekniska möjligheter och starka sociala drivkrafter för att främja delning, som att utveckla nya arbetssätt, nätverk, inspiration och kunskap. Delning

av lokaler kan också innebära ekonomiska besparingar och nya affärsmöjligheter. En viktig faktor för att delning ska bidra till miljömässig hållbarhet är att den även minskar resande och transporter. Det är också kritiskt att lokalanpassningar och ny teknik inte ger avsevärt ökad resursförbrukning. Ytterligare att byggnadens förutsättningar – planlösning, konstruktion och material – tål nya funktioner och ett högre slitage och att de har förutsättningar att förbli energieffektiva och hälsosamma även vid ökad delning.

För att minska lokalsvinnet behövs nya affärsmodeller och policyutveckling. I dag finns påtagliga hinder i hur lagar, avtal och policyer är utformade. Därför rekommenderar vi regeringen att se över regelverk som kan främja delning av verksamhetslokaler:

1 Se över skatteregler, till exempel momsregler, så att de möjliggör delning mellan verksamheter. Sedan 1979 finns ett system med frivillig skattskyldighet vid uthyrning av verksamhetslokaler, men detta innehåller flera krav som inte främjar delning. Fastighetsägare och nyttjanderättsinnehavare som delar måste också kunna hyra ut med moms för att få göra avdrag för momsen vid byggnation, investeringar, underhåll och drift av lokaler.

2 Hyreslagen behöver moderniseras med syfte att uppmuntra delningslösningar, exempelvis vad gäller besittningsskydd, uppsägningsregler och relationer mellan vad som är bostäder respektive verksamhetslokaler.

3 Se över plan- och bygglagen så att detaljplanebestämmelser uppmuntrar till flexibilitet. Uppmuntra kommuner att redan i översiktlig planering och sedan i detaljplaner, öppna upp för fler användningsområden och funktionsblandning. Vid varje nybyggnation

bör behovet motiveras och bygget planeras med stor transformationspotential.

Parallellt behöver näringslivet utveckla skalbara tjänster och affärsmodeller som uppmuntrar till delning och stödjer hållbara beteendemönster. Det handlar om att utveckla bland annat design, matchmaking, kontrakt, försäkringar, säkerhet, service och tillträdesfunktioner utifrån de unika möjligheter delning innebär.

Den finansiella sektorn behöver investera i nya affärsmodeller kring delning och ta med både hållbarhetsvinster och potentiella risker med delade lokaler vid värdering och ekonomisk bedömning. Det kan handla om nyckeltal för resursanvändning, sociala vinster i närområdet, ekonomiska vinster med kringtjänster, att beräkna alternativkostnader eller hur delning av lokaler bidrar till de globala målen.

Varje verksamhet behöver ta fram en handlingsplan för att minska sitt eget lokalsvinn. I rapporten som lanseras i dag föreslås sju steg för detta som bygger på att människors välmående stärks och att lokaldelning bidrar till väl fungerande mötes-, utbildnings- och arbetsplatser, inte på bekostnad av välbefinnande. Stor samverkan kommer att krävas mellan stat, kommun, näringsliv, finansiell sektor, civilsamhälle och akademi för att lokaldelning ska bli norm.

Åke Svensson, ordförande Ivaprojektet Resurseffektivitet och cirkulär ekonomi

Anna Denell, Vasakronan, ordförande i Ivas delprojekt Lokaler
Samt medverkande i IVAs delprojekt Lokaler:

Robin Al-Salehi, IHUS

Liv Fjellander, IVL Svenska miljöinstitutet

Ylva Frithiofson, Ramboll

Charlie Gullström, Rise/KTH/Sharing cities Sweden

Mattias Höjer, KTH

Ivana Kildsgaard, Tengbom

Mats Olausson, SEB

Ulf Ranhagen, Sweco/HDA/Chalmers

Monica von Schmalensee, White/ Hållbara städer

Björn Sigurdson, Uppsala kommun"

" Kjell Espmark. "Jag har rätt starka anarkistiska sympatier"

DN LÖRDAG 8 FEBRUARI 2020

"Om en vecka fyller Kjell Espmark 90 år. I en intervju för DN i - hemmet på Djurgården berättar han om striden med Horace Engdahl i Svenska Akademien och om den nya diktsamlingen där upprorsmakare ställs mot makthavare. "För mig är motstånd ett nyckelord", säger han.

Det är inte en förklaring man väntar sig av en snart 90-årig herre i vit skjorta och blankputsade inneskor. Han sitter i en soffa i en Djurgårdsvilla med kristallkronor i taket, byggnadsdetaljer från Gustav III:s gamla opera och vidunderlig utsikt mot Saltsjöns inlopp till Stockholm.

Jag har just frågat varför så många röster i hans senaste diktrilogi kommer från individer som har hamnat i kläm med makten. Diktjagen är fördömda och förslavade, rebeller och avfallingar från de allra första civilisationerna och fram till i dag. Ofta riskerar de liv och lem för övertygelser på kollisionkurs med någon kejsare, borgenär eller ockupant.

Kjell Espmark tar en tankepaus, snurrar lite på läsglasögonen som han håller i handen och förklarar med ord som verkar väl avvägda:
– För mig är motstånd ett nyckelord. Jag har rätt starka anarkistiska sympatier.

Han tillägger, med ett blott leende:

– Inte den typen av anarkism som begår attentat, utan den som Stig Dagerman och George Orwell står för. Det är en annan typ av anarkism, som kännetecknas av solidaritet och medkänsla. En anarkism med hjärta.

En solidarisk anarkist med sjöutsikt på kungliga Djurgården? I självbiografien "Minnena ljuger" från 2010 beskriver Kjell Espmark anarkismen som "ett nödvändigt korrektiv" till socialdemokratins utveckling. Det är tydligt att han inte tycker om den bild av honom som envist har hängt kvar sedan utgivningen av romanen "Hatet" 1995: att han skulle vara en borgerlig kritiker av välfärdssamhället.

"Hatet" ingår i romanserien "Glömskans tid" och rymmer ett vasst porträtt av en statsminister med drag av Olof Palme. I DN Kultur publicerades kritiska artiklar om romanen, bland annat av Harry Schein, och Kjell Espmark talar i "Minnena ljuger" om sitt "fleråriga enmanskrig mot DN:s kulturavdelning".

När han själv beskriver sin politiska hållning lyfter han hellre fram två andra böcker i samma serie: "Lojaliteten" och "Glädjen". I "Lojaliteten" grälar gråsossen och byggarbetaren Martin Vrede om politik med sin anarkistiske bror Eskil. Den senare har egentligen stupat i spanska inbördeskriget, men fortsätter att göra sig påmind i form av ett dåligt samvete hos brodern. Grälet återkommer i romanseriens sista del. Huvudpersonen, en ung utslagen kvinna som är barnbarn till gråsossen Martin, uttrycker där en önskan om att grälet mellan gråsossen och anarkisten ska fortsätta. "Mellan dem törs jag sitta", säger hon.

– Där har du min politiska position! I grälet mellan gråsossarna och anarkismen, säger han och spärrar ut fingrarna på sin högra hand framför sig, som om han ville gripa den abstrakta positionen i luften. Kjell Espmark ger ett älskvärt intryck. Men för det har han också fått kritik. Den framlidne Akademiledamoten Lars Gyllensten beskriver Espmark som en hal opportunist i sina memoarer ”Minnen, bara minnen” (utgiven år 2000).

I en dikt i ”Den inre rymden” från 2014 återkommer Kjell Espmark till tiden efter utgivningen av ”Hatet” – månader som han liknar vid att leva i sibirisk blåst. Pressade vänner undviker honom:

”min bok om en mördad politiker tolkas som när Fan korrekturläste bibeln: kritiken av den förtätade makten rättas till sabotage mot vår omsorg och hatet kring den döde blir mitt”

Men dikten ljusnar mot slutet, när han i nutid städar ut boken under en vindsröjning av gammal bråte med ”torkat 90-tal”. När romanen dunsar ner i soporna känner han en lättnad: ”Och plötsligt hör jag lärkorna.”

Ståtliga Villa Bergsgården ligger strax ovanför huvudentrén till Skansen. Svenska Akademien äger det mytomspunna huset som byggdes 1908 av Ferdinand Boberg, samma arkitekt som också har ritat Thielska galleriet och Waldemarsudde. Hjalmar Gullberg och Eyvind Johnson har bott här och Kerstin Ekman har haft ett arbetsrum i Villa Bergsgården. Flera Nobelpristagare i litteratur har också firats i representationsvåningen längst ner för att sedan bjudas upp på efterfest med Janssons frestelse och snaps högst upp hos Espmark. 2006 års pristagare Orhan Pamuk gladdes åt att Akademien hade gjort sig besväret att framställa en snaps uppkallad efter honom själv: O.P.

Det var också till Villa Bergsgården som Akademiledamöterna vid ett torsdagsmöte under krisen 2018 tog sin tillflykt för att få vara i fred från pressuppbåd och demonstranter utanför Börshuset i Gamla stan. Kjell Espmark och hans fru Monica Lauritzen har bott i huset sedan 2002. De fick erbjudande om att flytta in efter att dåvarande ständige sekreteraren Horace Engdahl med familj tackade nej.

Vid ingången från garagedfarten instruerar Kjell Espmark genom porttelefonen att ta en liten hiss från bottenvåningen – samma hiss som tjänstefolket en gång i tiden använde för att komma upp till övervåningen. Innanför den murgrönelummiga entrén upplyser ett budskap på väggen, textat och inramat av Ulf Linde, att detta är ett hem där man behåller skorna på: ”Våra besökande bedja vi vänligast avtorka skorna väl.”

Om drygt en vecka fyller Kjell Espmark 90 år. Födelsedagen den 19 februari firas offentligt kvällen innan med en musikalisk afton kring hans dikter i Börssalen. Lagom till firandet utkommer hans nya diktsamling ”En sky av vittnen” – samtidigt på svenska och spanska.

Den ges ut i en trilogi tillsammans med de två tillhörande samlingarna ”Vintergata” och ”Den inre rymden”. Den förra har getts ut på tio språk, inklusive kinesiska och arabiska, berättar han efter att ha hjälpt oss av med ytterplagg och bryggt ett par dubbla espresso i köket. – I Kina går mina böcker väldigt bra. Jag tror att det är ett drygt dussin som finns på kinesiska och min romanserie ”Glömskans tid” är kursbok bland annat på författarkursen på Folkuniversitetet i Peking.

När ”Vintergata” kom ut 2007 beskrev en litteraturkritiker diktsamlingen som den bästa bok Kjell Espmark någonsin skrivit, ”och den bästa diktsamling som någon svensk poet hittills gett ut under

2000-talet”. Kjell Espmark har själv sagt att han fäster störst värde vid de böcker han har skrivit efter 70. Nu ger han ut i genomsnitt en bok om året och är redan på god väg med en essäsamling som ska komma ut 2021.

– Det har accelererat under senare år. Att man skriver sina bästa böcker när man är uppemot 90 är ovanligt. Men jag får tacka och ta emot. Jag räknar mig som sent mognad. Det är väl helt enkelt så att även språket äntligen har mognat. Jag är ingen troende människa, men jag kan inte hitta något annat ord än nåd för att drabbas av ingivelse på det sättet, i den här åldern.

Hur kommer det sig att du fortfarande är så pigg?

– Jag fortsätter att vara nyfiken. Och så får man se till att hålla sig i form. Jag går och gymmar ett par gånger i veckan och tar dagliga promenader, säger Kjell Espmark, som också har en motionscykel mitt emot sitt skrivbord i arbetsrummet.

Martin Amis har sagt att en författare dör två gånger: ena gången när kroppen dör, andra gången när skrivförmågan dör. Jag frågar Kjell Espmark vilken död han själv är mest rädd för.

– Jag skulle vilja vända på det och säga att man föds två gånger. Jag föddes för andra gången när jag blev 70. Inte minst för att jag och Monica träffades då. Parallellt med vår historia har mitt författarskap utvecklats och frodats, säger Kjell Espmark för att sedan tillägga, med ett nästan pojkkäckt leende:

– Vår bekantskap började i en situation som den här. Hon intervjuade mig år 2000 om min då färsta bok ”Voltaire's resa”. Det var ett så fint samtal att det fortsatte genom åren.

Mitt emellan fönstren i vardagsrummet, med utsikt mot Saltsjön och Finlandsfärjorna i hamn, hänger ett original av Ulf Trotzig.

Oljemålningen föreställer ett vårlandskap där träden böjer sig för en kraftig vind – ett vanligt motiv i Kjell Espmarks diktning. Men målningen skulle också kunna symbolisera det blåsväder som nyligen var nära att välta De Aderton i Svenska Akademien.

Den 6 april 2018 meddelade Kjell Espmark att han inte längre kommer att delta i Akademiens arbete. Samma dag lämnade även Peter Englund och Klas Östergren sina stolar. I ett brev till DN skrev Kjell Espmark: ”Integriteten är Svenska Akademiens själva livsnerv. När ledande röster inom Akademien sätter vänskap och andra ovidkommande hänsyn före ansvaret för denna integritet – då kan jag inte längre delta i arbetet.”

När maktkampen kulminerade en vecka senare och Sara Danius tvingades avgå som ständigt sekreterare var Kjell Espmark inte längre aktiv ledamot. Men han begärde aldrig formellt utträde.

I maj samma år undertecknade han tillsammans med Sara Danius och Peter Englund ett öppet brev med krav på att Horace Engdahl skulle lämna Akademien.

– Det var vänskapskorruptionen jag vände mig mot. Att man först ville lägga locket på den här undersökningen, och sedan röstade för Katarina Frostenson, som man varit vänner med sedan decennier. Det blev för mycket för oss.

Hur nära var du att lämna Akademien permanent?

– Frågan var om jag fortfarande kunde göra nytta. Så länge jag uppfattade att jag med min stora erfarenhet av både Akademien och Nobelprisarbetet var av värde ville jag inte kapa alla band.

I diktsamlingen ”Det enda nödvändiga” från 2010 hade Kjell Espmark tillägnat ett par avslutande dikter dels till Anders Olsson, dels till Horace Engdahl, som bägge var drivande i 1980-talstidskriften Kris och bägge varit Kjell Espmarks studenter i litteraturvetenskap på Stockholms universitet. Åtta år senare verkade det som att Akademikrisen hade gjort Horace Engdahl och Kjell Espmark till öppna fiender.

– Det var en väldigt svår tid för oss båda, där vi ömsesidigt kritiserade varandra hårt. Men nu har vi återfunnit den sorts arbetsgemenskap där vi är fortsatta motståndare, men i en kamratlig anda. När vi i dag kommer till samma slutsats kallar vi det för ”en oförsonlig enighet”. Vad är ni motståndare kring i dag?

– Horace är djupt konservativ när det gäller Akademien. Medan jag tillhör dem som vill att Akademien ska förnya sig och bli en akademi i tiden. Det är framför allt det. Det vi självfallet har stridit om genom åren är om man ska kunna lämna. Han har varit mycket konservativ på den punkten medan jag i många år har menat att man måste kunna lämna Akademien.

Kanske går det att säga att kampen slutade oavgjort: Horace Engdahl sitter kvar, men Akademiens stadgar ändrades så att ledamöter fick möjlighet att lämna sina uppdrag. Den 17 januari 2019 återvände Kjell Espmark till arbetet igen – tillsammans med Peter Englund.

I dag ser han ljus på Akademiens framtid. Dagen före intervjun har ledamöterna haft 20-talets första torsdagsmöte och stämningen efteråt på Gyldene Freden var enligt Espmark god – ”med snapsvisor och så vidare”. Förra året invaldes flera nya ledamöter, de tomma arbetsutskotten kunde fyllas, nya regler mot jäv infördes och Akademiens nya ständige sekreterare Mats Malm är, enligt Kjell Espmark, ”en klippa”.

– Jag tycker nu att den gamla skutan är ute på öppet vatten och har satt segel igen, säger Espmark.

Ändå styrde skutan med sina nyhissade segel rakt in i en orkan. Krisen som uppstod efter att Akademien hösten 2019 beslutade att ge Nobelpriset i litteratur till Peter Handke var internationellt sett värre än krisen kring Kulturprofilen. Världen över väckte pristagarvalet starka reaktioner. Det kallades ”skamligt”, ”bisart” och ”förbluffande”. Peter Handke kritiserades för att i sina böcker ha förnekat folkmordet i Srebrenica och för att ha hållit tal vid den misstänkta krigsförbrytaren Slobodan Milosevics begravning. Internationella PEN beskrev Akademiens val som ”mycket beklagligt”. Författarna Kristoffer Leandoer och Gun-Britt Sundström hoppade av sina uppdrag i Nobelkommittén.

Kjell Espmark klarade sig inte från kritik. Magnus Ullén, professor i engelska vid Stockholms universitet, menade i en artikel i Aftonbladet att Nobelpriset till Peter Handke var Akademiens hämnd på medierna efter Matilda Gustavssons reportage om Kulturprofilen i DN. Enligt Ullén delar Peter Handke, Horace Engdahl och Katarina Frostenson en gemensam motvilja mot journalistik och mot samhällets moraliserande mittfåra. Samtidigt menar Ullén att denna elitistiska attityd har en längre tradition inom Akademien: ”Den som läst Kjell Espmarks -

romansvit från 90-talet, 'Glömskans tid', känner igen resonemanget", skriver Ullén (Aftonbladet 28/12 2019).

Till och med Nobelstiftelsen distanserade sig från organet som har i uppdrag att dela ut deras pris: "Svenska Akademien har inte gjort det lätt för sig", konstaterade vd:n Lars Heikensten. Dessutom protesterade Espmarks parhäst från Akademikrisen Peter Englund öppet mot valet av Peter Handke genom att inte delta i några festligheter under Nobelveckan.

Akademiens ständige sekreterare Mats Malm rättfärdigade beslutet med att Nobelpriset i litteratur är ett litterärt pris, inte ett politiskt. Så vad tycker då Kjell Espmark om Akademiens val av Peter Handke?

– Det får jag inte ha någon mening om. Däremot kan jag tala om hur jag rent principiellt ser på saken. Det primära kriteriet är litterär kvalitet. Men det sekundära är att man också måste ta hänsyn till att priset ska vara i idealistisk anda. Det där testades framför allt under sent 1950-tal då Ezra Pound skulle ha fått priset. Han var föreslagen av Svenska PEN-klubben, men avvisades av Akademien efter ett brev från Dag Hammarskiöld. I brevet skrev Dag Hammarskiöld att den som har lovprisat utrotningen av sex miljoner judar, och hoppats på samma öde för de amerikanska judarna, inte kan tilldelas ett pris i Nobels anda. Där var det uppenbart att den politiska faktorn spelade in, svarar Kjell Espmark diplomatiskt.

I den nya boken "En sky av vittnen" har flera diktjag hämtats från samtiden, bland annat en mördad journalist som påminner om Anna Politkovskaja, en flykting som kastas upp ur havet på Lesbos, en kvinna som älskar en icke-muslim och knuffas ut från balkongen av

sina bröder, och ett hundratal sömmerskor i Mexico City som begravs i rasmassor när deras fabrik kollapsar under ett jordskalv.

– Både "Vintergata" och "En sky av vittnen" går från grottåldern till nutid. Jag ser det som en historia i marginalen till den historia som skriver sig med stort H – en mer anspråkslös historieskrivning. Inte de stora ödena, inte krig och kungar utan de små människorna, som det heter, förklarar Kjell Espmark och konstaterar att både hans rolldiktning och Peter Englunds porträtt av människoöden under första världskriget har gemensamma rötter i den franska Annales-skolan (som betonade ekonomiska, sociala och mentala faktorer i historieskrivningen).

En av de samtida dikterna i "En sky av vittnen" sticker ut från de andra. Den tycks handla om ett fall där Kjell Espmark själv, i den återkommande konflikten mellan individen och makten, står närmast makten. En kvinnlig konstnär blir utsatt för övergrepp av en man som har "väderkorn för kvinnor som mig, genomskinliga av självförakt". Kvinnan anmäler aldrig fallet, eftersom hon inte tycker sig vara värd det: "Det som var på väg att bli konst blev skam och rakblad."

Jag undrar om Kjell Espmark här har lånat sin röst åt Anna-Karin Bylund, den konstnär som 1996 skrev ett brev till Svenska Akademien med vittnesmål om övergrepp från Kulturprofilen.

– Det är du som står för den tolkningen. När jag skildrar ett öde vill jag alltid ge det en större giltighet. Den här dikten står för alla dessa - kvinnor som har trakasserats och missbrukats och fått sina liv förstörda. Det är en större historia än det individuella fall du tänker på, svarar han.

Vi sitter i den ena av två soffor i vardagsrummet. Bredvid oss på ett bord ligger ett tjugotal aktuella böcker, bland annat Helena Granströms "Betydelsen av kärlek", Steve Sem-Sandbergs "W" och Patrik Svenssons "Ålevangeliet". Kjell Espmark försäkrar att han rensat bort alla eventuella Nobelpristagare. Därför är det kanske heller ingen slump att den bok som ligger och lyser längst fram, med sitt ljusröda omslag, är Matilda Gustavssons bok "Klubben", om Kulturprofilens ställning i salongerna och maktstriderna inom Akademien.

– Jag tycker att det är en bra och klok bok. Jag sätter Matilda Gustavsson högt. Det är klart att hon inte vet alla detaljer, men bilden i stort tycker jag att hon har klar.

Kände du till Kulturprofilens agerande under 90- och 00-talet?

– Jag har bara hört ryktesvis om detta, men att det skulle vara så pass allvarligt visste jag inte. Jag har inget minne av att jag någonsin fick höra talas om Anna-Karin Bylund. Jean-Claude Arnault och jag har aldrig kommit varandra nära.

När det blir dags att ta bilder undrar fotografen om Kjell Espmark kan sitta i soffan i vardagsrummet och läsa en bok. Jag frågar om han kan tänka sig att läsa "Klubben". Nej, det blir "Strindbergs lilla röda". Somliga skulle kunna ta illa upp, förklarar han.

Medan jag senare assisterar med ljuset i arbetsrummet får Kjell Espmark syn på en liten skulptur i fönsterbrädet, bredvid skrivbordet där han brukar sitta och skriva för hand. Skulpturen föreställer ett vilande lejon, huggen i skånsk, svart marmor.

– Det där lejonet är mitt totemdjur, utbrister han glatt. Det är min mormors far som var skulptör som har gjort det. Som tonåring ville jag

också bli skulptör, men i dag när jag skriver har jag ändå en känsla av att jag skulpterar i text.

Vilka egenskaper har ditt totemdjur?

– Min tolkning är att det illustrerar en vildhet i vila. En behärskad vildhet.

Som den kanske enda anarkisten på Djurgården?

– Det är mycket möjligt. Sedan är jag inte renodlad anarkist, utan vill stå emellan anarkismen och den grå socialdemokratin.

Sverker Lenas

sverker.lenas@dn.se

"Kjell Espmark.

Född 1930 i Strömsund. Poet, författare och litteraturvetare.

Aktuell med diktsamlingen "En sky av vittnen", som utgör den avslutande delen i trilogin "Låna dig min röst". Diktsamlingen ges ut i en samlad upplaga tillsammans med första delen "Vintergata" (2007) och andra delen "Den inre rymden" (2014).

Sedan 1981 ledamot av Svenska Akademien. Tidigare ordförande i Nobelkommittén i 17 år.

Publicerad på fler än 20 språk och har tilldelats många svenska och internationella priser, bland annat Tranströmerpriset 2010.

Professor vid Stockholms universitet 1978–1995.

Några av hans senaste senaste böcker är essän "Martin Lamms ögonblick" (2018) och diktsamlingen "Kvällens frihet" (2019).

Har skrivit monografier om Harry Martinson och Tomas Tranströmer, en avhandling om Artur Lundkvists diktning och en historik om Nobelpriset i litteratur.

Debuterade skönlitterärt med diktsamlingen "Mordet på Benjamin" 1956. Från 1970-talet får den sociala kritiken en större plats i hans skrivande, bland annat med den samhällskritiska lyriska trilogin "Sent i Sverige".

Sedan 2009 gift med författaren och journalisten Monica Lauritzen. Far till advokaten Catharina Espmark och formgivaren Erik Espmark.

" Vem vinner kapplöpningen om teknologiskt världsherravälde?"

DN LÖRDAG 8 FEBRUARI 2020

Startskottet har gått i jakten på nästa teknologiska revolution. Globala företag och de militära supermakterna tävlar om att först bygga en fungerande kvantdator – en maskin som skulle förvandla dagens mest kraftfulla superdator till ett museiföremål. På var sin sida i kapprustningen står två gamla vänner, Chalmersprofessorn Per Delsing och Googles chefsforskare John Martinis.

Det är som att de har hjälpt varandra att klättra upp för en stege på lekplatsen. Världens skarpaste kvantfysiker sitter högst upp i en rutschkana, redo att släppa taget. Först ner kommer att dominera världen.

Per och John träffas första gången 1990 på en sommarskola för unga fysiker i de franska Alperna. Per är lugn och mjuk i rösten. John är en dånande pinne, lång, smal och med en bas som känns under fötterna när han pratar.

1990 är Per Delsing en svensk doktorand som har pluggat i Lund och John Martinis kommer från studier på Berkeley i Kalifornien. De är teoretiker, som inte ens själva tror att deras forskning kommer att kunna användas praktiskt. Om någon hade sagt att amerikanen skulle vara världsberömd om 30 år skulle de ha skrattat gott tillsammans.

I dag leder John Martinis den amerikanska teknikjätten Googles satsning på kvantdatorer, handplockad för sin unika kompetens. Per

Delsing är professor i experimentell fysik på Chalmers tekniska högskola i Göteborg. De gamla vännerna har blivit konkurrenter i en kapploppning där globala företag mäter sina krafter mot varandra och mot de militära supermakterna i jakten på en fungerande kvantdator. Vad som står på spel är förmågan att räkna snabbare än alla andra. Först. Per Delsing och hans team har fått 600 miljoner kronor från Wallenbergstiftelsen och Sverige har plockat upp handsken.

– Vi har en högteknologisk industri och eftersom det här kan vara ett paradigmskifte är det viktigt att vi inte hamnar efter, säger Sara Mazur, som ansvarar för stiftelsens satsning.

En praktiskt användbar kvantdator skulle ge ett enormt försprång inom tillverkning, logistik och läkemedelsindustri. Vad händer med amerikansk och europeisk fordonsindustri om Kina hinner först? Hur klarar sig Astra Zeneca mot en konkurrent som kan utveckla nya läkemedel flera gånger snabbare?

Det företag, eller den stat, som har tillgång till tekniken kommer att kunna knäcka all kryptering som i dag används i digital kommunikation – världens ekonomiska transaktioner skulle vara oskyddade.

Googles glada färger får kontoret i Stockholm att påminna om en förskola, men vi är här för att prata allvar. John Martinis vill att vi ska tänka på alla atomer i hela universum.

– Vi fick det äntligen att fungera i mitten av förra året. Vi körde kvantdatorn i ungefär 200 sekunder. I en vanlig dator skulle det ta 10 000 år att göra samma experiment, säger han, när DN träffar honom för en exklusiv intervju.

John Martinis leder Googles satsning på kvantdatorer och är en av författarna till en vetenskaplig artikel i vilken företaget gör anspråk på att ha tagit ledningen i kvantkapprustningen. Martinis befinner sig på turné och Vita huset har redan fått sin show.

För att illustrera kraften i en kvantdator ger han sig ut i rymden. – Med 300 kvantbitar får man fler möjliga tillstånd än det finns atomer i universum, säger han.

Nu har John Martinis inte 300 kvantbitar, men väl 53. Processorn i en vanlig dator använder bitar som antingen befinner sig i tillståndet ett eller tillståndet noll, men en kvantbit kan vara både ett och noll samtidigt och antalet tillstånd växer exponentiellt med antalet kvantbitar.

En kvantbit ger två kombinationer, men två kvantbitar ger fyra. Fyra kvantbitar ger 16 möjligheter och 16 kvantbitar kan befinna sig i 65 536 olika tillstånd, på en och samma gång.

I Googles dator har John Martinis lyckats få 53 kvantbitar att fungera tillsammans. Det blir 2 upphöjt till 53 – eller 9 007 199 254 740 992 tillstånd – samtidigt.

Även för en fysiker som inte är specialiserad på kvantmekanik är det svårt att förstå hur maskinen fungerar, men effekten av kvantbitarnas märkliga dubbelnatur är lättare att förklara: Kvantdatorn besitter en våldsam kraft att snabbt utföra otroligt många beräkningar.

När Google i höstas publicerade sitt experiment i den ansedda tidskriften Nature dundrade artikeln in i forskarvärlden som ett jetplan när det slår igenom ljudvallen.

Skakningarna känns än. Budskapet är utan omsvep ”Vi har gjort det” och ”The Google paper” har gett eko långt utanför den snäva krets som i vanliga fall intresserar sig för kvantfysik.

Idén om en kvantdator har funnits sedan 1980-talet och de möjligheter som utlovas är svåra att överskåda. Kvantdatoren skulle kunna tackla matematiska problem som en traditionell superdator helt enkelt inte hinner lösa inom rimlig tid. Den slits ut och går sönder. Personen som matar in problemet ligger i graven, långt innan superdatoren har tryckt sina trötta ettor och nollor halvvägs igenom uträkningen.

Kvantdatoren skulle kunna lösa problem som dagens matematiker står handfallna inför – inte för att de är svåra att förstå, utan för att beräkningarna och de möjliga svaren är så obegripligt många.

– Det kanske kommer att kunna jämföras med innan och efter det fanns datorer, men det återstår att se. Det finns en stor potential och många som investerar i området, säger John Martinis.

Utöver Google har Microsoft och IBM seriösa och väl finansierade kvantdatorprojekt, liksom den amerikanska militären och Kina. I många mindre länder pågår kvalificerad forskning kring kvantdatorer i mer begränsad skala. EU investerar runt 10 miljarder kronor i ett så kallat vetenskapligt flaggskepp med en rad projekt baserade på kvantteknologi, den svenska satsningen är en del av det.

Den som hinner först i kvantkapplöpningen har allt att vinna. Den som missar tåget kan stå med en industri som arbetar betydligt långsammare än konkurrentens och hemligheter som går att läsa som en öppen bok.

Per Delsing kastade sig över Googles artikel så fort den var publicerad.

– Det är en mycket viktig milstolpe, säger han.

Egentligen kastade sig Delsing över artikeln *innan* den var publicerad, för ”The Google paper” läckte, och det surrade på universitet och forskningscentra inför den dom som en publicering – eller refusering – av Nature skulle innebära.

Inte minst surrade det på Chalmers i Göteborg, där Per Delsing basar över det svenska försöket att bygga en kvantdator.

Han har just visat oss laboratoriet där de göteborgska kvantbitarna sover. I ett låst rum hänger hermetiskt tillslutna stålcyndrar ner från taket. De instängda kvantbitarna vilar i en blandning av flytande helium, två olika varianter. En är vanligt förekommande – inuti solen.

Den andra extremt sällsynt. Den lilla mängd som används på Chalmers är en avfallsprodukt som har mjölkats ur vätebomber i USA:s kärnvapenarsenal.

– Dyrt, säger Per Delsing, och mäter med tumme och pekfinger ett avstånd som skulle kunna motsvara ett snapsglas.

– Vi håller i ungefär en hutt, den kostar lika mycket som en bra bil. Kvantbitarna är nedkyllda till nio millikelvin. Det är kallare än i rymden mellan stjärnorna. Ett dämpat klick och pys från kylsystemet är det enda som hörs.

På Per Delsings kontor är det uppskattningsvis 294 kelvin, eller 21 grader Celsius, och utanför dörren hörs skratt och slammer från kaffekoppar. Kontoret är också i övrigt högst alldagligt. I en bokhylla står vetenskaplig litteratur, ett skrivbord andas offentlig förvaltning, en ergonomiskt riktig kontorstol dominerar golvytan och en platseffektiv besöksmöbel i vitt laminat står och trycker i ett hörn.

Här slutar det alldagliga och Per Delsing börjar: 61 år gammal, kortklippt, gråhårig och professor i experimentell fysik vid Chalmers tekniska högskola – en av kanske några tiotal personer i hela världen som faktiskt, på riktigt, förstår hur en kvantdator fungerar.

– Googles artikel ska granskas och ifrågasättas, det är en del av den vetenskapliga processen. Men jag skulle säga att deras experiment är övertygande, säger han.

Och vad är Per Delsing övertygad om? Vad har Google gjort? Amerikanerna kallar det ”quantum supremacy”, vilket kanske kan översättas till kvantmekanisk överlägsenhet. Men termen siktar högre. Världsherravälde i datorbranschen.

Delsings förklaring är mer dämpad.

– Googles experiment visar att en kvantdator med 53 kvantbitar kan göra en beräkning betydligt snabbare än en traditionell dator. Sedan är det så att problemet som Google har löst egentligen inte går att ha till någonting användbart, men det visar att kvantdatoren fungerar, säger han.

På Chalmers finns tre kvantbitar. Men de ska bli fler. Per Delsing har forskat på universitet under hela sin karriär, länge om så kallade supra-ledande kretsar. Den forskningen är ett av skälen till att Chalmers har

gett sig in i tävlingen om att bygga den första praktiskt användbara kvantdatoren.

Med stöd från Chalmers och andra universitet samt flera svenska industripartner har det nyinrättade Wallenberg Center for Quantum Technology en budget på en miljard kronor. Per Delsing är chef och i utbyte mot Wallenbergs miljoner har han gett ett löfte:

– Vi har lovat att på tio år bygga en fungerande kvantdator med 100 kvantbitar som kan lösa ett användbart problem som en vanlig dator inte kan lösa, säger han.

Dags att väcka kvantbitarna. Forskarna på Chalmers kan i dag utföra processer med en eller två kvantbitar. I nästa steg vill Per Delsing bygga ett chip med sju kvantbitar, sedan 25. Riktigt intressant blir det när kvantbitarna är fler än 50, för då hänger inte ens världens mest kraftfulla superdator med i beräkningarna.

– Vi vill passera det med råge och det är därför vi har sagt 100 kvantbitar. Sedan vill vi hitta problem som är praktiskt användbara och det är därför som våra industripartner är så viktiga för oss. Vi försöker sprida kunskap om vad de skulle kunna göra med en kvantdator, men vi vill också lära oss vad de gör för att se om kvantdatoren skulle kunna vara användbar för att lösa deras problem, säger Per Delsing.

Ett sådant företag är Jeppesen Systems. Tre hundra anställda sitter på ett kontor i centrala Göteborg och räknar på logistik inom flygindustrin. Deras jobb är att brottas med ett klassiskt matematiskt problem som kallas handelsresandens dilemma.

Problemet är ett av Per Delsings favoritexempel när han ska förklara vad han hoppas att kvantdatoren på Chalmers ska kunna åstadkomma. – Föreställ dig att du har ett flygbolag med 100 flygplan, 100 besättningar och 100 destinationer. Du ska räkna ut vilken besättning som ska flyga vilket flygplan vart och i vilken ordning för att det ska bli så effektivt som möjligt, säger han.

– Det finns 10 upphöjt till 315 svar på det problemet, fortsätter Delsing.

10315. Det är 10 med 315 nollor bakom sig.

Per Delsing höjer insatsen som John Martinis inledde det här reportaget med:

– Det är mycket, mycket fler möjligheter än det finns partiklar i hela universum. Med en traditionell dator är det helt enkelt omöjligt, det skulle ta alldeles för lång tid att hitta den bästa lösningen, men en kvantdator kan göra det.

Tekniken finns. Teorin säger att det kommer att fungera. Sedan två år finns pengarna. Bara att börja bygga?

Delsings gäng har redan börjat men de står inför ett problem: brus. Hur stort är problemet?

Oöverstigligt, säger vissa.

Brus finns i alla datorer, men i en vanlig dator blir det så litet att det går att hantera. Per Delsing liknar det vid ljudet från en FM-radio. Knastrar det för mycket blir sändningen obegriplig, men med lite brus kommer budskapet fram ändå.

Forskarna på Chalmers måste besegra bruset om kvantdatoren ska gå att använda och anledningen till att kvantdatoren måste kylas till omänskligt låga temperaturer är att värme skapar brus. Men kylan räcker inte. Datorn måste vara helt ”ren”, och att få någonting helt rent är möjligt endast i teorin. En vilse atom som har hamnat bredvid kvantbitarna kan stjäla energi från dem – det brusar – och värdet som forskarna utläser blir felaktigt.

– Google har fler kvantbitar än vi. Men våra kvantbitar är något bättre än deras. Vi har lägre brus, men det måste bli ännu lägre, säger Per Delsing.

En av alla grå januaridagar i början av 2020 får Pers forskarlag finfrämmande. Den gamle vännen John har valt Chalmers som ett av stoppen på sin turné. Världskändisen i fleecetröja fyller universitetets aula och åhörarna tar selfies med Martinis i bakgrunden. Dekanske inte *vill* att han ska vara bäst – för de deltar också i racet – men just nu leder Googles stjärna.

När forskare runt planeten firade Googles artikel var det inte många som hörde det, men från Israel kom en harkling.

Gil Kalai, professor vid Einstein Institute of Mathematics på universitetet i Jerusalem, är yvig, rättfram och något av en retsticka. Och han slänger gärna ur sig meningar som ”få vet vad jag gör, ännu färre förstår det”.

Kalai säger sig ha matematiska argument för att bruset alltid kommer att vara för stort för att en kvantdator ska fungera.

– Om Google har rätt, om deras artikel går att verifiera, då är jag i stor utsträckning överbevisad, säger han.

– Men jag tror att de har fel. Det grundläggande problemet med kvantsystem är att de skapar brus. Jag ser brus som ett hinder som gör att inte ens de enklaste kvantdatorer går att bygga. De säger att de kan få ner bruset. Jag säger att det är omöjligt.

Men Gil Kalais skepsis grundar sig också i ett mer jordnära resonemang. Innan han är beredd att ändra uppfattning vill han att John Martinis experiment ska upprepas, gärna av en organisation som har en annan kvantdator än Google, som IBM – eller Chalmers. Från IBM har forskare tillbakavisat påståendet att det skulle ta deras superdator 10 000 år att lösa Googles problem och hävdar att de kan klara det på 2,5 dagar.

Men det är stor skillnad på 200 sekunder och 2,5 dagar.

– Google gör anspråk på ett betydande vetenskapligt genombrott. Jag tycker att deras anspråk är problematiskt. Men om folket i Göteborg kan upprepa Googles experiment med samma resultat så motbevisar det mina argument, säger Gil Kalai.

En mer försiktig skeptiker är Nobelpristagaren Frank Wilczek, professor i fysik vid prestigeuniversitetet MIT och vid Stockholms universitet. När han får höra om Kalais invändning lyckas han med konsten att förmedla total häpnad i ett videosamtal. Ögonbrynen upp och hakan ner, ansiktet försvinner i ett blurr av pixlar.

Menar Gil Kalai att det skulle finnas en naturlag som gör kvantdatorer otänkbara?

– Nej, nej... Den teoretiska basen är sund. Jag skulle bli förvånad om man inte lyckas bygga en maskin som fungerar, säger Wilczek.

För fem år sedan var han tveksam. Men sedan spelare med djupa fickor, för att låna Wilczeks egen beskrivning, trädde in på planen så har utvecklingen gått snabbare än han kunde ana. En kvantdator med 100 kvantbitar, det tror Frank Wilczek att vi kommer att få se.

– Men det är oklart för mig hur kraftfull en sådan dator skulle bli. De konstruktionstekniska problemen är enorma. Det har visat sig överraskande lätt att ta de första stegen, men ingenting säger att det är lika lätt att fortsätta.

Kan Per Delsing och hans team bygga en kvantdator som löser ett användbart problem under de åtta år som återstår av finansieringen från Wallenberg?

– Det beror på hur du definierar ett användbart problem. Läger du ribban tillräckligt lågt så kan vem som helst komma över, säger Frank Wilczek.

– Jag vet inte åt vilket håll utvecklingen kommer att gå. Låt mig säga så här: Jag skulle bli förvånad om vi inte har användbara kvantdatorer, inom 100 år.

Av denna skepsis märks ingenting på Chalmers. När 10-talet övergår i 20-tal är det som att alla inser att bollen har börjat rulla. I korridorerna känns ruset. Människor som i decennier ägnat sig åt så kallad grundforskning är plötsligt med om att

deras arbete tar ett första steg ut i den kommersiella världen. De blir liksom hoppiga av insikten. Håren står på ända.

Med John i byggnaden förstärks nervigheten, och han förstår den. Tillsammans med vännen Per kan han le åt hur oerhört mycket som har hänt sedan de träffades i Alperna, för 30 år sedan.

– Tänk att det här märkliga forskningsområdet som vi fastnade för kunde bli en fungerande karriär för oss båda, skrattar John Martinis.

Och samtidigt inträder ett beteende som är artfrämmande för forskarna. Dörrar stängs. I den akademiska världen delar man med sig för att gemensamt komma framåt. Nu kan varje fynd och fundering vara guld för investerarna.

Tidningen Wall Street Journal har gått igenom amerikanska investeringar i kvantteknologi. 2008 gjorde riskkapitalbolag tre investeringar i sektorn. Tio år senare var antalet 17. Minst 450 miljoner dollar från privata investerare gick enligt Nature till kvantteknologiska satsningar i USA under 2017 och 2018.

John Martinis har varit på Chalmers många gånger genom åren. Han och Delsing har alltid pratat fritt med varandra. Nu händer det att amerikanen säger att ”det kan jag tyvärr inte svara på” när Per Delsing undrar något om Googles kvantdator. Det är en ny sorts dialog dem emellan.

– Att dela med sig av kunskap är ju en del av den vetenskapliga processen och vi kan fortfarande dela de stora dragen av vår

forskning, men på detaljnivå har det hänt två gånger bara i dag att John har sagt nej. Och vi gör likadant ibland, säger Per Delsing.

John Martinis bryter in.

– Men vi är överens om att det är bättre att vi samarbetar och bygger något som fungerar, än att vi håller oss på varsin kant och bygger något som inte funkar.

Några dagar senare på Googles kontor formulerar sig John Martinis en aning skarpare:

– Det är helt klart ett tävlingsinriktat projekt. En del av det vi gör, det pratar vi inte om, som vilket företag som helst. Men jag tror att vi kan vara ganska öppna, säger han och beskriver hur Google i framtiden vill göra sin kvantdator tillgänglig så att forskare från hela världen kan pröva sina idéer och bidra till utvecklingen.

Såväl John Martinis som Per Delsing verkar övertygade om att de ska kunna tysta bruset. Från deras perspektiv handlar utmaningen till stor del om ingenjörskonst.

– Jag brukar säga att vår viktigaste tävling går mot naturen. Kan vi övervinna naturen? För det är svårt att bygga en kvantdator och frågan är om vi kan ta oss över brus och alla andra problem och lyckas bygga den? Gen om att prata med varandra får vi en större chans, säger John Martinis.

På Chalmers har Per Delsing bestämt sig:

– De som säger att något är omöjligt blir ofta överbevisade av de som säger att det går. Om jag inte trodde att vi skulle klara det här vore jag fel man för jobbet.

En efter en släpper de taget och ger sig ut i rutschkanan. Racet är i gång. Ingen vet hur långt det är ner.

Carl Cato

carl.cato@dn.se

Kristina Hedberg

kristina.hedberg@dn.se "

" Därför räknar kvantdatorn så snabbt

DN LÖRDAG 8 FEBRUARI 2020

"Naturen är inte klassisk, för helvete, och om du vill göra en simulering av naturen gör du bäst i att göra den kvantmekanisk, och jisses, det är ett underbart problem, eftersom det inte ser ut att vara så lätt."

Orden kommer från en klassisk föreläsning, kanske den allra första där idén om en kvantdator presenterades. Den hölls på en konferens på California Institute of Technology 1981, av Richard Feynman, Nobelpristagare och en av 1900-talets mest kända och inflytelserika fysiker.

John Martinis, som intervjuas här intill, var där. "Feynmans föredrag var fantastiskt, det var väldigt spännande", berättade han när DN träffade honom. "Efteråt blev han helt omringad, alla ställde frågor. Och där och då blev det tydligt att det skulle vara ett bra mål för min karriär: att bygga en kvantdator."

Kvantmekaniken är fysiken som beskriver materiens allra minsta delar, som elektroner, protoner och atomer. Den är svår att greppa eftersom den strider mot allt vi är vana vid om hur saker beter sig. Enligt kvantmekaniken är partiklar vågor, och därför kan de ha flera tillstånd, eller vara på flera olika ställen, samtidigt.

Schrödingers katt, ett tankeexperiment från 1935 av den österrikiske fysikern Erwin Schrödinger, är ett försök att förklara vad det egentligen innebär. Om vi stänger in katten i en låda, tillsammans med ett radioaktivt ämne och en ampull med dödligt gift som släpps ut i

lådan om ämnet sönderfaller, kommer den stackars katten att vara både död och levande samtidigt.

Bitarna i kvantdatoren kan, liksom Schrödingers katt, vara både levande och döda på en gång, eller snarare både ett och noll. Det är därför en kvantdator kan göra så många parallella beräkningar samtidigt.

Men, precis som med katten, är kvanttillstånden också mycket sköra.

Öppnar vi lådan blir katten antingen död eller levande.

Och stör vi en kvantbit blir den antingen ett eller noll.

Maria Gunther

maria.gunther@dn.se "

”Rut är självfinansierande till 90 procent för offentlig sektor”

DN MÅNDAG 10 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200210

Rutavdraget har skapat drygt 13 000 arbetstillfällen för personer som tidigare var arbetslösa eller stod utanför arbetsmarknaden. Den offentliga sektorn får tillbaka 90 procent av vad rutavdraget kostar i form av ökade skatteintäkter och minskade bidrag. Det visar en ny studie, skriver Andreas Åström och Patrick Joyce, Almega.

Den första juli 2007 infördes den skattereduktion för hushållsnära tjänster som kallas för rutavdraget. Rut är en förkortning av Rengöring, Underhåll och Tvätt, och avdraget ger privatpersoner möjlighet att göra skatteavdrag för vissa sorters hushållsarbete.

Under de drygt tolv år som rutavdraget funnits har det varit omstritt bland vissa politiker. Gränserna för vilka tjänster som ska omfattas av avdraget har flyttats fram och tillbaka och det maximala beloppet för avdraget har sänkts och höjts under perioden.

Bland allmänheten har däremot rutavdraget varit populärt och framgångsrikt. År 2009 köpte 113 000 svenskar ruttjänster för 550 miljoner kronor från 5 800 företag. Sedan dess har både köparna, företagen och de personer som arbetar hos rutföretag mångdubblats.

År 2018 köpte 966 000 svenskar tjänster med hjälp av rutavdraget från 21 000 företag. Dessa företag omsatte 10,2 miljarder kronor på ruttjänster och sysselsatte mer än 50 000 personer.

Det senaste året har rutavdraget kritiserats från flera håll. Senast ställde den statliga Myndigheten för tillväxtanalys bruttokostnaden för avdraget mot de rutarbeten som direkt gått till arbetslösa och andra svaga grupper på arbetsmarknaden. Dessa studier tar dock inte hänsyn till att syftet med rutavdraget inte främst handlade om att skapa nya arbeten för personer som stod utanför arbetsmarknaden. Det huvudsakliga syftet med reformen var att ge personer som tidigare utförde dessa tjänster svart avtalsenlig lön, försäkringar och rätt till sjukersättning och pension för sitt arbete. Syftet var också att personer som köpte ruttjänster skulle kunna arbeta mer om de önskade det, det vill säga att öka antalet arbetade timmar i ekonomin.

Innan rutavdraget infördes gjorde det statliga Konjunkturinstitutet år 2005 en samhällsekonomisk utredning av systemet. Rapporten kom fram till att en kombination av svarta jobb som blir vita, ökat yrkesarbete bland köparna av ruttjänster och nya jobb i rutbranschen till personer som tidigare stod utanför arbetsmarknaden skulle kunna göra rutavdraget självfinansierande för den offentliga sektorn.

Rapporten blev ifrågasatt och debattens vågor gick höga. Eftersom det nu har gått nästan 15 år sedan rapporten presenterades och över tolv år sedan avdraget infördes finns det anledning att grundligt undersöka vilket utfallet blev.

Almega har därför gett Handels utredningsinstitut (HUI) i uppdrag att studera hur rutbranschen har utvecklats och vilken effekt avdraget haft

på den offentliga sektorns finanser. Det är den första stora utvärdering som gjorts av rutavdraget sedan det infördes.

HUI:s studie visar att rutavdraget till närmare 90 procent är självfinansierande för den offentliga sektorn. Avdraget innebar minskade skatteintäkter för staten på 5,1 miljarder kronor 2018 men den offentliga sektorn – staten, kommunerna och regionerna – fick samma år tillbaka 4,5 miljarder kronor i form av ökade skatteintäkter och minskade utbetalningar av bidrag. I huvudsak är det tre stora vinster:

1 Den största intäktsposten för den offentliga sektorn är skatteintäkter från de drygt 13 000 nya arbetstillfällena som rutavdraget beräknats ha skapat för personer som tidigare var arbetslösa eller stod utanför arbetsmarknaden. HUI beräknar de ökade skatteintäkterna från dessa personer och de minskade ersättningarna för arbetslöshet till 2,5 miljarder kronor om året.

2 Den andra stora intäktsposten för den offentliga sektorn är det extra yrkesarbete som de personer som köper ruttjänster har kunnat utföra på den tid som frigjorts. HUI beräknar att detta givit 1,5 miljarder kronor i extra skatteintäkter om året.

3 Den tredje och minsta, men samtidigt viktigaste intäktsposten, kommer från att rutavdraget bidragit till att göra svarta jobb till vita. En ny studie av Skatteverket tyder på att hushållens medvetna inköp av svarta tjänster har minskat med över 70 procent sedan 2005.

Införandet av rutavdraget är sannolikt en av de viktigaste förklaringarna till detta. HUI beräknar att det kraftigt minskade

svartarbetet inom hushållstjänster ger ökade skatteintäkter på drygt 500 miljoner kronor om året.

HUI:s studie visar tydligt att rutavdraget skapar nya viktiga arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden till en kostnad som är låg när man tar hänsyn till alla effekterna av rutavdraget för den offentliga sektorn. Att fortsätta att utveckla rutavdraget och bredda det till fler tjänster är därför mycket angeläget.

Vi välkomnar därför att rututredningen nyligen föreslog höjt tak och en utvidgning av avdraget till att inkludera fler tjänster. Det kommer att skapa ytterligare jobb för personer som står utanför

arbetsmarknaden, göra det möjligt för fler rutköpare att yrkesarbeta mer om de vill och inte minst ge många en enklare vardag. Ett utvidgat rutavdrag är en viktig reform för tillväxten i AB Sverige.

Andreas Åström, näringspolitisk chef, Almega
Patrick Joyce, chefekonom, Almega "

" Därför måste klimatkrisen bekämpas lika kraftfullt som fascismen

DN MÅNDAG 10 FEBRUARI 2020

Om vi inte hejdar den globala upphettningen hotas fundamenten för vår demokrati. Därför ska klimatkrisen bemötas med samma resoluta handlingsvilja som när fascismen besegrades under andra världskriget, skriver Daniel Lindvall.

I februari 1944 tillfångatogs Aurelio Peccei av den fascistiska milisen. Han var en ung affärsman från Turin som något år tidigare engagerat sig i den antifascistiska motståndsrörelsen i Italien. Längre hade han lyckats hålla sig undan den politiska polisen. När han greps bar han med sig militära dokument och han insåg genast vad som väntade honom. Tortyren varade i flera månader, men till sin egen förvåning lyckades han utstå den. I sina memoarer skriver han att hans ansikte efter en tid inte gick att känna igen, men att han trots behandlingen övertygats om att "latent inom människan finns en stark kraft av godhet, vilken väntar oss vid befrielsen, och att det moderna samhället fortfarande har att upptäcka ett sätt att befria sig själv."

När kriget väl var slut gjorde Peccei karriär inom Fiat-koncernen. Uppburen av efterkrigstidens ekonomiska uppsving blev han en av Italiens mest framgångsrika industriledare. Men med åren växte en känsla av att alla hans individuella framgångar var betydelselösa i en värld vars tillstånd ständigt försämrades. I slutet på 1960-talet tog han därför initiativ till att bilda det som kallats Romklubben. Dess uppgift

var enligt Peccei att göra ”uppror mot mänsklighetens suicidala ignorans.”

I Romklubben sattes ett antal utvecklingsforskare ihop tillsammans med dataingenjören Jay Forrester. De genomförde olika datasimuleringar över hur samhällsutvecklingen påverkade planetens resurser och jordens förmåga att ta upp utsläpp. Resultaten publicerades 1972 i en tunn bok med titeln ”Tillväxtens gränser”. Simuleringarna visade att den ohämmade tillväxten höll på driva planeten mot en kollaps. Om vi inte satte stopp för utvecklingen väntade ”en okontrollerbar nedgång i både befolkning och mänsklig välfärd.”

Det tycktes också som det fanns en instinktiv förståelse bland en stor del av allmänheten om att samhällsutvecklingen var ohållbar. Boken kom i en tid då ett ekologiskt uppvaknade höll på att ske och då en miljörelse hade börjat växa sig stark i både Västeuropa och i USA. Den översattes till 37 språk och blev en av de mest sålda böckerna om miljön någonsin med en upplaga på över 12 miljoner exemplar.

Med boken introducerades också det mer dolda hotet om en global upphettning för första gången för en bredare publik. Utsläppen av koldioxid kunde enligt författarna leda till ”allvarliga klimateffekter världen över.” Klimatfrågan hade förvisso redan tidigare aktualiserats i den politiska debatten. President Lyndon Johnson hade efter att ha mottagit en rapport om klimatförändringarna 1965 varnat kongressen för att vi är på väg att förändra vår ”atmosfär på en global skala”. Men det var med boken som klimatkrisen kopplades samman med vår ohållbara livsstil. Budskapet var tydligt, men också hoppfullt. Det var möjligt att uppnå ett samhälle i balans. I avslutningen av boken skriver författarna att mänskligheten nu besitter ”den mest kraftfulla

kombinationen av kunskap, verktyg och resurser som världen någonsin skådat.”

I dag har nästan 50 år gått sedan boken publicerades och det framstår som uppenbart att världen inte har lyckats ta till sig budskapet om riskerna med en tillväxt bortom planetens gränser. Det har i synnerhet varit svårt för världen att hantera frågan om den globala upphettningen. För att komma till rätta med problemet krävs det en radikal omställning av vårt samhälle och hela vårt energisystem. Enligt ”Tillväxtens gränser” var det nödvändigt att bygga en ”helt ny form av mänskligt samhälle”. Det är inte att undra på att politiker och väljare var senfärdiga i sin reaktion.

Den amerikanske statsvetaren Robert Dahl ger i sin demokratimodell ett antal kriterier för den pluralistiska demokratin. Ett av dessa är att medborgarna har tillgång till tillräcklig information och kunskap för att fatta väl övervägda beslut. Komplexiteten i den globala upphettningen gör det svårt att leva upp till detta kriterium. Det är ett hot som vi länge inte själva kunnat uppfatta med blotta ögat. Vårt engagemang och vår oro har helt och hållet utgått från vår tilltro till vetenskapen. Det handlar om hur nyhetsmedier förmedlar kunskapen om klimatförändringarna och om vår förmåga att ta in den.

Klimatförändringarna är förvisso inte det enda ogripbara hot mot vår existens som vetenskapen har gjort oss varse om. I början av 1970-talet konstaterade ett par forskare att användningen av freoner och ett antal andra kemiska substanser som var vanliga i sprejburkar och kylskåp tunnade ut lagret av ozon i jordens stratosfär. Vi höll på att förlora vårt skydd mot den skadliga ultraviolettera strålning som jorden ständigt utsätts för.

Forskarna som gjorde dessa upptäckter möttes inledningsvis av stor skepsis. De anklagades för att skapa en domedagsstämning i samhället. Delar av kemiindustrin försvarade sina produkter och flera nyliberala tankemedjor spred misstro om vetenskapen om ozonlagret.

Men när allt fler studier visade på samma resultat började samhället ta till sig vad som höll på att ske. Ett ozonhål upptäcktes över Antarktis i mitten på 1980-talet och då fanns det inte längre några tvivel kvar om att mänskligheten stod inför ett reellt hot.

Till skillnad från utmaningen med att minska utsläppen av växthusgaser slutade historien om det uttunnade ozonlagret lyckligt.

Politikerna agerade och en oroad väljarkår drev på. Hålen i himlen upplevdes som särskilt hotfulla eftersom de kopplades samman med en ökad frekvens av hudcancer. Konsumenter slutade köpa vissa produkter som innehöll freoner. Freonerna kunde dessutom bytas ut mot andra kemiska substanser och ett freonförbud behövde därför inte vara fatalt för kemikalieindustrin. Det ställdes inga krav på genomgripande livsstilsförändringar. När den största utsläpparen USA införde ett förbud kunde andra länder inte åka snålskjuts och skylla sin inaktivitet på att andra släppte ut mer. År 1987 skrev ett stort antal länder under Montrealprotokollet och med detta lyckades världen på tjugo år minska utsläppen med 98 procent. FN:s förre generalsekreterare Kofi Annan har kallat det för ”det mest framgångsrika internationella avtalet hittills”.

Inledningsvis tycktes det också som att politiska ledare världen över var villiga att agera lika kraftfullt för att tackla den globala upphettningen som hotet om det uttunnade ozonlagret. Den akademiska expertisen tycktes åtnjuta allmänhetens förtroende.

Politiker i USA och flera andra delar av världen tog också forskningen på stort allvar. I USA var en majoritet av såväl de republikanska som de demokratiska senatorerna för ett klimatavtal våren 1988. Men det målinriktade agerandet som präglade det sena 1980-talet stannade dock snabbt av.

I boken ”Upphettnings – Demokratin i klimatkrisens tid” som ges ut i dagarna (Fri tanke) skriver jag tillsammans med Kjell Vowles och Martin Hultman om varför vi inte lyckats hejda den suicidala ignorans som våra utsläpp av växthusgaser utgör. En av de främsta anledningarna är den förnekelsekampanj som den fossila industrin bedriver. Det började med att Exxon Mobil 1988 tog fram ett strategipapper, i vilket företaget betonade betydelsen av att ”framhäva osäkerheten i de vetenskapliga slutsatserna.” Industrin ställde sig bakom strategin och genom olika lobbyorganisationer började man föra ut ett vilseledande budskap. Budskapet var att vetenskapen inte var överens och att en omställning skulle vara mycket kostsam för den amerikanska ekonomin. Under 2000-talet la industrin i USA mer än 900 miljoner dollar årligen på vilseledande kampanjer. Det fick effekt och allmänhetens oro avtog. Alla seriösa initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser, såsom Kyotoprotokollet 1997, stoppades i kongressen.

Över den fria världen spred sig en likgiltighet. Få väljare har krävt en radikal omställning och få har agerat för att minska sina klimatavtryck. Från det att FN:s klimatkonvention undertecknades 1992 har utsläppen stigit med mer än 60 procent. I Paris 2015 ställde sig världen bakom en målsättning om att hålla temperaturökningen under två grader, men världens två största utsläppare, Kina och USA, agerar än så länge inte för att uppnå målsättningen. Andra länder kan därför skylla sin inaktivitet på att andra släpper ut mer.

Den fria världens oförmåga att dämpa sin egen destruktivitet har fått några av forskarna bakom ”Tillväxtens gränser” att förlora sin tro på demokratin. Huvudförfattaren Dennis Meadows har sagt att ”demokratin bidrar inte för tillfället till vår överlevnad” medan hans medförfattare Jörgen Randers har uttryckt att ”demokratin måste pausas för att lösa klimatkrisen”. Deras misstro till demokratin är särskilt tragisk med tanke på att de verkade för en klubb som grundades av en man som en gång torterades i sin kamp mot demokratis fiender.

När vi bevittnar de massiva skogsbränderna i Australien och andra konsekvenser av den globala upphettningen kan det inte finnas något tvivel kvar om att mänskligheten står inför ett reellt hot. Om vi inte lyckas med att drastiskt få ner utsläppen kommer vårt samhällssystem med all sannolikhet bryta samman och därmed också fundamenten för vår demokrati. Vi måste bemöta krisen med samma resoluta handlingsvilja som fascismen besegrades under andra världskriget. Än är det inte för sent. Den kombination av kunskap, verktyg och resurser som vi i dag besitter är kraftfullare än vad den var 1972. Låt oss inte ge upp hoppet om att det latent inom människan finns en stark kraft av godhet och att det moderna samhället faktiskt kan upptäcka ett sätt att befria sig själv.

Daniel Lindvall , sociolog, tidigare huvudsekreterare i Demokratiutredningen och medförfattare till boken ”Upphettnings” (Fri tanke) som presenteras under ett seminarium på Hasselbacken i Stockholm den 12 februari. "

”Minskade klimatutsläpp ger också andra stora vinster”

DN ONSDAG 12 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200312

En spridd uppfattning är att klimatåtgärder nästan enbart medför kostnader på kort sikt. Då förbises de synergier som ofta finns mellan klimatmål och andra samhällsmål, som exempelvis minskade luftföroreningar. Vi har gått igenom dessa sidonyttor och kan visa att klimatåtgärder på flera områden ger upphov till tydliga och stora samhällsnyttor, skriver tre miljöforskare.

Det sveper en klimatvåg över världen. Människor, företag, kommuner och politiker manifesterar engagemang och ökade ambitioner. Det är mycket lovvärt. Men inte sällan möter vägen en mur av motstånd, vars fundament är att klimatåtgärder är dyra och ger sänkt standard. Få ifrågasätter det långsiktiga värdet av en skärpt klimatpolitik, men det finns en spridd uppfattning om att klimatåtgärder medför nästan enbart kostnader på kort sikt. I en ny stor vetenskaplig sammanställning visar vi att detta synsätt saknar grund och leder till beslut som är dåliga ur samhällsekonomisk synpunkt.

Åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser medför ofta kostnader, men inte alltid. Den som släcker en lampa som är tänd i onödan gör en ekonomisk besparing och kostnaden för att lägga ett lock på kastrullen är försumbar. Lågenergilampor kostar initialt men är klart lönsamma. Det gäller även för merparten åtgärder för energi-effektivisering inom industrin. I andra fall handlar det om investeringar som ändå ska ske, men som får en ny utformning som

kan vara billigare eller dyrare. Likväl innebär många klimatåtgärder kostnadsökningar. De motiveras i regel med att kostnaderna för ett ändrat klimat är ännu större, vilket gör åtgärderna samhällsekonomiskt lönsamma. Sådana kalkyler eller överväganden är viktiga men de lider ofta av att klimatnyttan är svårberäknad och infaller i framtiden medan kostnaderna är uppenbara och närliggande i tid och rum.

Ett särskilt stort problem är att de synergier som ofta finns mellan klimatmål och andra samhällsmål förbises. Beräkningarna inkluderar sällan de nyttor som klimatåtgärderna medför här och nu, utöver nyttan av minskad klimatpåverkan.

I projektet ”Policy synergies and climate change”, finansierat av Formas, har vi systematiskt gått igenom den samlade forskningen om så kallade sidonyttor med klimatåtgärder. Vi har i dagarna publicerat våra resultat i en artikel i den vetenskapliga tidskriften *Climate policy*. Vår kunskapssyntes är, oss veterligen, den hittills största som gjorts inom området. Kortfattat visar den att de sidonyttor som klimatåtgärder medför ofta är betydande. Men tyvärr visar sammanställningen också att denna kunskap sällan tillämpas i politiskt beslutsfattande.

Kärnan i projektet är en stor litteraturgenomgång. Vi identifierade och gick igenom 1 749 vetenskapliga artiklar och djupstuderade 239 av dessa utifrån 15 olika parametrar. Vårt fokus låg på klimatåtgärder och deras sidonyttor utöver minskad klimatpåverkan (ofta kallade ”co-benefits”).

Våra resultat visar att klimatåtgärder inom flera områden ger upphov till tydliga och stora samhällsnyttor. När dessa värderas ekonomiskt visar det sig i flera fall att sidonyttorna är klart större än åtgärdskostnaderna.

Den i särklass vanligaste kategorin av sidonytta beskriven i forskningen är förbättrad luftkvalitet. Den kunskapen är både viktig och naturlig, eftersom luftföroreningar orsakar stora skador. Inom EU beräknas 800 000 personer dö på grund av förorenad luft varje år. I Sverige rör det sig om knappt 8 000 dödsfall, och stora ohälsotal, vilket medför kostnader på flera tiotals miljarder kronor varje år.

Trafiken är en av de viktigaste orsakerna till dessa kostnader.

När åtgärder genomförs i syfte att minska trafikens klimatpåverkan minskar också luftföroreningarna och dödsfallen. Att påstå att det är dyrt att minska utsläppen av växthusgaser från trafiken utan att ta hänsyn till detta är inte rimligt, men dessvärre vanligt. De samhällsekonomiska kalkylerna blir då missvisande och besluten suboptimala.

I vår artikel visar vi också att det finns många andra kategorier av sidonyttor. Även om de inte är lika väl studerade som luftkvalitet och hälsa är nyttorna – utöver värdet av minskade utsläpp av klimatgaser – betydande:

En mer växtbaserad diet i linje med officiella hälsorekommendationer kan minska den globala dödligheten med 6–10 procent.

Ett mer aktivt resande med cykling och promenad ger bättre hälsa, och vissa trafikåtgärder kan ge sidonyttor som är 10–25 gånger större än investeringskostnaderna.

Klimatåtgärder inom jordbruket kan ge upphov till bördigare jord och bättre vattenkvalitet, vilket kan ge ökad skörd och rikare biologisk mångfald.

Energieffektivisering och övergång från fossila till förnybara energikällor kan minska beroendet av energiimport, stärka energisäkerheten och sänka energikostnaderna.

Grön skatteväxling kan bidra till högre välfärd, exempelvis genom sänkt skatt på arbete.

I de studier vi granskat rör det sig inte sällan om miljontals människoliv som kan räddas och tiotals miljarder kronor som kan sparas. Resultaten är ibland slående. Som exempel pekar en studie på att enbart luftkvalitetsnyttan motiverar policykostnaden för Indien att eftersträva 1,5 grader som klimatmål i stället för 2 grader. Detsamma gäller även för Kina och EU, under vissa antaganden. Och här rör det sig om enbart en kategori av sidonytta, förbättrad luftkvalitet. En summering av parallellt förekommande sidonyttor av klimatpolitiska åtgärder skulle ofta visa på ännu större samhällsvinster. Dessvärre saknas sådana studier nästan helt.

Trots denna kunskap om stora sidonyttor visar vår studie också att resultaten tyvärr ofta är frånvarande i den politiska debatten och praktiskt beslutsfattande. Det finns ofta ett enögt fokus på kostnader.

Detta gäller inom EU och på både nationell och lokal nivå i Sverige. Samtidigt som det är viktigt att fortsätta att kartlägga och beräkna sidonyttor – och inte minst kombinationer av sådana – är det därför viktigt att undersöka hur beslutsfattandet kan förbättras och att genomföra sådana reformer.

En viktig åtgärd i Sverige är att förändra riktlinjerna för beslutsfattande i kommuner och staten, inte minst i Regeringskansliet. Till att börja med behöver kommittéförordningen, som styr statliga

utredningars arbete, skrivas om. Relevanta sidonyttor av klimatåtgärder, i form av exempelvis hälsovinster, behöver alltid beskrivas, och helst värderas monetärt. Sedan måste kunskapen läggas på vågen bredvid kostnaderna när besluten väl fattas. Annars blir utfallet suboptimalt och kostsamt för samhället. De samhällsnyttor som då skulle tydliggöras skulle troligen öka stödet för en mer ambitiös klimatpolitik.

Framöver behöver forskningen om sidonyttor stärkas och politiken beakta den befintliga kunskapen bättre. Då blir det ofta mer rättvisande att ersätta det vanliga begreppet ”bördefördelning” i klimatpolitiken, med ”skördefördelning”, det vill säga en situation där nyttan med en åtgärd totalt är större än kostnaderna av densamma.

Ökad tillämpning av ett sådant, vetenskapsbaserat, synsätt leder sannolikt till ekonomiskt bättre beslut och till ökat stöd för klimatpolitiken, vilket sammantaget ökar möjligheterna att nå klimatmålen.

Eva Alfredsson, fil dr i kulturgeografi och miljöforskare vid KTH
Mikael Karlsson, docent i miljövetenskap och forskare vid institutionen för filosofi och historia vid KTH
Nils Westling, miljöekonom och forskningsassistent på KTH "

" Därför måste EU bli tuffare mot auktoritära krafter

DN TISDAG 11 FEBRUARI 2020

Efter de uppsplitande turerna kring brexit är det dags för EU att ta sig en ordentlig titt i spegeln. De värderingar som en gång låg till grund för Europaprojektet har dagens union sedan länge lämnat bakom sig, skriver den amerikanske statsvetaren Yascha Mounk i en exklusiv text för DN Kultur.

Efter år av kaos och krumbukter lämnar Storbritannien till sist Europeiska unionen.

Somliga kommentatorer spådde 2016 att brexit skulle bli ett bevis för EU:s bräcklighet. Ledarna för 27 olika europeiska länder skulle inte kunna enas om en gemensam förhandlingsposition. Storföretagen, bland dem de extremt mäktiga tyska biltillverkarna, skulle sätta Angela Merkel under tung press för att få henne att ge efter för brittiska krav. Brexit skulle bli en fantastisk succé och inspirera andra länder att snabbt följa exemplet.

I dag står det klart att dessa förutsägelser var fel. Under förhandlingarna med London har EU i anmärkningsvärd utsträckning talat med en och samma röst. Om de verkställande direktörerna för BMW och Volkswagen har utövat påtryckningar på Merkel så har hon uppenbarligen ignorerat dem. Och eftersom den brittiska politiska scenen under de senaste åren inte direkt framstått som en inspirationskälla tycks risken för en nära förestående smittspridning ha avtagit påtagligt. Varken Grekland eller Italien är på väg att lämna EU.

Det gör det mycket frestande för europeiska ledare att framställa den nu officiellt stadfästa skilsmässan mellan Storbritannien och EU som en halv framgång. Även om det är sorgligt att briterna lämnar unionen har de senaste åren vittnat om Europas styrka.

Att falla för den frestelsen skulle vara ett stort misstag. EU kan leva och blomstra utan Storbritannien. Men när EU-ledarna nu inte längre tvingas ägna all sin uppmärksamhet åt melodramen i Westminster, parlaments- och regeringskvarteren i London, måste de till sist ta sig en allvarligt menad titt i spegeln. Det de får se borde vara allt annat än uppbyggligt: Den reellt existerande Europeiska unionen har för länge sedan glidit långt bort från de värderingar den byggdes på.

EU förfogar nu över enorm makt. Europeiska centralbanken styr euron och Europeiska rådet reglerar det europeiska jordbruket. Eurokrater avgör vilka produkter som kan tillverkas och vilka villkor som gäller för produktionen. EU-domare gör anspråk på rätten att köra över - nationella lagar.

Det finns goda skäl för mycket av detta. Små länder som Sverige kan knappast ensamma lösa svåra problem, exempelvis på miljöområdet. Det kan inte ens medelstora länder som Tyskland. Därför förstår många tyska medborgare varför de måste dela sin suveränitet med medborgare i Frankrike och Grekland. Medlemskapet i Europeiska unionen ger dem en så mycket kraftfullare kollektiv röst.

Men vidden av den makt som nu delegerats till EU ökar också betydelsen av vilka det faktiskt är som sitter runt bordet i Bryssel. På grund av den auktoritära populismens snabba frammarsch runt om i Europa delar tyska eller italienska medborgare inte längre bara sin suveränitet med fria medborgare i andra demokratiska stater; de delar

också med sig av den till aspirerande diktatorer i Warszawa och Budapest.

När ”starka män” som Viktor Orbán och Jaroslaw Kaczynski började greppa efter makten försäkrades det från europeiskt politiskt håll att de inte skulle lyckas samla den i sina egna händer. Eftersom det handlade om länder som är medlemmar i Europeiska unionen togs det för givet att demokratin inte skulle kunna förfalla på allvar. Men i själva verket har EU gång på gång visat sig vara likgiltig eller ineffektiv när auktoritära ”starka män” erövrat makten i medlemsstater.

Färsk forskning av statsvetaren R Daniel Kelemen och andra antyder till och med att medlemskapet i EU har gjort det lättare för dessa ”starka män” att behålla makten eftersom de kan slussa EU-bidrag inom områden som jordbruk och infrastruktur till sina inhemska allierade.

Inte ens i denna sena fas finns det seriösa planer för uteslutning ur EU av länder som inte längre styrs på ett demokratiskt sätt. Faktum är att det till och med är osannolikt att deras rösträtt i nyckelinstitutioner som Europeiska rådet någonsin kommer att suspenderas. Men även om europeiska politiker låtsas som om de inte förstår att detta utgör ett fundamentalt hot mot EU:s legitimitet, så kommer medborgarna till sist att uppfatta status quo som oacceptabelt.

Under de senaste decennierna har den inre strukturen i EU blivit aningen mer demokratisk. Europaparlamentet har, till exempel, mer makt nu än 1990. Trots det är det svårt att upprätthålla fiktionen att vanliga medborgare har ett meningsfullt inflytande över det som sker i Bryssel. Liksom i 1700-talets och 1800-talets konstitutionella

monarkier är mekanismen som ska översätta folkmeningen till politiska beslut extremt indirekt.

Ta exempelvis Tyskland. En medborgare röstar på ett visst parti i de nationella valen. Ledarna för landets politiska partier inleder sedan komplicerade förhandlingar för att avgöra vilka partier som ska ingå i regeringen och vem som ska bli kansler. Denna person utnämner därefter ministrar. Dessa ministrar reser sedan till Bryssel några gånger per år för att tillsammans med kollegor från de andra EU-länderna besluta om lagar på grundval av förslag från den av inga väljare valda Europeiska kommissionen.

I princip ska Europaparlamentet utgöra en demokratisk motvikt till de företrädare för de nationella regeringarna som dominerar det - Europeiska rådet och byråkraterna som styr EU-kommissionen. Problemet är bara att väljarna inte intresserar sig för vad som pågår. I praktiken är Europavalen ett knippe folkomröstningar om de sittande regeringarnas prestationer i respektive land snarare än en kamp mellan skilda politiska visioner för EU.

Inte många väljare tror att de har något nämnvärt inflytande över vad som händer och sker i deras huvudstäder. När det gäller Bryssel är den upplevda maktlösheten ännu djupare. Trots att EU på vissa politikområden har nästan lika mycket makt som traditionella nationalstater är den europeiska allmänheten fortfarande lika fragmentariserad som en lös koalition av stater. Resultatet är en skriande brist på demokratisk legitimitet.

Dagens Europa har till stor del byggts av en imponerande generation av drömmare och statsmän. Ledare som Konrad Adenauer och Jean Monnet mötte efterkrigsdecenniernas väldiga utmaningar med stor

fantasikraft. Det är i efterhand svårt att förstå vilket mod som krävdes av dem när de bekände sig till tron på att tyskar och fransmän en dag skulle enas i sann vänskap.

Europas ledare vill gärna lyfta fram minnet av sina vördnadsvärda föregångare. Men tyvärr har de lärt sig fel läxa av dem. I stället för att försöka visa samma mod och fantasi har de gjort den ordning som skapades under efterkrigstiden till en helig relik som aldrig får röras. Deras motto har blivit: Fortsätt bara att göra det vi har gjort under lång, lång tid!

Stillastående av det slaget kan fungera överraskande länge. Om majoriteten av medborgarna tror att politikerna till sist kommer att lösa EU:s problem kan de tolerera mycket som är dysfunktionellt i dag. Men eurokraterna har under mycket lång tid nött på det förtroende de ärvt, och det verkar inte finnas mycket kvar av det. Det enda som kan rädda det europeiska projektet är därför en radikal förändring. Det kräver kreativa reformer som löser EU:s dubbla legitimitetsproblem.

EU måste säkerställa att medborgare i fria länder aldrig tvingas dela suveränitet med undersåtar i repressiva diktaturer. Det förutsätter mycket tuffare förhållningssätt till de auktoritära tendenserna i många av dess medlemsstater. Länder som åsidosätter EU:s grundläggande värderingar ska förlora sina bidrag och sin rösträtt. Det måste finnas en fungerande mekanism för att suspendera deras medlemskap om de inte korrigerar kursen.

EU måste också åtgärda det under lång tid ackumulerade demokratiska underskottet i de egna institutionerna. På områden där EU-länderna gör klokt i att dela suveränitet med varandra måste EU-parlamentet få större makt över hur beslut initieras och fattas. Lika viktigt är att de

politikområden där besluten lika gärna kan fattas på nationell nivå återförs till medlemsstaterna.

De drömmar Europas fäder hade har i många avseenden förverkligats. Varje dag bekräftar européer med skilda nationella ursprung sin vänskap på hotell och i vardagsrum, på restauranger och i konserthus, över hela kontinenten. Det faktum att detta framstår som så alltigenom normalt gör det bara ännu mer förbluffande.

Alla européer borde känna sig förpliktigade att försvara denna enorma bedrift. Men det är också just därför alla européer måste vara uppmärksamma på EU:s svagheter och inte driva kraven på att nationalstaterna ska avstå från suveränitet för långt. Ibland är försvar bästa anfall, för att nu invertera ett talesätt som är populärt på fotbollsplaner i hela Europa.

Yascha Mounk

Yascha Mounk är en amerikansk statsvetare, specialiserad på populismens frammarsch och den liberala demokratis kris. Han arbetar i tidningar som New York Times, Foreign Affairs och The Atlantic samt driver podden The Good fight. "

"Rätt mycket av CDU:s kaos är faktiskt Angela Merkels fel

DN TORSDAG 13 FEBRUARI 2020

Ett tyskt partiledarbyte orsakar sällan mer än en svensk gäspning. När kristdemokratiska CDU betar sig som en masskrock på autobahn finns det dock skäl att vakna till.

Utan tvivel hjälpte Annegret Kramp-Karrenbauer till med att stjälpas sig själv. Hennes 14 månader som ordförande kantades av snedträffar i utspelen. Haveriet fullbordades när partiavdelningen i Thüringen trotsade hennes direktiv och hamnade i samma säng som det främlingsfientliga AFD i en viktig omröstning.

Angela Merkel gjorde slut på det sista av AKK:s auktoritet genom att ringa från Afrika och skälla ut partiet för ”oförlåtligt” högerprassel. Men förbundskanslern, som en gång lyfte sin önskekandidat till toppen, visade därmed hur hon själv har alstrat krisen.

Länge har Merkel sett ut som tryggheten personifierad, ett stabilt ankare i en allt stökigare värld. Men hemma har hon suttit på händerna sedan valet 2013. Strukture reformer är för greker, inte tyskar. Kanslern har viftat undan de problem exportmotorerna överskott skapar för andra länder. Även statsbudgeten går rejält plus, men det används varken till investeringar eller skattesänkningar. Koalitionen med socialdemokratiska SPD har knappt styrfart.

Merkels enda chansning, ”vi klarar det” under flyktingkrisen, var beundransvärd även om hon snart slog in på en stram linje med Turkiet

som EU:s gränsvakt. Men de väljare hon förlorade till AFD har inte kommit tillbaka.

Och så var det successionen. Hon har avpolletterat rivaler på löpande band, men struntat i återväxten. Efter en rad valnederlag 2018 lämnade hon in som CDU-ledare. Samtidigt gav hon efterträdaren ett hopplöst mellanläge genom att insistera på att behålla kanslertronen fram till valet 2021.

Dimman ligger kvar. AKK ska sköta ruljangsen tills kongressen i december utser ny ordförande, tillika förbundskanslerkandidat. Merkel blir kvar, för det tyska EU-ordförandeskapet andra halvan av 2020 vill hon inte missa. Under tiden ska tre fyra män tävla om förstaplatsen. Räkna med bråk.

SPD känner nog igen sig. Det forna masspartiet har självdestruerat, genom årtal av idébrist och maktstrider, och är nere på sådär 12 procent i mätningarna. Förr var de två *Volksparteien* breda kyrkor, den ena lite till höger om mitten, den andra lite till vänster. Det fanns fackföreningsfolk i CDU och företagare i SPD, och tillsammans hade de så sent som på 80-talet runt 90 procent av väljarna.

I dag pendlar siffran kring 40 procent. Den tyska koalitionsmatematiken har blivit oregerlig. Ett av problemen i Thüringen var att ytterligheterna AFD och Die Linke, efterföljaren till det östtyska kommunistpartiet, delade på 55 procent av rösterna. Tyska problem blir lätt europeiska, även när världskrigen är antik historia. Den politiska rådlösheten får oundvikligen konsekvenser för EU. Frankrikes president Emmanuel Macron har inte fått gehör hos Merkel för sina ambitioner att reformera eurosamarbetet, men nu har inte ens någon att tala med.

Förvisso är Tyskland inte alltid så intresserat av att leda, men Berlin måste vara med för att det ska bli något vettigt av asylpolitik, brexitförhandlingar eller Polens och Ungerns brott mot rättsstatens principer. I stället kommer CDU, ett av Europas viktigaste partier, att vända sig inåt och söka sin själ.

CDU har famlat efter svar på populisternas haranger. Inga experiment, Konrad Adenauers devis som Merkel gjort till sitt ideal, räcker uppenbarligen inte.

I ledarfejden lär Merkel hålla på Armin Laschet, det mäktiga Nordrhein-Westfalens regeringschef, men hennes förra rekommendation var inte direkt saliggörande. Friedrich Merz, som förlorade den förra striden knappt mot AKK, blir svårslagen. En del skyller honom för att vara för konservativ, men han är mest känd som marknadsliberalen som vill förenkla skattedeklarationen så att den går att skriva på ett ölunderlägg.

CDU ska inte lämna den politiska mittfåran. Partiet måste nu som förr dra väljare från alla hörn, och behöver hur som helst koalitionspartner. Fri fart, som på autobahn, är en omodern företeelse. Men den merkelska försiktigheten måste i alla fall trimmas med initiativkraft. Kanske krävs trots allt något litet experiment.

Gunnar Jonsson
gunnar.jonsson@dn.se "

"Per Svensson: Först tar de Sölvesborg, sen tar de Berlin?"

DN TORSDAG 13 FEBRUARI 2020

Det ligger en tung symbolik i att den parlamentariska muren mot högerextremismen föll i just Thüringen. Det är hög tid för den svenska borgerligheten att sluta blunda för historiska läxor, skriver Per Svensson.

Thüringen är kanske det tyskaste av alla tyska bundesländer.

På en bergsrygg ovanför Eisenach tronar borgen Wartburg. Det var här Martin Luther förklädd till "junker Jörg" gömde sig efter riksdagen i Worms 1521 och översatte Nya testamentet till tyska.

I universitetsstaden Jena blomstrade den tyska förromantiken och den tyska idealistiska filosofin; Schiller, Novalis, bröderna Schlegel, Hegel, Fichte... Grannstaden Weimar har hyst inte bara Goethe och Schiller (den senare, ditlockad av den förre) utan också Bach, Liszt, Nietzsche, Walter Gropius och hans stilbildande konst- och designskola Bauhaus. Och det var Weimar som fick ge namn åt mellankrigstidens försök att skapa en modern tysk demokrati; Weimarrepubliken.

Thüringen är inte bara geografiskt placerat mitt i Tyskland. Det ligger därför en tung symbolik i att det var just här som det i förra veckan slogs hål på den parlamentariska muren mot högerextremismen.

En företrädare för liberala FDP röstades fram till posten som regeringschef i Thüringen av såväl kristdemokratiska CDU som högerpopulistiska Alternativ för Tyskland (AFD). Den sortens kartellverksamhet strider mot CDU:s uttalade policy om att inte samverka vare sig med vänsterpartiet Die Linke eller AFD.

I den storm som bröt ut blåstes den nya regeringschefen bort från den stol han knappt hunnit sätta sig på. Redan efter en dag hade han avgått. Inte så förvånande, trots allt.

Mer överraskande är att CDU:s ordförande och Angela Merkels tilltänkta efterträdare som förbundskansler, Annegret Kramp-Karrenbauer, nu aviserat att hon avgår från den förstnämnda posten och inte kommer att göra anspråk på den senare. Hon tycks inte inte fullt ut lita på sitt eget partis förmåga att i framtiden hålla tätt mot extremhögern, en uppgift tyska kristdemokrater alltid tagit på stort allvar, väl medvetna om den tyska historiens långa skuggor.

Kramp-Karrenbauers avgång skulle mot den bakgrunden kunna vara en nedslående nyhet för alla som i Angela Merkels Tyskland ser en bastion mot högernationalism och auktoritär populism.

Det som nu skett i Thüringen får en särskild laddning av att AFD:s ordförande i förbundslandet är Björn Höcke. Han är förgrundsfigur i partiets mest extrema fraktion, ”der Flügel”, och ökad för sin benägenhet att flörta med de gyttjebruna strömningar som i Tyskland brukar sammanfattas som ”völkisch”.

Också detta historiska arv finns manifesterat i Thüringen. Det är bara några kilometer från Goethes trädgårdshus till Buchenwald.

Författaren och filosofen Peter Neumann påminner i Die Zeit, i en kommentar till tabubrottet i Thüringen, om den koalition av borgerliga partier som efter 1924 års lantdagsval i Thüringen lyckades erövra regeringsmakten med assistans av Vereinigten Völkischen Liste, som då härbärgerade det tillfälligt förbjudna nazistpartiet. En av den nya regeringens första åtgärder var att sparka ut konstskolan Bauhaus, som flyttade till Dessau. Sex år senare var Thüringen den första delstaten med en nazist som minister, Wilhelm Frick.

Det finns i borgerliga kretsar, inte minst i Sverige, en märklig men kanske ändå begriplig motvilja mot historia. Man vill inte höra mer om 30-talet och nazismen. Man vill i stället, som Skånemoderaternas ordförande Lars-Ingvar Ljungman vara lite generös, mot både sig själv och potentiella alliansvänner. Har inte de flesta partier ”lite lik i garderoben”? undrar Ljungman i en DN-intervju (10/2). Hans eget parti har till exempel motsatt sig semesterreformer.

Nazistiska rötter. Ha sagt nej till semesterveckor. Är det likvärdiga historiska försyndelser? Kan kanske bli. Med tiden. Vill man så kan man.

Dock: Tar man djävulen i båten börjar man snart lukta svavel. Också kring detta finns det lärdomar att hämta i Thüringens (litteratur)historia. Fråga Faust.

Per Svensson
per.svensson@dn.se "

" Tre tankar som hjälper demokratin att stå emot populismens myter

DN TORSDAG 13 FEBRUARI 2020

Myter och berättelser spelar en allt större roll i politiken i postsanningens tidevarv. Många hävdar att demokratins bundsförvanter behöver framställa egna myter, om de ska kunna konkurrera med högerpopulisterna. Men det kan vara en vansklig väg att gå, skriver idéhistorikern Adam Kjellgren.

Alla talar om myter. För den senaste inlagen står idéhistorikern Karolina Enquist Källgren, vars välskrivna essä "Myten och varuformen i Salvinis Italien" i tidskriften Ord&Bild nyligen uppmärksammades av DN:s kulturchef Björn Wiman (DN 1/2). I Enquist Källgrens essä får den italienske politikern Matteo Salvinis sätt att använda ritualer och religiösa symboler belysa vad hon uppfattar som "ett globalt politiskt fenomen" – nämligen myternas ökade betydelse inom politiken. Wiman slår i sin tur fast att han som Enquist Källgren anser att myter utgör en integrerad del av all politik.

"Varken Salvini, SD eller Trump kommer att kunna besegras enbart med faktakontroller", skriver Wiman. "I stället måste de som försvarar den sekulära, liberala demokratin börja förstå mytens och berättelsens centrala position i samhällslivet."

Jag själv arbetar sedan drygt två år tillbaka på en doktorsavhandling om hur västerländska tänkare, historiskt sett, begreppsliggjort förhållandet mellan myt och politik. I detta fall existerar det en uppenbar koppling mellan historia och samtid. Både Enquist Källgren

och Wiman kan sägas intervensera i ett samtal som redan pågått i årtusenden – och i vars centrum står en uppsättning vad det verkar tidlösa frågor, om sanningens, berättelsens, förnuftets, känslornas och fantasins politiska vara och värde.

Samtidigt har diskussionen om myter förskjutits under senare år. För det första har mytdebatten flutit samman med diskussioner som rör postsanning, faktaresistens, alternativa fakta och populism – vilket framgår av såväl Enquist Källgrens som Wimans sätt att aktualisera mytbegreppet. Intressant nog har myter framställts både som lösningen på och orsaken till de i sammanhanget aktuella problemen.

Många har, som Björn Wiman, hävdat att demokratins bundsförvanter behöver framställa egna myter, ifall de ska kunna konkurrera med högerpopulisterna i postsanningens tidevarv. Andra menar emellertid att de sistnämndas framgångar utgör en direkt följd av att människor valt att omfamna myten på alla andra domäners bekostnad. I "Manifest för en ny realism" (2014) påstår den italienske filosofen Maurizio Ferrari att populisternas tilltagna inflytande delvis beror på att en mytbejakande postmodern filosofi underminerat allmänhetens tilltro till sanning, vetenskap och fakta. Moderniteten, skriver Ferrari, har åtminstone sedan romantiken "varit mytologisk och upplysningsfientlig snarare än rationalistisk [...] och postmodernismen ansluter sig helt och fullt till denna utvecklingslinje."

För det andra har debatten (åter)politiserats på ett sätt som för tankarna till 1930-talet, då nazister och fascister öppet deklarerade att de ämnade använda myter i politiska syften, medan demokratins vapendragare förblev klivna. Sommaren 2018 anordnade den då nystartade organisationen Nordisk alternativhöger en konferens i Alviks kulturhus. En av de inbjudna talarna var den högerradikala

debattören Anton Stigermark, som i sitt anförande diskuterade mytens politiska funktion. Inga representanter för de traditionella medierna närvarade vid konferensen. Ett par dagar efteråt publicerade dock nynazistiska Nordiska motståndsrörelsens digitala portal Nordfront.se ett sammandrag. Det bär mig emot att citera nynazister. Samtidigt finns det en poäng med att tydliggöra vad för uttryck mytdebatten tar sig på extremhögerns egen hemmaplan. Nordfronts utsände skriver alltså:

”Stigermarks tes var att identitet föregår intressen [...]. Detta ledde vidare till en diskussion om myter där Stigermark beskrev marxismen som en falsk myt som ändå varit framgångsrik i att motivera kommunister till politisk kamp och att även vi nationalisterna måste bygga upp en egen sådan politisk mytologi som förklarar behovet av vår kamp. Enligt Stigermark räcker det inte att presentera statistik och fakta om invandringen, nationella måste presentera en bredare berättelse om Sverige som gör det naturligt för oss att sätta våra egna intressen framför andra folks intressen.”

Tydligare än så har den samtida extremhögerns nygamla tilltro till nationalistiska myter sällan framställts. Svart på vitt synliggör detta att man på den yttersta högerkanten aktivt arbetar med att producera nya myter, som ska främja rörelsen främlingsfientliga intressen. Liksom på 1930-talet är frågan om de demokratiska samhällskrafterna bör slåss med samma eller andra vapen? Jag har dessvärre inga svar. Antagligen har vår tids debatt om mytens politiska potential bara börjat. Men för att denna skall förbli produktiv, vill jag föreslå tre ytterligare frågor, som jag tror att vi behöver fortsätta fundera kring.

1

Vilka antaganden underbygger vår inställning till myter? Vi kan förstås inte veta om alla som talar om myter talar om samma sak. Historiskt sett har ordet trots allt använts för att beteckna en mängd vitt skilda ting. Men också de som åsyftar snarlika företeelser kan tänkas förespråka dem av olika skäl – varav vissa framstår som mer problematiska än andra. Huruvida det, som många menar, är sant att alla politiska projekt fordrar en mytisk inramning för att väcka stort engagemang är långt ifrån självklart. Men detta påstående är ändå inte problematiskt i sig. Att däremot förorda myter framför rationella argument därför att man – som till exempel de italienska fascisterna gjorde – föraktar massmänniskan och betvivlar dennes förnuftsfrämjande förmågor, är mer bekymmersamt. Vill vi möjliggöra en kritisk hållning till diskussion om myter tror jag att vi behöver försöka synliggöra skillnaden mellan dessa, såväl som andra, typer av argument.

2

Hur viktig är sanningen, för dem som tyr sig till myter? Vi har konstaterat att den ovan nämnda Ferrari menar att människor tyr sig till myter i större utsträckning nu än förut, därför att de utgår från att det ändå inte existerar någon objektiv sanning varmed myterna konkurrerar (vilket Ferrari alltså menar är en följd av den postmoderna filosofins inflytande över samhället).

Vi stöter numera på samma berättelse lite överallt. Under rubriken ”Inte ens Trump tror på lögnerna” (Expressen, 12/8 2019) skriver journalisten Per Wirtén att såväl politikerna som samhällsmedborgarna numera betraktar lögnen som ett gångbart politiskt instrument. ”Hela det politiska kontraktet verkar ha förskjutits så att lögnen förvandlats till ett glansigt ytfenomen, ett sprakande fyrverkeri och politiskt pep

talk, som de flesta sympatisörer samtidigt genomsådar och berusas av.” Men tänk om denna berättelse inte stämmer?

I den läsvärda essäboken ”Är Trump postmodern?” (2019) kritiserar filosofen Nora Hämläinen antagandet att till exempel Trumps supportrar skulle vara ett gäng relativister, för vilka sanningen inte spelar någon roll. Hämläinen framhåller att Trumps framgångar tvärtom sammanhänger med det faktum att många av hans följare uppfattar honom som en sanningssägare, samtidigt som de är övertygade om att det liberala samfundet ljugar. Om Hämläinen har rätt riskerar högerpopulisternas motståndare förstås att skjuta sig själva i foten, ifall de själva börjar tala om sina egna berättelser som myter.

3

Kan alla myter vinna lika stort inflytande? Det finns dem som verkar mena att högerpopulisternas framgångar bara beror på att de övriga aktörerna inte lyckats producera lika effektiva myter och berättelser som de förra. I artikeln ”Vår tid har blivit besatt av berättelsen” (Sydsvenskan, 2/6 2019) skriver fackboksförfattaren Magnus Linton att begrepp som narrativ och berättelse aldrig tidigare haft högre status. ”Bäst berättelse vinner. Får flest väljare, kunder, följare. Ett parti eller företag med dålig eller ingen berättelse förlorar.” Ungefär så tycks allt fler enligt Linton resonera. Men tävlar alla myter och berättelser på samma villkor? Inverkar inte de givna materiella omständigheterna på vilka myter som får flest anhängare?

Om man med demokratiska myter menar sådana som, till skillnad från högerpopulisternas, tydliggör vilka utmaningar vi faktiskt står inför och fördelar ansvaret rätt, måste vi fråga oss huruvida dessa kommer kunna attrahera tillräckligt många människor för att få till stånd en reell förändring. Går det till exempel att föreställa sig en myt eller

berättelse som förmår övertyga en majoritet av världens invånare att, som Greta Thunberg förordar, överge den för det kapitalistiska systemet grundläggande idén om evig tillväxt? Kanske om vi föreställer oss en plats bortom eller före samhället, där rena medvetanden möts, fullständigt obetingade av världen. Men människor som fötts in i, växt upp i, formats av och investerat i det förevarande systemet – kommer de verkligen kunna acceptera en sådan myt, hur väl den än berättas?

Redan 1935 konstaterade filosofen och folkhögskolerektorn Alf Ahlberg – som i grund och botten var positivt inställd till myter – att erkännandet ”av mytens berättigande” samtidigt hotade ”öppna dörrarna på vid gavel för allsköns intellektuell löslighet och teoretiskt godtycke”. Jag tror att Ahlberg var något viktigt på spåren. Ett sätt att motverka denna tendens är att fortsätta tänka kring de tre frågor jag listat i det ovanstående.

Adam Kjellgren "

”Skyddet av grundlagar och domstolars oberoende ses över”

DN TORSDAG 13 FEBRUARI 2020

"DN. DEBATT 20200214

Som en del av januariavtalet tillsätts nu en grundlagskommitté med representanter från alla riksdagens partier. Den ska se över formerna för ändring av grundlag, utreda åtgärder för att stärka domstolarnas oberoende samt föreslå ändringar för att deltagande i terroristorganisation ska kunna kriminaliseras, skriver Morgan Johansson (S) och Amanda Lind (MP).

Sverige är ett land med en stark demokratisk tradition. I så gott som alla internationella utvärderingar när det gäller demokrati, rättsstat, mänskliga rättigheter, oberoende medier, starka folkrörelser och antikorrupsionsarbete så återfinns Sverige i den absoluta toppen. Det ska vi vara stolta över, och är ett resultat av många decenniers arbete och traditionsbyggande.

Men inget kan tas för givet. Det visar den internationella utvecklingen tydligt. På senare år har demokratin rullats tillbaka på många håll, och auktoritära regimer har tagit över och successivt stärkt greppet.

Det gäller också i Europa. Korruptionen är sedan gammalt utbredd på många håll, och många regeringar har misslyckats med eller inte brytt sig om att bekämpa den. När det gäller rättsstatliga principer har EU inlett ett artikel 7-förfarande mot Ungern och Polen, eftersom man menar att regeringarna där drivit igenom lagstiftningar som anses inskränka dessa grundläggande demokratiska strukturer. I Polen har

det till och med gått så långt att domare demonstrerar på gatorna mot lagändringar som de menar hotar domstolarnas oberoende.

Demokratin är inte en gång för alla given. Den måste erövrats av varje generation. Den måste försvaras i varje läge och i varje tid. Alla demokrater måste ständigt vara beredda att ta varje enskild debatt som rör yttrandefrihet, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter, men vi måste också se till att det finns ett robust grundläggande regelverk till värn för demokratin. Utvecklingen i omvärlden visar att det kan behövas tidigare än vi trott.

Demokratins genombrott i Sverige för 100 år sedan kom efter en hård politisk kamp. Det var nödvändigt. Men sedan dess har det varit tradition att söka breda majoriteter när det gäller grundlagsändringar. Ett bra exempel är den senaste Grundlagsutredningen, där samtliga dåvarande riksdagspartier nådde en överenskommelse om en reform av regeringsformen som trädde i kraft den 1 januari 2011.

Den innebar bland annat att domstolarna fick ett eget kapitel, att Domarnämnden inrättades och att både konstitutionsutskottets och lagrådets ställning stärktes.

Det finns inget behov av en ny omfattande översyn av hela regeringsformen. Vi har i grunden en bra grundlag, med ett brett politiskt stöd. Däremot finns det skäl att mot bakgrund av den utveckling vi ser i andra länder, se över hur skyddet av grundlagarna och domstolarnas oberoende ser ut. Frågan är om vi i längden kan lita på tradition och oskrivna regler om att grundlagsförändringar helst ska göras med breda majoriteter.

Som en del av januariavtalet, som är en sakpolitisk överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna tillsätts nu en parlamentarisk kommitté med representanter från alla riksdagens partier.

Kommittén kommer att ledas av ordföranden i Högsta domstolen Anders Eka och ska utreda:

1 Formerna för ändring av grundlag. Grundlagarna sätter upp ramar för hur den politiska makten får utövas. Dessa grundläggande spelregler för demokratin måste vara stabila och ska inte kunna förändras genom snabba beslut.

Ett sådant skydd finns i dag genom kravet på två likalydande riksdagsbeslut med ett mellanliggande val för att ändra grundlagen.

Det mellanliggande valet kan dock vara ett extra val. En regering som snabbt skulle vilja ändra grundlagarna skulle alltså kunna utlysa ett extra val. Kommittén ska därför utreda om det mellanliggande valet bör vara ett ordinarie val.

I dag räcker det också med en enkel majoritet vid riksdagens beslut om grundlagsändring. Det finns heller inte något krav på att ett visst antal riksdagsledamöter ska delta i omröstningen.

Det är en svag reglering. I många andra länder finns regler om kvalificerad majoritet i alla eller åtminstone i de mest väsentliga grundlagsfrågorna.

Kommittén ska därför se över om det ska införas krav på kvalificerad majoritet vid riksdagsbeslut om grundlagsändringar, och på att ett visst antal ledamöter som minimum ska delta i omröstningen.

2 Åtgärder för att stärka domstolarnas och domarnas oberoende.

Domstolarnas och domarnas oberoende är redan i dag starkt, men kan behöva stärkas ytterligare. En auktoritär regering skulle till exempel, genom att sänka pensionsåldern, kunna besluta om tvångspensionering av domare. Man skulle också kunna sänka antalet domare i de högsta domstolarna, eller omvänt kraftigt öka antalet domare, för att gynna egna politiska intressen.

Kommittén ska därför utreda om det behövs ett skydd i grundlag mot att pensionsåldern för domare sänks genom vanlig lag. Man ska också överväga om det bör införas en grundlagsreglering av antalet domare i de högsta domstolarna. Kommittén ska även se över Domstolsverkets organisation, styrning och roll och bedöma om ytterligare steg måste tas för att öka oberoendet.

3 Grundlagsändring i syfte att kriminalisera deltagande i en terroristorganisation. Det finns ett brett stöd i riksdagen för en heltäckande kriminalisering av deltagande i en terroristorganisation.

Ett sådant förslag lades fram av regeringen förra året. Lagrådet menade emellertid att förslaget stred mot den grundlagsskyddade föreningsfriheten. För att kunna införa ett deltagandebrott behövs således en grundlagsändring, och därför får kommittén också detta uppdrag.

När det gäller formerna för ändring av grundlag och åtgärder för att stärka domstolarnas oberoende så ska betänkande lämnas senast i början på 2023. När det gäller deltagandebrottet så ska betänkande lämnas senast våren 2021, så att eventuella grundlagsändringar och tillhörande lagstiftning om förbud mot deltagande i en terroristorganisation kan beslutas 2022.

Med denna kommitté får de politiska partierna det viktiga uppdraget att tillsammans arbeta fram förslag som ska öka skyddet för demokratin. Men historien visar att en på papper robust författning inte är en garanti. Ytterst är det de politiska partierna som måste ta detta ansvar. Kampen mot förslag som kan underminera vårt styrelseskick måste tas varje dag. Gränsen mot auktoritära krafter måste vara tydlig såväl i debatten som i riksdagen. Så säkrar vi Sveriges demokrati också för framtiden.

Morgan Johansson (S), justitie- och migrationsminister
Amanda Lind (MP), kultur- och demokratiminister

"Fakta. Kommittén

Den parlamentariska kommittén med representanter från alla riksdagens partier ska ledas av ordföranden i Högsta domstolen Anders Eka.

Senast våren 2021 ska betänkande lämnas om deltagandebrottet, så att eventuella grundlagsändringar och tillhörande lagstiftning om förbud mot deltagande i en terroristorganisation kan beslutas 2022.

Senast i början på 2023 ska betänkande lämnas om formerna för ändring av grundlag och åtgärder för att stärka domstolarnas oberoende. "

" Ann Linde: Utrikespolitiken ska användas för att Sverige ska bli tryggare

DN ONSDAG 12 FEBRUARI 2020

Den svenska utrikespolitiken ska rikta in sig mer på att bekämpa internationell organiserad brottslighet med koppling till Sverige. Det slår regeringen fast i utrikesdeklarationen och tillsätter en särskild ambassadörstjänst. – Jag vill använda utrikespolitiken till att göra Sverige tryggt, säger utrikesminister Ann Linde (S).

Det har gått ett halvår sedan Ann Linde tog över som utrikesminister efter Margot Wallström. På onsdagsmorgonen ska hon lägga fram sin första utrikesdeklaration inför riksdagen.

– Sveriges utrikespolitik är ingen vindflöjel. Oavsett vem som sitter på den här posten så har vi en huvudsakligen fast utrikespolitik och det tycker jag är bra. Förväntar man sig något annat så blir man besviken, säger Ann Linde.

Men en del förändringar väntar. Den största nyheten blir att den svenska utrikesförvaltningen ska bli mer aktiv i kampen mot organiserad brottslighet. De svenska ambassaderna får nu i uppdrag att bevaka brottslighet med koppling till Sverige. Ambassaderna i bland annat västra Balkan, södra Kaukasus och Latinamerika får ett särskilt uppdrag att prioritera frågan.

– Det är områden där vi vet att den internationella organiserade brottsligheten är särskilt stark. Vi ska använda utrikespolitiken för att Sverige ska bli tryggare.

– Jag kommer att tillsätta en ambassadör som får ett särskilt uppdrag att tillsammans med brottsbekämpande myndigheter se till att vi hjälper till i det här jobbet, säger Ann Linde.

Under senare tid har brottsligheten i Sverige fått stor uppmärksamhet inte bara på hemmaplan. En ny Sverigebild har spritts och otaliga reportage har kablats ut över världen om gängkriminalitet och dödsskjutningar. Från näringslivshåll har det höjts röster om att den nya Sverige bilden kan leda till försämrad konkurrenskraft och ökade svårigheter att rekrytera utländsk personal.

Hur ser du på den oron?

– Naturligtvis är det en utmaning när man i vissa länder, till exempel i statliga teveprogram, ger en bild av Sverige som är helt onyanserad. Det är någonting som vi måste ta på allvar och jobba med. I Ryssland har man delvis gett en väldigt negativ bild av Sverige, men när svenska ambassaden nyligen genomförde en opinionsundersökning visade den att 74 procent av ryssarna har en mycket positiv bild av Sverige. Så det finns olika bilder.

Hur bedömer du Sveriges nuvarande relation till Kina?

– Den är också utmanande. Å ena sidan vill vi ha en fungerande relation med Kina – vi har stor handel med Kina och vi har stort utbyte när det gäller kultur och forskning och så vidare. Å andra sidan så kommer vi ju aldrig och vika oss från att stå upp för svenska medborgare som råkar illa ut i Kina som till exempel Gui Minhai.

Eller att inte vara oerhört tydliga när det gäller yttrandefrihet, demonstrationsfrihet, mötesfrihet och allting som Kina har valt att kritisera oss för och klaga på. Där kommer vi inte att vika en tum. Men det tar inte bort det faktum att vi behöver ha en bra relation.

Hur länge kan Sverige acceptera en ambassadör som blivit uppkallad till UD 40 gånger?

– Jag tror alltid att det är bättre att ha möjligheten till samtal, både positiva och negativa. Jag tror ytterst sällan det ger något resultat eller är positivt att till exempel utvisa ambassadörer. Jag tror inte på det arbetssättet. Sedan kan det finnas exceptionella fall där det kan vara så, men i fallet med den kinesiska ambassadören så är jag inte för att man ska utvisa honom.

Hur ser du på de försök till påtryckningar som han ger uttryck för?

– Det kritiserar vi. Det är inte acceptabelt att försöka inskränka yttrandefriheten, mötesfriheten och demonstrationsfriheten, att påverka museer, hotell eller vad det är för någonting. Det är vi oerhört tydliga med.

Men han tillåts ändå fortsätta med det?

– Det är naturligtvis så att han har rätt att säga vad han vill och vi har rätt att säga till när vi tycker att det är felaktigt.

Vad händer i fallet med Gui Minhai?

– Vi fortsätter väldigt aktivt att kräva konsulärt tillträde, kräva läkarundersökning och kräva att han ska släppas fri och att han får återförenas med sin familj.

Får ni något gehör för det?

– Hittills har det inte gett det resultat som vi vill ha. Vi vill ju att han ska släppas fri. Men det är ju inte så att bara för att vi inte har fått något resultat så slutar vi, självklart inte, vi fortsätter ju hela tiden. Dawit Isaak sitter fortfarande fängslad – varför har ni inte lyckats att få honom fri?

– Den frågan ska ställas till Eritreas president. Varför släpper ni inte Dawit Isaak fri? Jag har haft många möten om Dawit Isaak den senaste tiden och vi har en ambassadör som är väldigt aktiv på plats. Vi kräver hela tiden att han ska frigges.

När bedömer du att Sverige kan ta hem ytterligare barn från flyktinglägret al-Hol?

– Vi koncentrerar oss på de föräldralösa barnen och fick till slut hem sju stycken. Vi hade dessutom mindre än en handfull barn som var helt klara med alla tillstånd från myndigheterna och ordnad placering hemma. Men en nära släkting valde att gömma barnen. Man ville inte att barnen ska komma till ett icke-muslimskt land.

– Vi fortsätter på alla möjliga sätt att försöka leta upp de här barnen men det är inte lätt när det finns över 70 000 människor i lägret. Alla kvinnor är klädda i niqab så det är svårt att leta efter en viss kvinna som man skulle kunna tro hade hand om de här barnen. Om man verkligen vill gömma barn då är det väldigt svårt att hitta dem. Flera länder har valt att plocka hem även mammorna men Sverige säger nej. Varför då?

– Vuxna människor som själva anslutit sig till en terrorsekt och som med berått mod tar med sig sina barn eller låter sina barn växa upp där får ta ansvaret för det. Vi koncentrerar oss på barnen. Det här är i huvudsak föräldrarnas ansvar. Barnen har inte gjort något fel. Är det inte barnen som kommer i kläm?

– Jo, det är det. Jag tycker att det är helt förfärligt att föräldrarna har utsatt sina barn för detta.

Relationen till Israel prövades ju under förra mandatperioden. Vad har du gjort för att förbättra relationen?

– Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi har en bra relation med både Palestina och Israel. Det har vi inte nu med Israel och det beror huvudsakligen på vårt erkännande av Palestina. Och det står jag helt bakom. Däremot tycker jag att det måste vara möjligt att ha en bra relation till Israel samtidigt som vi står för en lösning som bygger på folkrätten med två stater och säkra och erkända gränser. Samtidigt ska vi ta hänsyn till Israels legitima säkerhetsbehov men också till palestiniernas rättigheter. 135 länder har erkänt Palestina varav nio EU-länder så det är inte så att vi är ensamma på något sätt.

Hans Olsson
hans.olsson@dn.se "

"Fakta. Ann Linde om brexit

Hur påverkas säkerhetspolitiken av att britterna lämnat EU?

– Det är illa för EU och för Sverige och jag menar att det är det för britterna också, samtidigt är det upp till britterna att bestämma. Det betyder ju att vi nu måste jobba ännu hårdare för bilaterala relationer med britterna och att det blir ett bra avtal för Sverige och britterna. Får Frankrike, som är en kärnvapenmakt, en större och mer betydande roll nu?

– Det tror jag. När ett av de största länderna lämnar EU så blir utrymmet för de andra av de större länderna naturligtvis större. Därför är det viktigt att både bilateralt men också i EU att hitta vägar att samarbeta. Vi har förlorat en bundsförvant men det är bara att gilla läget.

Är brexit ett argument för dem som förespråkar ett svenskt medlemskap i Nato?

– Det tycker jag inte. Vi har ju ett bra samarbete med Nato, vi har valt att inte ha ett medlemskap utan samarbete och det fungerar väldigt väl. "

"Ewa Stenberg: Kina enar den svenska riksdagen"

DN TORSDAG 13 FEBRUARI 2020

Riksdagens utrikespolitiska debatt var en uppvisning i enighet. Moderaterna omfamnade regeringens utrikesdeklaration och alla partier kritiserade Kina och dess ambassadör. Hur hamnade vi här?

Jag kunde riva sönder utrikesdeklarationen, sade Moderaternas utrikespolitiska talesperson Hans Wallmark när utrikesminister Ann Linde avslutat sin uppläsning av utrikesdeklarationen.

Åhörarna drog efter andan och såg den amerikanska demokraten Nancy Pelosi framför sig, när hon rev sönder president Trumps tal till nationen.

”Men jag gör det inte”, sade Moderaternas skuggutrikesminister. Och så övergick han till att ställa sig bakom Ann Lindes första utrikesdeklaration. ”Det är i stor utsträckning en svensk linje”, sade Wallmark och tillade att han vill undvika polarisering och brutalisering av debatten.

De svenska partierna har varit eniga om mycket i utrikespolitiken. Men i debatterna brukar skillnaderna plockas fram. Regeringen får kritik för sin Israelpolitik, Vänsterpartiet dammas på för gamla uttalanden om Venezuela.

Sådant hördes också nu. Men samtidigt var det som att ett stadigt påverk av politisk enighet blivit synligt synlig under konflikterna på ytan.

Enigheten märktes redan före jul, när riksdagen antog en Kinastrategi.

Utrikesutskottet skrev ett enigt betänkande – alla partier från SD till V – med regeringens skrivelse om Kina som grund. På luciadagen debatterade riksdagen och fattade ett enigt beslut, medan den kinesiska ambassadens personal stenograferade på åhörarläktaren. Det var ett tydligt budskap.

Samstämmigheten hördes också på onsdagen. Moderaternas Hans Wallmark och Vänsterpartiets Håkan Svenneling sjöng i det närmaste duett om utvecklingen i Kina.

Svenneling berömde Wallmark för hans hårda ord om Kina i sitt anförande och ställde sig bakom Moderaternas krav på en kommission om den fängslade kinesiskfödde svenske bokförläggaren Gui Minhai.

”Det kommer lite plötsligt, denna omfamning”, sade Wallmark men berömde vänsterpartisten för hans beskrivning av fallet och sade att det är viktigt att nämna de båda fängslade svenska medborgarna vid namn och synliggöra Gui Minhai och Dawit Isaak från riksdagens talarstol. Kinas ambassadör har försökt förmå Sverige att tala mindre om bokförläggaren. Nu nämnde många riksdagsledamöter honom.

Men det finns ändå ett par konfliktfrågor i Kinapolitiken. Ann Linde kritiserades för att hon inte nämnde Gui Minhais namn i utrikesdeklarationen. Moderaterna kritiserades av Kristdemokraterna för att partiet inte ställer sig bakom kravet på att utvisa den kontroversiella kinesiska ambassadören.

Hans Wallmark (M) sade att en utvisning vore fel med tanke på vårt lands intressen. Hans argument lät lika Ann Lindes. Det är uppenbart att Sverige fått en utrikesminister som har lättare att skapa enighet än hennes företrädare Margot Wallström hade.

Ewa Stenberg
ewa.stenberg@dn.se "

Riksdagens snabbprotokoll 2019/20:73

Onsdagen den 12 februari kl 09.00- 15.40.

Det justerade protokollet beräknas utkomma om tre veckor.

Välkomsthälsning

Anf. 1 TALMANNEN:

Innan vi inleder debatten vill jag välkomna representanterna från diplomatiska kåren till den utrikespolitiska debatten. Vi är glada att ni följer förhandlingarna här i salen.

You are most welcome to the Swedish parliament.

§ 1 Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr talman, ärade ledamöter, representanter för den diplomatiska kåren, kära åhörare!

Sveriges utrikespolitik förs med syftet att skapa trygghet i vårt land och i vår omvärld.

De senaste årens konflikter, klimatkris och flyktingströmmar visar att det som händer långt från våra landsgränser också påverkar oss i Sverige.

Världen blir mer oförutsägbar – och den kommer närmare. Det pågående coronavirusutbrottet visar hur sammanlänkad världen är. Det finns de som tycker att vi borde stänga dörren för samarbete, som om problemen skulle försvinna om man bara blundade. Min övertygelse är att vi behöver möta en orolig omvärld med mer

samarbete och solidaritet. Internationella problem kräver internationella svar.

Det demonstreras för frihet och rättvisa runt om i världen.

Klimatrörelsen samlar miljontals människor på gator och torg. Vi har ett ansvar att lyssna på deras starka uppmaningar.

Ett väl fungerande internationellt samarbete och folkrätten är grunden för en världsordning där regler och avtal går före den starkes rätt. Det är en förutsättning för ett tryggt och säkert Sverige.

Vi står upp för demokrati, diplomati, dialog och samarbete. Så försvarar vi våra intressen, värderingar och trygghet. Så gör vi världen säkrare.

Herr talman! EU är vår viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Ingen annan aktör är i så stor utsträckning en garant för svensk ekonomi, säkerhet och fred. Sverige ska fullt ut delta i EU-samarbetet och i dess utformning på ett sätt som värnar svenska intressen.

Storbritannien har nu lämnat EU, och det är dags att blicka framåt. Sverige ska även framöver ha en så nära och omfattande relation som möjligt till Storbritannien.

Vi stärker också relationen till tongivande medlemsstater som Tyskland och Frankrike liksom det nordiska samarbetet. Det gör vår region tryggare och mer hållbar. I Nordiska ministerrådet driver regeringen genomförandet av den gemensamma visionen att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region 2030.

En förnyad svensk Arktisstrategi ska presenteras under året.

Under flera år har rättsstatligheten och respekten för EU:s grundläggande värderingar undergrävt i vissa medlemsstater. Tillsammans med EU-kommissionen och andra medlemsstater reagerar Sverige tydligt mot denna utveckling.

Det finns i dag en oro hos många för att EU-utvidgningen går för fort fram. Det tar vi på allvar. Samtidigt är en nära relation med länderna på västra Balkan viktig för vår gemensamma säkerhet och ekonomi. Vi vill hitta en väg framåt som enar EU och som tydligt bidrar till reformarbetet på västra Balkan. Här är möjligheten att på sikt bli medlem viktig.

Kommissionen har tidigare föreslagit förhandlingsstart för Albanien och Nordmakedonien. Det har Sverige varit berett att ställa sig bakom. Sverige stöder förslaget om en översyn av utvidgningsprocessen, och det är viktigt att alla nödvändiga krav är uppfyllda innan ett land blir medlem.

Herr talman! Diplomatin är vår främsta försvarslinje.

Försvarsberedningen understryker vikten av att värna vår suveränitet och svenska intressen. Det innebär att kunna använda alla säkerhetspolitiska instrument som står till förfogande – politiska,

diplomatiska, ekonomiska och militära – på ett samlat sätt. Så bygger vi gemensam säkerhet.

Jag vill rikta ett särskilt tack till de svenskar som deltar i våra civila och militära insatser i exempelvis Afghanistan, Irak, Mali och Ukraina.

Ni gör en ovärderlig insats för freden och säkerheten internationellt och i Sverige.

Europa måste ta ett större ansvar för sin egen säkerhet.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik måste stärkas i syfte att försvara EU:s intressen och värden globalt.

Vår säkerhet stärks av stabilitet och ekonomisk utveckling i EU:s närområde. Vi står fast vid våra åtaganden att stödja reformprocesser i Ukraina och i andra länder i EU:s östra grannskap.

Det östliga partnerskapet har nyligen fyllt tio år. Sverige kommer att fortsätta vara drivande inom EU för partnerskapet.

Vi vill även visa att ett sydligt partnerskap är möjligt. Redan i dag finns det ett nära samarbete med de nordafrikanska länderna. Men detta måste stärkas, och EU ska ge stöd till dessa staters stabilitet och utveckling.

Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga. Vi ska bidra till långsiktig stabilitet och säkerhet i vår del av Europa.

Den snabba teknikutvecklingen, inte minst inom cybersäkerhet och AI, skapar nya utmaningar i gränslandet mellan konkurrenskraft, handel och säkerhetspolitik.

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållningen i EU och ökat samarbete på bred front: i Norden och i Östersjöområdet, inom FN och OSSE och genom partnerskapet med Nato. En stark transatlantisk länk är viktig för Europas och Amerikas säkerhet.

FN spelar en viktig roll för fred och säkerhet, för utveckling och mänskliga rättigheter. Det är en central arena för Sveriges arbete med de globala utmaningarna. FN förblir en hörnsten i vår utrikes- och säkerhetspolitik. Vi stöder Norge i deras kandidatur till FN:s säkerhetsråd.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vi ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Sveriges ordförandeskap i OSSE år 2021 grundar sig i vårt starka engagemang för den europeiska säkerhetsordningen. Det är ett viktigt säkerhetsintresse för Sverige att upprätthålla dessa gemensamt överenskomna principer och åtaganden.

Herr talman! Alla människor har rätt att leva i trygghet oavsett var de bor. Det gäller både här hemma och i andra länder. Ingen ska behöva se sig oroligt om över axeln på väg hem från skolan eller arbetet.

Regeringen har sedan hösten 2014 genomfört en rad åtgärder i kampen mot den organiserade brottsligheten, bland annat genom straffskärpningar och fler poliser, men också med viktiga brottsförebyggande insatser. Men vi vet att denna brottslighet också har förgreningar utomlands. Därför tar vi nya initiativ för att förstärka

brottsbekämpningen via våra ambassader och internationella samarbeten.

Vi tillsätter i Utrikesdepartementet en ambassadör som ges uppdraget att samordna UD:s arbete mot organiserad brottslighet och stötta svenska brottsbekämpande myndigheter. Våra ambassader får i uppdrag att bevaka frågan om brottslighet med koppling till Sverige. Vissa ambassader, till exempel i västra Balkan, i Sydkaukasien och i Latinamerika, får ett särskilt uppdrag att prioritera frågan.

Regeringen kommer att fortsätta det framgångsrika arbetet mot organiserad brottslighet i Östersjöstaternas råd och inom ramen för Barentsrådet, EU:s östliga partnerskap och Nordiska ministerrådet. Sverige kommer att stärka arbetet för att stoppa flödet av vapen och droger och ta nya steg mot gränsöverskridande brottslighet och terrorism. Europol och Eurojust är centrala i detta arbete.

Herr talman! Den globala uppvärmningen drabbar oss här och nu. Det handlar inte bara om direkta konsekvenser av mer extremt väder – ett instabilt klimat rubbar också ekonomin, livsmedelsförsörjningen och vår välfärd och trygghet. Klimatförändringarna spär på motsättningar och konflikter.

Sverige kommer att fortsätta att visa ledarskap genom en klimatdiplomati som uppmanar andra länder till höjda ambitioner. EU är en nödvändig kraft i det globala klimatarbetet. Sverige ska inom och utanför EU fortsätta att visa ledarskap och bli världens första fossilfria välfärdsland. Vårt klimatarbete är rankat högst i världen. Vi har fördubblat vårt bidrag till den gröna klimatfonden, och vi arbetar både hemma och internationellt för en rättvis omställning. Fungerande ekosystem är en förutsättning för allt liv. Skogar,

våtmarker och hav är hem för en rik biologisk mångfald. Havsmiljön är under starkt tryck från klimatförändringar, överutnyttjande, föroreningar och övergödning. Regeringen vill se ett globalt mål om att 30 procent av havet ska omfattas av marint områdesskydd.

Herr talman! Demokratien i världen fortsätter att utmanas och ifrågasättas. Denna utveckling hotar grunden för vår säkerhet och trygghet. Därför intensifierar Sverige arbetet för att försvara och främja demokratin i världen genom demokratisatsningen Drive for Democracy.

Vi bygger allianser med likasinnade länder och organisationer som vill arbeta för att stärka demokratin. Anslagen till demokratibiståndet har höjts. Vi ökar stödet för det öppna samhället, särskilt för fria och oberoende medier och pressfrihet. Vi försvarar och främjar hbtq-personers rättigheter. Vi stärker våra insatser för att bekämpa korruptionen, som är ett av de värsta utvecklingshindren. Alla korruptionsmisstankar inom biståndet följs upp och åtgärdas.

Vi utvecklar handelns betydelse som plattform för dialog om mänskliga rättigheter och demokrati. Senast 2022 ska svenska exportkrediter till investeringar för prospektering och utvinning av fossila bränslen upphöra.

Tilltagande antisemitism är ett växande orosmoln i hela världen och ett demokratihot. Statsministern har därför tagit initiativ till ett internationellt forum i Malmö i oktober 2020 för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism.

Herr talman! Kvinnors och flickors rättigheter är under attack. Konservativa krafter försöker begränsa rätten för kvinnor och flickor

att bestämma över sina kroppar och liv. Frågor om kvinnor, fred och säkerhet samt kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter är särskilt viktiga att stå upp för.

För att vända utvecklingen krävs modiga insatser på alla nivåer. Därför driver vi en feministisk utrikespolitik. Det är glädjande att vi fått sällskap av länder som Frankrike, Kanada, Luxemburg och Mexiko. Inom EU har Sverige och Frankrike tagit initiativ för att effektivisera EU:s jämställdhetsarbete, och vi etablerar en feministisk handelspolitik.

Herr talman! Runt om i världen behöver 165 miljoner människor humanitär hjälp. I Agenda 2030 finns en färdplan för hållbar utveckling som genomsyrar Sveriges arbete. Sverige har ett effektivt bistånd i världsklass. Regeringen står fast vid enprocentmålet.

Krig är en katastrof för människor och samhällen. Ofta drabbas barnen värst. Både här hemma, inom FN och inom EU arbetar Sverige för att ta till vara rättigheter och öka skyddet för barn. Det är viktigt att EU får ett gemensamt asylsystem som är rättssäkert, humant och långsiktigt hållbart, där alla länder tar sitt ansvar. Asylrätten ska värnas.

Den extrema fattigdomen har minskat sedan 1990, men ojämlikheten ökar. Ojämlikhet är inte bara orättvist och ett hinder för ekonomisk utveckling – det skapar också en grogrund för spänningar och konflikt. Detta har vi sett exempel på vid flera stora demonstrationer världen över, inte minst i Chile. Ökad jämlikhet är en del av Sveriges utrikespolitik.

Initiativet Global Deal främjar social dialog och hållbar tillväxt globalt. I vissa länder är det förenat med livsfara att stå upp för fackligt engagemang och drägliga arbetsvillkor. Fackliga rättigheter är en del av vår demokratisering och kommer att tas upp i alla UD:s landrapporter om mänskliga rättigheter.

Herr talman! Världshandeln bidrar till att lyfta hela länder ur fattigdom och till genomförandet av Agenda 2030. Sverige driver som EU-medlem en politik för fri och rättvis handel som bidrar till hållbar utveckling och skapar jobb i hela landet. Vart tredje jobb i Sverige är beroende av vår handel med omvärlden.

Vi kraftsamlar genom en uppdaterad export- och investeringsstrategi för hela Sverige. Världsutställningen Expo 2020 i Dubai visar upp svenska företags konkurrenskraft inom hållbarhet och innovation. Herr talman! Vi kan inte stå passiva inför kärnvapenhotet.

Utvecklingen är oroväckande: Avtal om rustningskontroll överges. Kärnvapenarsenaler byggs ut och moderniseras. Nedrustning och icke-spridning är en central utrikes- och säkerhetspolitisk prioritering för regeringen.

Regeringen bidrar genom Stockholmsinitiativet för kärnvapenedrustning till en kommande översynskonferens om icke-spridningsfördraget NPT. Arbetet tas nu vidare vid ett nytt ministermöte i Tyskland. Som ordförande i IAEA tar Sverige ansvar för icke-spridning. Efterlevnaden av kärnenergiavtalet JCPOA är central.

Sverige driver på inom ramen för konventionen om vissa konventionella vapen för ett effektivt internationellt förbud mot

dödliga autonoma vapensystem som är oförenliga med folkrättens krav.

Herr talman! Vår relation till USA är central för Sveriges säkerhet och välbefinnande. Ett fungerande internationellt samfund förutsätter ett engagerat USA. Det är oroande att USA lämnar multilaterala samarbeten. Regeringen arbetar för att handelsrelationen med USA ska fungera väl och för att hot om nya handelshinder inte ska verkställas.

Regeringens Rysslandspolitik ligger fast. Där vi har gemensamma intressen kan och bör vi, liksom EU, samarbeta med Ryssland. Det gynnar vår säkerhet och stabiliteten i närområdet.

Vi fördömer den ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim. Dessa brott mot folkrätten utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Regeringen står upp för Ukrainas suveränitet och territoriella integritet och för varje lands rätt att välja sin egen säkerhetspolitiska väg. Vi verkar för att EU:s sanktioner mot Ryssland ska bibehållas så länge skälen till att de infördes kvarstår.

Sverige är redo att bidra till regional avspänning och dialog i Mellanöstern. Vi fortsätter vårt engagemang i den globala koalitionen mot Daish. Kurder, kristna och andra minoriteter i regionen måste skyddas.

Regeringen är mån om en god relation med både Israel och Palestina. Sverige verkar liksom övriga EU för en lösning baserad på folkrätten där två stater kan leva tillsammans i fred och säkerhet.

Regeringen har fördömt Iran för nedskjutningen av ett civilt flygplan där 17 personer hemmahörande i Sverige omkom. Vi kräver en oberoende och transparent utredning.

Vi har både samarbete och en kritisk dialog med Turkiet. EU har fördömt Turkiets offensiv i nordöstra Syrien. Samtidigt har den syriska regimen under snart nio år hänsynslöst bombat sitt eget land till ruiner. Samtliga tillstånd för svensk export av krigsmateriel till Turkiet har återkallats.

Den humanitära, politiska och ekonomiska krisen i Venezuela förvärras dag för dag. Tillsammans med det internationella samfundet verkar vi för en fredlig lösning. Den ökande polariseringen i Bolivia är allvarlig och har lett till eskalerande våld och skadegörelse.

Kinas alltmer aktiva roll på den globala arenan innebär möjligheter och utmaningar. Vi välkomnar riksdagens enighet kring skrivelsen om vår Kinapolitik. Vi för en rak och öppen dialog med Kina som utgår från våra och EU:s intressen. Mänskliga rättigheter och yttrandefrihet är viktiga delar.

Indien är en viktig global aktör och partner för Sverige. Det är en betydelsefull marknad som kommer att spela en allt större roll för tillväxt och sysselsättning i vårt land. På FN:s klimattoppmöte i New York lanserade Sverige och Indien en global ledarskapsgrupp för att driva på klimatomställningen inom den tunga industrin, för en fossilfri framtid.

Den afrikanska kontinenten har en ung befolkning, men utmaningarna är också stora. Mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet är

prioriterade frågor i Sveriges Afrikapolitik, men det är också migration och handel.

Säkerhetsläget i Sahel är även fortsättningsvis mycket oroande, inte minst i Mali. Regionen präglas av svaga stater. Situationen är en grogrund för radikalisering.

Herr talman! UD hanterar många konsulära ärenden. Det kan gälla kriser, katastrofer eller frihetsberövanden. De flesta får stöd utan offentlighet, men vissa får stor uppmärksamhet. Arbetet med att hjälpa svenskar i nöd utomlands bedrivs alltid med de drabbades bästa för ögonen.

I oroliga tider med skärpt tonläge från världsledare och aggressivt stormaktsbeteende visar Sverige att en annan väg är möjlig. I ett öppet och demokratiskt klimat med tuffa debatter men också strävan efter samförstånd visar vi att frihet, jämlikhet och öppenhet inte är gårdagens lösningar.

Sverige är och förblir ett av världens bästa länder att leva i, och vi gör skillnad i vår omvärld. Det ska vi svenskar vara stolta över.
(Applåder)